

Stora Enso Oyj

TASEKIRJA

31.12.2012

*Kanavaranta 1
00160 Helsinki
PL 309
00101 Helsinki
Puh. 02046 131
Fax 02046 21471
www.storaenso.com*

Stora Enso Oyj
Y-tunnus 1039050-8

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus	1
Konsernitilinpäätös	
Konsernin tuloslaskelma	23
Konsernin laaja tuloslaskelma	24
Konsernin tase	25
Konsernin rahavirtalaskelma	27
Konsernin laskelma oman pääoman muutoksista	30
Konsernin tilinpäätöksen liitetiedot	31
Emoyhtiön tilinpäätös	
Emoyhtiön tuloslaskelma	145
Emoyhtiön tase	146
Emoyhtiön rahoituslaskelma	147
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	148
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	167
Tilinpäätösmerkintä	
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	

Hallituksen toimintakertomus

Markkinatilanne ja toimitukset

Kartongin kysyntä laski hieman edellisvuoteen verrattuna Länsi-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, mutta kasvoi Aasiassa ja Itä-Euroopassa. Talouden epävarmuus heikensi kysyntää etenkin Länsi-Euroopassa.

Epävarma talousympäristö hidasti hieman aaltopahvin kysynnän kasvua Itä-Euroopassa ja Aasiassa, mutta kysyntä pysyi silti vahvana. Aaltopahvin kysyntä Länsi-Euroopassa laski hieman edellisvuodesta.

Paperin kysynnän rakenteellinen heikkeneminen jatkui Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa vuonna 2012, ja makroekonomiset tekijät voimistivat kehitystä. Paperin kysyntä laski Euroopassa 6 % ja Pohjois-Amerikassa 5 % edellisvuoteen verrattuna, mutta kasvoi Aasiassa 2 %. Maailmanlaajuisesti paperin kulutus laski 2 % vuonna 2012.

Monesta sellulaadusta oli vuonna 2012 ylitarjontaa paperin heikon kysynnän ja yhä epävakaampien Euroopan markkinoiden vuoksi. Sellun kysyntää vahvisti jälleen Kiina, vaikka sen talous kasvoikin hitaammin kuin edellisvuosina.

Sellun dollarihintoihin kohdistui voimakasta painetta vuoden 2012 ensimmäisellä puoliskolla. Hintapaine hellitti hieman toisella vuosipuoliskolla, vaikka dollarin heikkeneminen euroon nähden kumosi ilmoitettujen hinnankorotusten vaikutukset lähes kokonaan. Tämä aiheutti merkittäviä paineita kanadalaisille ja pohjoismaisille tuottajille, joilla on suuret tuotantokustannukset.

Sellun tuotantokapasiteetti ei kasvanut olennaisesti vuonna 2012, mutta merkittäviä muutoksia on odotettavissa vuosina 2013–2016.

Sahatavaran maailmanlaajuinen kysyntä on toipunut hitaasti vuoden 2009 suhdannenotkahduksesta. Kysyntä kasvoi 1 %:n vuonna 2012. Markkinaolosuhteet vaihtelivat merkittävästi alueen mukaan. Rakennusmarkkinoiden kehitys pysähtyi vuonna 2012 useimmissa Euroopan maissa kahden vahvemman vuoden jälkeen. Sahatavaran kokonaiskysyntä laski 3 % edellisvuoteen verrattuna. Sahatavaran kulutus osoitti heikkenemisen merkkejä myös Kiinassa asuntomarkkinoiden rauhoittumisen seurauksena. Ennen vuotta 2012 sahatavaran kulutuksen kasvuvauhti oli Kiinassa yli 10 % usean vuoden ajan. Pohjois-Amerikassa, Japanissa, Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa kysyntä jatkui selvästi vahvempana. Pohjois-Amerikassa sahatavaran kulutuksen elpyminen jatkui ja kulutus kasvoi 5 % vuonna 2012. Vilkkaat uudisrakentamisen markkinat vahvistivat kysyntää, mutta se jäi silti 40 % viime vuosikymmenen puolivälin huipputasosta.

Arvioitu paperin, kartongin, sellun ja havusahatavaran kulutus vuonna 2012

Milj. tonnia	Eurooppa	Pohjois-Amerikka	Aasia ja Tyynenmeren alue
Kuluttajapakkauskartonki	9,1	12,7	23,5
Aaltopahvi, mrd. m ²	49	52	124
Sanomalehtipaperi	8,3	4,9	13,2
Päällystämätön aikakauslehtipaperi	3,5	1,7	0,4
Päällystetty aikakauslehtipaperi	6,0	3,6	3,9
Päällystämätön hienopaperi	7,8	8,8	19,3
Päällystetty hienopaperi	6,0	4,2	13,0
Kemiallinen markkinasellu	17,8	7,3	24,1
Havusahatavara (milj. m ³)	85,1	76,7	n/a

Lähteet: Stora Enso, CEPIFINE, PPPC, RISI

Toimitukset segmentteittäin

	Toimitukset			Tuotannon- rajoitukset	
	2012	2011	Muutos-%	2012	2011
1 000 tonnia					
Printing and Reading	7 130	7 219	-1,2	722	762
Renewable Packaging	3 138	3 111	0,9	225	251
Paperi ja kartonki yhteensä	10 268	10 330	-0,6	947	1 013
Puutuotteet, 1 000 m ³	4 750	5 072	-6,3		
Markkinasellu, 1000 tonnia	1 058	1 130	-6,4		
Aaltopahvi, milj. m ²	1 097	1 018	7,8		

Konsernin paperi- ja kartonkitoimitukset olivat 10 268 000 tonnia vuonna 2012 eli 62 000 tonnia vähemmän kuin edellisvuotena. Lasku johtui pääasiassa kaikkien paperilaatujen kysynnän heikkenemisestä. Markkinasellun toimitukset pienenevät 72 000 tonnia ja olivat 1 058 000 tonnia. Puutuotteiden toimitukset olivat yhteensä 4 750 000 m³. Edellisvuoteen verrattuna puutuotteiden toimitukset pienenevät 322 000 m³. Lasku johtui pääasiassa Kopperforsin sahan sulkemisesta vuonna 2011.

Tulos: liiketoiminta-alueet

Vuoden 2012 alussa Stora Enso päätti organisoida uudelleen liiketoiminta-alueensa ja raportointisegmenttinsä sen mukaan, mitä markkinoita ja asiakkaita ne palvelevat. Konserni yhdisti kolme paperiraportointisegmenttiään – Sanomalehti- ja kirjapaperi, Aikakauslehtipaperi ja Hienopaperi – yhdeksi liiketoiminta-alueeksi ja raportointisegmentiksi, jonka nimeksi tuli Printing and Reading. Kuluttajapakkauskartonki- ja teollisuuspakkaussegmentit yhdessä Kiinan Guangxissa sijaitsevien puuviljelmien kanssa muodostivat Renewable Packaging -liiketoiminta-alueen ja raportointisegmentin. Biomaterials on uusi liiketoiminta-alue ja raportointisegmentti, joka sisältää pääasiassa konsernin yhteisyritysten sellutehtaat ja ne sellutehtaat, joiden yhteydessä ei ole paperi- tai kartonkitehdasta, sekä puuviljelmät. Puutuotteet-liiketoiminta-alueen uudeksi nimeksi tuli Building and Living.

Rakenneuudistuksen tavoitteena on lisätä konsernin kilpailukykyä, joustavuutta, nopeutta ja vastuullisuutta sekä minimoida liiketoimintojen väliset riippuvuussuhteet, jotta Stora Enso on entistäkin ketterämpi ja pystyy hyödyntämään paremmin maailmantalouden muutosten mukanaan tuomat mahdollisuudet.

Printing and Reading

Milj. euroa	2012	2011
Liikevaihto	4 839,3	5 022,0
Operatiivinen liike-tulos ennen poistoja (EBITDA)*	488,6	574,6
Operatiivinen liike-tulos**	218,1	285,3
% liikevaihdosta	4,5	5,7
Sidottu pääoma 31.12.	2 961,8	3 071,4
Operatiivinen ROOC, %***	7,2	9,2
Henkilöstö keskimäärin	8 783	9 052
Toimitukset, 1 000 t	7 130	7 219
Tuotantomäärät, 1 000 t	7 210	7 228

* Operatiivinen voitto/tappio ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

** Operatiivinen liikevoitto koostuu segmenttien liike-tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritystensä liike-tuloksessa ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

*** Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liike-tulos / keskimääräinen sidottu pääoma

Printing and Reading -liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 4 839 miljoonaa euroa eli 4 % pienempi kuin vuonna 2011. Lasku johtui pääasiassa kaikkien paperilaatujen alhaisemmista keskihinnoina paikallisissa valuutoissa.

Operatiivinen liike-tulos oli 218 milj. euroa eli 67 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna, koska muuttuvien kustannusten lasku, etenkin sellun ja kierrätyspaperin osalta, ei kumonnut myyntihintojen laskua paikallisissa valuutoissa eikä hieman edellisvuotta pienempiä toimitusmääriä. Kiinteät kustannukset olivat edellisvuoden tasolla.

Biomaterials

Milj. euroa	2012	2011
Liikevaihto	1 012,4	1 092,0
Operatiivinen liike-tulos ennen poistoja (EBITDA)*	98,9	200,4
Operatiivinen liike-tulos**	82,1	169,2
% liikevaihdosta	8,1	15,5
Sidottu pääoma 31.12.	1 412,6	1 454,7
Operatiivinen ROOC, %***	5,7	12,0
Henkilöstö keskimäärin	839	810
Markkinasellun toimitukset, 1 000 t	1 836	1 851

* Operatiivinen voitto/tappio ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

** Operatiivinen liikevoitto koostuu segmenttien liike-tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritystensä liike-tuloksessa ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

*** Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liike-tulos / keskimääräinen sidottu pääoma

Biomaterials-liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 1 012 miljoonaa euroa eli 7 % pienempi kuin vuonna 2011. Lasku johtui kaikkien sellulaatujen hintojen merkittävästä laskusta paikallisissa valuutoissa. Myyntimäärät olivat edellisvuoden tasolla.

Operatiivinen liiketulos oli 82 milj. euroa eli laskua 87 milj. euroa edellisvuodesta. Lasku johtui alhaisemmista myyntihinnoista paikallisissa valuutoissa ja korkeammista muuttuvista kustannuksista. Montes del Plata - osakkuusyrityksen tulos oli selvästi edellisvuotta pienempi suurempien tuotannon valmistelukustannuksen vuoksi. Kiinteät kustannukset olivat selvästi edellisvuotta pienemmät.

Building and Living

Milj. euroa	2012	2011
Liikevaihto	1 684,4	1 671,1
Operatiivinen liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	58,8	102,3
Operatiivinen liiketulos**	28,8	62,8
% liikevaihdosta	1,7	3,8
Sidottu pääoma 31.12.	565,2	562,1
ROOC, %***	5,1	10,9
Henkilöstö keskimäärin	4 385	4 484
Toimitukset, 1 000 m ³	4 592	4 920

* Operatiivinen voitto/tappio ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

** Operatiivinen liikevoitto koostuu segmenttien liiketuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritystensä liiketuloksessa ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

*** Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liiketulos / keskimääräinen sidottu pääoma

Building and Living -liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 1 684 milj. euroa. Liikevaihto kasvoi 1 %:n edellisvuoteen verrattuna pääasiassa parantuneen myyntimixin ja rakenteellisten muutosten seurauksena. Toimitusmäärät laskivat 7 %.

Operatiivinen liiketulos oli 29 milj. euroa eli 34 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2011. Lasku johtui pääasiassa sahatukkien haasteellisen saatavuuden aiheuttamasta raaka-ainekustannusten noususta.

Renewable Packaging

Milj. euroa	2012	2011
Liikevaihto	3 216,0	3 194,6
Operatiivinen liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	474,6	495,8
Operatiivinen liiketulos**	271,9	301,3
% liikevaihdosta	8,5	9,4
Sidottu pääoma 31.12.	2 350,1	2 152,9
Operatiivinen ROOC, %***	12,1	14,2
Henkilöstö keskimäärin	12 292	10 889
Paperin ja kartongin toimitukset, 1 000 t	3 138	3 111
Paperin ja kartongin tuotantomäärät, 1 000 t	3 147	3 118
Aaltopahvin toimitukset, milj. m ²	1 097	1 018
Aaltopahvin tuotanto, milj. m ²	1 076	1 006

* Operatiivinen voitto/tappio ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

** Operatiivinen liikevoitto koostuu segmenttien liiketuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritystensä liiketuloksessa ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

*** Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liiketulos / keskimääräinen sidottu pääoma

Renewable Packaging -liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 3 216 milj. euroa eli 1 %:n suurempi kuin vuonna 2011. Kasvu johtui hieman edellisvuotta suuremmista kartongin toimitusmääristä ja selvästi suuremmista aaltopahvin toimitusmääristä.

Operatiivinen liiketulos oli 272 milj. euroa eli 29 milj. euroa pienempi kuin edellisvuonna. Lasku johtui pääasiassa epäsuotuisammasta myyntimixistä ja myyntihintojen osittaisesta laskusta. Kuidun ja aaltopahvin raaka-ainekustannusten lasku kumosi osittain kasvuhankkeista aiheutuneen kiinteiden kustannusten nousun.

Muut

Milj. euroa	2012	2011
Liikevaihto	2 683,5	2 700,5
Operatiivinen liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	-38,3	-38,1
Operatiivinen liiketulos**	17,4	48,1
% liikevaihdosta	0,6	1,8
Henkilöstö keskimäärin	2 478	2 724

* Operatiivinen voitto/tappio ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

** Operatiivinen liikevoitto koostuu segmenttien liiketuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritystensä liiketuloksessa ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

Muut-liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 2 684 milj. euroa eli 1 %:n pienempi kuin vuonna 2011.

Operatiivinen liiketulos laski 31 milj. euroa edellisvuodesta ja oli 17 milj. euroa. Lasku johtui pääasiassa Bergvik Skogin ja Tornatorin toimitusmäärien laskusta ja pohjoismaisen puunhankintatoiminnan varaston oikaisusta sekä aktivoitujen hankekustannusten ja konsernihallinnon omistamien noteeraamattomien osakkeiden alaskirjauksesta.

Tulos: konserni

Liikevaihto 10 815 milj. euroa oli 150 milj. euroa eli 1 %:n pienempi kuin vuonna 2011. Lasku johtui pääasiassa paperin, sellun ja kartongin hintojen laskusta paikallisissa valuutoissa.

Operatiivinen liiketulos oli 618 milj. euroa eli 248 milj. euroa pienempi kuin edellisvuotena. Operatiivinen liiketulosprosentti oli 5,7 (7,9). Paperin, sellun ja osittain myös tiettyjen kartonkilaatujen myyntihintojen merkittävä lasku paikallisissa valuutoissa sekä epäsuotuisampi tuotemix laskivat operatiivista tulosta 262 milj. euroa. Paperin, sellun ja sahatavaran myyntimäärien lasku, jota kartonkilaatujen tuotanto- ja myyntimäärien kasvu osittain kumosi, pienensi operatiivista liiketulosta 18 milj. euroa. Muuttuvien kustannusten lasku pääasiassa aaltopahvin raaka-aineen, kierrätyspaperin ja sellun osalta kasvatti operatiivista liiketulosta 67 milj. euroa. Kiinteät kustannukset olivat edellisvuoden tasolla, koska kunnossapitokustannusten lasku ja kiinteiden kustannusten säästötoimet kumosivat henkilöstökustannusten nousun. Valuuttakurssien nettovaikutus liikevaihtoon ja kustannuksiin oli 28 milj. euroa negatiivinen suojausten jälkeen.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten liiketuloksista oli yhteensä 119 (114) milj. euroa, josta suurin osa tulee

Bergvik Skogista, Veracelistä ja Tornatorista.

IFRS-liikevoitto sisältää käyvän arvon muutoksista aiheutuvan positiivisen 12 milj. euron nettovaikutuksen (negatiivinen 32 milj. euroa), joka koostuu osakeperusteisten maksujen kirjaamisesta, optio-ohjelmien suojausinstrumenteista ja hiilidioksidin päästöoikeuksista. IFRS-liikevoitto sisältää myös negatiivisen 71 milj. euron nettovaikutuksen (positiivinen 4 milj. euroa), joka koostuu osakkuus- ja yhteisyritysten rahoituseristä, veroista ja IAS 41:n mukaisen metsäomaisuuden arvostuksesta. IFRS-liikevoitto sisältää lisäksi myös kertaluonteisen tuoton osakkuus- ja yhteisyritysten veroista.

Konserni jatkoi tuotantoyksiköiden uudelleenjärjestelyä sulkemalla pysyvästi Ruotsissa sijaitsevan Hylten tehtaan paperikoneen (PK) 1, jonka vuosittainen tuotantokapasiteetti oli 180 000 tonnia sanomalehtipaperia, sekä Unkarissa sijaitsevan Pátyn tehtaan pakkaustoiminnot. Vuonna 2012 yhtiö ilmoitti myös Ruoveden aaltopahvitehtaan sulkemisesta heinäkuussa 2013. Lisäksi yhtiö käynnisti vuoden 2012 aikana useita tehostamistoimia kaikilla liiketoiminta-alueilla. Näiden toimien seurauksena uudelleenjärjestelyvarauksista kirjattiin kertaluonteisena eränä 62 milj. euroa (40 milj. euroa).

Avainluvut

	2012	2011
Liikevaihto, milj. euroa	10 814,8	10 964,9
Operatiivinen liike-tulos ¹ , milj. euroa	618,3	866,7
Operatiivinen liike-tulos, % liikevaihdosta	5,7	7,9
Liike-tulos (IFRS), milj. euroa	689,0	759,3
Liike-tulos (IFRS), % liikevaihdosta	6,4	6,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	8,3	5,6
Operatiivinen ROCE, %	7,1	10,0
Velkaantumisaste	0,48	0,47
Tulos/osake, euroa	0,61	0,43
Tulos/osake, ilman kertaluonteisia eriä ² , euroa	0,33	0,63
Osinko osaketta kohti ³ , euroa	0,30	0,30
Osinkosuhte ilman kertaluonteisia eriä ² , %	90,9	47,6
Osinkosuhte (IFRS), %	49,2	69,8
Efektiivinen osinkotuotto, (%) (R-osake)	5,7	6,5
Hinta/voitto-suhte (P/E) (R-osake), ilman kertaluonteisia eriä ²	15,9	7,3
Oma pääoma/osake, euroa	7,33	7,45
Markkina-arvo 31.12., milj. euroa	4 222	3 726
Päätöskurssi 31.12., A/R-osake, euroa	5,70/5,25	5,03/4,63
Keskikurssi, A/R-osake, euroa	6,15/5,08	7,73/6,28
Osakkeiden määrä 31.12. (tuhatta)	789 538	789 538
Osakevaihto, A-osake (tuhatta)	831	1 402
% A-osakkeiden määrästä	0,5	0,8
Osakevaihto, R-osake (tuhatta)	977 746	1 237 898
% R-osakkeiden määrästä	159,7	202,1
Osakkeiden keskimääräinen määrä, laimentamaton (tuhatta)	788 620	788 620
Osakkeiden keskimääräinen määrä, laimennettu (tuhatta)	788 620	788 620

¹⁾ Operatiivinen liikevoitto koostuu segmenttien liike-tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritysten liike-tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

²⁾ Kertaluonteiset erät ovat poikkeuksellisia eriä, jotka eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Tyypillisimpiä kertaluonteisia eriä ovat omaisuuden myyntivoitot, ylimääräiset omaisuuserien arvonalentumiset tai arvonalentumisten palautus, toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvat varaukset sekä sakot ja korvaukset. Yksittäinen kertaluonteinen erä eritellään, mikäli sen tulosvaikutus on yli sentin osakkeelta.

³⁾ Hallituksen ehdotus osingonjaosta.

Uudelleenjärjestelyistä ja vuosittaisesta arvonalentumistestauksesta johtuvien arvonalentumisten ja palautusten seurauksena kirjattiin 51 milj. euron suuruinen arvonalentumisten nettopalautus (negatiivinen 20 milj. euroa). Muilla kertaluonteisilla erillä oli yhteensä 140 milj. euron positiivinen nettovaikutus (negatiivinen 21 milj. euroa). Se johtui pääasiassa Ruotsin yritysverokannan laskusta, jonka seurauksena konsernin liikevoittoon kirjattiin 69 milj. euron tuotto Bergvik Skog -osakkuusyrityksestä, ja Pohjolan Voimasta saadusta 41 milj. euron verovapaasta osinkotulosta sekä arvonalentumisesta johtuvan 21 milj. euron vähennyserän purkamisesta, joka liittyy Brasiliassa sijaitsevan Arapotin tehtaan arvonalentumisiin. Vuonna 2011 muut kertaluonteiset erät liittyivät pääasiassa Ruotsin Falunissa sijaitsevan entisen kaivoksen veden

puhdistukseen ja vedenpinnan sääntelyyn liittyvään varaukseen.

IFRS-liikevoitto oli 689 (759) milj. euroa.

Nettorahoituserät olivat -207 (-338) milj. euroa. Nettokorkokustannukset nousivat 122 milj. eurosta 171 milj. euroon johtuen kasvaneesta bruttovelasta. Nettovaluuttakurssitappiot olivat 12 (27) milj. euroa. Nettotappio muista rahoituseristä oli 25 (189) milj. euroa. Se sisälsi 34 milj. euron kertaluonteisen tuoton liittyen Newpagen vuokrasopimusvaraukseen ja takauksen tilitykseen, sekä korkojohdannaisten käyvän arvon muutokseen liittyvät 43 milj. euron tappiot. Vuonna 2011 kertaluonteisiin eriin kirjattiin NewPagen vuokrasopimuksen takaukseen liittyvä 128 milj. euron varaus ja 10 milj. euron lainasaatavien arvonalennus.

Tulos ennen veroja ja kertaluonteisia eriä laski 321 milj. euroa ja oli 319 milj. euroa. Tulos ennen veroja kertaluonteisten erien jälkeen oli 482 (421) milj. euroa.

Nettoverot olivat yhteensä positiiviset 9 milj. euroa (negatiiviset 79 milj. euroa), mikä vastaa 1,8 %:n (negatiivinen 18,8 %) efektiivistä verokantaa. Tuloveroista on yksityiskohtaisempia tietoja tilinpäätöksen liitteessä 9.

Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta oli 10 (2) milj. euroa, eli yhtiön osakkeenomistajille kohdistuva voitto oli 481 (340) milj. euroa.

Osakekohtainen tulos ilman kertaluonteisia eriä oli 0,33 (0,63) euroa. Osakekohtainen tulos kertaluonteisten erien jälkeen oli 0,61 (0,43) euroa. Osakekohtainen kassatulos ilman kertaluonteisia eriä oli 1,07 (1,33) euroa. Operatiivisen sijoitetun pääoman tuotto oli 7,1 % (10,0 %).

Konsernin sijoitettu pääoma 31.12.2012 oli 8 633 milj. euroa, jossa on nettomääräistä laskua 73 milj. euroa edellisvuodesta.

Sijoitetun pääoman muutoksen jakauma

	Sijoitettu pääoma
31.12.2011, milj. euroa	8 706
Osakkuus- ja yhteisyritykset	110
Nettoverovelka	140
Myyntissä olevat muut osakkeet (pääasiassa PVO)	-190
Etuuspohjaisten järjestelyiden nettovelka	-130
Käyttöpääoma ja muut korottomat erät, netto	-50
Muuntoerot	50
Muut muutokset	-3
31.12.2012, milj. euroa	8 633

Rahoitus

Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat pysyivät vahvoina ja olivat 1 253 (1 034) milj. euroa. Rahavirrat investointien jälkeen olivat 578 (496) milj. euroa. Käyttöpääoma laski 72 milj. euroa (217 milj. euroa kasvua) pääasiassa varastojen laskun myötä.

Rahavirta

Milj. euroa	2012	2011
Liikevoitto	689,0	759,3
Poistot ja muut ei-kassavaikutteiset erät	491,3	492,0
Käyttöpääoman muutos	72,4	-217,0
Liiketoiminnan rahavirta	1 252,7	1 034,3
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin	-560,7	-409,6
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta	-114,5	-128,6
Rahavirta investointien jälkeen	577,5	496,1

Tilikauden lopussa konsernin korolliset nettovelat olivat 2 757 milj. euroa eli suunnilleen edellisvuoden tasolla. Rahavarat olivat 1 845 milj. euroa (1 134 milj. euroa vuoden 2011 lopussa). Rahavarojen 711 milj. euron kasvu johtui liiketoiminnan vahvasta rahavirrasta ja uuden pitkäaikaisen velan nostosta.

Käyttämättömät luottolimiitit olivat vuoden 2012 lopussa 700 milj. euroa eli yhtä suuret kuin edellisvuonna. Stora Enson 16 pankin kanssa tekemä 700 milj. euron komittoitu luottosopimus eräännytty tammikuussa 2015. Se on likviditeettireservinä toimiva luottolimiitti yhtiön yleisiin tarkoituksiin. Stora Ensolla on lisäksi käytettävissä erilaisia pitkäaikaisia rahoituslähteitä 600 milj. euroon saakka.

Velkaantumisaste 31.12.2012 oli 0,48 (0,47). Valuuttakurssimuutosten nettovaikutus omaan pääomaan oli negatiivinen 42 milj. euroa muuntoerojen suojausten jälkeen, mikä johtui pääasiassa Brasilian realin heikkenemisestä. Puolan zlotyn ja Ruotsin kruunun vahvistuminen kumosi osittain sen vaikutuksen. Rahavirran ja hyödykesuojausten sekä myytävissä olevien, muihin laajan tuloksen eriin kirjattujen investointien käyvän arvon arvostus alensi omaa pääomaa 155 milj. euroa ensisijaisesti sen vuoksi, että PVO:n arvo laski 190 milj. euroa pääasiassa ennakoitujen alhaisempien tulevaisuuden sähkön hintojen takia.

Stora Enson joukkovelkakirjojen luokitukset olivat vuoden lopussa seuraavat:

Luottoluokituslaitos	Pitkän/lyhyen aikavälin luokitus	Voimassa alkaen
Standard & Poor's	BB (negatiivinen) / B	25.10.2012
Moody's	Ba2 (negatiivinen) / NP	24.10.2012
Fitch	BB- (vakaa) / B	26.7.2012 (Stora Enso ei ole Fitchin asiakas)

Investoinnit

Kokonaisinvestoinnit vuonna 2012, mukaan lukien aktivoidut korot ja sisäiset kustannukset, olivat 556 milj. euroa eli 103 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2011. Oman pääoman ehtoiset sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin olivat yhteensä 115 milj. euroa eli 14 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2011.

Konserni jatkoi vuonna 2012 investointeja strategisilla painopistealueilla. Stora Enso ilmoitti maaliskuussa 2012 aikovansa rakentaa puuviljelmiä hyödyntävän integroidun kartonki- ja sellutehtaan Beihain kaupunkiin Guangxiin Etelä-Kiinaan. Hanke on merkittävä askel Stora Enson kehityksessä maailmanlaajuiseksi uusiutuvien materiaalien yhtiöksi. Tehdasalueelle tulee aluksi kartonkikone, jonka vuosikapasiteetti on 450 000 tonnia, sekä sellutehdas, jonka vuosikapasiteetti on 900 000 tonnia. Tavoitteena on laajentaa kartonkikoneen kapasiteetti myöhemmin 900 000 tonniin. Toimintoja tulee hallinnoimaan oman pääoman ehtoinen omistusyhteisyritys, jonka tulevat perustamaan Stora Enso (85 %) ja Guangxi Forestry Group (15 %). Guangxi Forestry Group on valtion omistama yritys, joka toimii Guangxin maakuntahallinnon alaisuudessa. Työt

tehdasalueella aloitetaan täysipainoisesti, kun määrätyt ennakkovaatimukset on täytetty. Projektin arvioitu kokonaisarvo on 1,6 miljardia euroa. Hankkeen aktivoidut kustannukset vuonna 2012 oli noin 25 milj. euroa ja koostui pääasiassa metsätaloudellisista ja teollisista investoinneista.

Stora Enso ilmoitti syyskuussa 2012 allekirjoittaneensa sopimuksen yhteisyrityksen perustamisesta pakistanilaisen Packages Ltd:n kanssa. Yhteisyrityksen nimi on Bulleh Shah Packaging (Private) Limited. Yhteisyritykseen kuuluvat Kasurin ja Karachin toiminnot, ja se keskittyy valmistamaan pakkaustuotteita paikallisille ja kansainvälisille avainasiakkaille Pakistanin nopeasti kasvavilla markkinoilla. Yhteisyrityksen velaton markkina-arvo on noin 83 milj. euroa. Osana sopimusta kumpikin osapuoli sitoutuu 103 milj. euron investointiin liiketoiminnan kehittämiseksi vuosina 2013 ja 2014.

Monet aiemmin julkistetut kasvuinvestoinnit etenivät hyvin vuonna 2012. Puolassa sijaitsevan Ostrołękan tehtaan uuden aaltopahvin raaka-ainetta tuottava kone käynnistyi suunnitelmien mukaisesti vuoden 2013 tammikuussa. Sen myötä saatava lisäkapasiteetti vahvistaa Stora Enson johtavaa asemaa Keski- ja Itä-Euroopan kasvumarkkinoilla. Ruotsissa sijaitsevan Skoghallin tehtaan uusien puuvarastojen rakennusinvestointi saatiin päätökseen suunnitelmien mukaisesti vuoden 2012 loppuun mennessä. Nämä Ostrołękan ja Skoghallin tehtaisiin tehdyt merkittävät investoinnit olivat yhteensä 228 milj. euroa.

Merkittäviin kasvuhankkeisiin kuului myös huipputason sellutehtaan rakentaminen Punta Pereiran alueelle Uruguayssa. Tehtaan vuosikapasiteetti on 1,3 milj. tonnia. Hanke eteni vuoden 2012 aikana. Tehtaan rakentaa Stora Enson ja Araucon yhteisyritys Montes del Plata. Vuoden 2012 aikana Stora Enson oman pääoman ehtoiset sijoitukset Montes del Plata -hankkeeseen olivat yhteensä 115 milj. euroa.

Building and Living -liiketoiminta-alueella investoinnit tärkeimpien tuotantoyksiköiden kustannus- ja energiatehokkuuteen etenivät vuoden 2012 aikana. Uusinvestointi ristiinliimattujen puuelementtien tuotantoyksikköön Ybbsin sahalla Itävallassa saatiin päätökseen suunnitelmien mukaisesti vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä. Yhdistetyn lämpö- ja sähkölaitoksen rakennushanke Zdirecin sahalla Tšekin tasavallassa jatkui vuonna 2012, ja sen oletetaan valmistuvan vuoden 2013 kolmannella neljänneksellä. Investoinnit näihin kahteen strategiseen kasvuhankkeeseen olivat yhteensä 11,6 milj. euroa vuonna 2012.

Konserni jatkoi toimintojensa kehittämistä myös kohdennetuilla tehokkuuden parannusinvestoinneilla pääasiassa tärkeimpiin tuotantolaitoksiin. Investoinnit näihin strategisiin kehityshankkeisiin olivat yhteensä 124 milj. euroa vuonna 2012.

Tutkimus ja kehitys

Stora Enso käytti 81 (80) milj. euroa tutkimukseen ja kehitykseen vuonna 2012 eli 0,7 (0,7) % yhtiön liikevaihdosta.

Innovaatiotoiminnassa yhtiön painoalueet olivat konsernin uudistaminen ja uuden strategian toteuttaminen.

Konsernin tutkimus- ja kehitysalustoja ovat biopohjaiset päällysteet, mikromateriaalit, yhdistelmä materiaalit, biokemia ja erotteluteknologia sekä puupohjaiset rakentamisen ratkaisut. Immateriaaliomaisuuden hallinta oli keskeisessä asemassa. Yhtiö teki noin 50 patenttihakemusta sekä osti ja myi patenteja vuoden 2012 aikana.

Innovatiivisen tutkimuksen, kehityksen ja kaupallistamisen myötä yhtiön biojalostamoyksikkö on kehittynyt liiketoiminnoksi. Siksi yksikkö siirrettiin konsernin teknologiatoiminnoista Biomaterials-liiketoiminta-alueeseen 1.1.2013 alkaen.

Mikrokuitusellun esikaupallinen tuotanto Imatran tehtaalla on käynnistynyt onnistuneesti. Tulokset ovat erittäin lupaavia, ja kehitysohjelma on edennyt asiakastestausvaiheeseen. Tehokas investointien valmistelu jatkui, ja sen myötä saavutettiin valmius täysimittaiseen tehdasinvestointiin.

Biomassapohjaisten polttoaineiden kehitystyö jatkui. Tukiohjelmat ja julkinen tuki investoinneille todettiin ratkaisevan tärkeiksi biopolttoaineiden kannattavuudelle. Osa kehitystyöstä tehtiin hyvässä ja tiiviissä yhteistyössä Neste Oilin kanssa.

Mahdollisuuksia korvata fossiiliset kemikaalit ja polymeerit biomateriaaleilla tutkittiin edelleen laajasti.

Tutkimuksen ja kehityksen asiantuntijat tukivat vahvasti Uruguayn Montes del Plata -hankkeen ja Kiinan merkittävien investointihankkeiden valmisteluja. Stora Enson tutkimus- ja kehitystiimi oli tukena myös Pakistanin yhteisyrityshankkeessa, jossa toisena osapuolena on Packages Ltd.

Älykkäät lääkepakkaukset olivat merkittävä liiketoiminnan kehityskohde. Älykkäisiin lääkepakkauksiin liittyvässä innovaatiohankkeessa on kehitetty ratkaisu, jonka avulla potilaat pystyvät noudattamaan lääkkeiden annosteluohjeita entistä helpommin ja paremmin. Järjestelmä helpottaa potilaan ja lääkärin välistä viestintää rekisteröimällä, milloin lääkkeitä poistetaan pakkauksesta. Hanke on edennyt kaupallistamisvaiheeseen.

Myös metsäbiologia ja metsäbioteknologia ovat tutkimuksen ja kehityksen painoalueita. Näillä alueilla Stora Enso tekee yhteistyötä SweTree Technologies Ltd:n kanssa. Konsernin omia tutkimus- ja kehitysresursseja lisättiin.

Vedenkulutuksen minimointi on Stora Ensolle maailmanlaajuisesti tärkeä asia. Tavoitteena on vähentää luonnonvarojen käyttöä ja energiankulutusta, sillä veden pumppaaminen ja haihduttaminen vievät erittäin paljon energiaa. Vuonna 2012 päätavoitteena oli sellutehtaiden vedenkulutuksen vähentäminen. Paperi- ja kartonkiliiketoiminnoissa meneillään olevia toimia tehostetaan.

Henkilöstö

Stora Enson henkilöstömäärä 31.12.2012 oli 28 203, eli työntekijöitä oli 1 302 vähemmän kuin edellisvuoden lopussa. Henkilöstöä oli vuonna 2012 keskimäärin 28 777 eli 819 enemmän kuin edellisvuonna.

Henkilöstökulut olivat yhteensä 1 361 (1 394) milj. euroa eli 12,6 % liikevaihdosta. Palkat ja palkkiot olivat 1 035 (1 015) milj. euroa, eläkekulut 163 (173) milj. euroa ja muut henkilöstökulut 163 (207) milj. euroa.

Valtaosa henkilöstöstä (52 %) työskentelee edelleen Suomessa, Ruotsissa ja Saksassa.

Stora Enson henkilöstö on ikääntynyt useimmissa toimintamaissa, etenkin Suomessa, Ruotsissa ja Saksassa. Suomessa 36 %, Ruotsissa 41 % ja Saksassa 34 % henkilöstöstä oli vähintään 51-vuotiaita. Kiinassa vain 3 % ja Latinalaisessa Amerikassa 8 % henkilöstöstä oli vähintään 51-vuotiaita.

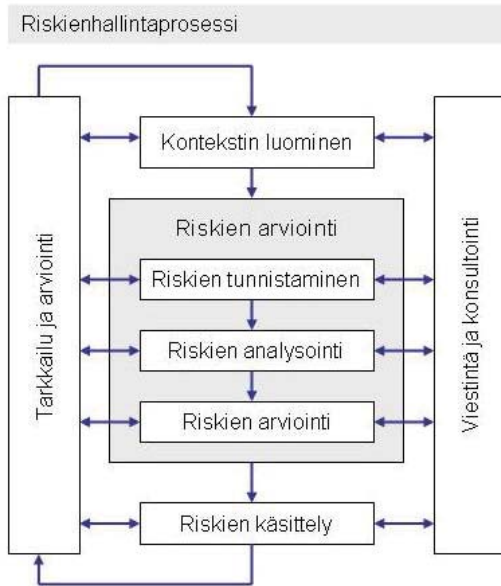
Työntekijöistä 23 % (24 %) oli naisia. Vakituisiin työsuhteisiin palkatuista työntekijöistä 35 % (43 %) oli naisia. Naisten osuus vakituisiin työsuhteisiin palkatuista työntekijöistä oli suurin Aasiassa.

Henkilöstön vaihtuvuus vuonna 2012 oli 12,8 % (11,0 %). Henkilöstöstä on yksityiskohtaisempaa tietoa Stora Enson vuoden 2012 yritysraportissa.

Sairauksista ja tapaturmista johtuneet poissaolot olivat 3,1 % (3,4 %) teoreettisesta kokonaistyöajasta.

Riskit ja riskienhallinta

Riskienhallinnan prosessi

Johtoryhmän, liiketoiminta-alueiden, tukitoimintojen, tuotantoyksiköiden ja hankkeiden vastuulla on hallita riskejä, joilla saattaa olla haitallinen vaikutus tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisessa. Onnistuakseen riskienhallinnassa Stora Enso on ottanut käyttöön yhteisen riskienhallintaprosessin, jonka tarkoituksena on tunnistaa ja käsitellä riskejä ja tunnistaa mahdollisuuksia sekä siten parantaa tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä. Stora Enson konsernin riskienhallintapolitiikka määrittelee yleisen lähestymistavan riskien hallintotapaan ja riskienhallintaan. Prosessiin kuuluu tunnistettujen ja aineellisesti merkittävien riskien jatkuva seuranta sekä niiden asettaminen tärkeysjärjestykseen todennäköisyyden perusteella organisaation jokaisella tasolla. Lisäksi riskit on huomioitava strategian ja liiketoiminnan suunnitteluprosesseissa. Stora Enso myös tunnistaa ja hallitsee mahdollisuuksia. Prosessissa käytetään järjestelmällisesti riskienarviointityökalua, jolla varmistetaan kaikkien riskien yhdenmukainen käsittely ja hallinta. Prosessi noudattaa pääasiassa ISO 31000 -standardia, mutta siinä käytetään myös COSO (Committee of Sponsoring Organizations) -ohjeistusta.

Riskien tunnistamisessa riskit ja epävarmuustekijät luokitellaan riskilähteiden (riskialueiden) perusteella. Riskilähteet jaetaan sisäisiin ja ulkoisiin. Eri riskilähteet jaotellaan seuraaviin pääluokkiin: markkinapaikkariskit, taloudelliset riskit, infrastruktuuririskit ja maineriskit.

Riskit jaetaan jokaisessa pääluokassa vaikutuksen keston ja suuruuden perusteella strategisiin, taktisiin ja operatiivisiin riskeihin. Riskilajit jaotellaan edelleen epävarmuustekijöihin, vaaroihin ja mahdollisuuksiin. Lisäksi tunnistetaan sidosryhmät, joihin riski vaikuttaa.

Huolimatta siitä, mitä toimenpiteitä riskien hallinnassa ja niiden vaikutusten lievittämisessä käytetään, riskien toteutuessa ei voida taata, ettei niillä voisi olla merkittäviä haittavaikutuksia Stora Enson liiketoimintaan, taloudelliseen tilaan, tulokseen tai kykyyn täyttää taloudelliset velvoitteensa.

Markkinapaikkariskit

Liiketoimintaympäristön riskit

Jatkuva kilpailu sekä paperi-, sellu-, pakkaus- ja puutuotemarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan epätasapaino voivat vaikuttaa kannattavuuteen. Paperi-, sellu-, pakkaus- ja puutuotetuotemialat ovat kypsiä ja pääomavaltaisia, ja niillä on kova kilpailu. Stora Enson pääkilpailijoihin kuuluu useita suuria kansainvälisiä metsäteollisuusyhtiöitä sekä lukuisia alueellisia ja erikoistuneita kilpailijoita.

Taloussuhdanteet, velkakiisi Euroopassa ja kulutustottumusten muutokset saattavat heikentää kannattavuutta.

Kulutustottumusten muutoksiin vastaaminen sekä uusien kilpailukykyisten ja taloudellisesti järkevien tuotteiden kehittäminen edellyttävät jatkuvaa kapasiteetin hallintaa, tuotannon rajoittamista ja rakenteellista kehittämistä.

Esimerkiksi energian, kuidun ja muiden raaka-aineiden hankintaan sekä kuljetukseen ja työvoimaan liittyvien kustannusten nousu voi heikentää kannattavuutta. Edullisen ja luotettavan hankinnan takaaminen sekä ennakoiva kustannusten ja tuottavuuden hallinta ovat tärkeitä.

Lainsäädännön ja etenkin ympäristömääräysten muutokset saattavat vaikuttaa Stora Enson toimintoihin. Stora Enso seuraa ja tarkkailee ympäristölainsäädännön kehittämistä ja osallistuu siihen aktiivisesti minimoidakseen liiketoimintaansa kohdistuvat haitalliset vaikutukset. Ympäristölainsäädännön tiukentuminen, kuten merenkulun polttoaineiden rikkipäästöjen säätely ja hiilidioksidipäästöjen säätely, voi vaikuttaa toimitusketjuun tai tuotantokustannuksiin.

Liiketoiminnan kehitysriskit

Liiketoiminnan kehitysriskit liittyvät pääasiassa Stora Enson strategiaan ja sen toteutukseen. Konsernin tavoitteena on kehittyä eurooppalaisesta sellu- ja paperiyhtiöstä arvoa tuottavaksi uusiutuvien materiaalien yhtiöksi kasvumarkkinoilla. Tavoite saavutetaan sekä orgaanisen kasvun että harkittujen fuusioiden ja yritysostojen avulla pääasiassa kasvumarkkinoilla sekä nykyiseen tuotantoon liittyvillä operatiivisilla parannuksilla.

Kehittyviin talouksiin tehdyt suuret yksittäiset investoinnit vaikuttavat laajasti paikalliseen väestöön. Näissä maissa Stora Enson toimintaan vaikuttavat paikallinen kulttuuri ja uskonto, ympäristö- ja yhteiskuntavastuun kysymykset sekä kyky kohdata paikallisia ja kansainvälisiä sidosryhmiä. Näihin tekijöihin liittyviä riskejä voidaan vähentää ennen jokaista mittavaa investointia toteutettavilla yksityiskohtaisilla kannattavuustutkimuksilla. Kasvaville markkinoille tehtyjen investointien arvoon voi vaikuttaa maiden poliittinen, taloudellinen ja lainsäädännöllinen kehitys. Stora Ensoon kohdistuu myös uudelleenjärjestelyihin ja nykyisten toimintojen parantamiseen liittyviä riskejä.

Mahdollisten fuusioiden ja yritysostojen riskejä hallitaan Stora Enson yrityskauppaohjeistuksen ja due diligence -menettelyn sekä päätöksenteon strukturoidun hallintomallin avulla. Ohjeistuksella varmistetaan, että Stora Enson strategiset ja taloudelliset tavoitteet sekä ympäristöön ja yhteiskuntavastuuseen liittyvät riskit otetaan huomioon.

Liiketoiminnan kehitysriskeihin kuuluu myös luonnonvarojen, raaka-aineiden ja energian hankintaan ja saatavuuteen sekä koulutetun henkilöstön saatavuuteen liittyviä riskejä.

Toimittajariskit

Stora Enso on monilla alueilla riippuvainen tavarantoimittajista sekä näiden kyvystä toimittaa oikeanlaisia tuotteita ja palveluja oikeaan aikaan. Stora Ensolle tärkeimmät tuotteet ovat kuitu, kemikaalit ja energia sekä koneet ja laitteet käyttöpääomainvestoinneissa. Tärkeimmät palvelut ovat kuljetukset sekä ulkoistetut liiketoiminta- ja kunnossapitopalvelut. Toimittajien rajallinen määrä voi muodostaa riskin. Siksi konsernilla on useita toimittajia, joiden toimintaa se seuraa, jotta tuotannon jatkuvuus, liiketoimet tai kehitysprojektit eivät vaarantuisi. Ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun hallinta puun- ja kuidunhankinnassa sekä metsänhoidossa on Stora Enson sidosryhmien ensisijainen vaatimus. Jos konserni ei pysty takaamaan puun alkuperän hyväksyttävyyttä, tällä saattaa olla vakavat seuraamukset markkinoilla. Stora Enso hallitsee tätä riskiä laatimillaan kestävän puun- ja kuidunhankinnan sekä maankäytön periaatteilla, jotka sisältävät koko konsernin puun- ja kuidunhankintaa koskevat perusvaatimukset. Puun alkuperän jäljitysjärjestelmiä käytetään puun alkuperän dokumentoinnissa ja niiden avulla varmistetaan, että puu tulee laillisista ja hyväksyttävistä lähteistä.

Odottamattomat muutokset sertifiointijärjestelmissä ja kasvaneet asiakasvaatimukset voivat rajoittaa sertifioidun raaka-aineen saatavuutta. Metsäsertifiointijärjestelmillä ja sertifioidulla puun alkuperäketjulla hallitaan puun hyväksyttävyyteen liittyviä riskejä. Stora Enson toimitusketjujen kestävät hallintaperiaatteet ja hallintajärjestelmät kattavat myös muut raaka-aineet, kuten sellun ja kemikaalit, sekä logistiikan.

Markkinariskit

Kysyntään, hintoihin, kilpailuun, asiakkaisiin, tavarantoimittajiin, raaka-aineisiin, energiaan ja muihin vastaaviin tekijöihin liittyviä riskejä seurataan säännöllisesti liiketoiminta-alueilla ja liiketoimintayksiköissä osana normaalia liiketoimintaa. Näitä riskejä seurataan ja arvioidaan myös rahoitus- ja strategiaosastolla. Tavoitteena on luoda laajempi kuva konsernin tuotantorakenteesta ja yleisestä pitkän aikavälin kannattavuuspotentiaalista.

Kysyntä vaikuttaa tuotehintoihin, joihin heijastuvat myös talouden yleinen kehitys ja varastotasot. Tuotehinnat ovat tällä toimialalla yleensä syklisiä, ja niihin vaikuttava kapasiteetin käyttöaste pienenee laskusuhdanteiden aikana. Hintamuutokset eroavat tuotteiden ja maantieteellisten alueiden välillä.

Asiakasluottoriskeistä on yksityiskohtaisempaa tietoa liitteessä 25 (Rahoitusriskien hallinta).

Seuraavassa taulukossa on esitetty Stora Enson tärkeimmät kustannustekijät:

Kustannusten jakauma 2012

Kustannukset ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia	% kokonais-kustannuksista	% liikevaihdosta
Logistiikka ja komissiot	10	9
Tuotantokustannukset		
Kuitu	37	36
Kemikaalit ja täyteaineet	10	10
Energia	9	9
Materiaalit	3	3
Henkilöstö	14	13
Muut	11	10
Poistot	6	5
Yhteensä	100	95
Yhteensä, milj. euroa	10 316	10 815
Osakkuus- ja yhteisyritykset, operatiivinen		119
Operatiivinen liiketulos		618

Herkkyyksianalyysi

Paperin ja kartongin hinnat ovat perinteisesti olleet syklisiä, ja ne heijastavat talouden yleistä kehitystä ja toimialan kapasiteetin muutoksia. Paperi-, sellu-, pakkauskartonki- ja puutuoteteollisuuden kannattavuuteen vaikuttavat myös raaka-ainehintojen vaihtelut – etenkin puun, sellun ja energian hinnat – sekä valuuttakurssien muutokset.

Konsernin tulokseen vaikuttavat hintojen ja volyymien muutokset, vaikkakin muutosten vaikutus liikevoittoon vaihtelee liiketoiminta-alueittain. Seuraava taulukko näyttää +/-10 prosentin hintojen ja volyymien muutosvaikutuksen eri liiketoiminta-alueiden liikevoittoon vuoden 2012 lukujen perusteella.

Liikevoitto: +/- 10 % muutoksen vaikutus, milj. euroa

Segmentit	Hinta	Määrä
Printing and Reading	457	127
Biomaterials	96	19
Building and Living	163	29
Renewable Packaging	305	114

Hyödykkeiden ja energian hintariskit

Stora Enso on riippuvainen ulkopuolisista maakaasun, öljyn, hiilen ja muiden fossiilisten polttoaineiden toimittajista sekä turpeen toimittajista. Lisäksi lähes puolet konsernin kuluttamasta sähköstä tulee ulkopuolisilta toimittajilta. Siten Stora Enso altistuu energian markkinahinnan muutoksille ja toimitusketjun häiriöille.

Konsernilla on johdonmukainen ja pitkäaikainen energian suojausstrategia. Hinta- ja tarjontariskejä hallitaan lisäämällä omaa energiantuotantoa ja omistamalla Pohjolan Voiman ja Teollisuuden Voiman kaltaisten kilpailukykyisten voimalaitosten osakkeita. Riskiä hallitaan myös pitkäaikaisten toimitussopimusten ja johdannaisten avulla. Konserni suojaa hintariskejä raaka-aine- ja lopputuotemarkkinoilla ja tukee osaltaan kyseisten markkinoiden kehitystä.

Infrastruktuuririskit*Henkilöstöriskit*

Pätevän työvoiman kehittäminen ja avainhenkilöiden sitouttaminen Stora Enson maailmanlaajuisessa organisaatiossa ovat yhtiön menestyksen kannalta merkittäviä tekijöitä. Stora Enso pyrkii erilaisin toimin minimoimaan organisaation avainhenkilöiden menettämisen riskiä. Näitä toimia ovat esimerkiksi paremman kokonaiskuvan saaminen yhtiön henkilöstöstä, Stora Enson työnantajabrändin tunnettuuden lisääminen yhtiön sisällä ja ulkopuolella, tiettyjen palkitsemiskäytäntöjen maailmanlaajuinen käyttöönotto ja lahjakkuuksien tunnistamisen ja kehittämisen tehostaminen. Lisäksi hyödynämme aktiivisesti lahjakkuuksien ja johdon arviointeja sekä seuraajasuunnittelua avainasemissa.

Ilmastonmuutosriskit

Stora Enso on sitoutunut ilmastonmuutoksen vaikutusten lieventämiseen. Yhtiö hakee aktiivisesti ratkaisuja, joiden avulla se pystyy pienentämään hiilijalanjälkeään. Stora Enso hallitsee ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä etsimällä puhtaita, edullisia ja turvallisia tuotannon ja kuljetusten energianlähteitä sekä vähentämällä energian kokonaiskulutusta. Lisäksi energiatehokkuuden lisääminen, hiilineutraalien biopolttoaineiden ja yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon käyttäminen sekä hiilidioksidin sitoutuminen metsään ja puutuotteisiin auttavat hidastamaan ilmastonmuutosta. Ilmaston näkökulmasta Stora Enson puupohjaiset tuotteet ovat parempi vaihtoehto hiili-intensiivisemmille tuotteille.

Työmarkkinaseisauksiin liittyvät riskit

Merkittävä osa Stora Enson työntekijöistä on ammattijärjestöjen jäseniä. Konserni saattaa joutua mukaan työsuhteen sopimuskilpailuihin, jotka voivat häiritä toimintoja ja joilla voi olla haitallisia vaikutuksia konsernin liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai kannattavuuteen. Näin voi tapahtua etenkin aikana, jona yksiköiden myyntien ja sulkemisten takia toteutetaan uudelleenjärjestelyitä ja vähennetään henkilöstöä. Ammattijärjestöt edustavat suurinta osaa työntekijöistä ja voimassa on useita työehtosopimuksia niissä maissa, joissa Stora Ensolla on toimintaa. Näin ollen suhteilla ammattijärjestöihin on tärkeä merkitys.

Toimitusketjuun liittyvät riskit

Stora Ensolle on tärkeää, että se pystyy hallitsemaan toimittajiin ja alihankkijoihin liittyviä riskejä. Investointien ja tuotannon tehokkuuden kannalta on tärkeää, että toimittajat pystyvät vastaamaan asetettuihin laatu- ja toimitusaikavaatimuksiin. Yhtiö on ottanut käyttöön seuraavat riskienhallinnan välineet: raaka-aineiden hintavaihtelujen seuranta ja toimittajien taloudellisten riskien seuranta.

Toimittajat ja alihankkijat ovat osa Stora Enson arvoketjua, joten niiden on noudatettava yhtiön yritys vastuuvaatimuksia. Yritysvastuuasioiden heikko hallinta toimitusketjussa voi vahingoittaa Stora Ensoa ja sen mainetta.

Stora Enson toimittajille asettamat yritys vastuuvaatimukset ja tarkastusjärjestelmät kattavat hankkimamme raaka-aineet, tavarat ja palvelut. Toimittajimme liittyvien ympäristö-, yhteiskuntavastuu- ja liiketoimintariskien arvioinnissa käytetään itsearviointilomakkeita ja toimittajien auditointeja. Arvioinneissa havaittujen kehittämistarpeiden toteutusta seurataan jatkuvasti.

Tiedonhallinta- ja informaatioteknologiariskit

Stora Enson liiketoimintaympäristössä tiedon on oltava helposti, turvallisesti ja luottamuksellisesti saatavilla liiketoimintaprosessien tueksi. Riskejä hallitaan aktiivisesti Stora Enson yhteisen riskienhallintaprosessin ja IT-riskien hallintajärjestelmän puitteissa. Vuonna 2012 otettiin käyttöön useita turvatoimia, joiden avulla vahvistetaan luottamuksellisen tiedon suojausta ja edistetään kansainvälistä säännösten mukaisuutta.

Omaisuuksriskit ja liiketoiminnan keskeytysriskit

Stora Ensolle on tärkeää suojata tuotantolaitokset ja liiketoiminnan tulokset, jotta yllättävilta tuotannonkeskeytyksiltä voidaan välttää. Järjestelmällisten menetelmien avulla voidaan tunnistaa, mitata ja valvoa erityyppisiä riskejä ja niille altistumista. Stora Enson riskienhallintatoiminto käsittelee näitä asioita yhdessä vakuutusyhtiöiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Tuotantoyksiköissä suoritetaan vuosittain teknisiä riskiarvioita. Riskienhallintaohjelmia ja ehdotettujen investointien kustannushyötyanalyysia hallinnoidaan sisäisen raportoinnin sekä riskien arviointityökalujen avulla. Lisäksi käytössä on sisäisiä ja ulkoisia omaisuusvahinkojen ehkäisyohjeita, palovahinkojen torjumiseen kohdistuvia arviointeja, tärkeimpiin koneisiin liittyviä riskienarviointeja ja muita vahinkojen ehkäisyohjelmia.

Suunnitellut kunnossapitoseisokit ja muut työt ovat tärkeitä koneiston toimintakunnon ylläpidossa. Stora Ensolle on käytössään tietokoneistettuja virallisia ennalta ehkäisevän huollon ohjelmia ja varaosaseuranta, joiden avulla varmistetaan tärkeimpien koneiden ja laitteiden käytettävyyttä sekä tehoa.

Tärkeää on myös löytää oikea tasapaino riskien hyväksymisen ja välttämisen, niiden käsittelemisen tai jakamisen välillä. Riskienhallintatoiminnon vastuulla on varmistaa, että konsernilla on riittävä vakuutusuoja. Toiminto myös tukee yksiköitä vahinkojen ehkäisytyössä ja riskien hallinnassa. Konsernin oma vakuutusyhtiö auttaa riskien kokonaiskustannusten optimoinnissa.

Työterveys- ja työsuojeluriskit

Stora Enson tavoitteena on saavuttaa nollaraja tapaturmissa ja työhön liittyvissä sairauspoissaoloissa. Tavoitteena on myös terve ja työkykyinen henkilöstö. Stora Enso mittaa työterveyttä ja työturvallisuutta sekä tapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden tulostulosten avulla. Työturvallisuudessa on lopullisena tavoitteena nolla tapaturmaa, mutta tapaturmien määrälle on asetettu vaativia välitavoitteita, joiden odotetaan toteutuvan vuoden 2013 loppuun mennessä. Vuonna 2012 Stora Enso otti käyttöön yhteisen työturvallisuuden hallintamallin sekä työkaluja, jotka on otettava käyttöön kaikissa yksiköissä. Työkalujen käyttöönoton etenemistä seurataan ja siitä raportoidaan kuukausittain. Yksiköille järjestetään koulutusta ja valmennusta sekä tilaisuuksia parhaiden käytäntöjen jakamiseen. Yksiköillä on päävastuu turvallisuusriskien tunnistamisesta ja hallinnasta. Tehtaiden työterveys- ja työturvallisuusriskit arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Konsernitason turvallisuusriskien seurannasta ja arvioinnista vastaa työterveys- ja työturvallisuusyksikkö.

Henkilöstön turvallisuusriskit

Henkilöstön turvallisuudesta ei voida koskaan tinkiä, joten Stora Enson tulee olla tietoinen mahdollisista

turvallisuusriskeistä ja ohjeistaa henkilöstöä niiden varalta. Riskit voivat liittyä esimerkiksi matkustamiseen, työskentelyyn ja oleskeluun maissa, joissa turvallisuustaso on alhainen ja rikollisuus yleistä. Liiketoiminnan jatkuvuuden kannalta on tärkeää panostaa avainhenkilöiden turvallisuuteen. Stora Enso seuraa jatkuvasti henkilöstön turvallisuuteen liittyviä riskejä, mukaan lukien terveystermit. Tietoa on saatavilla intranetissä, ja sitä myös jaetaan suoraan matkalle lähteville työntekijöille. Terveysten tai turvallisuuteen liittyvissä kriisitilanteissa on apuna ulkopuolinen palveluntarjoaja, joka toimii Stora Enson kriisinhallintatyöryhmän ohjauksessa. Kriisinhallintatyöryhmää johtaa henkilöstöjohtaja, joka on myös johtoryhmän jäsen.

Luonnonkatastrofeihin liittyvät riskit

Stora Enson on tiedostettava, että myrskyt, tulvat, maanjäristykset, tulivuorenpurkaukset ja muut luonnonkatastrofit voivat vahingoittaa konsernin toimitiloja ja vaikuttaa konsernin toimintaan. Suurin osa konsernin tuotantolaitoksista sijaitsee kuitenkin alueilla, joilla tulvien, maanjäristysten ja tulivuorenpurkausten todennäköisyys on pieni. Luonnonkatastrofeista aiheutuvia seuraamuksia voidaan lieventää laatimalla etukäteen hätäsuunnitelmat ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat yhdessä viranomaisten kanssa.

Maineriskit

Liiketoiminnan periaatteisiin liittyvät riskit

Stora Enson liiketoiminnan periaatteet pidetään aina ajan tasalla. Periaatteissa ilmaistaan selvästi, että Stora Enso tukee eettisiä ja lainmukaisia liiketoimintakäytäntöjä, kuten vapaata ja reilua kilpailua sekä kaikenlaisen korruption nollatoleranssia. Nämä toimintatavat ovat myös olennainen osa Stora Enson eettisiä periaatteita. Stora Enso painottaa toiminnassaan sitoutumista eettisesti kestävään ja säännöstenmukaiseen toimintaan riskien arvioinnin, konserninlaajuisten käytäntöjen, koulutuksen, toimitusketjun hallinnan ja epäkohtien tehokkaan korjaamisen avulla.

Hallintoriskit

Stora Enso on suuri kansainvälinen yritys, jossa on monenlaisia toiminnallisia ja juridisia rakenteita. Tämän vuoksi on tärkeää, että konsernilla on selkeät hallinnointiohjeet. Stora Enson konsernihallinnointiohjeissa on määritelty eri hallintoelinten tehtävät ja vastuut. Tarkoituksena on varmistaa kaikkien tärkeiden asioiden ja päätösten johdonmukainen käsittely.

Stora Enson viestintäpolitiikka korostaa läpinäkyvyyden, uskottavuuden, vastuullisuuden, ennakoimisen ja vuorovaikutuksen tärkeyttä. Periaatteet laadittiin konsernin viestintäkäytäntöjen perusteella, jotka ovat konsernia koskevien lakien ja asetusten mukaiset.

Ympäristöriskit

Ympäristölainsäädännöstä ja ympäristömääräyksistä saattaa aiheutua Stora Ensolle huomattavia lupaehtojen noudattamiseen tai maaperän puhdistukseen liittyviä kustannuksia, jotka voivat vaikuttaa konsernin voittomarginaaleihin ja tulokseen. Ympäristönhallintajärjestelmien sekä yritysostojen ja yritysmyyntien yhteydessä suoritettavien due diligence -menettelyjen avulla minimoidaan ympäristöriskkejä. Lisäksi käytetään vastuusitoumuksia, kun tehokkaat ja asianmukaiset maaperän puhdistushankkeet ovat tarpeellisia. Maaperän puhdistushankkeet liittyvät vanhoihin toimintoihin ja tehtaiden sulkemisiin.

Tuoteturvallisuusriskit

Elintarvikkeiden ja kuluttajien turvallisuuteen ja tuoteturvallisuuteen liittyvät kysymykset ovat tärkeitä, koska Stora Enson paperia ja kartonkia käytetään muun muassa erilaisissa elintarvikepakkauksissa. Niillä on myös muita terveyden ja turvallisuuden kannalta tärkeitä sovelluskohteita. Näitä tuotteita valmistavat tehtaat ovat laatineet tai ovat laatimassa sertifioituja hygieniajärjestelmiä, jotka perustuvat riski- ja vahinkoanalyysiin. Tuoteturvallisuuden varmistamiseksi Stora Enso osallistuu aktiivisesti Euroopan paperiteollisuuden liiton (CEPI) kemikaalien turvallisuuden ja tuoteturvallisuuden työryhmiin. Lisäksi kaikilla Stora Enson tehtailla on sertifioidut ISO-laatuajärjestelmät.

Sosiaaliset riskit

Sosiaaliset riskit voivat olla vahingollisia investointien kehittämisessä etenkin kasvumarkkinoilla sekä suhteissa paikallisiin sidosryhmiin. Stora Enso pyrkii tunnistamaan ja minimoimaan sosiaalisiin kysymyksiin liittyvät riskit hyvissä ajoin investointiprosessien päätöksenteon tueksi. Esimerkiksi yritys vastuuta koskevan due diligence -menettelyn sekä ympäristövaikutusten ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnin avulla varmistetaan, että haitallisia hankkeita ei käynnistetä ja että kaikki hankkeisiin liittyvät riskit ja mahdollisuudet ovat tiedossa. Nämä työkalut auttavat myös hankesuunnitelmien sovittamisessa paikallisiin olosuhteisiin.

Rahoitusriskit

Stora Enso altistuu erilaisille rahoitusmarkkinariskeille, joita konsernin tulee hallita hallituksen hyväksymien toimintatapojen mukaisesti. Tavoitteena on kustannustehokas konserniyritysten varainhankinta ja tuloksen heilahteluiden pienentäminen rahoitusinstrumenttien avulla. Pääasialliset rahoitusriskit ovat korkoriski, valuuttariski, varainhankintariski ja hyödykkeiden, etenkin kuitupuun ja energian, hintariski.

Rahoitusriskejä käsitellään yksityiskohtaisemmin tilinpäätöksen liitteessä 25 (Rahoitusriskien hallinta).

Ympäristöasiat

Stora Enson ympäristötyöllä on kaksi päätavoitetta: pyrimme minimoimaan toimintamme ympäristövaikutukset ja käyttämään raaka-aineita mahdollisimman tehokkaasti, jotta emme haaskaa arvokkaita luonnonvaroja emmekä taloudellisia resursseja.

Stora Enson ympäristökulut vuonna 2012 olivat yhteensä 175 (200) milj. euroa. Ympäristökuluihin on luettu mukaan poistot mutta ei korkoja. Ympäristökulut liittyvät toimintakuluihin, joita aiheutuu esimerkiksi vedenkäytöstä ja vedenkäsittelystä, ilmapäästöjen vähentämisestä, jätehuollosta, ympäristöveroista ja muista maksuvelvoitteista sekä ympäristöhallinnosta ja ympäristöluvista.

Ympäristövaraukset olivat 31.12.2012 yhteensä 114 (126) milj. euroa. Yksityiskohtaiset tiedot varauksista ovat konsernitilinpäätöksen liitteessä 23 (Muut varaukset). Stora Enso käytti 10 milj. euroa ympäristön kunnostustoimenpiteisiin vuonna 2012. Tällä hetkellä ei ole käsiteltävänä tai vireillä ympäristöasioihin liittyviä korvausvaatimuksia, joilla voisi olla olennainen negatiivinen vaikutus konsernin taloudelliseen tilanteeseen.

Vuonna 2012 Stora Enson ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 23 (22) milj. euroa. Pääasiassa niillä parannettiin ilman ja veden laatua, pienennettiin päästö- ja vuotoriskiä ja parannettiin resurssitehokkuutta.

Yksikkömme ovat vastuussa omasta ympäristönhallinnastaan. Stora Ensolla on käytössä hallintajärjestelmät, joiden avulla varmistetaan, että kaikki yksiköt noudattavat parhaita ympäristökäytäntöjä. Kaikilla Stora Enson sellu-, paperi- ja kartonkitehtaiden hallintajärjestelmillä on ISO 14001 -sertifiointi. Luettelo tehtaidemme sertifioinneista on julkaistu vuoden 2012 yritysraportissamme sekä kotisivuillamme osoitteessa www.storaenso.com/certificates.

Stora Enso on sitoutunut ympäristönsuojelun jatkuvaan kehittämiseen. Olemme määrittäneet tavoitteet ilmapäästöille, prosessiveden kulutukselle ja jätemäärille. Seuraamme tavoitteiden toteutumista neljännesvuosittain ja raportoimme tuloksista läpinäkyvästi vuosittain.

Stora Enson tavoitteena on vähentää suhteutettua prosessiveden kulutusta 10 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2013 mennessä. Konserni edistyi tämän tavoitteen toteuttamisessa vuonna 2012. Suhteutettu prosessiveden kulutus on vähentynyt 7,5 % vuoden 2005 lähtötasosta.

Stora Enson tavoitteena on myös vähentää jäteveden kemiallista hapenkulutusta (COD) 10 % vuoden 2007 tasosta vuoden 2013 loppuun mennessä. Tuotantoon suhteutetut COD-päästöt eivät vähentyneet vuonna 2012, mutta ne ovat edelleen 4,5 % pienemmät kuin vuonna 2007.

Vuonna 2012 tuotantoon suhteutetut typen ja fosforin päästöt kasvoivat hieman vuoteen 2011 verrattuna. Typpi- ja fosforiyhdisteitä käytetään biologisille jätevedenpuhdistusprosesseille tärkeiden mikro-organismien ravintolähteinä. Vesistön liiallinen typpi- ja fosforipitoisuus voi lisätä biologista aktiviteettia ja aiheuttaa rehevöitymistä. Tuotantoon suhteutetut fosforipäästöt ovat vähentyneet viiden viime vuoden aikana 6 %

mutta typpipäästöt ovat kasvaneet 12 %.

Stora Enson ilmapäästöt syntyvät pääasiassa polttoaineen palamisesta energiantuotannossa. Ilmapäästöjä ovat hiilidioksidi- (CO₂), rikkidioksidi- (SO₂) ja typpioksidipäästöt (NO_x). Stora Enso on asettanut sellu-, paperi- ja kartonkitehtailleen hiilidioksidipäästöjen vähentämistavoitteen. Tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä sellu-, paperi- ja kartonkitonnia kohti 35 % vuoden 2006 lähtötasosta vuoteen 2025 mennessä. Yhtiön suhteutetut hiilidioksidipäästöt laskivat edelleen vuonna 2012 ja ovat nyt 32 % pienemmät kuin vuonna 2006. Päästöjen väheneminen viime vuosina selittyy pääasiassa energian- ja lämmöntuotannon tehostamisella sekä investoinneilla biopolttoaineita käyttäviin kattiloihin, jotka vähentävät fossiilisten polttoaineiden käyttötarvetta. Lisäksi tuottavuutta on parannettu entistä tehokkaampien laitteiden ja prosessien avulla. Myönteinen kehitys jatkui vuonna 2012 tehtaiden toteuttamien parannustoimien ansiosta. Esimerkiksi Langerbruggen ja Maxaun tehtaot jatkoivat sähköntuotannon tehostamista, ja niiden hiilidioksidipäästöt pienenevät 110 000 tonnia vuoteen 2011 verrattuna.

Viisivuotiskaudella 2008–2012 Stora Enson suhteutetut typpioksidipäästöt (NO_x) lisääntyivät 8 %. Suhteutetut rikkidioksidipäästöt ovat vuoden 2008 tasolla.

Tuotannossa syntyvät jätteet, joita ei voida kierrättää, päätyvät kaatopaikoille. Vuonna 2012 Stora Enson kaatopaikkajätteen määrä väheni 11 kiloon tuotettua sellu-, paperi- ja kartonkitonnia kohti (12 kg/tonni vuonna 2011). Tavoitteena on vähentää kaatopaikkajätteen määrää 5 % vuoden 2007 tasosta vuoden 2013 loppuun mennessä. Vuonna 2012 kaatopaikkajätteen määrä oli 2,5 % pienempi kuin vuonna 2007. Biopolttoaineiden käytön lisääntyminen tuo myös haasteita, sillä biopolttoaineista syntyy enemmän tuhkaa kuin muista polttoaineista, ja tuhkan kysyntä hyötykäyttöön on vähentynyt. Siksi etsimme jatkuvasti uusia ja innovatiivisia tapoja kierrättää materiaaleja, jotka muuten päätyisivät kaatopaikalle. Olemme esimerkiksi käynnistäneet resurssi- ja materiaalitehokkuuteen liittyvien lähestymistapojemme ja toimintojemme arvioinnin. Tarkoituksena on määrittää kaatopaikkajätteen määrälle uudet tavoitteet. Haasteista huolimatta hyötykäytimme 97 % tuotannossamme syntyneestä jätteestä vuonna 2012 (97 % vuonna 2011).

Stora Enson tuotannossa syntyviä ongelmajätteitä ovat jäteöljyt, liuottimet, maalit, laboratoriokemikaalit sekä akut ja paristot. Stora Enson tuotantoyksiköissä syntyi yhteensä 4 444 tonnia ongelmajätettä vuonna 2012 (7 777 tonnia vuonna 2011). Ongelmajätteet käsitellään ja hävitetään turvallisesti ongelmajätteen käsittely- tai polttolaitoksissa. Stora Enso raportoi ongelmajätteiden hävittämisestä kussakin toimintamaassa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Vuonna 2012 ei ollut merkittäviä ongelmajätteiden vuotoja tai päästöjä.

Stora Enso jatkoi vuonna 2012 aktiivista osallistumistaan ympäristönsuojelua edistävien järjestöjen toimintaan ja hankkeiden toteuttamiseen. Niitä olivat maailman kestävän kehityksen yritysneuvosto (WBCSD), Euroopan paperiteollisuuden liitto (CEPI), Euroopan johtavien nestepakkausvalmistajien allianssi (ACE), YK:n Global Compact -aloite, The Forests Dialogue -keskusteluryhmä (TFD), Water Footprint Network -järjestö sekä kansalliset teollisuusalojen liitot ja metsäsertifiointeja myöntävät järjestöt.

Varmennetut ympäristötiedot julkaistaan Stora Enson erillisessä yritysraportissa (Global Responsibility Report 2012).

Konsernihallinnointi Stora Ensossa

Stora Enson konsernihallinnointiohje noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, joka tuli voimaan 1.10.2010. Hallinnointikoodi on nähtävillä osoitteessa www.cgfinland.fi. Stora Enson konsernihallinnointiohje noudattaa myös 1.2.2010 voimaan tullutta Ruotsin hallinnointikoodia (jota sovelletaan Stora Enssoon ulkomaalaisena yhtiönä 1.1.2011 alkaen), lukuun ottamatta Stora Enson erillisessä konsernihallinnointiraportissa lueteltuja poikkeuksia. Poikkeukset johtuvat eroista ruotsalaisessa ja suomalaisessa lainsäädännössä, hallinnointikoodissa ja -käytännöissä, ja niiden kohdalla Stora Enso noudattaa kotimaansa käytäntöjä. Ruotsin hallinnointikoodin on julkaissut Ruotsin hallinnointilautakunta, ja se on nähtävillä osoitteessa www.corporategovernanceboard.se.

Konsernihallinnointiraportti on saatavana pdf-asiakirjana Stora Enson kotisivuilla osoitteessa www.storaenso.com/investors/governance.

Joukkokanteet Yhdysvalloissa

Yhdysvalloissa vuosina 2002 ja 2003 tapahtuneen aikakauslehtipaperimyynnin yhteydessä Stora Enso Oyj (SEO) ja Stora Enso North America (SENA) joutuivat useiden joukkokanteiden ja muiden siviilikanteiden kohteeksi Yhdysvalloissa. Niissä useat eri aikakauslehtipaperin ostajat vaativat vahingonkorvauksia väitetyistä kartellirikkomuksista. Yhdysvaltain liittovaltion tuomioistuin antoi 14.12.2010 niin sanotun summary judgement -päätöksen, jota Stora Enso oli vaatinut sekä SEO:n että SENAn puolesta suorien ostajien joukkokanteiden hylkäämiseksi. Vetoituksen jälkeen vetoomustuomioistuin piti 6.8.2012 voimassa alemman oikeusasteen päätöksen SEO:n osalta. Tämä tarkoittaa, että suorien ostajien SEO:a vastaan nostamien joukkokanteiden on katsottu olevan vailla oikeudellista perustetta. Sen sijaan vetoomustuomioistuin kumosi alemman oikeusasteen päätöksen SENAn osalta ja palautti tapauksen siltä osin takaisin alemmalle oikeusasteelle valamiesoikeudenkäynnin päätettäväksi, onko SENAn toiminta rikkonut liittovaltion kartellilainsäädäntöä. Vetoomustuomioistuimen päätös on prosessipäätös. Se ei siis ole oikeuden päätös siitä, että SENAn olisi rikkonut kartellilakeja. SENAn pyysi Yhdysvaltain korkeinta oikeutta tarkistamaan ja kumoamaan vetoomustuomioistuimen päätöksen alemman oikeusasteen päätöksen kumoamisesta SENAn osalta. Korkein oikeus hylkäsi SENAn esityksen, ja tapaus siirtyi alemman oikeusasteen käsiteltäväksi. Lisäksi suurin osa epäsuorien ostajien kanteista on hylätty ratkaisulla, joka kuitenkin voidaan ottaa uudelleen käsittelemään, jos kantajat suorien ostajien tapauksessa onnistuvat saamaan lopullisen tuomion sille, että SENAn on rikkonut kartellilakeja. Stora Enso myi SENAn vuonna 2007, joten Stora Enson mahdollinen vastuu määräytyy SENAn myynti- ja ostosopimuksen ehtojen mukaan. Stora Enso ei ole tehnyt kyseisille kanteille kirjanpidollisia varauksia.

Oikeudenkäyntimenettelyt Suomessa

Markkinaoikeus määräsi 3.12.2009 Stora Ensolle seuraamusmaksun kilpailulain rikkomisesta Suomen raakapuumarkkinoilla 1997–2004. Stora Enso ei valittanut päätöksestä.

Metsähallitus käynnisti 31.3.2011 oikeudenkäyntimenettelyn Stora Ensoa, UPM:ää ja Metsäliittoa vastaan. Se vaatii korvauksia vahingoista, joiden väitetään syntyneen kilpailulain rikkomisesta. Kokonaiskorvausvaatimus kaikkia vastaajia vastaan on noin 160 milj. euroa ja liitännäisvaade Stora Ensoa vastaan noin 85 milj. euroa.

Lisäksi jotkin suomalaiset kunnat ja yksityiset metsänomistajat ovat käynnistäneet vastaavanlaisia oikeusmenettelyitä. Kokonaiskorvausvaatimus kaikilta vastaajilta on noin 70 milj. euroa sekä liitännäisvaateet ja vaateet yksin Stora Ensoa vastaan noin 25 milj. euroa.

Stora Enso kiistää Metsähallituksen sekä muiden asianosaisten kärsineen minkäänlaisia vahinkoja ja puolustaa määrätietoisesti itseään. Stora Enso ei ole tehnyt kyseisille kanteille kirjanpidollisia varauksia.

Muutokset organisaatorakenteessa ja konsernin johdossa

Stora Enso ilmoitti 17.1.2012 uudistavansa liiketoiminta- ja raportointisegmenttirakenteensa. Muutokset liiketoiminta-alueissa ja johdossa astuivat voimaan 17.1.2012 alkaen.

Johtoryhmän kokoonpano 19. maaliskuuta 2012 lähtien:

Jouko Karvinen, toimitusjohtaja

Juan Bueno, johtaja, Biomaterials-liiketoiminta-alue

Lars Häggström, henkilöstöjohtaja

Hannu Kasurinen, johtaja, Building and Living –liiketoiminta-alue

Per Lyrvall, lakiasianjohtaja

Mats Nordlander, johtaja, Renewable Packaging -liiketoiminta-alue

Lauri Peltola, identiteetti- ja viestintäjohtaja

Karl-Henrik Sundström, talousjohtaja (1. elokuuta 2012 lähtien)

Juha Vanhainen, johtaja, Printing and Reading -liiketoiminta-alue

Markus Rauramo jätti tehtävänsä Stora Enson talousjohtajana ja johtoryhmän jäsenenä 31. heinäkuuta 2012.

Osakepääoma

Stora Ensolla on kaksi osakesarjaa: A ja R. Kaikki osakkeet oikeuttavat samansuuruiseen osinkoon, mutta äänioikeudessa on eroja. Yhtiökokouksessa A-osakkeiden omistajalla on yksi ääni edustamaansa osaketta kohti. R-osakkeet tuottavat omistajalleen yhden äänen kymmentä osaketta kohti. Jokaisella osakkeenomistajalla on kuitenkin vähintään yksi ääni.

Vuoden aikana yhteensä 1 000 A-osaketta muunnettiin R-osakkeiksi. Muunnokset merkittiin kaupparekisteriin 16. tammikuuta 2012.

Stora Enson liikkeeseen laskettuja A-sarjan osakkeita oli 177 147 772 kappaletta ja R-sarjan osakkeita 612 390 727 kappaletta 31.12.2012. Yhtiön omistuksessa ei ollut A-sarjan osakkeita. Yhtiön omistuksessa oli 918 512 R-sarjan osakkeita, joiden kirjanpidollinen vasta-arvo oli 1,6 milj. euroa. Omistusosuus vastaa 0,12 % yhtiön osakepääomasta ja 0,04 % äänimäärästä. Vuoden lopussa Stora Enson liikkeeseenlaskettuja osakkeita oli yhteensä 789 538 499. Osakkeiden äänimäärä oli 238 386 844.

Hallituksella ei ole tällä hetkellä oikeutta laskea liikkeeseen, ostaa tai myydä Stora Enson osakkeita.

Tiedot 15 suurimmasta osakkeenomistajasta osake- ja äänimäärän mukaan ovat englanninkielisen taloudellisen katsauksen (Financial Report 2012) kohdassa "Stora Enso in Capital Markets".

Omistusjakauma 31.12.2012

	% osake- kannasta	% äänistä
Foundation Asset Management	10,1	27,2
Solidium Oy*	12,3	25,1
Suomalaiset yhteisöt	15,8	21,9
Hallintarekisteröidyt (muut kuin suomalaiset/ruotsalaiset) osakkeenomistajat	35,5	11,9
Ruotsalaiset yhteisöt	13,5	6,9
Ruotsalaiset yksityiset osakkeenomistajat	4,6	3,1
Suomalaiset yksityiset osakkeenomistajat	4,5	2,7
ADR-todistusten haltijat	3,7	1,2
Yhteensä	100,0	100,0

* Kokonaan Suomen valtion omistama

Omistumääräjakauma 31.12.2012

Lukumäärän mukaan, A-osake	Osakkeen- omistajat	%	Osakkeet	%
1–100	2 956	38,36	162 259	0,10
101–1 000	4 030	52,29	1 523 284	0,86
1 001–10 000	683	8,86	1 629 199	0,92
10 001–100 000	32	0,42	592 491	0,33
100 001–1 000 000	1	0,01	603 718	0,34
1 000 001–	5	0,06	172 636 821	97,45

Yhteensä	7 707	100,00	177 147 772	100,00
-----------------	--------------	---------------	--------------------	---------------

Lukumäärän mukaan, R-osake	Osakkeen- omistajat	%	Osakkeet	%
1–100	6 472	19,95	432 234	0,07
101–1 000	18 645	57,45	8 504 245	1,39
1 001–10 000	6 671	20,56	18 431 607	3,01
10 001–100 000	562	1,73	15 163 770	2,48
100 001–1 000 000	78	0,24	25 811 265	4,21
1 000 001–	24	0,07	544 047 606	88,84
Yhteensä	32 452	100,00	612 390 727	100,00

Lähde: Euroclear Finland

Lyhyen aikavälin näkymät

Konsernin vuoden 2013 ensimmäisen neljänneksen liikevaihdon odotetaan olevan suunnilleen samalla tasolla mutta operatiivisen liikevoiton kokoluokaltaan kolmanneksen alhaisempi kuin vuoden 2012 viimeisellä neljänneksellä johtuen Euroopan paperimarkkinoiden ja Building and Living -liiketoiminta-alueen markkinoiden heikkenemisestä. Biomaterials-liiketoiminta-alueella Veracelin sellutehtaan vuotuinen huoltoseisokki on vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Ehdotus osingonmaksusta

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2012 maksetaan osinkoa 0,30 euroa osakkeelta.

Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 26.4.2013 on merkitty joko Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon tai Euroclear Swedenissä rekisteröityjen osakkeiden osalta Euroclear Sweden AB:n pitämään omistajaluetteloon. Euroclear Sweden AB huolehtii osingon maksusta Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröidyille osakkeille ja osinko maksetaan Ruotsin kruunuina. Deutsche Bank Trust Company Americas huolehtii osingon maksusta Deutsche Bank Trust Company Americasin hallinnoimien ADR-todistusten haltijoille ja osinko maksetaan Yhdysvaltain dollareina.

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 15.5.2013.

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 23.4.2013 klo 16.00 Marina Congress Centerissä, Katajanokanlaituri 6, Helsinki.

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	31.12. päättyvä tilikausi	
		2012	2011
Liikevaihto	3	10 814,8	10 964,9
Liiketoiminnan muut tuotot	5	218,8	208,9
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-6,9	31,7
Biologisten hyödykkeiden nettomuutos	13	-5,0	-5,1
Materiaalit ja palvelut		-6 962,2	-6 998,5
Toimituskulut ja komissiot		-1 007,5	-1 018,9
Henkilöstökulut	6	-1 360,8	-1 393,9
Liiketoiminnan muut kulut	5	-578,3	-575,2
Osuus osakkuus- ja omistusyhteisyritysten tuloksesta	14	107,7	118,0
Poistot ja arvonalentumiset	11	-531,6	-572,6
Liiketulos	3	689,0	759,3
Rahoitustuotot	8	128,2	42,9
Rahoituskulut	8	-335,5	-381,3
Tulos ennen veroja		481,7	420,9
Tuloverot	9	8,7	-78,7
Tilikauden tulos		490,4	342,2
Jakaantuminen omistajille			
Emoyhtiön omistajille	19	480,5	339,7
Määräysvallattomille omistajille	20	9,9	2,5
Tilikauden tulos		490,4	342,2
Osakekohtainen tulos			
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	33	0,61	0,43

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	31.12. päättyvä tilikausi	
		2012	2011
Tilikauden tulos		490,4	342,2
Muut laajan tuloksen erät			
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattiset tappiot	21	-167,3	-55,8
Myytavissä olevat rahoitusvarat	15	-177,6	-240,5
Valuutta- ja hyödykesuojaukset	28	33,6	-128,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	28	-4,2	-19,4
Oman pääoman nettoinvestointien valuuttamuunnon muutokset	29	-29,4	-76,2
Määräysvallattomien omistajien osuuden valuuttamuunnon muutokset	20	-3,2	-
Nettosijoituksen suojaukset	29	-16,8	6,0
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	9	29,6	40,8
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-335,3	-473,5
Laaja tulos yhteensä		155,1	-131,3
Laajan tuloksen jakaantuminen:			
Emoyhtiön omistajille		148,4	-133,8
Määräysvallattomille omistajille	20	6,7	2,5
		155,1	-131,3

Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin tase

Milj. euroa	Liite	31.12.2012	
		2012	2011
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	O 12	225,9	224,3
Muut aineettomat hyödykkeet	O 12	44,6	57,8
Maa-alueet, rakennukset, koneet ja kalusto	O 12	5 048,7	4 942,5
	12	5 319,2	5 224,6
Biologiset hyödykkeet	O 13	221,7	212,6
Päästöoikeudet	O	29,6	43,0
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	O 14	1 965,1	1 913,1
Myytavissä olevat: korolliset	I 15	95,9	82,0
Myytavissä olevat: korottomat	O 15	450,6	640,2
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I 18	134,2	125,3
Laskennalliset verosaamiset	T 9	143,1	121,9
Muut pitkäaikaiset varat	O 16	23,1	26,6
		8 382,5	8 389,3
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	O 17	1 457,5	1 528,7
Versaamiset	T 9	18,5	6,2
Lyhytaikaiset korottomat saamiset	O 18	1 688,2	1 654,6
Korolliset saamiset	I 18	297,0	281,5
Rahavarat	I	1 849,9	1 138,8
		5 311,1	4 609,8
Varat yhteensä		13 693,6	12 999,1
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön osakkeenomistajille kohdistuva oma pääoma			
Osakepääoma	19	1 342,2	1 342,2
Ylikurssirahasto		76,6	76,6
Omat osakkeet	19	-10,2	-10,2
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotuotot	28	343,4	498,1
Kertyneet muuntoerot	29	-10,1	32,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		633,1	633,1
Kertyneet voittovarot		2 929,0	2 961,2
Tilikauden tulos		480,5	339,7
		5 784,5	5 872,7
Määräysvallattomien omistajien osuus	20	91,5	87,1
Oma pääoma yhteensä		5 876,0	5 959,8
Pitkäaikaiset velat			
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät varaukset	O 21	461,6	333,1
Muut varaukset	O 23	142,0	147,7
Laskennalliset verovelat	T 9	343,8	401,0
Korollinen pitkäaikainen velka	I 27	4 341,3	3 339,4
Muut pitkäaikaiset korottomat velat	O 24	11,7	31,9
		5 300,4	4 253,1

Lyhytaikaiset velat

Korollisten velkojen lyhennyserät	I	27	181,0	250,0
Korolliset velat	I	27	607,0	779,5
Käytössä olevat luottolimiitit	I	27	4,5	4,5
Lyhytaikaiset korottomat velat	O	24	1 685,6	1 678,7
Verovelat	T	9	39,1	73,5
			2 517,2	2 786,2
Oma pääoma ja velat yhteensä			13 693,6	12 999,1

O-kirjaimella merkityt erät sisältyvät sidottuun pääomaan. I-kirjaimella merkityt erät sisältyvät korollisiin nettovelkoihin. T- kirjaimilla merkityt erät sisältyvät nettoverovelkaan.

Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	Liite	31.12. päättyvä tilikausi	
		2012	2011
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos		490,4	342,2
Tulos laajasta tuloslaskelmasta		33,7	-127,3
Oikaisuerät:			
Verot	9	-8,7	78,7
Poistot ja arvonalentumiset	11	531,6	572,6
Biologisten hyödykkeiden muutos	13	5,0	5,1
Optioiden ja optioiden suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos		-26,1	9,8
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	14	-107,7	-118,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja sijoitusten myyntivoitot/-tappiot	5	4,8	-1,6
Rahoituserät	8	207,3	338,4
Eläkkeisiin liittyvä oikaisu		-18,3	-
Osakkuus- ja yhteisyritysten osinkotuotot	14	102,0	24,1
Saadut korot		16,8	23,6
Maksetut korot		-168,4	-129,3
Tuotot korollisista arvopapereista	8	0,1	0,2
Muut rahoituserät, netto		-78,7	-19,3
Maksetut tuloverot	9	-103,6	-129,1
Nettokäyttöpääoman muutos ilman ostettuja tai myytyjä liiketoimintoja		55,4	-173,3
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat		935,6	696,8
Investointien rahavirta			
Ostetut konserniyritysten osakkeet sekä liiketoimintakaupat, vähennettynä hankituilla rahavaroilla	4	-11,3	-25,0
Osakkuus- ja yhteisyritysosuuksien hankinnat	14	-114,5	-128,6
Myytävässä olevien sijoitusten hankinnat	15	-0,3	-0,6
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	3, 12	-541,0	-392,4
Investoinnit biologisiin hyödykkeisiin	13	-19,7	-17,2
Osakkuus- ja yhteisyritysten myynnistä saadut tulot sekä pääoman palautukset	14	2,2	-
Myytävässä olevien sijoitusten myynnistä saadut tulot	15	0,5	1,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä saadut tulot	12	5,7	21,7
Pitkäaikaisten saamisten nettomuutos		-5,3	-4,0
Investointeihin käytetyt nettorahavarat		-683,7	-545,1
Rahoituksen rahavirta			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		1 471,5	61,7
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset		-570,7	-83,3

Lyhytaikaisten lainojen muutos		-179,3	131,2
Maksetut osingot		-236,6	-197,2
Investoinnit määräysvallattomien omistajien osuuksiin, vähennettynä osingolla	20	-2,5	-3,6
Rahoitustoiminnasta kertyneet / rahoitustoimintaan käytetyt nettorahavarat		482,4	-91,2
Rahavarojen nettomuutos		734,3	60,5
Muuntoerot		-23,2	-29,3
Rahavarat tilikauden alussa		1 134,3	1 103,1
Rahavarat tilikauden lopussa, netto		1 845,4	1 134,3
Rahavarat tilikauden lopussa		1 849,9	1 138,8
Käytössä olevat luottolimitit vuoden lopussa		-4,5	-4,5
		1 845,4	1 134,3

Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Rahavirtalaskelman liitetiedot

Milj. euroa	Liite	31.12. päättyvä tilikausi	
		2012	2011
Nettokäyttöpääoman muutos:			
Varastojen muutos		90,2	-32,7
Korottomien saamisten muutos:			
Lyhytaikaiset		20,3	-12,3
Pitkäaikaiset		3,1	11,2
Korottomien velkojen muutos:			
Lyhytaikaiset		9,0	-134,6
Pitkäaikaiset		-50,2	-48,6
Lyhytaikaisten korollisten saamisten muutos		-17,0	43,7
Nettokäyttöpääoman muutos ilman ostettuja tai myytyjä liiketoimintoja		55,4	-173,3
Ei-kassavaikutteiset investoinnit			
Investoinnit yhteensä		536,6	436,1
Maksetut summat		-541,0	-392,4
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ei-kassavaikutteiset lisäykset		-4,4	43,7
Hankinta			
Hankinnan rahavirta			
Yritysten hankintameno, käteisosa	4	13,1	40,7
Yritysten hankintameno, lisäkauppahinta	4	-	4,2
Hankittujen yritysten rahavarat ilman luottolimiittejä	4	-1,8	-15,7
Kertyneisiin voittovaroihin kirjattu määräysvallattomien omistajien osuuksien ostoihin liittyvä tuotto	4	-	0,8
Keskeneräiseen hankintaan (2011) liittyvät maksut		-4,3	-
Hankintahinta yhteensä		7,0	30,0
Hankittu netto-omaisuus			
Käyttöpääoma		8,5	13,1
Liiketoiminnassa käytetyt aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	12	5,8	52,0
Versaamiset ja -velat	9	0,6	-4,6
Korolliset saamiset ja velat		-5,0	-5,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	20	-0,2	-36,4
Aiemmin omistettujen pääomaosuuksien arvo		-2,8	-
Hankittu netto-omaisuus yhteensä		6,9	18,7
Liikearvo	12	0,1	11,3
Hankittu netto-omaisuus ja liikearvo yhteensä		7,0	30,0

Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Osa- ke- pää- oma	Yli- kurs- si- rahas- to ja vara- rahas- to	Sijoi- tetun vapaan oman pää- oman rahasto	Omat osak- keet	Vaiheit- taisen hankin- nan uudelle- en- arvos- tuksen ylijäämä	Myytä- vissä olevat rahoi- tus- varat	Valuut- ta- ja hyödy- kesuo- jaukset	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- ja yhteisyrityk- sissä	Kertyneet muunto- erot ja nettoin- vestoin- tien suojauk- set	Kerty- neet voitto- varat	Emoyhtiön omistajien osuus	Määräys- val- lattomien omistajien osuudet	Yhteensä
Oma pääoma 31.12.2010	1 342,2	76,6	633,1	-10,2	3,9	780,0	77,9	-9,8	103,7	3 205,5	6 202,9	51,8	6 254,7
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	339,7	339,7	2,5	342,2
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	-240,5	-128,4	-19,4	-70,2	-55,8	-514,3	-	-514,3
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	1,1	33,3	-	-1,5	7,9	40,8	-	40,8
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	-239,4	-95,1	-19,4	-71,7	291,8	-133,8	2,5	-131,3
Osingonmaksu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-197,2	-197,2	-3,6	-200,8
Yrityssostot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37,2	37,2
Lunastusvoitto määräysvallattomien osuuden ostosta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,8	-0,8	-
Oma pääoma 31.12.2011	1 342,2	76,6	633,1	-10,2	3,9	540,6	-17,2	-29,2	32,0	3 300,9	5 872,7	87,1	5 959,8
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	480,5	480,5	9,9	490,4
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	-177,6	33,6	-4,2	-46,2	-167,3	-361,7	-3,2	-364,9
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	-0,8	-5,7	-	4,1	32,0	29,6	-	29,6
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	-178,4	27,9	-4,2	-42,1	345,2	148,4	6,7	155,1
Osingonmaksu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-236,6	-236,6	-2,5	-239,1
Yrityssostot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2
Oma pääoma 31.12.2012	1 342,2	76,6	633,1	-10,2	3,9	362,2	10,7	-33,4	-10,1	3 409,5	5 784,5	91,5	5 876,0

Tilinpäätöksen liitetiedot

Liite 1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Päätoiminnot

Stora Enso Oyj (jäljempänä ”yhtiö”) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka rekisteröity osoite on Kanavaranta 1, 00160 Helsinki. Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä ja Tukholmassa. Stora Enso Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden (yhdessä ”Stora Enso” tai ”konserni”) liiketoiminta jakautuu seuraaviin liiketoiminta-alueisiin: Printing and Reading, Biomaterials, Building and Living ja Renewable Packaging sekä Muut, joka sisältää pohjoismaiset metsäosakkuusyritykset, Stora Enson osakkuuden Pohjolan Voimassa, pohjoismaisten tehtaiden puunhankinnan sekä konsernin yhteiset palvelut ja hallinnon. Konsernin päämarkkina-alue on Eurooppa, ja liiketoiminta laajenee jatkuvasti Aasiassa ja Etelä-Amerikassa.

Yhtiön hallitus on hyväksynyt 5.2.2013 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

Laatimisperiaatteet

Stora Enson konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionin käyttöön ottaman kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti (International Financial Reporting Standards, IFRS). Käytäntö sisältää kansainväliset tilinpäätösstandardit (IAS) sekä International Financial Reporting Interpretations Committeeen (IFRIC) tulkinnat. Stora Enson konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, lukuun ottamatta jäljempänä erikseen mainittuja poikkeuksia. Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on emoyhtiön toimintavaluutta.

Vuonna 2012 voimaan tulleet muutetut standardit

- *IFRS 7: Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot – rahoitusvarojen siirrot.* Muutos koskee 1.7.2011 jälkeen alkavia tilikausia. Muutokset eivät ole konsernin kannalta olennaisia.

Uudet standardimuutokset ja tulkinnat, jotka eivät olleet vielä voimassa vuonna 2012

- *IAS 1: Tilinpäätöksen esittäminen.* Muutos koskee 1.7.2012 jälkeen alkavia tilikausia. Se selvittää oman pääoman muutosten esittämistä. Muutoksen vaikutusta konsernitilinpäätökseen selvitetään parhaillaan. EU hyväksyi standardin kesäkuussa 2012.
- *IAS 19: Työsuhde-etuudet.* Muutos tulee voimaan 1.1.2013. Sen myötä luovutaan niin sanotusta putkimenetelmästä. Muutos selkeyttää etuusperusteista järjestelyistä aiheutuvien varojen ja velkojen muutosten esittämistä ja tarkentaa standardiin perustuvia liitetietovaatimuksia. Muutos annettiin kesäkuussa 2011, ja sen soveltaminen ennen voimaantuloa on sallittua. Stora Enso ei hyödynnä aiemman soveltamisen mahdollisuutta vuoden 2012 lopussa. Muutoksen vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU hyväksyi standardin kesäkuussa 2012.
- *IFRS 7: Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot.* Muutos tulee voimaan 1.1.2013. Se tarkentaa liitetietovaatimuksia jotka koskevat rahoitusvarojen ja -velkojen toisistaan vähentämistä. Muutoksen vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU on hyväksynyt tämän muutoksen joulukuussa 2012.
- *IAS 32: Rahoitusinstrumentit: esittämistapa.* Muutos selkeyttää rahoitusvarojen ja -velkojen toisistaan vähentämistä koskevien vaatimusten soveltamista. Muutoksen vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU on hyväksynyt tämän muutoksen joulukuussa 2012.
- *IFRS 10: Konsernitilinpäätös.* Standardi tulee voimaan 1.1.2013. Se sisältää konsernitilinpäätöksen valmisteluun ja esittämiseen liittyviä periaatteita tapauksissa, joissa yhteisö hallitsee yhtä tai useampaa muuta yhteisöä. Standardi antaa lisäohjeita yhteisön mahdollisen määräysvallan määrittelyyn etenkin haasteellisissa tapauksissa. Uuden standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU on hyväksynyt tämän standardin joulukuussa 2012.
- *IFRS 11: Yhteisjärjestelyt.* Standardi tulee voimaan 1.1.2013. Se määrittää yhteisjärjestelyjen luokittelun perusperiaatteista, joiden mukaan järjestelyä arvioidaan sen osapuolten oikeuksien ja velvoitteiden

kannalta, ja nämä oikeudet ja velvollisuudet määräävät järjestelyn kirjanpidollisen käsittelyn. Uuden standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU on hyväksynyt tämän standardin joulukuussa 2012.

- *IFRS 12: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä.* Standardi tulee voimaan 1.1.2013. Se edellyttää sellaisten tietojen esittämistä, joiden avulla tilinpäätöksen käyttäjät voivat arvioida osuuksien luonteen ja niihin liittyvät riskit sekä osuuksien vaikutukset yhteisön taloudelliseen tilanteeseen, tulokseen ja rahavirtoihin. Uuden standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU on hyväksynyt tämän standardin joulukuussa 2012.
- *IFRS 13: Käyvän arvon määrittäminen.* Standardi tulee voimaan 1.1.2013. Se sisältää käyvän arvon määrittelyn ja yhtenäisen IFRS-viitekehyksen käyvän arvon määrittämiselle. Standardin tavoitteena on parantaa tilinpäätöksessä sovellettuja käypiä arvoja koskevien tietojen yhdenmukaisuutta ja vertailukelpoisuutta lisäämällä näitä koskevia liitetietovaatimuksia. Uuden standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU on hyväksynyt tämän standardin joulukuussa 2012.
- *IAS 12: Tuloverot.* Muutos tuli voimaan 1.1.2012. Se antaa laskennallisia veroja koskevia lisäohjeita, jotka liittyvät omaisuuserien arvostukseen. Muutos ei ole konsernin kannalta olennainen. EU on hyväksynyt tämän muutoksen joulukuussa 2012.
- *IAS 27: Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös.* Muutos tulee voimaan 1.1.2013. Standardi julkaistiin uudelleen. Sen aiemmin sisältämiä konsernitilinpäätöstä koskevia vaatimuksia tarkistettiin, ja ne esitettiin standardissa *IFRS 10: Konsernitilinpäätös*. Muutoksen vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU on hyväksynyt tämän muutoksen joulukuussa 2012.
- *IAS 28: Sijoitukset osakkuusyhtiöihin.* Muutos tulee voimaan 1.1.2013 ja korvaa aiemman standardin. Muutokset perustuvat 12.5.2011 annettuun standardiin *IFRS 11: Yhteisjärjestelyt*. Muutoksen vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. EU on hyväksynyt tämän muutoksen joulukuussa 2012.
- *IFRIC 20: Kaivosjätteen jätehuoltokustannukset avolouhosten tuotantovaiheessa.* Muutos tulee voimaan 1.1.2013. Se sisältää kirjanpitoimenettelyn avolouhinnasta aiheutuvia kustannuksia varten kaivosteollisuudessa. Tulkinta ei ole konsernin kannalta merkityksellinen. EU on hyväksynyt tämän tulkinnan joulukuussa 2012.

Uudet standardit, jotka eivät olleet vielä voimassa eivätkä vielä EU:n hyväksymiä vuonna 2012

- *IFRS 9: Rahoitusinstrumentit: luokittelu ja arvostaminen.* Standardi tulee voimaan 1.1.2015. Sitä sovelletaan takautuvasti, ja se sisältää rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista koskevia muutoksia ja uusia vaatimuksia. Standardiin sisältyvät myös rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostamista sekä taseesta kirjaamista koskevat vaatimukset. Velkainstrumentit voidaan arvostaa jaksotettuun hankintamenuun, mikäli liiketoimintamallia sekä rahoitusvarojen sopimukseen perustuvien rahavirtojen ominaisuuksia koskevat ehdot täyttyvät. Käypään arvoon arvostusta voidaan käyttää tietyissä tapauksissa. Osakesijoitukset voidaan arvostaa käypään arvoon kirjaamalla niiden muutokset muihin laajan tuloksen eriin siten, että vain osingot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kaikki muut velkainstrumentit arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Uuden standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Stora Enso Oyj:n lisäksi kaikki ne yritykset, joiden äänivallasta emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin puolet. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty myös ne yritykset, joissa konsernilla on vähemmän kuin 50 % äänivallasta, mikäli konsernilla on yksikössä pääomistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuva määräysvalta. Mahdollisten voimassa olevien tai vaihdettavien äänimäärien olemassaolo ja vaikutus otetaan myös huomioon, kun arvioidaan, yhdistetäänkö yksikkö konsernitilinpäätökseen. Merkittävimmät tytäryhtiöt on esitetty liitteessä 31 (Merkittävimmät konserniyritykset vuonna 2012).

Osakkuus- ja yhteisyritykset, joissa Stora Ensolla on huomattava vaikutusvalta eli yleensä 20–50 %:n osuus äänivallasta, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Tällöin konsernitulokseen sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus osakkuusyrityksen tuloksesta vähennettynä liikearvon

arvonalentumisilla. Osakkuusyrittäissä konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Tärkeimmät osakkuusyrittäiset on esitetty liitteessä 14 (Osakkuus- ja yhteisyrittäiset). Osakkuus- ja yhteisyrittäisen kirjanpitoarvo kuvastaa konsernin osuutta osakkuusyrittäisen nettovarallisuudesta lisättyä hankinnasta aiheutuneella poistamattomalla liikearvolla. Jos konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyrittäisen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sijoituksen kirjanpitoarvo, osakkuusyrittäisosakkeet merkitään taseeseen nolla-arvoon. Konsernin osuuden ylittäviä tappioita ei oteta huomioon, ellei konserni ole velvollinen täyttämään sellaisia osakkuusyrittäisen velvoitteita, jotka konserni on taannut tai joihin se muutoin on sitoutunut.

Yhteisyrittäiset, joita Stora Enso hallitsee yhdessä kolmansien osapuolten kanssa, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, kuten edellä on kuvattu. Tärkeimmät yhteisyrittäiset on esitetty liitteessä 14 (Osakkuus- ja yhteisyrittäiset).

Yrittäisostot kirjataan hankintamenetelmällä siten, että ostettu yritys yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintapäivästä lukien. Yrittäismyynneissä puolestaan myytävä yritys on mukana konsernitilinpäätöksessä myyntipäivään saakka.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden ja osakkuus- ja yhteisyrittäisten tilinpäätösten laatisperiaatteita muutetaan tarvittaessa Stora Enson laatisperiaatteiden mukaisiksi. Määräysvallattomien omistajien osuudet esitetään oman pääoman erillisenä osana.

Määräysvallattomien omistajien osuudet

Määräysvallattomien omistajien osuudet esitetään konsernin taseessa omassa pääomassa.

Määräysvallattomien omistajien ja emoyhtiön omistajien suhteellinen osuus voitosta tai tappiosta esitetään tuloslaskelmassa tilikauden voiton jälkeen. Määräysvallattomien omistajien osuuksien ja osakkeenomistajien välisiä liiketapahtumia käsitellään oman pääoman yhteydessä, ja ne esitetään oman pääoman muutosten yhteydessä sekä liitteessä 20 (Määräysvallattomien omistajien osuus). Määräysvallattomien omistajien osuuksien arvostamisperiaatteesta päätetään kunkin yrittäisoston kohdalla erikseen.

Tiedot segmenteittäin

Stora Enson organisaatorakenne on kuvattu liitteessä 3 (Tiedot segmenteittäin). Konsernin tärkein ei-IFRS-tunnusluku on operatiivinen liikevoitto, jonka avulla arvioidaan segmenttien tuloksia ja ohjataan resursseja. Operatiivinen liiketulos koostuu segmenttien liiketuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyrittäistensä liiketuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

Kertaluonteiset erät ovat poikkeuksellisia eriä, jotka eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Tyypillisimpiä kertaluonteisia eriä ovat omaisuuden myyntivoitot, ylimääräiset omaisuusarvojen arvonalentumiset tai arvonalentumisten peruutukset, toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvat varaukset sekä sakot ja korvaukset. Yksittäinen kertaluonteinen erä kerrotaan normaalisti erikseen, mikäli sen tulosvaikutus on yli sentin osakkeelta.

Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät, synteettiset optiot netotettuina toteutuneilla ja avoimilla suojauksilla, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen ja osakkuus- ja yhteisyrittäisten biologisen, metsäomaisuuteen liittyvän omaisuuden uudelleenarvostuksen sekä konsernin osuuden osakkuus- ja yhteisyrittäisten veroista sekä nettoraohoituseristä.

Muut kuin euromääräiset liiketoimet

Muut kuin euromääräiset liiketoimet kirjataan kirjanpitoon toteutumispäivän kurssiin. Kunkin kuukauden päättyessä valuuttamääräiset taseen saamiset ja velat arvostetaan kuukauden lopun kurssiin. Liiketapahtumien kurssierot kirjataan vastaaville tuloslaskelmatileille liikevoittoon ja rahoituserien kurssierot kirjataan nettomääräisinä rahoitustuottoihin ja -kuluihin, paitsi silloin, kun ne täyttävät nettoinvestointien suojauksen kriteerit ja kirjataan omaan pääomaan. Ei-rahallisten rahoitusvarojen, kuten myytävissä olevaksi luokitellun pääoman, muuntoerot on kirjattu omaan pääomaan.

Raportointivaluutan muunto – tytäryhtiöt

Tytäryhtiöiden, joiden toiminta- ja tilinpäätösvaluutta on muu kuin euro, tuloslaskelmat muunnetaan konsernin raportointivaluuttaan tilikauden keskikurssin mukaan. Näiden yritysten taseet muunnetaan raportointivaluuttaan tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Euroalueen ulkopuolella sijaitseviin tytäryhtiöihin ja osakkuus- ja omistusyhteisyrityksiin tehtyjen nettomääraisten sijoitusten muuntoerot ja näitä sijoituksia tehokkaasti suojaavien rahoitusinstrumenttien arvostukset kirjataan suoraan kertyneisiin muuntoeroihin omassa pääomassa, kuten on esitetty konsernin laajassa tuloslaskelmassa sekä liitteessä 29 (Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus). Yritysmyyntien tai lopettamisten (likvidaatio) yhteydessä kertyneet muuntoerot sisällytetään myyntivoittoon tai -tappioon. Kertynyttä muuntoeroa kirjataan tuloslaskelman kautta myös osakepääoman ja sijoituksen takaisinmaksun sekä liiketoimintayksikön osittaisen myynnin yhteydessä.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset arvostetaan alun perin käypään arvoon ja jälkeensä odotettuun realisoitumisarvoon. Epävarmat saamiset arvioidaan saamisten riippumattoman ja kattavan tarkastelun perusteella vuoden lopussa. Epävarmoista saamisista johtuvat tappiot kirjataan tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin. Myyntisaamiset esitetään lyhytaikaisissa varoissa lyhytaikaisina korottomina saamisina.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät rahat ja pankkisaamiset sekä muut varat, joiden alkuperäinen maturiteetti on alle kolme kuukautta. Käytössä olevat luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin velkoihin.

Sijoitukset

Konserni luokittelee markkinakelpoisiin velka- ja arvopapereihin sekä noteeraamattomiin arvopapereihin tehdyt sijoitukset kolmeen ryhmään, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen tarkoituksena on tuottaa voittoa lyhyellä aikavälillä, ja ne arvostetaan tuloslaskelmassa käypään arvoon ja esitetään osana lyhytaikaisia sijoituksia. Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset on tarkoitettu pidettäväksi erääntymiseensä saakka, ja ne raportoidaan osana pitkäaikaisia sijoituksia. Sijoitukset noteerattuihin ja noteeraamattomiin osakkeisiin sekä payment-in-kind-velkakirjoihin (PIK) luokitellaan myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Johto tekee sijoitusten luokitteluun liittyvät päätökset ostohetkellä ja arvioi luokitusta säännöllisesti.

Myytävissä olevat sijoitukset kirjataan alun perin käypään arvoon ja niistä johtuvat voitot ja tappiot kirjataan nettomääräisinä muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa. Kun ne myydään, kertyneet käyvän arvon muutokset sisällytetään tuloslaskelmaan. Arvon alentumistesti suoritetaan vähintään kerran vuodessa, jos investointien markkina-arvo on ollut alle kirjanpitoarvon yli vuoden ajan. Jos johto uskoo, että arvonalentuminen on pysyvä, sitä vastaava osa käyvän arvon rahastosta kirjataan tuloslaskelmaan.

Lainasaamiset

Lainasaamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määriteltävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne merkitään alun perin käypään arvoon taseeseen ja niitä arvioidaan säännöllisesti sekä systemaattisesti perintäkelpoisuuden suhteen. Mikäli jonkin lainasaamisen arvo on alentunut, kirjanpitoarvon ja odotettavissa olevien rahavirtojen nykyarvon alijäämän kattamiseksi tehdään varaus. Korkotuotto lainasaamisista sisältyy rahoituseriin. Alle 12 kuukauden kuluessa erääntyvät lainasaamiset esitetään lyhytaikaisissa varoissa korollisina saamisina ja 12 kuukauden jälkeen erääntyvät lainasaamiset pitkäaikaisina lainasaamisina.

Velat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon vähennettynä transaktiokustannuksilla. Seuraavina tilikausina velat esitetään jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Mahdollinen ero transaktiokustannuksilla vähennetyn saadun vastikkeen ja lunastushinnan välillä kirjataan tuloslaskelmaan velan juoksuajalle jaksotettuna. Korkokulut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

12 kuukauden jälkeen erääntyvät velat on luokiteltu taseessa pitkäaikaisiksi, mutta alle 12 kuukauden kuluessa

erääntyvät lyhennykset on esitetty lyhytaikaisissa veloissa korollisten velkojen lyhennyserinä. Lyhytaikaiset yritystodistuslainat, pankkilainat ja muut korolliset lainat, jotka erääntyvät alle 12 kuukauden kuluessa, on esitetty lyhytaikaisten velkojen kohdassa ”Korolliset velat”.

Johdannaiset ja suojaukset

Johdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen käypään arvoon ja arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Syntyvien voittojen ja tappioiden kirjaaminen riippuu suojauskohteen luonteesta. Kun johdannaissopimukset solmitaan, konserni määrittää ne saamisten tai velkojen käyvän arvon muutosten suojaukseksi (käyvän arvon suojaus), ennakoidun liiketoimen tai kiinteän sitoumuksen suojaukseksi (rahavirran suojaus), ulkomaiseen yksikköön tehdyn sijoituksen suojaukseksi tai johdannaissopimuksiksi, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä IAS 39:n mukaisesti.

Käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan suojattavien varojen tai velkojen käyvän arvon muutosta vastaan sellaisista johdannaisista, jotka on määritelty käyvän arvon suojauksiksi, jotka täyttävät suojauslaskennan soveltamisedellytykset ja jotka ovat erittäin tehokkaita.

Käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omissa pääomassa suojausrahostossa sellaisista johdannaisista, jotka on määritelty rahavirran suojauksiksi, jotka täyttävät suojauslaskennan soveltamisedellytykset ja jotka ovat tehokkaita. Oman pääoman muutokset käsitellään konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Omaan pääomaan kirjatun johdannaisten kertyneet voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauksen kohde kirjataan tuloslaskelmaan.

Kun suojausinstrumentti erääntyy, myydään, lopetetaan, käytetään tai kumotaan tai se ei enää täytä IAS 39:n mukaisia suojauslaskennan soveltamisedellytyksiä, oman pääoman kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan ja ne käsitellään kirjanpidossa tuottoina tai kuluina, kun sitoumus tai ennakoitu liiketoimi lopulta kirjataan tuloslaskelmaan. Jos ennakoidun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, kirjataan omissa pääomassa raportoidut kertyneet voitot tai tappiot kuitenkin välittömästi tilikauden tuloslaskelmaan.

Vaikka tietyt johdannaissopimukset täyttävätkin konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, ne eivät täytä IAS 39:n kaikkia suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä. Tällaisten suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset, mukaan lukien suojauslaskennan alaisten suojausten tehoton osa, kirjataan tuloslaskelmaan käypään arvoon. Myynteihin ja ostoihin sekä henkilöstön etuuksiin liittyvien johdannaisten käyvän arvon muutokset esitetään liikevoitossa ja eritellään liitteessä 28 (Johdannaiset) sekä liitteessä 6 (Henkilöstökulut). Kaikkien muiden johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus käsitellään kirjanpidossa kuten rahavirran suojaus, ja konserni käyttää joko johdannaista tai lainaa tähän tarkoitukseen. Jos suojausinstrumentti on johdannainen, suojauksen tehokkaan osan voitto tai tappio esitetään oman pääoman muuntoeroissa, kuten konsernin laajassa tuloslaskelmassa on esitetty. Tehottoman osan voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Muuntoerot, jotka liittyvät ulkomaiseen yksikköön tehtyä nettosijoitusta suojaaviin velkoihin, kirjataan myös omaan pääomaan muuntoeroihin ja tehoton osa kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Konserni dokumentoi liiketoimen suojausinstrumentin ja suojauskohteen välisen yhteyden alusta lähtien, kuten myös riskienhallinnan tavoitteen ja sen taustalla vaikuttavan suojautumisstrategian. Tämä prosessi sisältää kaikkien suojaaviksi määriteltyjen rahoitusinstrumenttien yhdistämisen tiettyihin varoihin, velkoihin, kiinteisiin sitoumuksiin tai tuleviin tapahtumiin. Konserni myös dokumentoi sekä suojauksen alkuhetkellä että jatkuvasti arviolaskelman siitä, kumoavatko suojaukseen käytettävät johdannaiset erittäin tehokkaasti suojattavan kohteen käyvän arvon tai siihen liittyvän rahavirran muutoksia.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien johdannaisten käyvät arvot, mukaan lukien kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien ja myytävissä olevien rahoitusvarojen (tai rahoitusinstrumenttien) käyvät arvot, perustuvat tilinpäätöspäivänä noteerattuun markkinahintaan. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien rahavirtojen nykyarvona. Valuuttatermiinisopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivänä tilinpäätöspäivän valuuttatermiinikursseihin.

Arvostettaessa johdannaisia ja muita rahoitusinstrumentteja, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteina, konserni käyttää useita menetelmiä ja tekee arvostuksen tilinpäätöspäivän markkinatilanteen perusteella. Pitkäaikaisiin velkoihin käytetään noteerattuja markkinahintoja tai jälleenmyyntihintoja identtisille tai vastaavanlaisille instrumenteille. Muiden rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämisessä käytetään erilaisia menetelmiä, kuten optioiden yleisesti hyväksytyjä arvonmäärittäsmalleja sekä tulevaisuuden kassavirtojen diskontattuja arvoja. Vuoden sisällä erääntyvien rahoitussuoritusten ja -velkojen nimellisarvon, mukaan lukien arvioidut vähennykset, oletetaan vastaavan käypiä arvoja. Rahoitusvelkojen käyvät arvot arvioidaan diskonttaamalla tulevat rahavirrat sellaisella markkinakorolla, jonka konserni joutuisi maksamaan vastaavista rahoitusinstrumenteista tilinpäätöshetkellä.

Rahoitusinstrumenttien ostot ja myynnit kirjataan kauppapäivänä eli päivänä, jona konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin. Rahoitusinstrumentit kirjataan pois taseesta, kun oikeudet saada tai maksaa rahavirtoja rahoitusinstrumenteista ovat menneet umpeen tai ne on siirretty tai kun konserni on siirtänyt rahoitusinstrumenttien riskit, edut ja sitoumukset.

Tuloutusperiaate

Liikevaihto sisältää tuotteiden, raaka-aineiden ja palvelujen myynnistä saadut tuotot oikaistuina välillisillä veroilla, myynnin oikaisuilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla. Tuotot tavaroiden myynnistä tuloutetaan sillä hetkellä, kun tuotteen omistukseen liittyvät riskit ja edut siirtyvät ostajalle eikä konsernilla ole enää valvonta- eikä määräysvaltaa tuotteeseen. Yleensä tämä tarkoittaa hetkeä, jona tuote on toimitettu sovitun toimituslausekkeen mukaisesti asiakkaalle.

Stora Enson toimitusehdot perustuvat Incoterms 2010 -toimituslausekekokoomaan, joka on Kansainvälisen kauppakamarin julkaisema toimituslausekkeiden määrittelyjen kokoelma. Konsernin myyntiä koskevat yleisimmät toimituslausekkeet ovat:

- D-lausekkeet, joiden mukaan konsernin on toimitettava tuotteet ostajalle sovitun paikkaan valitun säännön mukaisesti. Tällöin myynnin toteutumishetki on toimitus ostajalle.
- C-lausekkeet, joiden mukaan konserni järjestää ja maksaa kuljetuksen sovitun määräpaikkaan sekä tietyt muut kulut. Konsernin vastuu tuotteista kuitenkin päättyy, kun tuotteet on luovutettu rahdinkuljettajalle käytettävän lausekkeen mukaisesti. Myynnin toteutumishetki on siten se, jona myyjä luovuttaa tavaran rahdinkuljettajalle sovitun määräpaikkaan kuljettamista varten.
- F-lausekkeet, joiden mukaan ostaja järjestää kuljetuksen ja vastaa siitä. Myynnin toteutumishetki on tuotteiden toimittaminen ostajan palkkaamalle kuljettajalle sovitun paikkaan.

Jos paikalliset säännöt johtavat yllä olevista säännöistä poikkeavaan laskutukseen, tämän ennakkotuoton vaikutus on laskettu ja oikaistu.

Palveluista saadut tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu.

Lähetys- ja käsittelymenot

Lähetyskuluja ei laskuteta erikseen vaan ne sisältyvät asiakkailta laskutettavien tuotteiden arvoon, jos Stora Enso on vastuussa kuljetuksista. Kuljettamisesta aiheutuvat kulut sisältyvät tuloslaskelman materiaaleihin ja palveluihin.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä, ja ne sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin. Kehityskulut kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, ellei voida varmistua siitä, että niistä saadaan taloudellista hyötyä tulevaisuudessa, jolloin ne aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä ja poistetaan niihin liittyvän tuottokauden aikana.

Tietokoneohjelmistojen kehitysmenot

Jos uuden ohjelmiston hankinta- ja kehitysmeno liittyy selvästi määriteltävissä olevaan ja ainutlaatuiseseen tuotteeseen, johon konsernilla on määräysvalta ja josta todennäköisesti saatava hyöty yli vuoden ajalta on suurempi kuin kustannukset, se kirjataan taseeseen aineettomaksi hyödykkeeksi ja poistetaan arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Internet-sivujen kustannukset kirjataan kuluksi syntymishetkellä.

Ympäristövelvoitteiden menot

Aikaisemman liiketoiminnan vaikutusten korjaamisesta syntyneet kustannukset, jotka eivät lisää nykyisiä tai tulevia tuottoja, kirjataan kuluksi. Ympäristölakien ja -säädösten nykytulokinnan perusteella ympäristövastuut kirjataan, mikäli on todennäköistä, että on syntynyt vastuu ja sen määrä voidaan luotettavasti arvioida.

Lopetettavat toiminnot ja myytävä omaisuus

Lopetettava toiminto syntyy, kun päätetään yksittäisen suunnitelman mukaisesti luopua kokonaan tai olennaisilta osin konsernin merkittävästä erillisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, jonka omaisuus ja tulos voidaan erottaa fyysisesti, liiketoiminnallisesti ja raportointitarkoituksessa ja joka on myyty tai luokitellaan myytävissä olevaksi. Omaisuus luokitellaan myytävissä olevaksi, kun on erittäin todennäköistä, että omaisuuserästä saatava tuotto tulee kertymään myynnistä eikä omaisuuserän jatkuvasta käytöstä.

Tuloverot

Konsernin verot sisältävät konserniyritysten verot, jotka perustuvat tilikauden verotettavaan tulokseen, sekä aikaisempien tilikausien verot ja laskennallisten verojen muutokset.

Laskennalliset verot lasketaan taselähtöisen velkamenetelmän mukaan, jolloin kaikista omaisuuserien ja velkojen kirjanpito- ja verotusarvojen väliaikaisista eroista lasketaan nettovaikutus kulloinkin voimassa olevia tai voimaan tulevia verokantoja käyttäen. Laskennallisia veroja ei kirjata liiketoimintojen yhdistämisestä syntyvästä alkuperäisestä liikearvosta eikä omaisuuserän tai velkojen alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennalliset verosaamiset pienentävät verotettavasta tulosta maksettavia tuloveroja tulevina vuosina. Laskennallisia verosaamisia kirjataan vain siinä määrin kuin on todennäköistä, että niitä voidaan hyödyntää tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan, riippumatta siitä, muodostuvatko verosaamiset jaksotuseroista vai verotappioista.

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritystoston yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan yritystoston hankintamenon ja hankitun yrityksen netto-omaisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden odotetaan hyötävän yritystostosta. IFRS 3:n mukaisesti yritystoston hankintameno vastaa luovutettua kauppasummaa, ostetussa yrityksessä olevan määräysvallattomien omistajien osuuden arvoa sekä ostetusta yrityksestä aiemmin omistetun osuuden käypää arvoa. Euroalueen ulkopuolella sijaitsevien yritysten hankinnasta aiheutuva konserniliikearvo käsitellään konsernitilinpäätöksessä kyseisen yrityksen varallisuutena ja se muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän valuuttakurssilla.

Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain tai useammin, jos arvonalentumisesta on viitteitä. Konserniyksikön myynnistä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myytyyn yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Osakkuus- ja yhteisyrityksen ostosta syntyvä liikearvo sisältyy sijoituksen kirjanpitoarvoon, ja sen arvonalentumista arvioidaan kyseisen sijoituksen osana. Yritystoston hankintamenon ylittävä osuus hankitun yrityksen netto-omaisuuden käyvästä arvosta kirjataan uudelleenarvioinnin jälkeen välittömästi tuloslaskelmaan.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuun ja ne poistetaan tasapoistoin taloudellisena vaikutusaikanaan. Taloudelliset vaikutusajat vaihtelevat kolmesta kymmeneen vuoteen ja patenttien osalta kahteenkymmeneen vuoteen. Hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan taseessa erilleen liikearvosta, mikäli ne täyttävät hyödykkeen määritelmän, ovat eriteltävissä tai jos ne syntyvät sopimuksista tai laillisista oikeuksista ja jos niiden käypä arvo voidaan määritellä luotettavasti.

Muut yrityskaupan yhteydessä kirjatut aineettomat hyödykkeet kuin konserniliikearvo koostuvat markkinointiin ja asiakkaisiin liittyvistä tai sopimus- ja teknologiapohjaisista aineettomista hyödykkeistä. Tyypillisiä markkinointiin ja asiakkaisiin liittyviä aineettomia hyödykkeitä ovat tuotemerkit, tuote- ja palvelunimet, yhteisömerkit, laadunvarmennusmerkit, asiakaslistat, tilaukset tai tilauskanta, asiakassopimukset sekä niihin liittyvät

asiakassuhteet. Sopimus- ja teknologiapohjaiset aineettomat hyödykkeet ovat tyypillisesti lisenssi- ja rojaltilisopimuksia tai patentoituja teknologiaan tai alaan liittyviä salaisuuksia, kuten luottamuksellisia kaavoja, prosesseja tai reseptejä. Asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo määritellään oletettujen asiakkuuksien pysyvyyden ja asiakkuuksien arvioidun kestoajan rahavirtojen mukaan. Tuotemerkkien arvo määritellään diskontatun rahavirran analyysillä käyttämällä rojaltimeetodia.

Aineelliset hyödykkeet

Konserniyritysten aineelliset hyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon lisättynä tarvittaessa hyödykkeen käytöstä poistamisesta tulevaisuudessa toteutuville kuluilla. Uuden tytäryhtiön oston yhteydessä tulevat aineelliset hyödykkeet arvostetaan käypään arvoonsa ostopäivänä. Poistot lasketaan tasapoistomenetelmällä ja oikaistaan mahdollisilla arvonalentumis- tai myyntikuluilla. Tasearvo edustaa hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla. Rakennusaikaiset korot pitkäaikaista rakennusaikaa edellyttävistä hankkeista aktivoidaan aineellisiin hyödykkeisiin osaksi hankintamenoa rakennusajalta.

Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska maa-alueilla ei katsota olevan taloudellista pitoaikaa. Muiden aineellisten hyödykkeiden ryhmien poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

Aineellisten hyödykkeiden ryhmä	Poisto aika vuosina
Teollisuusrakennukset	10–50
Toimisto- ja asuinrakennukset	20–50
Puuhioketehtaat	15–20
Vesivoimalaitokset	40
Paperi-, kartonki- ja sellutehtaat, pääkoneet	20
Raskas koneisto	10–20
Pakkaus- ja hylsytehtaat	10–15
Sahat	10–15
Tietokoneet	3–5
Ajoneuvot	5
Toimistokalusto	3–5
Rautatiet, satamat	20–25
Metsäautotiet	10–35
Tiet, kentät, sillat	15–20
Aineettomat hyödykkeet	3–20

Normaalit kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi syntymishetkellä. Merkittävät uudistus- ja parannusinvestoinnit aktivoidaan ja poistetaan niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusaikana. Aineellisten hyödykkeiden luovutus, myynti tai käytöstä poistaminen kirjataan poistamalla hankintameno ja kertyneet poistot kirjanpidosta ja mahdollinen luovutushetken arvon ja poistamattoman hankintamennon erotus kirjataan tuloslaskelmassa arvonalentumisiin. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Varaosat on merkitty aineellisiin hyödykkeisiin, jos niiden arvo on merkittävä ja jos niitä käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella tai niitä käytetään vain tietyn aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen yhteydessä. Kaikissa muissa tapauksissa varaosat on merkitty vaihto-omaisuuteen ja kirjattu tuloslaskelmaan sitä mukaa

kuin niitä käytetään.

Arvonalentumiset

Useimpien omaisuuserien kirjanpitoarvo arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä mahdollisen arvonalentumisen tunnistamiseksi. Liikearvoa testataan vuosittain. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserän kerrytettävissä olevaksi rahamääräksi nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Aikaisemmin tehty arvonalentumiskirjaus aineellisista hyödykkeistä perutaan, jos kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämiseen käytetyissä arvioissa on tapahtunut muutos. Arvonalentumiskirjauksen peruuttaminen ei kuitenkaan saa johtaa korkeampaan kirjanpitoarvoon kuin taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu. Konserniliikearvosta tehtyä arvonalentumista ei kuitenkaan peruta.

Aineettomille ja aineellisille hyödykkeille tehdään arvonalentumistestejä rahavirtaa tuottavan yksikön tasolla, kun taas liikearvon yhteydessä arvonalentumistestit tehdään rahavirtaa tuottavissa yksiköissä tai yksiköiden ryhmässä matalimmalla tasolla, jolla ryhmän liikearvoa sisäisissä hallinnointitarkoituksissa seurataan.

Vuokrasopimukset

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistamisen eduista ja riskeistä, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Muunlaiset aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamisajankohtana, tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Rahoitusmenot kohdistetaan vuokra-ajan tilikausille siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko-osuus kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen aikana. Rahoitusleasingillä vuokratut omaisuuserät poistetaan joko suunnitelman mukaan taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingsopimuksen keston mukaan.

Muiden vuokrasopimusten vuokrat merkitään kuluiksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa. Jos muu vuokrasopimus puretaan ennen vuokra-ajan umpeutumista, kaikki sopimuksen purkamisesta vuokranottajalle aiheutuvat kustannukset kirjataan kuluksi purkamisjaksolta. Leasingsopimusten lakkauttamisen yhteydessä saadut edut kirjataan diskontattuina.

Saadut valtionavustukset

Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät valtionavustukset vähennetään hyödykkeen hankintahinnasta ja nettohankintameno aktivoidaan taseeseen. Muut valtionavustukset kirjataan systemaattisesti tulona jaksoille, joilla niitä vastaava kulu syntyy.

Biologiset hyödykkeet

IAS 41: Maatalous -standardi edellyttää, että biologiset hyödykkeet, kuten kasvava puusto, on kirjattava konsernin taseeseen markkina-arvoonsa. Konsernin metsät on kirjattu käypään arvoon vähennettynä myyntihetken arvioiduilla, puunkorjuuseen liittyvillä menoilla, mikä perustuu oletukseen, että näiden hyödykkeiden käypä arvo on luotettavasti määritettävissä. Stora Enso myös varmistaa, että konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten metsäomistuksen arvosta on yhdenmukainen konsernin laskentaperiaatteiden kanssa.

Konsernin metsäomaisuuden arvo perustuu diskontattujen rahavirtojen malleihin, jolloin biologisten hyödykkeiden käypä arvo lasketaan jatkuvien toimintojen rahavirtojen pohjalta eli kestävän metsänhoidon perusteella ja kasvupotentiaali huomioon ottaen. Ennustettuun puun kasvuun perustuvat vuosittaiset korjuut kerrotaan toteutuneilla puun hinnoilla ja saadusta arvosta vähennetään lannoitteiden kustannukset sekä korjuukustannukset. Biologisten hyödykkeiden käypä arvo mitataan tuottavan metsäalueen yhden kasvukauden korjuuden nykyarvona ottaen huomioon ympäristörajoitukset ja muut rajoitukset.

Käyvän arvon katsotaan olevan kustannusten tasolla, kun biologinen muuttuminen on ollut vähäistä tai muuttumisen ei odoteta vaikuttavan merkittävästi hintaan. Tämä vaihtelee hyödykkeiden sijainnin ja lajin mukaan.

Päästöoikeudet ja päästökauppa

Konserni on osallisena Euroopan päästökaupassa, jossa sille on allokoitu tietty määrä hiilidioksidipäästöoikeuksia tietylle ajanjaksolle. Päästöoikeudet lisäävät konsernin aineettomien hyödykkeiden ja valtionavustuksien määrää sekä velvoittavat konsernin luovuttamaan toteutusjaksolla toteutuneita päästöjä vastaavan päästöoikeusmäärän. Päästöoikeudet on kirjattu aineettomiin hyödykkeisiin konsernin saadessa ne haltuunsa, ja niiden arvostus perustuu tuon päivän käypään arvoon. Jos päästöoikeuksien markkina-arvo laskee merkittävästi niiden kirjanpitoarvon alle ja lasku katsotaan pysyväksi, arvonalentuminen kirjataan oikeuksista, joita konserni ei aio käyttää sisäisesti. Varaus päästöoikeuksien palautusvelvoitteen täyttämiseksi perustuu toteutuneisiin päästöihin, ja palautusvelvoitteen täyttämiseen käytetään saatuja päästöoikeuksia kirjanpitoarvolla laskettuna. Mahdolliset yli menevät päästöt arvostetaan aikajakson lopun markkinahinnalla.

Tehdyt päästöt kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan materiaaleihin ja palveluihin allokaatiopäivän käypään arvoon. Markkinoilta ostetut päästöoikeudet kirjataan kuluiksi hankintahintaan. Vastaavasti liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan vastaavan kokoinen hyvitys, jonka johdosta allokoitujen päästöjen vaikutus eliminoiduu. Täten tuloslaskelmaan ei synny alkujaossa allokoitujen päästöoikeuksien osalta tulosvaikutusta. Mahdollinen tulosvaikutus syntyy ainoastaan allokaation ylittävien päästöjen vuoksi tehdyistä lisäostoista, ylijäämäoikeuksien mynnistä tai sellaisten oikeuksien arvonalentumisesta, joita ei tarvita sisäiseen käyttöön.

Vaihto-omaisuus

Hankintameno määritellään FIFO-menetelmällä tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnan menetelmällä, mikäli se johtaa likimain samaan lopputulokseen kuin FIFO-menetelmä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno käsittää raaka-aineet, välittömät palkat, poistot ja muut välittömät kustannukset sekä tuotteisiin kohdistuvan osuuden tuotannon välillisistä kustannuksista ilman korkokuluja. Nettorealisointiarvo on arvioitu myyntihinta tavanomaisessa liiketoiminnassa vähennettynä tuotteiden valmiiksi saattamisesta ja mynnistä aiheutuvilla menoilla.

Mikäli tuotteen valmistuskulut ylittävät tilapäisessä markkinatilanteessa sen nettorealisointiarvon, tehdään arvonalentumisesta johtuva vähennyserä. Arvonalentumisesta johtuvia vähennyseriä tehdään myös vanhoille, hidaskiertoisille ja vanhentuneille tuotteille sekä varaosille. Yksityiskohtaisempia tietoja tasearvojen oikaisuista on liitteessä 10 (Arvonalentumisesta johtuvat vähennyserät) ja liitteessä 17 (Vaihto-omaisuus). Taseessa ne puolestaan vähennetään varastojen tasearvosta.

Pakolliset varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja kun on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja että velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Ympäristön ennalleen palauttamiseen liittyvät ympäristövaraukset tehdään projektin alkaessa ja varauksena aktivoitujen kustannukset poistetaan omaisuuserän taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Varaukset diskontataan nettonykyarvoonsa, jos rahan aika-arvon vaikutukset ovat olennaisia.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan jaksolta, jona konserni sitoutuu suunnitelmaan juridisesti tai tosiasiallisesti. Varaukseen kirjataan ne kustannukset, jotka sisältyvät lopettamissuunnitelmaan tai aiheutuvat suoraan siitä, jotka ovat tulosta jatkuvasta sopimusvelvoitteesta, joista ei ole jatkuvaa taloudellista hyötyä tai jotka liittyvät velvoitteen purkamisesta aiheutuvaan sanktioon.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on eri puolilla maailmaa useita maksupohjaisia ja etuus pohjaisia eläkejärjestelmiä, joihin kuuluvaa omaisuutta hallinnoivat yleensä erilliset säätiöt ja rahastot. Eläkejärjestelyt ja työsuhteen jälkeiset järjestelyt rahoitetaan yleensä työntekijöiltä ja asianomaisilta konserniyrityksiltä perittävin maksuin, jotka perustuvat riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen suosituksiin. Konsernin suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin

kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sinä kautena, johon maksusuoritus liittyy.

Etuus pohjaisissa järjestelyissä taloudelliset kustannukset määritetään ennakoituun etuus oikeusyksikköön (projected credit unit) perustuvalla menetelmällä. Menetelmän mukaan eläkejärjestelyjen kustannukset kirjataan tuloslaskelmaan jaksottamalla säännönmukaiset kustannukset työntekijän työvuosille hyväksytyjen vakuutusmatemaatikkojen vuosittain laatimien vakuutusmatemaattisten laskelmien mukaisesti. Eläkevastuuna esitetään tulevien arvioitujen eläkemaksujen nykyarvo, joka lasketaan käyttämällä korkona valuutaltaan tai juoksuajaltaan vastaavien korkeasti luokitellut yritys lainat (highly rated corporate bonds) tai valtion velkasitoumusten korkoja tilanteesta riippuen.

Konserni kirjaa kaikki tietyistä etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä aiheutuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot välittömästi suoraan omaan pääomaan, kuten konsernin laajassa tuloslaskelmassa on esitetty. Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot tunnistetaan kuitenkin järjestelyihin tehtävien muutosten yhteydessä, ja karttavat menot esitetään tuloslaskelmassa. Karttumattomat summat poistetaan systemaattisesti karttumisjaksolla. Konsernitaseeseen kirjataan täysi varaus kaikista suunnitelman vajauksista oikaistuna aiemmillä työsuoritukseen perustuvilla kuluilla, joita ei ole vielä poistettu.

Johdon osakeoptiot ja -kannustimet

Kaikki osakeperusteiset maksut kirjataan tuloslaskelmaan henkilöstökuluiksi oikeuden syntymisajanjaksolla. Synteettiset optio-ohjelmat on suojattu optioiden suojausinstrumenteilla (Total Return Swap), jotka maksetaan käteissuorituksin. Konsernilla on täten mahdollisuus saada käteissuorituksia, jotka osittain kompensoivat muutokset osakkeen kurssissa sen myöntämispäivän ja maksupäivän välillä.

Työsuorituksen käypä arvo, joka on saatu käteisvastikkeellisten optioiden vastikkeena, määritetään optioiden käypänä arvona myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi option oikeuden syntymisajanjaksolla. Velka arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoonsa käyttämällä arvioita niiden optioiden määrästä, joiden odotetaan tulevan merkittäviksi, ja viimeisimmät käyvät arvot lasketaan käyttämällä Black-Scholes-hinnoittelumallia, jolloin kaikki muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Työsuorituksen käypä arvo, joka on saatu käteisvastikkeellisten osakekannustimien vastikkeena, määritetään myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi syntymisajanjaksolla. Varaus arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoonsa käyttämällä arvioita niiden osakekannustimien määrästä, joiden odotetaan tulevan lunastettaviksi, ja viimeisimmät käyvät arvot lasketaan käyttämällä Stora Enson R-osakkeen päätöskurssia, jolloin kaikki muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Osakekohtainen tulos

Emoyhtiön omistajille jaettava osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla tilikauden tulos keskimääräisellä painotetulla osakemäärällä, jota laskettaessa on vähennetty konsernin hallussa kulloinkin olevat omat osakkeet. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu takaisin ostettujen osakkeiden menetelmällä (treasury stock method). Tällöin optiot oletetaan käytetyiksi tilikauden alussa tai sen jälkeisenä liikkeeseenlaskupäivänä ja saaduilla varoilla oletetaan ostetun omia osakkeita tilikauden keskimääräisellä markkinahinnalla. Keskimääräisen ulkona olevien osakkeiden lukumäärän lisäksi jakaja sisältää oletuksen, että optiot on käytetty.

Optioiden käyttöä ei oteta huomioon osakekohtaista tulosta laskettaessa, jos optioiden toteutushinta ylittää osakkeiden keskimääräisen markkina-arvon kauden aikana. Optioilla on laimentava vaikutus vain, jos osakkeiden kauden keskimääräinen markkinahinta ylittää optioiden toteutushinnan.

Osingonjako ja pääoman palautus

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa tai pääoman palautusta ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Liite 2. Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Arvioiden käyttö

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisen tilinpäätöskäytännön periaatteiden mukaisesti yhtiön johto joutuu tekemään arvioita ja oletuksia. Ne vaikuttavat taseessa esitettäviin omaisuus- ja velkamääriin, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikaudelta esitettäviin tuottoihin ja kuluihin. Arviot perustuvat kokemukseen ja lukuisiin muihin oletuksiin, joiden uskotaan olevan asianmukaisia. Todellinen tulos ja ajoitus voivat siis poiketa arvioista. Yhtiön johto uskoo, että tässä liitteessä mainitut laskentaperiaatteet edustavat asioita, jotka vaativat arviointia ja joissa eriävä arvio voi vaikuttaa suurestikin raportoituun tulokseen.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Yrityskaupan yhteydessä käytetään ulkopuolista neuvonantajaa arvioimaan merkittävien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypiä arvoja ja avustamaan niiden taloudellisen vaikutusajan määrittämisessä. Yhtiön johto uskoo, että arvioidut käyvät arvot ja taloudellinen vaikutusaika sekä taustalla olevat oletukset ovat riittävän tarkkoja, vaikka arviot voivatkin vaikuttaa merkittävästi raportoituihin lukuihin.

Hyödykkeiden kirjanpitoarvot tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä tai muulloin, jos tapahtumat tai olosuhteet viittaavat siihen, että kirjanpitoarvo saattaa olla alentunut. Omaisuuserän kerrytettävissä olevaksi rahamääräksi arvioidaan käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville kuluilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvon alentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Käyttöarvo lasketaan diskontatun rahavirran menetelmällä, joka on herkkä diskonttauskoron sekä odotettujen tulevien rahavirtojen muutoksille. Lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytettävistä tärkeimmistä oletuksista sekä herkkyyksianalyysistä on liitteessä 11 (Poistot ja arvonalentumiset).

Liikearvo

Jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle tai niiden ryhmälle allokoitu konserniliikearvo testataan vähintään kerran vuodessa. Mahdollinen arvonalentuminen mitataan diskontattujen rahavirtojen menetelmällä. Tässä menetelmässä käytetään arvioita tulevista rahavirroista jokaisessa rahavirtaa tuottavan yksikön tai niiden ryhmän raportointiyksikössä. Menetelmä sisältää muun muassa arvioita tulevasta hinnoittelusta, tuotantotasoista, kustannuksista, markkinoiden kysynnästä ja tarjonnasta, kunnossapitoinvestoinneista sekä oletuksen keskimääräisestä painotetusta pääomakustannuksesta. Arvioitujen rahavirtojen nettonykyarvolaskelmissa käytettävä diskonttauskorko ennen veroja vastaa keskimääräistä painotettua pääomakustannusta.

Muutokset näissä arvioissa tai rahavirtaa tuottavien yksiköiden tai yksikköryhmien rakenteessa tai lukumäärässä saattavat aiheuttaa arvonalentumisia hyödykkeiden käypiin arvoihin tai liikearvoihin. Arviot koskevat tuotteiden odotettuja myyntihintoja, tuotekustannusten odotettua inflaatiota ja diskonttauskorkoa. Lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytettävistä tärkeimmistä oletuksista sekä herkkyyksianalyysistä on liitteessä 11 (Poistot ja arvonalentumiset).

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo

Jos rahoitusvarojen ja rahoitusvelkojen käypää arvoa ei voi määrittää suoraan julkisesti noteeratuista markkinahinnoista, käytetään muita arvostusmenetelmiä, kuten diskontatun rahavirran menetelmää, transaktioiden kertoimia, Black-Scholes-mallia tai Gordonin mallia. Tärkeimpiä arviointiperusteita ovat muun muassa tulevat rahavirrat, luottoriski ja volatilitieteetti. Näitä tekijöitä koskevien oletusten muutokset voivat vaikuttaa rahoitusinstrumenttien kirjattuun käypään arvoon. Sijoitukset noteeraamattomien yritysten, kuten Pohjolan Voima Oy:n (PVO), vieraan pääoman ehtoiisiin ja oman pääoman ehtoiisiin arvopapereihin muodostavat merkittävän osan konsernin varoista, ja ne edellyttävät johdolta erityisen huolellista arviointia. Näitä on käsitelty tarkemmin liitteissä 15 (Myytävässä olevat rahoitusvarat) ja 25 (Rahoitusriskien hallinta).

Tuloverot

Verovelat ja verosaamiset arvioidaan kausittain ja erotus oikaistaan tarvittaessa. Yhtiön johto katsoo, että tuleville veroseuraamuksille on tehty riittävä varaus vallitsevien tosiasioiden, olosuhteiden ja verolakien perusteella. Mikäli veroasemaan liittyvät seikat kyseenalaistetaan tai ne lakkaavat olemasta voimassa, tulokset voivat olla erilaisia ja niillä voi olla merkittävä vaikutus raportoituihin summiin konsernitilinpäätöksessä.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Yhtiön eläkevastuun ja kulujen määrittäminen vaatii tiettyjen oletusten valitsemista. Vakuutusmatemaatikot käyttävät näitä oletuksia laskiessaan kyseisiä vastuita. Oletuksiin sisältyvät muun muassa diskonttaus korko, varojen odotettu tuotto, oletettu palkkatason nousu ja oletettu elinikä. Riippumattomat vakuutusmatemaatikot määrittävät tuloslaskelmaan kuluksi kirjattavat summat. Jos todelliset tulokset kuitenkin poikkeavat alkuperäisistä arvioista, erotus sekä oletusten tai muiden muuttujien mahdollisten muutosten vaikutus kirjataan suoraan omaan pääomaan konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Liitteessä 21 (Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet) on tarkempia tietoja eläkevastuulaskelmissa käytetyistä oletuksista.

Biologiset hyödykkeet

Suurin osa konsernin biologisista hyödykkeistä kuuluu osakkuus- ja yhteisyrityksille. Konsernilla on kuitenkin myös joitakin pieniä suoria omistuksia. *IAS 41: Maatalous* -standardi edellyttää, että biologiset hyödykkeet, kuten kasvava puusto, kirjataan käypään arvoon vähennettynä myyntihetken arvioiduilla menoilla. Biologisten hyödykkeiden käypä arvo lasketaan yhden syklin jatkuvien toimintojen diskontattujen rahavirtojen pohjalta kestävän metsänhoidon perusteella ja kasvupotentiaali huomioon ottaen. Diskontattuja rahavirtoja varten tarvitaan kasvua, puunkorjuuta, myyntihintaa ja myynnin kustannuksia koskevia arvioita ja näiden tekijöiden muutokset kirjataan konsernin tuloslaskelmaan. Suorien omistuksien muutokset kirjataan biologisten hyödykkeiden nettomuutoksen alle ja osakkuus- ja yhteisyritysten omistusten muutokset riville ”Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta”. Tämän vuoksi on tärkeää, että konsernin ja osakkuus- ja yhteisyritysten johdot tekevät paikkansapitävät arviot tulevista hintatasoista sekä myynti- ja kustannusnäkymistä. Myös metsän kasvua on analysoitava säännöllisesti, jotta voitaisiin arvioida korjattavissa olevan puun määrä ja metsän nykyinen kasvuvauhti.

Ympäristövaraukset

Konserni on tehnyt tiedossa olevista ympäristövastuista varauksia, jotka perustuvat johdon arvioon ympäristön kunnostustoimenpiteiden kustannuksista. Näiden kustannusten ajankohdasta ja summasta ei ole täyttä varmuutta, joten lopulliset vastuut voivat poiketa merkittävästi alkuperäisestä arviosta.

Liite 3. Tiedot segmenteittäin

Vuonna 2011 Stora Enson organisaatio koostui neljästä pääliiketoiminta-alueesta: Pakkaukset (sisältää kuluttajapakkauskartonki- ja teollisuuspakkaussegmentit), Painopaperi (sisältää sanomalehti- ja kirjapaperisegmentin sekä aikakauslehtisegmentin), Hienopaperi ja Puutuotteet.

Tammikuussa 2012 Stora Enso ilmoitti uudistavansa liiketoiminta-alueitaan ja raportointisegmenttejään. Uuden liiketoiminta-aluerakenteen avulla Stora Enso lisää selluliiketoiminnan läpinäkyvyyttä ja osoittaa eri liiketoimintojen erilaista luonnetta ja painopistettä. Sanomalehti- ja kirjapaperin, aikakauslehtipaperin ja hienopaperin raportointisegmentit yhdistettiin yhdeksi liiketoiminta-alueeksi ja raportointisegmentiksi, jonka nimi on Printing and Reading. Kuluttajapakkauskartonki- ja teollisuuspakkaussegmentit sekä Kiinan Guangxissa sijaitsevat puuviljelmät muodostavat Renewable Packaging -liiketoiminta-alueen ja raportointisegmentin. Uusi liiketoiminta-alue ja raportointisegmentti Biomaterials sisältää pääasiassa konsernin yhteisyritysten sellutehtaat ja konsernin itsenäiset sellutehtaat sekä puuviljelmät. Puutuotteet-liiketoiminta-alueen uudeksi nimeksi tuli Building and Living. Vertailuluvut on oikaistu vastaamaan uutta organisaatorakennetta ja uusia raportoitavia segmenttejä. Ensimmäinen uuden rakenteen mukainen taloudellinen raportti oli vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen osavuositarkastus.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Stora Enson organisaatio ja raportoitavat segmentit vuonna 2012:

Liiketoiminta-alueet ja raportoitavat segmentit
Printing and Reading
Biomaterials
Building and Living
Renewable Packaging
Muut

Raportoitavien segmenttien toiminnot ovat:

Printing and Reading

Printing and Reading -liiketoiminta-alueen laaja valikoima palvelee muun muassa kustantajia, mainostajia, painotaloja ja toimistotarvikevalmistajia sekä paperi- ja toimistotarviketukkureita. Printing and Reading valmistaa sanomalehtipaperia, superkalanteroitua paperia, päällystettyjä paperilaatuja ja toimistopaperia.

Biomaterials

Biomaterials tarjoaa paperin, kartongin ja pehmopaperin valmistajille laajan valikoiman sellulaatuja. Sellu on erinomainen raaka-aine: sitä valmistetaan uusiutuvista luonnonvaroista kestäväällä tavalla, ja sitä voi käyttää moniin tarkoituksiin. Biomaterials-liiketoiminta-alue koostuu pääasiassa puuviljelmistä, konsernin yhteisyrityksinä toteutettavista Veracelin ja Montes del Platan sellutehtaista sekä pohjoismaisista sellutehtaista, joiden yhteydessä ei ole paperi- tai kartonkitehdasta.

Building and Living

Building and Living tarjoaa puupohjaisia innovaatioita ja ratkaisuja arjen asumiseen ja elämiseen. Tuotevalikoima

kattaa kaikki kaupunkirakentamisen osa-alueet runkorakenteista sisustukseen ja ympäristörakentamiseen. Jatkojalostettujen tuotteiden valikoima sisältää massiivipuisia elementtejä ja asuntomoduuleja, puukomponentteja ja pellettejä. Valikoiman täydentävät monipuoliset sahatavarat.

Renewable Packaging

Renewable Packaging tarjoaa kuitupohjaisia pakkausmateriaaleja ja innovatiivisia pakkausratkaisuja kuluttajatuotteita ja teollisuuspakkauksia varten. Renewable Packaging toimii pakkaustuotannon arvoketjun kaikissa vaiheissa sellun tuotannosta kartongin ja pakkausten valmistamiseen ja kierrätykseen. Liiketoiminta-alue sisältää kolme liiketoimintayksikköä: Consumer Board, Packaging Solutions ja Packaging Asia.

Muut

Muut-segmentti käsittää pohjoismaiset metsäosakkuusyritykset, Stora Enson osakkuuden Pohjolan Voimassa, pohjoismaisten tehtaiden puunhankinnan sekä konsernin yhteiset palvelut ja hallinnon.

Liikevaihto segmentteittäin

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
	2012			2011		
Printing and Reading	4 705,6	133,7	4 839,3	4 881,8	140,2	5 022,0
Biomaterials	536,6	475,8	1 012,4	591,1	500,9	1 092,0
Building and Living	1 590,0	94,4	1 684,4	1 562,0	109,1	1 671,1
Renewable Packaging	3 143,5	72,5	3 216,0	3 125,3	69,3	3 194,6
Muut	839,1	1 844,4	2 683,5	804,7	1 895,8	2 700,5
Sisäisten myyntien eliminoinnit	-	-2 620,8	-2 620,8	-	-2 715,3	-2 715,3
Yhteensä	10 814,8	-	10 814,8	10 964,9	-	10 964,9

Liikevaihto sisältää tuloja ulkoisista palveluista 48,6 milj. euroa (38,3 milj. euroa).

Osuus operatiivisesta liike tuloksesta, kertaluonteiset erät, käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sekä liike tulos segmentteittäin

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Operatiivinen liike tulos		Kertaluonteiset erät, käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät		Liike tulos	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Printing and Reading	218,1	285,3	68,9	-37,0	287,0	248,3
Biomaterials	82,1	169,2	-35,9	-5,9	46,2	163,3
Building and Living	28,8	62,8	-2,4	-35,3	26,4	27,5
Renewable Packaging	271,9	301,3	-53,8	-15,5	218,1	285,8
Muut	17,4	48,1	93,9	-13,7	111,3	34,4
Yhteensä	618,3	866,7	70,7	-107,4	689,0	759,3
Rahoituserät					-207,3	-338,4
Tulos ennen veroja					481,7	420,9
Tuloverot					8,7	-78,7
Tilikauden tulos					490,4	342,2

Operatiivinen liike tulos koostuu segmenttien liike tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritystensä liike tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia. Käyvän arvon muutokset sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät, synteettiset optiot netotettuina toteutuneilla ja avoimilla suojauksilla, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen sekä yhteisyritysten biologisen metsäomaisuuteen liittyvän omaisuuden uudelleenarvostuksen.

Kertaluonteiset erät ovat poikkeuksellisia eriä, jotka eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Tyypillisimpiä kertaluonteisia eriä ovat omaisuuden myyntivoitot, ylimääräiset omaisuusarvojen arvonalentumiset tai arvonalentumisten peruutukset, toiminnan uudelleenjärjestelystä johtuvat varaukset sekä sakot ja korvaukset. Yksittäinen kertaluonteinen erä kerrotaan normaalisti erikseen, mikäli sen tulosvaikutus on yli sentin osakkeelta.

Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät, synteettiset optiot netotettuina toteutuneilla ja avoimilla suojauksilla, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen ja osakkuus- ja yhteisyritysten biologisen, metsäomaisuuteen liittyvän omaisuuden uudelleenarvostuksen sekä Stora Enson osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten veroista ja nettorahoituseristä.

Kertaluonteiset erät, käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	51,4	-19,5
Uudelleenjärjestelykustannukset ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisia	-61,8	-39,6
Muut	140,0	-20,8
Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät	-58,9	-27,5
Yhteensä	70,7	-107,4

Osuus operatiivisista varoista, veloista ja sidotusta pääomasta segmenteittäin

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Operatiiviset Varat		Operatiiviset Velat		Sidottu pääoma	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Printing and Reading	3 852,0	3 936,2	890,2	864,8	2 961,8	3 071,4
Biomaterials	1 614,3	1 599,5	201,7	144,8	1 412,6	1 454,7
Building and Living	790,4	780,4	225,2	218,3	565,2	562,1
Renewable Packaging	2 904,4	2 700,9	554,3	548,0	2 350,1	2 152,9
Muut ja eliminoinnit	1 993,9	2 226,4	429,5	415,5	1 564,4	1 810,9
Yhteensä	11 155,0	11 243,4	2 300,9	2 191,4	8 854,1	9 052,0

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, poistot ja arvonalentumiset ja investoinnit segmenteittäin

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet		Poistot ja arvonalentumiset		Investoinnit	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Printing and Reading	2 576,9	2 615,6	189,5	266,8	125,7	105,8
Biomaterials	309,8	325,7	36,4	27,8	21,2	17,7
Building and Living	390,5	394,9	39,7	60,0	28,8	50,1
Renewable Packaging	1 870,3	1 685,8	236,5	196,8	338,0	237,6
Muut	171,7	202,6	29,5	21,2	22,9	24,9
Yhteensä	5 319,2	5 224,6	531,6	572,6	536,6	436,1

Liikearvo segmenteittäin

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Liikearvo		Yritysostojen liikearvo		Arvon-alentumiset	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Printing and Reading	83,0	83,0	-	-	-	-
Biomaterials	-	-	-	-	-	-
Building and Living	111,5	109,9	-	-0,1	-	-
Renewable Packaging	31,4	31,4	0,1	11,4	-	-
Muut	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	225,9	224,3	0,1	11,3	-	-

Henkilöstö keskimäärin

Segmentteittäin	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Printing and Reading	8 783	9 052
Biomaterials	839	810
Building and Living	4 385	4 484
Renewable Packaging	12 292	10 888
Muut	2 478	2 724
Yhteensä	28 777	27 958
Henkilöstö tilikauden lopussa	28 203	29 505

Sijainnin mukaan	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Baltian maat	1 179	1 141
Belgia	601	592
Tšekin tasavalta	719	679
Suomi	6 725	7 050
Ranska	481	484
Saksa	2 296	2 388
Puola	1 992	1 945
Venäjä	1 283	1 363
Espanja	324	347
Ruotsi	6 078	6 342
Muu Eurooppa	1 581	1 652
Eurooppa	23 259	23 983
Brasilia	402	399
Kiina (ml. Hongkong)	4 262	2 972
Intia	503	251
Pohjois-Amerikka	191	206
Muut	160	147
Yhteensä	28 777	27 958

Ulkoisen liikevaihto kohteen ja alkuperämaan mukaan

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	Liikevaihto kohteen mukaan		Liikevaihto alkuperämaan mukaan		Liikevaihdon nettovirrat maittain	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Itävalta	263,3	300,2	384,6	416,2	121,3	116,0
Baltian maat	198,7	192,6	284,2	300,6	85,5	108,0
Belgia	157,8	180,5	284,7	304,7	126,9	124,2
Tšekin tasavalta	156,5	162,4	237,9	207,5	81,4	45,1
Tanska	182,0	168,7	19,6	2,0	-162,4	-166,7
Suomi	784,7	830,1	3 714,9	3 782,7	2 930,2	2 952,6
Ranska	627,5	678,9	187,6	197,2	-439,9	-481,7
Saksa	1 510,1	1 574,1	930,9	925,6	-579,2	-648,5
Italia	269,7	311,5	0,3	3,3	-269,4	-308,2
Alankomaat	309,5	317,1	20,8	20,5	-288,7	-296,6
Puola	372,1	358,9	240,4	253,5	-131,7	-105,4
Venäjä	323,2	304,3	215,0	213,0	-108,2	-91,3
Espanja	347,4	357,7	127,6	138,0	-219,8	-219,7
Ruotsi	1 107,9	1 110,6	3 200,5	3 330,4	2 092,6	2 219,8
Iso-Britannia	694,0	707,0	23,7	38,7	-670,3	-668,3
Muu Eurooppa	865,5	978,0	165,2	91,3	-700,3	-886,7
Eurooppa yhteensä	8 169,9	8 532,6	10 037,9	10 225,2	1 868,0	1 692,6
Australia/ Uusi-Seelanti	198,4	184,3	27,2	21,4	-171,2	-162,9
Brasilia	215,1	220,8	384,8	393,0	169,7	172,2
Kiina (ml. Hongkong)	567,2	513,5	298,2	271,8	-269,0	-241,7
Japani	327,1	348,4	-	0,2	-327,1	-348,2
Lähi-itä	324,5	242,1	-	-	-324,5	-242,1
Uruguay	5,4	4,9	-	-	-5,4	-4,9
USA	138,3	129,9	49,5	42,1	-88,8	-87,8
Muut	868,9	788,4	17,2	11,2	-851,7	-777,2
Koko liiketoiminta	10 814,8	10 964,9	10 814,8	10 964,9	-	-

Varat, sijoitettu pääoma ja oma pääoma maittain

Milj. euroa	31.12.					
	Varat yhteensä		Sijoitettu pääoma		Oma pääoma	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Itävalta	189,7	204,8	128,6	134,1	124,2	123,4
Baltian maat	115,7	115,4	100,0	100,0	91,9	83,3
Belgia	507,4	543,6	422,8	458,6	268,5	283,6
Tšekin tasavalta	156,0	139,0	128,3	122,7	132,5	134,1
Suomi	5 266,0	4 796,0	2 728,8	2 875,7	1 463,7	1 147,5
Ranska	102,5	123,9	51,2	71,8	278,0	291,0
Saksa	820,1	819,0	320,4	342,2	395,8	406,7
Puola	588,8	361,9	468,4	279,3	305,5	265,3
Venäjä	205,5	209,4	157,1	159,0	97,3	72,6
Espanja	65,5	96,2	30,2	59,2	21,9	55,5
Ruotsi	3 578,5	3 485,7	2 336,7	2 298,0	1 044,6	1 370,0
Muu Eurooppa	137,5	117,8	39,5	112,6	166,4	268,0
Eurooppa yhteensä	11 733,2	11 012,7	6 912,0	7 013,2	4 390,3	4 501,0
Brasilia	795,5	841,8	720,4	781,4	741,3	793,3
Kiina (ml. Hongkong)	569,9	602,9	443,5	456,3	104,5	105,7
Uruguay	494,2	404,9	494,2	404,9	494,2	404,9
USA	42,8	67,9	36,7	60,4	35,1	49,1
Muut	58,0	68,9	26,0	-10,6	19,1	18,7
Koko liiketoiminta	13 693,6	12 999,1	8 632,8	8 705,6	5 784,5	5 872,7

Sijoitettu pääoma lasketaan vähentämällä nettoverovelat sidotusta pääomasta.

Sidotun pääoman ja taseen varojen täsmäytys

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Sidottu pääoma	8 854,1	9 052,0
Koroton vieras pääoma	2 300,9	2 191,4
Korolliset saamiset	2 377,0	1 627,6
Verosaamiset	161,6	128,1
Varat yhteensä	13 693,6	12 999,1

Sidottu pääoma (O-erät) sisältyy taseeseen, ja se sisältää aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, biologiset hyödykkeet, päästöoikeudet, noteeraamattomat osakkeet, muut pitkäaikaiset varat, vaihto-omaisuuden, lyhytaikaiset liikesaamiset ja lyhytaikaiset korottomat velat, varaukset ja muut pitkäaikaiset korottomat velat.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, investoinnit, poistot ja arvonalentumiset sijainnin mukaan

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet		Poistot ja arvonalentumiset		Investoinnit	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Itävalta	121,4	125,5	10,3	9,2	6,4	26,3
Baltian maat	58,8	57,6	9,4	9,3	8,6	11,6
Belgia	423,0	454,6	39,1	38,9	7,6	9,2
Tšekin tasavalta	113,3	105,8	4,4	4,5	9,3	1,3
Suomi	1 433,4	1 418,3	113,4	199,3	128,0	129,7
Ranska	30,9	31,4	3,5	3,4	3,0	2,5
Saksa	556,0	569,5	54,3	52,2	41,2	26,7
Puola	443,4	257,6	21,6	24,1	179,0	81,6
Venäjä	123,4	129,6	15,5	-7,6	4,8	11,4
Espanja	18,1	48,3	32,4	6,9	2,0	2,8
Ruotsi	1 635,8	1 638,1	197,9	205,5	132,8	106,5
Muu Eurooppa	18,2	22,5	3,7	3,1	0,5	3,1
Eurooppa yhteensä	4 975,7	4 858,8	505,5	548,8	523,2	412,7
Brasilia	95,1	103,7	0,2	8,3	2,9	4,2
Kiina (ml. Hongkong)	227,1	237,6	22,5	16,0	9,3	18,4
Uruguay	-	-	-	-	-	-
USA	15,5	17,8	2,3	-1,0	0,3	0,5
Muut	5,8	6,7	1,1	0,5	0,9	0,3
Koko liiketoiminta	5 319,2	5 224,6	531,6	572,6	536,6	436,1

Liite 4. Yritysosotot ja -myynnit

Konserniyritysten ostot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Ostettu netto-omaisuus		
Rahavarat vähennettynä luottolimiitillä	1,8	15,7
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	5,8	52,0
Käyttöpääoma	8,5	13,1
Verosaamiset ja verovelat	0,6	-4,6
Korolliset saamiset ja velat	-5,0	-5,4
Määräysvallattomien omistajien osuudet	-0,2	-36,4
Ostetun netto-omaisuuden käypä arvo	11,5	34,4
Liikearvo (alustava vuodelle 2011)	0,1	11,3
Aiemmin omistettujen pääomaosuuksien arvo	-2,8	-
Kertyneisiin voittovaroihin kirjattu määräysvallattomien omistajien osuuksien ostoihin liittyvä tuotto	-	-0,8
Yritysosotot yhteensä	8,8	44,9

Stora Enso osti 31.8.2012 jäljellä olleen 50 %:n omistusosuuden sahatavaran vientiyhtiöstä RETS Timber Oy Ltd:stä. Kaupan myötä konsernista tuli yhtiön ainoa omistaja. Ennen yritysostoa RETS Timber Oy Ltd yhdistettiin konsernitilipäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. 1.9.2012 alkaen yhtiö on yhdistetty konsernitilinpäätökseen tytäryhtiönä. Ostopäivänä konsernin 50 %:n osuuden arvo RETS Timber Oy Ltd:stä oli 2,8 miljoonaa euroa. Kauppahinta oli 2,8 miljoonaa euroa, mikä vastaa ostetun netto-omaisuuden käypää arvoa. RETS Timber Oy Ltd vaikutti konsernin vuoden 2012 liikevaihtoon 56,4 miljoonaa euroa ja nettovoittoon 0,7 miljoonaa euroa.

Stora Enso osti 20.7.2012 kaikki kiinalaisen pakkausyhtiön Hebei Sununion Environmental Packaging Ltd:n osakkeet. Kauppahinta oli 4,0 miljoonaa euroa, mikä vastaa ostetun netto-omaisuuden käypää arvoa.

Stora Enso osti 12.7.2012 talotehtaan Hartolassa 1,6 miljoonan euron kauppahintaan liiketoimintakaupassa. Hinta vastaa ostetun netto-omaisuuden käypää arvoa.

Stora Enso osti 1.1.2012 51 prosentin osuuden tanskalaisesta keräyspaperiyhtiöstä Danfiber A/S:stä. Kauppahinta oli 0,4 milj. euroa. Se vastaa Stora Enson osuutta ostetun netto-omaisuuden käyvästä arvosta. Danfiber A/S:ssä oleva määräysvallattomien omistajien osuus arvostettiin suhteellisena osuutena ostetun yrityksen netto-omaisuudesta.

Hebei Sununion Environmental Packaging Ltd:n, Hartolan ja Danfiber A/S:n vaikutus konsernin vuoden 2012 liikevaihtoon oli 10,3 miljoonaa euroa ja nettovoittoon negatiivinen 1,3 miljoonaa euroa.

Stora Enso sai 28.7.2011 päätökseen 51 prosentin osuuden oston kiinalaisesta pakkausyhtiö Inpac International Print & Packaging Co Ltd:stä, jonka uusi nimi on Stora Enso Inpac Packaging Co Ltd. Inpac on pakkaustuotekonserni, jolla on tuotantoa Kiinassa ja Intiassa sekä palvelutoimintoja Koreassa. Inpac on erikoistunut kuluttajapakkausten valmistukseen erityisesti globaaleille kuluttajaelektroniikan ja muiden kuluttajatuotteiden valmistajille. Yritysosto tuo Stora Ensolle uusia asiakkaita nopeasti kasvavilta Kiinan, Intian ja Korean markkinoilta sekä mahdollistaa kasvun maailmanlaajuisten avainasiakkaiden myötä uusilla maantieteellisillä alueilla. Inpacin vaikutus konsernin vuoden 2011 liikevaihtoon oli 47,0 miljoonaa euroa ja nettovoittoon 2,7 miljoonaa euroa.

Inpacin hankintamenolaskelma saatiin päätökseen vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä. Lopullinen kauppahinta oli 44,5 milj. euroa. Vuoden 2011 tilinpäätöksessä esitettyyn alustavaan nettovarojen käyvän arvon summaan tehtiin 0,2 milj. euron oikaisu vuonna 2012. Yritysosto rahoitettiin konsernin omista rahavaroista. Liikearvo perustuu tuleviin tuotto-odotuksiin ja synergiaetuihin. Inpacissa oleva

määräysvallattomien omistajien osuus arvostettiin suhteellisenä osuutena ostetun yrityksen netto-omaisuudesta.

Inpacin hankinta

Milj. euroa	Lopullinen käyvän arvon taulukko
Rahavarat vähennettynä luottolimiitillä	15,7
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	52,4
Käyttöpääoma	12,5
Versaamiset ja verovelat	-4,6
Korolliset saamiset ja velat	-5,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	-37,6
Nettovarat	33,0
Liikearvo	11,5
Kauppahinta	44,5
Rahavastike	44,5
Hankittujen yritysten rahavarat vähennettynä luottolimiiteillä	-15,7
Rahavirtavaikutus	28,8

Vuonna 2011 Stora Enso käytti 0,4 miljoonaa euroa määräysvallattomien omistajien osuuksien lunastukseen Design Force AB:sta. 0,8 miljoonan euron lunastusvoitto kirjattiin kertyneisiin voittovaroihin.

Vuosina 2012 ja 2011 ei ollut yritysmyyntejä.

Liite 5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Konserni on kirjannut liiketoiminnan muihin tuottoihin 35,3 (60,0) milj. euroa sekä materiaaleihin ja palveluihin 21,5 (42,9) milj. euron kulun päästöoikeuksista. Nettotuotto on yhteensä 13,8 (17,1) milj. euroa, josta 35,1 (60,8) milj. euroa vastaa päästöoikeuksien myöntämispäivän käypää arvoa ja sisältää myös ylijäämäoikeuksien myynnistä saadun voiton sekä 18,3 (36,8) milj. euron kulun, joka vastaa tuotannon toteutuneita hiilidioksidipäästöjä. Koska päästöoikeuksien markkinahinta laski alkuperäistä myöntämispäivän hintaa alemmaksi, tilikauden lopussa olleiden ylimääräisten päästöoikeuksien arvo määriteltiin uudestaan, jonka seurauksena kirjattiin 3,0 (6,9) milj. euron kulu. Realisoitunut myyntivoitto päästöoikeuksien myynnistä oli yhteensä 8,6 (15,8) milj. euroa, ja konsernin hallussa tilikauden lopussa olleiden ylijäämäoikeuksien arvo oli 11,3 (6,2) milj. euroa.

Stora Enso sai vuoden 2012 toisella neljänneksellä 40,7 milj. euron osingon Pohjolan Voima Oy:ltä. Se kirjattiin liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Konserni saa lisäksi muuta tuottoa Ruotsin, Belgian ja Puolan uusiutuvasta energiantuotannosta. Energia tuotetaan biomassalla, joka oikeuttaa vihreihin sertifikaatteihin, jotka myydään eteenpäin sähkönjakelijoille, jotta ne täyttäsivät uusiutuvilla energianlähteillä tuotetulle energialle asetetut kiintiöt. Myynnistä saatu tuotto oli 65,9 (58,9) milj. euroa.

Kuljetuskapasiteetin ylijäämän myynti vuonna 2012 oli 51,2 (59,3) milj. euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Liiketoiminnan muut tuotot		
Päästöoikeudet	35,3	60,0
Vihreiden sertifikaattien myynti	65,9	58,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	3,4	4,3
Noteeraamattomien osakkeiden osingot ja myyntivoitot	41,3	4,4
Vakuutuskorvaukset	2,1	3,7
Rahtimyynti, vuokrat ja muut	66,6	69,8
Avustukset	4,2	7,8
Yhteensä	218,8	208,9
Liiketoiminnan muut kulut		
Maksetut vuokrat	94,2	86,3
Tutkimus ja kehitys	63,6	65,4
Luottotappiot	5,8	5,2
Materiaalit ja palvelut		
Päästöoikeuksien palautukset ja myyntitappiot	21,5	42,9

Konsernin tilintarkastus- ja neuvontapalkkiot olivat 4,7 (5,5) milj. euroa, joka maksettiin päättilintarkastajalle Deloitteille. Tilintarkastuspalkkiot liittyvät tilinpäätöksen lakisääteiseen tilintarkastukseen tai siihen läheisesti liittyviin tavanomaisiin palveluihin. Palkkiot tilintarkastuksen oheispalveluista aiheutuvat sellaisista palveluista, jotka liittyvät tilintarkastukseen ja joilla pyritään varmentamaan tilinpäätöksen oikeellisuutta. Palkkiot veropalveluista liittyvät veroneuvontaan.

Päätilintarkastajan palkkiot ja palvelut

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Tilintarkastuspalkkiot	4,0	4,2
Palkkiot oheispalveluista	0,5	0,3
Palkkiot veropalveluista	0,2	0,2
Muut palkkiot	-	0,8
Yhteensä	4,7	5,5

Liite 6. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Palkat ja palkkiot	1 034,6	1 014,8
Eläkkeet (ks. alla)	163,4	172,6
Osakeperusteiset maksut (liite 22)	2,0	1,8
Optio-ohjelmien suojausinstrumentit	-9,1	31,4
Muut pakolliset henkilöstökulut	150,7	154,6
Muut vapaaehtoiset henkilöstökulut	19,2	18,7
Yhteensä	1 360,8	1 393,9

Eläkkeet

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Etuuspohjaiset järjestelyt	17,5	15,9
Maksupohjaiset järjestelyt	145,7	154,6
Muut eläkejärjestelyt	0,2	2,1
Eläkekulut yhteensä	163,4	172,6

Henkilöstökulut olivat 1 360,8 (1 393,9) milj. euroa vuonna 2012. Henkilöstöä oli keskimäärin 28 777 vuonna 2012 (27 958 vuonna 2011). Eläkekulut on eritelty liitteessä 21 (Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet).

Työtuomioistuin antoi kesäkuussa 2011 päätöksen Kemijärven ja Summan tehtaiden yhteistoimintaneuvotteluihin liittyneessä kiistassa. Stora Enso tuomittiin maksamaan Kemijärven ja Summan tehtaiden entisille työntekijöille korvauksina yhteensä 6,8 milj. euroa. Korvaukset kirjattiin palkkoihin ja palkkioihin.

Osakeperusteiset maksut koostuvat optioista ja osakekannustimista, joita on käsitelty tarkemmin liitteessä 22 (Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät).

Konserni on suojannut optio-ohjelmansa optioiden suojausinstrumenteilla (Total Return Swap), jotka esitetään henkilöstökuluissa niiden optioiden rinnalla, joihin ne liittyvät. Siten itse riski ja suojaus näkyvät samassa tuloslaskelman osiossa. Optiot ja niitä suojaavat johdannaiset eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, koska optiot arvostetaan tiettyjen hinnoittelumallien mukaisesti ja optioiden suojausinstrumentit arvostetaan osakkeiden kulloinkin voimassa olevan markkinakurssin mukaisesti. Osakeperusteisista optio-ohjelmista ja niitä suojaavista johdannaisista kirjattiin 7,1 milj. euron tulo vuonna 2012 (33,2 milj. euron kulu vuonna 2011).

Vuonna 2012 osakeperusteisista optio-ohjelmista kirjattu kulu oli 2,0 milj. euroa. Koska Stora Enson R-osakkeen kurssi nousi 4,63 eurosta (31.12.2011) 5,25 euroon (31.12.2012), konserni kirjasi optioita suojaavista johdannaisista 9,1 milj. euron tulon.

Johtoryhmän ja hallituksen palkkiot on esitetty liitteessä 7.

Liite 7. Hallituksen ja johdon palkkiot

Hallituksen palkkiot ja valiokunta- ja toimikuntajäsenyydet

Tuhatta euroa	31.12. päättyvä tilikausi			Yhteen- sä	Jäsenyydet valiokunnissa ja toimikunnissa
	2012	2011	2010		
	Kätei- nen	Osak- keet	Yhteen- sä	Yhteen- sä	
Hallituksen jäsenet 31.12.2012					
Gunnar Brock, puheenjohtaja	126,0	68,0	194,0	159,0	Palkkio, nimitys ^{2,3} , talous ja tarkastus
Juha Rantanen, varapuheenjohtaja	74,0	40,0	114,0	99,0	Nimitys ^{2,3} , talous ja tarkastus
Hock Goh	42,0	28,0	70,0	-	
Birgitta Kantola	62,0	28,0	90,0	80,0	Talous ja tarkastus
Mikael Mäkinen	42,0	28,0	70,0	60,0	
Hans Stråberg	48,0	28,0	76,0	66,0	Palkkio
Matti Vuoria	48,0	28,0	76,0	66,0	Palkkio
Marcus Wallenberg	42,0	28,0	70,0	60,0	
Entiset hallituksen jäsenet					
Carla Grasso (20.4.2011 asti)	-	-	-	-	
Yhteensä¹	484,0	276,0	760,0	590,0	

¹⁾ 40% hallituksen palkkioista vuonna 2012 maksettiin markkinoilta ostettuina Stora Enson R-osakkeina, jotka jakautuivat seuraavasti: puheenjohtaja 14 044 R-osaketta, varapuheenjohtaja 8 262 R-osaketta ja muut jäsenet 5 783 R-osaketta kukin. Konsernilla ei ole hallituksen jäsenten palkkioksi saamien osakkeiden hallussapitämistä koskevaa virallista ohjeistusta.

²⁾ Nimitystoimikunnan puheenjohtaja on Solidium Oy:n nimittämä Pekka Ala-Pietilä. Claes Dahlbäck on Foundation Asset Managementin nimittämä nimitystoimikunnan jäsen.

³⁾ Osakkeenomistajat valitsevat Stora Enson nimitystoimikunnan varsinaisessa yhtiökokouksessa. Gunnar Brock ja Juha Rantanen valittiin toimikuntaan hallituksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana. Hallituksen jäsentä ei voida nimittää nimitystoimikunnan puheenjohtajaksi.

Hallituksen osakeomistukset

	Osakkeiden määrä*	
	A	R
Hallituksen jäsenet 31.12.2012		
Gunnar Brock, puheenjohtaja	-	39 362
Juha Rantanen, varapuheenjohtaja	-	25 338
Hock Goh	-	5 783
Birgitta Kantola	-	21 988
Mikael Mäkinen	-	12 676
Hans Stråberg	-	15 561
Matti Vuoria	-	27 488
Marcus Wallenberg	2 541	23 203
Osakkeiden määrä yhteensä	2 541	171 399

* Hallituksen jäsenten ja heidän lähipiirinsä osakkeiden määrät. Marcus Wallenbergin osakkeista 2 541 A-osaketta ja 4 715 R-osaketta on lähimpiin omistajia. Hallituksen muiden jäsenten lähipiireillä ei ole Stora Enson osakkeita.

Johtoryhmän palkat, palkkiot ja omistukset

Liitteessä 22 Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät on eritelty johtoryhmän palkkiot, osakkeet, optiot ja kannustinjärjestelmät. Liitteessä on myös lisätietoja toimitusjohtajan palkkioista ja omistuksista. Tilikaudella ansaittuihin optioihin ja osakekannustimiin liittyvät käteissuoritukset on esitetty palkkiotaulukossa. Yhtiö suosittelee ja odottaa, että toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet omistavat Stora Enson osakkeita ainakin yhden perusvuosipalkan arvoa vastaavan määrän. Siksi on suositeltavaa, että palkkiona saatuja osakkeita ei myydä, ennen kuin tämä taso on saavutettu. Myös IFRS-standardien mukaisesti laskettuihin optioiden ja osakekannustimien kustannuksiin liittyvät lisätiedot on esitetty tekstissä.

Johtoryhmän palkkiot vuonna 2012 olivat yhteensä 8,4 (15,3) milj. euroa, josta 0,1 (2,4) miljoonaa euroa liittyi viivästettyihin lyhyen aikavälin kannustinpalkkioihin. Palkkioiden pienentymisen loppuosa johtui pääasiassa kannustinjärjestelmien taloudellisten tavoitteiden heikommasta täyttymisestä vuonna 2011.

Johtoryhmän jäsenten määrä vuonna 2012 pysyi yhdeksässä. Johtoryhmään nimitettiin vuonna 2012 kolme uutta jäsentä. Kolme jäsentä jätti johtoryhmän ja siirtyi uusiin tehtäviin Stora Ensossa tai muihin tehtäviin yhtiön ulkopuolella. Johtoryhmän jättivät Hienopaperi-liiketoiminta-alueen johtaja Hannu Alalauri ja talousjohtaja Markus Rauramo sekä energiasta, logistiikasta, tutkimuksesta, tuotekehityksestä, teknologiasta ja merkittävistä investoinneista vastaava johtaja ja Saksan maajohtaja Bernd Rettig. Heidän tilalleen tulivat Stora Enson Global Ethics and Compliance –yksiköstä vastaava lakiasiainjohtaja Per Lyrvall, Global Identity -yksikön johtaja Lauri Peltola ja talousjohtaja Karl-Henrik Sundström.

Johtoryhmän jäsenten eläkeikä määräytyy henkilökohtaisen eläkejärjestelyn mukaan ja on joko 60 tai 65 vuotta. Eläkkeet ovat jäsenten kotimaiden lainsäädännön mukaisia. Johtoryhmän jäsenillä on kuuden kuukauden irtisanomisaika. Irtisanomiskorvaus on vuoden palkka, jos irtisanojana on Stora Enso. Ennen vuotta 2007 nimitetyille jäsenille voidaan lisäksi maksaa toisen vuoden palkka työsuhteesta riippuen.

Vuosipalkkojen perustarkistus tuli voimaan tavalliseen tapaan 1. maaliskuuta. Palkitsemisvaliokunta tarkasti ja vahvisti lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiin liittyvien taloudellisten tavoitteiden tulokset.

Johtoryhmän palkkiot

Tuhatta euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	2012			2011		
	Toimitus- johtaja	Muut ¹⁾	Johto- ryhmä yhteensä	Toimitus- johtaja	Muut	Johto- ryhmä yhteensä
Palkkiot						
Vuosipalkka	1 119	3 328	4 447	1 081	3 351	4 432
Asumiskulut (toteutuneet)	-	127	127	-	179	179
Muut etuudet	14	135	149	13	473	486
Lyhyen aikavälin kannustin- järjestelmät	358	680	1 038	655	1 147 ³⁾	1 802
Pitkän aikavälin kannustin- järjestelmät	239	551	790	1 248	2 509	3 757
	1 730	4 821	6 551	2 997	7 659	10 656
Eläkekulut						
Pakolliset yhtiön eläkejärjestelyt	-	546	546	-	624	624
Stora Enson vapaaehtoiset eläkejärjestelyt	416	787	1 203	416	1 211	1 627
	416	1 333	1 749	416	1 835	2 251
Palkat ja palkkiot ilman viivästettyjä lyhyen aikavälin kannustin- järjestelmiä						
	2 146	6 154	8 300	3 413	9 494	12 907
Viivästetyt lyhyen aikavälin kannustin- järjestelmät	53²⁾	-	53	890 ⁴⁾	1 539 ⁵⁾	2 429
Palkat ja palkkiot yhteensä	2 199	6 154	8 353	4 303	11 033	15 336

¹⁾ Alla olevat summat sisältävät Hannu Alalauriin, Bernd Rettigiin ja Markus Rauramoon liittyvät suoritukset heidän lähtöpäiväänsä saakka. Summat sisältävät myös uusiin johtoryhmän jäseniin eli Lauri Peltolaan, Per Lyrvalliin ja Karl-Henrik Sundströmiin liittyvät suoritukset heidän johtoryhmän jäsenyytensä aloituspäivästä alkaen.

²⁾ Vuoden 2008 lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden viivästetty maksu, muutettu rajoitetuiksi osakeohjelmiksi.

³⁾ Summa sisältää Elisabet Salander Björklundille maksetun lyhyen aikavälin kannustinpalkkion vuodelta 2010.

⁴⁾ Vuosien 2007, 2008 ja 2009 lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden viivästetty maksu, muutettu rajoitetuiksi osakeohjelmiksi.

⁵⁾ Vuoden 2009 lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden viivästetty maksu, muutettu rajoitetuiksi osakeohjelmiksi.

Johtoryhmän jäsenet (pl. toimitusjohtaja)

Johton lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät

Johtoryhmän jäsenillä on lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmiä, joiden suuruus on enintään 50 % heidän kiinteästä vuosipalkastaan. Kannustinpalkkiot maksetaan seuraavalla tilikaudella. Vuoden 2012 kannustinjärjestelmän tuotosta 70 % perustui taloudellisiin tavoitteisiin ja 30 % henkilökohtaisiin tavoitteisiin.

Johton optio-ohjelmat

Optioita ei ole myönnetty vuoden 2007 jälkeen. Tilikaudella 2012 erääntyi 75 000 vuoden 2005 optio-ohjelmaan liittyvää optiota. Muita optioita ei lunastettu. Vuonna 2011 ei lunastettu optioita.

Johton pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät

Johtoryhmän jäsenet ovat osallisina useissa pitkän aikavälin kannustinjärjestelmissä. Vuosina 2007–2008 otettiin käyttöön konsernin johdolle suunnattu tulosperusteinen osakeohjelma. Tämän ohjelman osakkeiden kertymisaika on neljä vuotta (2009–2012). Luovutuspäivä on vuosittain 1. maaliskuuta. Vuodesta 2009 alkaen on käynnistetty vuosittain uusi tulosperusteinen osakeohjelma. Tulosperusteisten osakeohjelmien erien lunastusaika jakautuu kolmen vuoden ajalle, ja palkitsemisvaliokunta määrittelee ohjelmien tulostavoitteet vuosittain. Kaikista vuosina 2009–2011 käynnistetyistä ohjelmista ansaittavien osakkeiden määrä voi olla enintään 150 % suurimmasta mahdollisesta osakekannustimien määrästä, mikäli saavutetut tulokset ylittävät tavoitteen. Vuonna 2012 käynnistetyssä tulosperusteisessa osakeohjelmassa ansaittavien osakkeiden määrä muutettiin olemaan enintään 100 % suurimmasta mahdollisesta osakekannustimien määrästä. Vuoden 2012 tulostavoitteet perustuivat pelkästään taloudellisiin mittareihin.

Johtoryhmän jäsenille myönnettiin vuoden 2012 tulosperusteisen osakeohjelman yhteydessä 488 300 osaketta. Jäsenille suoritetaan enimmillään kyseinen määrä osakkeita kolmen vuoden aikana tulostavoitteiden saavuttamisen perusteella. Tulosperusteisen osakeohjelman yhteydessä suoritettujen osakkeiden määrän nousu johtuu pääasiassa ansaittavien osakkeiden enimmäismäärän laskemisesta 150 prosentista 100 prosenttiin ja osakkeen aiempaa pienemmästä arvosta myöntämishetkellä. Osakkeen arvo oli 5,635 euroa vuonna 2012 (8,165 euroa vuonna 2011).

Osakeperusteisia maksuja koskevien kirjanpitosäädösten mukaisesti johdon optioista ja rajoitetuista osakekannustimista aiheutuva kassavaikutuksen kulu lasketaan tilikauden aikana myönnettyjen osakkeiden ja optioiden lunastuskauden alkuarvosta lisätyn aiempien kannustimien käyvän arvon muutoksella tilikauden aikana. Kirjanpidolliset kulut eivät vastaa toteutuneita kassavaikutteisia kuluja vuositasolla, mutta lopulliset summat vastaavat toisiaan, kun oikeus osakkeisiin tai optioihin on syntynyt, osakkeet tai optiot on lunastettu tai lunastusaika on päättynyt. Johtoryhmän palkkiot -taulukossa olevat luvut koskevat henkilöitä, jotka ovat kuuluneet johtoryhmään kannustimien maksupäivänä.

Johtoryhmän jäsenille (johtoryhmän jäsenet maksupäivänä) suoritettiin vuoden aikana aiempien rajoitettujen ja tulosperusteisten osakeohjelmien yhteydessä yhteensä 97 767 osaketta, joiden käteisarvo täsmäytyspäivänä 1. maaliskuuta 2012 oli 550 917 euroa laskettuna täsmäytyspäivän 5,635 euron osakekurssilla.

Johtoryhmän jäsenille ei myönnetty uusia rajoitettuja osakekannustimia vuonna 2012. Johtoryhmän jäsenille on kertynyt aiemmista rajoitetuista osakeohjelmista yhteensä 31 870 osaketta, jotka on määrä suoritaa vuonna 2013. Vuonna 2014 suoritettava määrä on 31 870 osaketta.

Toimitusjohtaja – Jouko Karvinen

Toimitusjohtaja tuli Stora Enson palvelukseen 1.1.2007 ja aloitti toimikautensa vuoden 2007 yhtiökokouksen jälkeen 29.3.2007, kun hallitus oli hyväksynyt nimityksen. Toimitusjohtajalla on kuuden kuukauden irtisanomisaika. Irtisanomiskorvaus on vuoden palkka, jos irtisanojana on yhtiö, mutta sopimukseen ei sisälly yhtiön hallinnassa tapahtuvista muutoksista aiheutuvia maksuja. Etuuksiin kuuluu autoetu ja maksuperusteinen kansainvälinen eläkejärjestely, jonka Ison-Britannian veroviranomaiset ovat hyväksyneet.

Vuoteen 2012 saakka Stora Enso ja toimitusjohtaja maksoivat täydentävään eläkejärjestelyyn kiinteän summan, joka on 40 % toimitusjohtajan peruspalkasta. Stora Enson osuus oli 35 % ja toimitusjohtajan osuus 5 %. Huhtikuusta 2012 alkaen toimitusjohtajan eläke on turvattu Stora Enson suorittamana eläkkeen käteiskorvauksena toimitusjohtajalle. Korvaus on 35 % toimitusjohtajan peruspalkasta. Uusi järjestelmä ei aiheuta lisäkustannuksia yhtiön maksettavaksi. Toimitusjohtajan eläkeikä on 60 vuotta.

Toimitusjohtajan lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmä

Toimitusjohtaja on oikeutettu hallituksen vuosittain vahvistamaan lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmään, jonka tuotto on enintään 75 % kiinteästä vuosipalkasta. Vuoden 2012 kannustinjärjestelmän tuotosta 70 % perustui taloudellisiin tavoitteisiin ja 30 % henkilökohtaisiin tavoitteisiin.

Toimitusjohtajan optio-ohjelmat

Optioita ei ole myönnetty vuoden 2007 jälkeen. Toimitusjohtajalle myönnettiin vuonna 2007 Stora Ensoon tulon myötä 157 646 optiota, joiden hinnoittelumallin mukaisesti arvioitu arvo myöntämispäivänä 2.1.2007 oli 365 000 euroa. Toimitusjohtaja ei lunastanut optioita vuonna 2012.

Toimitusjohtajan pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät

Toimitusjohtaja on osallisena useissa pitkän aikavälin kannustinjärjestelmissä. Toimitusjohtaja on vuodesta 2007 lähtien ollut osallisena konsernin johdolle suunnatussa tulosperusteisessa osakeohjelmassa. Tämän ohjelman osakkeiden kertymisaika on neljä vuotta, viimeisen erän luovutus tapahtui 1. maaliskuuta 2012. Vuodesta 2009 alkaen on käynnistetty vuosittain uusi tulosperusteinen osakeohjelma, jossa on kolmen vuoden lunastusjakso. Kaikista vuosina 2009–2011 käynnistetyistä ohjelmista ansaittavien osakkeiden määrä voi olla enintään 150 % suurimmasta mahdollisesta osakekannustimien määrästä, mikäli saavutetut tulokset ylittävät tavoitteen. Poikkeuksen muodostavat toimitusjohtajalle vuonna 2011 myönnetyt ylimääräiset tulosperusteiset osakekannustimet (70 000 osaketta), joiden määrä voi olla enintään 100 % ja jotka suoritetaan yhdessä erässä 1. maaliskuuta 2015, mikäli erikseen määritellyt tulostavoitteet saavutetaan. Vuonna 2012 käynnistetyssä tulosperusteisesta osakeohjelmassa ansaittavien osakkeiden määrä muutettiin olemaan enintään 100 % suurimmasta mahdollisesta osakekannustimien määrästä. Vuoden 2012 tulostavoitteet perustuivat pelkästään taloudellisiin mittareihin.

Toimitusjohtajalle myönnettiin vuoden 2012 tulosperusteisen osakeohjelman yhteydessä 193 266 osaketta. Myöntämisarvo 1 089 054 euroa perustuu myöntämispäivän (5,635 euron) osakekurssiin ja olettaa, että kolmevuotisen ohjelman enimmäismäärään oikeuttavat tavoitteet saavutetaan. Vuoden 2012 tulostavoitteet perustuivat pelkästään taloudellisiin mittareihin.

Toimitusjohtajalle suoritettiin vuonna 2012 aiempien rajoitettujen ja tulosperusteisten osakeohjelmien perusteella yhteensä 51 828 osaketta, mukaan lukien vuoden 2008 lykätty lyhyen aikavälin kannustinpalkkiot. Osakkeiden käteisarvo täsmäytyspäivänä 1.3.2012 oli 292 051 euroa laskettuna täsmäytyspäivän 5,635 euron osakekurssilla.

Toimitusjohtajalle ei myönnetty rajoitettuja osakekannustimia vuonna 2012. Aiempien vuosien rajoitetuista osakeohjelmista ei ole kertynyt yhtään osaketta luovutettavaksi.

Toimitusjohtajalla on vuodesta 2013 lähtien maksettaville lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiin liittyville muuttuville palkanosille yläraja. Jos lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmien yhteenlaskettu kannustinpalkkio on yli 100 % toimitusjohtajan perusvuosipalkasta, pitkän aikavälin kannustinjärjestelmistä maksettava palkkio pienenee vastaavasti. Ylimääräisiin tulosperusteisiin osakekannustimiin ei sovelleta kyseistä ylärajaa.

Johtoryhmän osakkeet ja optiot

Johtoryhmän jäsenet tilikauden lopussa	R-osakkeet ^{1), 2)}	Synteettiset optiot 2006–2007	Tulosperus- teiset osake- kannustimet	Rajoitetut osake- kannustimet
Juan Carlos Bueno	-	-	101 830	30 240
Lars Häggström	1 045	-	59 916	-
Jouko Karvinen, toimitusjohtaja	237 009	157 646	332 334	-
Hannu Kasurinen	50 693	18 750	86 604	-
Per Lyrvall	19 205	5 000	49 069	-
Mats Nordlander	67 002	15 000	139 394	-
Lauri Peltola	26 255	-	51 906	33 500
Karl-Henrik Sundström	-	-	45 800	-
Juha Vanhainen	58 314	18 750	99 161	-
Yhteensä³⁾	459 523	215 146	966 014	63 740

¹⁾ Kenelläkään johtoryhmän jäsenistä ei ollut A-osakkeita.

²⁾ Johtoryhmän jäsenten lähipiirit eivät omista osakkeita 31.12.2012

³⁾ Yhtiö suosittelee ja odottaa, että johtoryhmän jäsenet omistavat Stora Enson osakkeita ainakin yhden perusvuosipalkan arvoa vastaavan määrän. Siksi on suositeltavaa, että palkkiona saatuja osakkeita ei myydä, ennen kuin tämä taso on saavutettu.

Myös seuraavat johtajat olivat johtoryhmässä vuonna 2012	Osakkeiden määrä tehtävästä luovuttaessa ¹⁾	Synteettiset optiot 2006–2007	Tulosperus- teiset osake- kannustimet	Toiminut tehtäväs- sään asti
Hannu Alalauri	56 593	18 750	49 475	19.3.2012
Markus Rauramo, talousjohtaja	60 388	-	-	31.7.2012
Bernd Rettig	77 572	22 500	81 787	19.3.2012
Yhteensä	194 553	41 250	131 262	

¹⁾ Hannu Alalaurin lähipiiri omisti 300 R-osaketta ja Markus Rauramon lähipiiri omisti 200 R-osaketta, silloin kun Alalaurin ja Rauramon johtoryhmän jäsenyydet päättyivät.

Liite 8. Rahoituserät

Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Rahoituserät tuloslaskelmassa		
Rahoitustuotot	128,2	42,9
Rahoituskulut	-335,5	-381,3
Yhteensä	-207,3	-338,4
Jaottelu		
Korkokulut		
Pankkilainat	-211,4	-175,0
Korkojohdannaisten nettokorot	14,6	30,9
Rahoitusleasingsopimukset	-3,8	-4,2
Aktivoitujen korot	8,8	1,9
Korkotuotot	20,8	24,1
Tuotot korollisista arvopapereista	9,9	7,5
Kurssierot		
Valuuttajohdannaiset	-71,4	0,1
Korolliset lainat ja talletukset	59,8	-27,1
Muut rahoitustuotot (ml. noteeratut arvopaperit)	37,7	11,2
Muut rahoituskulut		
Käyvän arvon suojaukset	-1,0	-1,6
Muut käyvän arvon muutokset	-42,6	-10,2
Muut (ml. noteeratut arvopaperit)	-28,7	-196,0
Yhteensä	-207,3	-338,4

Johdannaisinstrumenttien tuotot ja kulut esitetään liitteessä 28 Johdannaiset.

Stora Ensolla on tällä hetkellä hallussaan PIK (Payment-In-Kind)-laina Papyrus Holding AB:itä Ruotsista, nimellisarvoltaan 89,5 milj. euroa. Tälle noteeraamattomalle rahoitusarvopaperille kertyvä korko on esitetty edellä olevassa taulukossa korollisten arvopapereiden tuotossa, ja se on arvoltaan 9,9 (7,5) milj. euroa. Korko lisätään lainapäömaan, joka maksetaan takaisin määrättyinä ajankohtana tai siinä tapauksessa, että yritysten määräysvallassa tapahtuu muutoksia.

Stora Enso kirjasi 128,2 milj. euron (180,0 milj. Yhdysvaltain dollarin) varauksen vuoden 2011 kolmannen neljänneksen tulokseensa, koska NewPage Corporation hakeutui velkajärjestelymenettelyyn (Chapter 11) Yhdysvalloissa. Varaus liittyi NewPagen Stevens Pointin tehtaan paperikoneen 35 vuokrasopimukseen, jossa Stora Enso oli takaajana. Myytyään Stora Enso North America Inc:n (SENA) NewPagelle Stora Enso pysyi vuokrasopimuksen takaajana. Varaus sisältyy edellä olevassa taulukossa muihin rahoituskuluihin ja korollisten lainojen ja talletusten kurssieroihin. Stora Enso teki 13,6 milj. euron varauksen peruutuksen vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä ja 9,5 milj. euron varauksen peruutuksen vuoden 2012 toisella neljänneksellä. Jäljellä oleva varaus maksettiin vuoden 2012 toisella neljänneksellä, ja joulukuussa 2012 Stora Enso kirjasi loppusuorituksena 10,5 miljoonan tulon vuoden 2012 viimeisen vuosineljänneksen tulokseen. Varauksen peruutukset ja loppusuoritustulo raportoitiin muina rahoitustuottoina.

Vuonna 2011 Stora Enso kirjasi 11,7 milj. euron arvonalentumisen, joka liittyi sen 19,46 prosentin osuuteen Arktos Groupin osakkeista ja lainasaamisista. Osakkeiden arvonalennuksen negatiivinen vaikutus liiketulokseen oli 1,5 milj. euroa ja lainasaamisten arvonalennuksella oli 10,2 milj. euron negatiivinen vaikutus muihin rahoituskuluihin.

Edellisessä taulukossa valuuttajohdannaisista esitetyt kurssivoitot ja -tappiot liittyvät instrumentteihin, jotka arvostetaan tuloslaskelmassa käypään arvoon, koska ne eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen ehtoja. Muut käyvän arvon muutokset, jotka esitetään muiden rahoituskulujen alla, liittyvät pääasiassa korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksiin. Perityt maksut, jotka liittyvät esimerkiksi käyttämättömiin luottolimiitteihin, vakuuksiin ja luottoluokituslaitoksiin, sisältyvät muihin rahoituskuluihin ja olivat 21,7 milj. euroa 31.12.2012 (20,2 milj. euroa 31.12.2011). Pitkäaikaisten velkakirjojen liikkeeseenlaskukustannukset aktivoidaan taseeseen osana pitkäaikaista velkaa. Nämä kustannukset olivat 9,6 milj. euroa 31.12.2012 (6,1 milj. euroa 31.12.2011). Aktivoidut kustannukset poistetaan tuloslaskelmassa efektiivisen koron menetelmällä. Poistot olivat 2,1 milj. euroa vuonna 2012 (1,6 milj. euroa vuonna 2011). Aktivoiuihin korkoihin liittyvien vieraan pääoman kustannusten määrittämisessä käytetään useimmissa tapauksissa konsernin keskimääräistä luottokorkoa.

Tuloslaskelmaan sisältyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot

Milj. euroa	31.12 päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Liikevaihto	-11,2	11,8
Kulut	5,1	-0,5
Nettorahoituserät	-11,6	-27,0
Yhteensä	-17,7	-15,7

Liite 9. Tuloverot

Verot

Milj. euroa	2012	2011
Välittömät verot	-60,5	-74,6
Laskennalliset verot	69,2	-4,1
Verot yhteensä	8,7	-78,7

Tuloverojen täsmäytys paikallisiin verokantoihin

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Tulos ennen veroja	481,7	420,9
Verot kunkin maan verokannan mukaan ¹⁾	-121,1	-96,4
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tulot ²⁾	31,2	15,0
Laskennallisten verosaamisten arvostus	6,5	-30,4
Verot aiemmilta vuosilta	5,1	9,7
Verokannan ja verolakien muutos	63,2	-4,6
Osakkuus- ja yhteisyritysten tulos	26,2	31,4
Muut	-2,4	-3,4
Verot yhteensä	8,7	-78,7
Efektiivinen verokanta	-1,8 %	18,7 %
Lakisääteinen verokanta	25,1 %	22,9 %

¹⁾ Sisältää vapautukset verojen maksusta tietyille ajalle ja muut veroedut, yhteensä 9,9 milj. euroa vuonna 2012 ja 14,5 milj. euroa vuonna 2011.

²⁾ Vähennyskelvottomat kulut (10,1 milj. euroa) vuodelta 2012 on esitetty yhdessä verovapaiden tulojen (41,3 milj. euroa) kanssa. Vähennyskelvottomat menot (12,9 milj. euroa) vuodelta 2011 on esitetty yhdessä verovapaiden tulojen (27,9 milj. euroa) kanssa.

Marraskuussa 2012 Ruotsin parlamentti sääti veroasteen muutoksen 26,3 prosentista 22,0 prosenttiin. Muutoksen vuoksi Stora Enson tulovero sisältää 63,2 miljoonan euron saamisen, joka on seurausta uuden veroprosentin soveltamisesta laskennallisiin verosaamisiin ja verovelkoihin Ruotsissa. Stora Enson osuus konsernin osakkuusyritys Bergvik Skog AB:hen kohdistuvasta vaikutuksesta kirjataan osuuteen osakkuus- ja omistusyhteisyritysten tuloksesta.

Stora Ensolla oli 31.12.2012 yhteensä 2 318 (1 846) milj. euroa vahvistettuja tappioita, joista noin 886 (891) milj. euroa ei vanhene ja 30 (22) milj. euroa vanhenee viiden vuoden kuluessa sekä 1 402 (933) milj. euroa myöhemmin. Suomessa kirjattiin 1 333 (832) milj. euron verotappiot.

Laskennallisten verojen muutos vuonna 2012

Milj. euroa	Arvo 1.1.2012	Tulos- laskelma	Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat tulot	Yritys- ostot ja -myynnit	Muuntoerot	Arvo 31.12.2012
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	-521,8	72,0	-	0,1	-12,0	-461,7
Rahoitusinstrumentit	4,1	-	-6,5	-	-1,7	-4,1
Verottamattomat varaukset	-41,0	3,1	-	-	-2,7	-40,6
Eläke- ja muut varaukset	75,0	-19,9	32,0	-	1,1	88,2
Vähennyskelpoiset tappiot ja tuotot ¹	196,8	30,0	-	-	-0,5	226,3
Muut laskennalliset verot	7,8	-16,0	-	-0,1	-0,5	-8,8
Yhteensä	-279,1	69,2	25,5	-	-16,3	-200,7
Oman pääoman suojaus (kertyneet muuntoerot)	-	-4,1	4,1	-	-	-
Laskennallisten verojen muutos	-279,1	65,1	29,6	-	-16,3	-200,7
Verosaamiset ²	121,9					143,1
Verovelat ²	-401,0					-343,8

¹⁾ Verotappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista veroa, arvoltaan 363,8 milj. euroa.

²⁾ Laskennalliset verosaamiset ja verovelat on tasattu IAS 12:n mukaisesti.

Laskennallisten verojen muutos vuonna 2011

Milj. euroa	Arvo 1.1.2011	Tulos- laskelma	Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat tulot	Yritysostot ja -myynnit	Muuntoerot	Arvo 31.12.2011
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	-548,7	32,6	-	-4,7	-1,0	-521,8
Rahoitusinstrumentit	-30,3	-	34,4	-	-	4,1
Verottamattomat varaukset	-11,1	-29,6	-	-	-0,3	-41,0
Eläke- ja muut varaukset	58,4	9,5	7,9	0,2	-1,0	75,0
Vähennyskelpoiset tappiot ja tuotot ¹⁾	203,1	-6,3	-	-	-	196,8
Muut laskennalliset verot	17,0	-10,3	-	0,6	0,5	7,8
Yhteensä	-311,6	-4,1	42,3	-3,9	-1,8	-279,1
Oman pääoman suojaus (kertyneet muuntoerot)	-	1,5	-1,5	-	-	-
Laskennallisten verojen muutos	-311,6	-2,6	40,8	-3,9	-1,8	-279,1
Verosaamiset ²	111,0					121,9
Verovelat ²	-422,6					-401,0

¹⁾ Verotappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista veroa, arvoltaan 272,2 milj. euroa.

²⁾ Laskennalliset verosaamiset ja verovelat on tasattu IAS 12:n mukaisesti.

Laskennallisia verosaamisia kirjataan vain siinä määrin kuin konsernin arvioiden mukaan on todennäköistä, että niitä voidaan hyödyntää tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Liite 10. Arvon alentumisesta johtuvat vähennyserät

Tasearvojen arvostukset

Milj. euroa	Epäkurantit varastot		Varaston netto- realisointiarvo	Epävarmat saamiset	Vähenny- kset yhteensä
	Varaosat ja tarvikkeet	Valmiit tuotteet			
Tasearvo 1.1.2011	88,6	11,9	3,7	40,7	144,9
Muuntoerot	0,1	-	-	-0,6	-0,5
Yritysosot ja -myynnit	0,1	1,5	0,3	0,4	2,3
Kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan	11,1	2,3	2,0	5,2	20,6
Palautus tuloslaskelmassa	-12,3	-0,8	-1,9	-5,4	-20,4
Tasearvo 31.12.2011	87,6	14,9	4,1	40,3	146,9
Muuntoerot	1,3	-	-	0,4	1,7
Yritysosot ja -myynnit	-	-	-	0,3	0,3
Kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan	13,7	1,2	1,9	5,7	22,5
Palautus tuloslaskelmassa	-4,3	-1,4	-1,6	-1,2	-8,5
Tasearvo 31.12.2012	98,3	14,7	4,4	45,5	162,9

Myyntisaamisiin liittyvistä vähennyksistä kerrotaan tarkemmin liitteessä 18 Saamiset.

Liite 11. Poistot ja arvonalentumiset

Poistot ja arvonalentumiset

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	16,7	17,6
Rakennukset ja rakennelmat	81,7	80,0
Koneet ja kalusto	461,7	449,8
Muut aineelliset hyödykkeet	14,3	13,9
Yhteensä	574,4	561,3
Arvonalentumiset ja myyntitappiot		
Aineettomat hyödykkeet	6,1	0,1
Maa-alueet	2,5	-
Rakennukset ja rakennelmat	0,9	1,6
Koneet ja kalusto	50,2	40,3
Muut aineelliset hyödykkeet	0,5	3,8
Yhteensä	60,2	45,8
Arvonalentumisen peruutus		
Rakennukset ja rakennelmat	-5,9	-7,6
Koneet ja kalusto	-97,1	-26,9
Yhteensä	-103,0	-34,5
Poistot ja arvonalentumiset	531,6	572,6

Poistot

Kirjatut poistot olivat 574,4 milj. euroa eli 13,1 milj. euroa suuremmat kuin vuonna 2011. Poistot ja arvonalentumiset on eritelty liiketoiminta-alueittain liitteessä 3, Tiedot segmenteittäin.

Arvonalentumistestaus

Liikearvon arvonalentumistestit tehdään rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmässä tasolla, jolla ylempi johto seuraa liikearvoa. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestit tehdään rahavirtaa tuottavan yksikön tasolla, joka voi tarkoittaa yksittäistä tehdasta tai tehdasryhmää. Rahavirtaa kerryttävien yksiköiden arvostus perustuu käyttöarvon laskentaan, jossa käytetään ylempään johdon hyväksymissä budjeteissa olevia rahavirtaennusteita. Veroja edeltävien diskonttokorkojen laskennassa kutakin rahavirtayksikköä varten otetaan huomioon sen maan verotus ja riskiprofiili, missä rahavirta syntyy. Siten rahavirtaa tuottavilla yksiköillä voi olla useita diskonttokorkoja. Taulukossa liikearvon arvonalentumistestausta koskevassa osassa on eritelty liikearvon arvonalentumistestauksessa käytettävät keskimääräiset veroja edeltävät diskonttokorot. Samanlaisia diskonttokorkoja käytetään käyttöomaisuuden arvonalentumistestauksessa.

Arvonalentumistesti tehtiin käyttämällä käyttöarvoon (Value in Use) perustuvaa menetelmää seuraavilla pääolettamuksilla:

- Arviot myyntihinnoista perustuvat sisäisten ja ulkoisten asiantuntijoiden analyysihin.
- Arvio vuosittaisesta inflaatiosta noin 2 %.
- Nykyinen kulurakenne pysyy muuttumattomana.
- Liikearvon testauksessa käytettiin neljän vuoden ajanjaksoa, jonka jälkeinen ikuisuusarvo perustuu nollakasvuun. Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden testauksessa ajanjakso oli hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen vaikutusaika.

Käyttöomaisuuden arvonalentuminen

Vuonna 2012 aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisten peruutukset olivat yhteensä 103,0 milj. euroa, josta 102,8 milj. euroa liittyi arvonalentumistestaukseen ja 0,2 milj. euroa käyttöomaisuuden myyntiin useilla tehtailla. Käyttöomaisuuden arvonalentumiset vuonna 2012 olivat yhteensä 60,2 milj. euroa ja johtuivat arvonalentumistestauksesta ja paperikoneen 1 pysyvästä sulkemisesta Hylten tehtaalla Ruotsissa sekä muista uudelleenjärjestelyistä.

Arvonalentumistestauksen ja tehtaiden käyttöomaisuuden myynnin seurauksena aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisten peruutukset olivat yhteensä 34,5 milj. euroa vuonna 2011.

Käyttöomaisuuden arvonalentumiset jatkuvissa toiminnoissa olivat yhteensä 45,8 milj. euroa vuonna 2011 arvonalentumistestauksen sekä Ruotsissa sijaitsevan Kopparforsin sahan ja pellettitehtaan sulkemisen seurauksena.

Liikearvon arvonalentumistestaus

Liikearvon arvonalentumisia ei kirjattu vuosina 2012 ja 2011.

Liiketoiminta-alue – rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	2012			2011		
	Liike- arvo vuoden lopussa	Arvon- alentu- minen	Keski- mää- räinen diskont- tokorko	Liike- arvo vuoden lopussa	Arvon- alentu- minen	Keski- mää- räinen diskont- tokorko
Printing and Reading – sanoma- ja aikakauslehtipaperi	83,0	-	8,1 %	83,0	-	8,5 %
Building and Living – Keski- Eurooppa	108,6	-	8,1 %	107,0	-	8,5 %
Building and Living – puurakentamisen ratkaisut	2,9	-	8,1 %	2,9	-	8,5 %
Renewable Packaging - pakkaustuotteet	20,0	-	8,1 %	20,0	-	n/a
Renewable Packaging - Aasia	11,4	-	9,1 %	11,4	-	n/a
Liikearvo	225,9	-		224,3	-	

Inpacin liikearvolle Renewable Packaging Aasia -liiketoimintayksikössä ei suoritettu arvonalentumistestausta vuoden 2011 liikearvon arvonalentumistestauksessa, koska Inpac-yrityksoston luvut oli määriteltä alustavina vuoden 2011 lopussa.

Liikearvon testaamisessa käytettävät rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät muutettiin vuonna 2012 konsernin liiketoiminta-alueiden ja segmenttiraportoinnin uudelleenorganisoinnin takia. Vertailuluvut vuodelle 2011 on oikaistu edellä olevassa taulukossa kuvastamaan nykyistä rahavirtaa tuottavien yksiköiden rakennetta. Sanomalehti- ja kirjapaperi, Eurooppa- sekä päälylystämätön aikakauslehtipaperi -yksiköt on yhdistetty Printing and Reading, sanoma- ja aikakauslehtipaperi –nimiseen yksikköön. Konsernin liiketoiminta-alueiden ja segmenttiraportoinnin rakenteen muutosta käsitellään tarkemmin liitetiedossa 3.

Käyttöarvon laskelma (Value in use) on herkkä diskonttokoron, myyntihintojen ja kustannusten muutoksille. Seuraavassa taulukossa on yhteenveto siitä, mikä vaikutus 1 %:n muutoksella diskonttokorossa, 1 %:n laskulla myyntihinnoissa ja 1 %:n nousulla kustannuksissa olisi ollut liikearvon arvonalentumisen testaustuloksiin.

Rahavirtaa tuottavista yksiköistä Newsprint and Uncoated Magazine Paper -yksikössä ero diskontattujen

kassavirtojen ja testatun omaisuuden kirjanpitoarvon välillä on matalin. Siksi muutoksella diskonttokorossa, myyntihinnoissa tai kustannuksissa olisi tässä yksikössä merkittävin vaikutus.

Arvon alentumistestauksen herkkyyshanalyysi vuonna 2012

Milj. euroa	Liikearvon sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen
1 prosentin muutos diskonttokorossa	176
1 prosentin vuotuinen lasku myyntihinnoissa	1 342
1 prosentin vuotuinen nousu kustannuksissa	1 182

Arvon alentuminen segmenteittäin vähennettynä arvonalennusten peruutuksilla

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Printing and Reading	-84,4	-2,5
Biomaterials	0,3	-6,2
Building and Living	-0,4	20,2
Renewable Packaging	35,5	2,8
Muut	6,2	-3,0
Yhteensä (arvon alentuminen + / arvonalennuksen peruutus -)	-42,8	11,3

Taulukon vertailuluvut on oikaistu nykyisen liiketoiminta- alue- ja raportointisegmenttirakenteen mukaisesti. Ks. Liite 3.

Liite 12. Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet (yhteenveto)

31.12. päättyvä tilikausi				
Milj. euroa	Aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno				
1.1.2012	17 991,6	365,6	1 170,3	19 527,5
Muuntoerot	237,1	-1,1	3,7	239,7
Uudelleenryhmittely	- 3,4	3,4	-	-
Yritysosot	8,4	-0,7	0,1	7,8
Lisäykset	531,8	4,8	-	536,6
Vähennykset	- 329,0	-16,2	-	- 345,2
31.12.2012	18 436,5	355,8	1 174,1	19 966,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
1.1.2012	13 049,1	307,8	946,0	14 302,9
Muuntoerot	150,7	-3,3	2,2	149,6
Vähennykset	- 320,4	-16,2	-	- 336,6
Yritysosot	1,8	0,1	-	1,9
Poistot	557,7	16,7	-	574,4
Arvonalentumiset	- 51,1	6,1	-	- 45,0
31.12.2012	13 387,8	311,2	948,2	14 647,2
Tasearvo 31.12.2012	5 048,7	44,6	225,9	5 319,2
Tasearvo 31.12.2011	4 942,5	57,8	224,3	5 224,6

Aineelliset hyödykkeet

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk- keet	Kesken- eräiset hyödyk- keet	Yhteensä
Hankintameno						
1.1.2011	256,4	2 855,6	14 009,4	465,9	265,5	17 852,8
Muuntoerot	- 6,9	-6,2	23,5	-2,8	-15,2	-7,6
Uudelleenryhmittely	0,9	40,7	150,8	0,7	-195,9	-2,8
Yritysostot	-	4,4	34,5	1,4	1,0	41,3
Lisäykset	-	27,1	134,9	4,4	262,6	429,0
Vähennykset	-1,4	-21,8	-296,0	-1,7	- 0,2	- 321,1
31.12.2011	249,0	2 899,8	14 057,1	467,9	317,8	17 991,6
Muuntoerot	-3,7	30,3	193,4	2,5	14,6	237,1
Uudelleenryhmittely	-	20,5	155,1	7,2	-186,2	-3,4
Yritysostot	-	2,1	6,3	-	-	8,4
Lisäykset	0,3	20,9	197,8	11,2	301,6	531,8
Vähennykset	-0,9	- 21,9	- 295,0	-1,4	-9,8	-329,0
31.12.2012	244,7	2 951,7	14 314,7	487,4	438,0	18 436,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
1.1.2011	49,5	1 826,4	10 549,9	346,9	13,2	12 785,9
Muuntoerot	-	-1,8	15,8	-3,2	-0,5	10,3
Vähennykset	-	-20,4	-283,7	-1,5	-0,2	-305,8
Yritysostot	-	0,1	4,6	0,7	-	5,4
Poistot	-	80,0	449,8	13,9	-	543,7
Arvonalentumiset	-	-6,0	11,8	3,8	-	9,6
31.12.2011	49,5	1 878,3	10 748,2	360,6	12,5	13 049,1
Muuntoerot	0,2	22,0	127,2	0,8	0,5	150,7
Vähennykset	-	- 20,7	- 289,0	-1,3	- 9,4	- 320,4
Yritysostot	-	0,6	1,2	-	-	1,8
Poistot	-	81,7	461,7	14,3	-	557,7
Arvonalentumiset	2,5	- 5,0	- 49,0	0,5	- 0,1	- 51,1
31.12.2012	52,2	1 956,9	11 000,3	374,9	3,5	13 387,8
Tasearvo 31.12.2012	192,5	994,8	3 314,4	112,5	434,5	5 048,7
Tasearvo 31.12.2011	199,5	1 021,5	3 308,9	107,3	305,3	4 942,5

Aktivoidut arvot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Tietokone-ohjelmistot		Aktivoidut korot		Rahoitusleasing-sopimukset	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
1.1.	27,1	29,9	54,5	48,2	76,6	87,3
Muuntoerot	0,2	0,1	1,2	-0,4	0,3	-0,1
Uudelleenryhmittely	1,3	3,3	-	11,4	-	2,2
Yritysosot ja -myynnit	-	-	-	-	-	-0,2
Aktivoitu vuoden aikana	1,8	4,8	8,8	1,9	1,0	0,5
Poistot	-9,2	-11,0	-6,8	-6,6	-12,4	-13,1
31.12.	21,2	27,1	57,7	54,5	65,5	76,6

Tietokoneohjelmistot sisältävät omien ohjelmistojen aktivoinnit, joiden arvo vuoden lopussa oli 9,1 (10,4) milj. euroa. Lisäykset vuoden aikana olivat 0,8 (2,8) milj. euroa ja poistot olivat 2,8 (1,5) milj. euroa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden lisäykset

Konsernin vuonna 2012 tekemiin yritysostoihin liittyvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinta-arvo oli 5,9 (63,3) milj. euroa, josta 0,1 (11,3) milj. euroa oli liikearvoa. Tätä on käsitelty tarkemmin liitteessä 4 Yritysosot ja -myynnit.

Tilikauden investoinnit Stora Enso Oyj:ssä ja sen tytäryhtiöissä olivat yhteensä 536,6 (436,1) milj. euroa. Käynnissä olevia projekteja ja tulevaisuuden suunnitelmia on käsitelty tarkemmin Stora Enson hallituksen toimintakertomuksessa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden vähennykset

Vuonna 2012 ei ollut konserniyritysten myyntiin liittyviä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden vähennyksiä.

Yhteensä 5,7 milj. euron muun omaisuuden myynnistä saadut tulot koostuvat pääasiassa normaaliin liiketoimintaan liittyvistä vähäisistä myynneistä. Muut myynnin tulot vuonna 2011 olivat arvoltaan 17,6 milj. euroa ja käsittivät pääosin seuraavat:

- 6,1 milj. euroa kolmen aiemmin lakkautetun paperikoneen myynnistä entiseltä Summan paperitehtaalta ja Varkauden paperitehtaalta.
- 11,5 milj. euroa muun omaisuuden myynneistä, jotka koostuivat pääasiassa normaaliin liiketoimintaan liittyvistä vähäisistä myynneistä.

Liite 13. Biologiset hyödykkeet

Suurin osa konsernin biologisista hyödykkeistä kuuluu osakkuus- ja yhteisyrityksille Brasiliassa, Suomessa, Ruotsissa ja Uruguayssa. Näin ollen taseeseen suoraan kirjattu biologisten hyödykkeiden määrä on vähäinen. Konsernin epäsuora osuus osakkuus- ja yhteisyrityksille kuuluvasta metsäomaisuudesta on kasvavan puuston osalta noin 2 338,0 (2 238,2) milj. euroa. Konsernin taseeseen suoraan kirjattu summa tytäryhtiöistä on vain 221,7 (212,6) milj. euroa, kuten alla olevasta taulukosta käy ilmi. Maa-alueiden yhteisala on 136 000 hehtaaria, ja suurin osa maasta on vuokrattu.

Biologiset hyödykkeet

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Arvo 1.1.	212,6	190,5
Muuntoerot	-5,6	10,0
Lisäykset	19,7	17,2
Puuston korjuusta ja vahingoista johtuvat vähennykset	-5,0	-5,1
Biologiset hyödykkeet yhteensä 31.12.	221,7	212,6

Vuonna 2012 merkittävimmät lisäykset liittyivät Kiinan Guangxissa sijaitsevien eukalyptusviljelmien kehittämiseen. Guangxin biologiset hyödykkeet arvostetaan tällä hetkellä hankintamenoon, koska jos Stora Enso ei voisi rakentaa alueelle tuotantolaitosta, biologiset hyödykkeet on palautettava paikallishallinnolle tasearvostaan alkuperäisen hankintamenon mukaisella hinnalla, joka oli 183,9 (172,7) milj. euroa 31.12.2012.

Stora Enson biologisten hyödykkeiden käypä arvo 31.12.2012 oli 221,7 (212,6) milj. euroa. Biologisista hyödykkeistä 83 % (81 %) sijaitsi tasearvon mukaan laskettuna Kiinassa, 15 % (17 %) Brasiliassa ja 2 % (2 %) muualla. Lisäksi konsernissa on viisi osakkuus- ja yhteisyritystä, jotka omistavat biologisia hyödykkeitä:

- Bergvik Skog AB (Bergvik Skog): 43,26 %:n omistus ruotsalaisesta osakkuusyrityksestä, jonka metsäomaisuuden käypä arvo oli 3 879,0 (3 632,7) milj. euroa, josta Stora Enson osuus oli 1 678,0 (1 571,5) milj. euroa.
- Tornator Oyj (Tornator): 41 %:n omistus suomalaisesta osakkuusyrityksestä, jonka metsäomaisuuden käypä arvo oli 952,1 (950,9) milj. euroa, josta Stora Enson osuus oli 390,4 (389,9) milj. euroa.
- Veracel Celulose S.A. (Veracel): 50 %:n omistus brasilialaisesta yhteisyrityksestä, jonka metsäomaisuuden käypä arvo oli 274,6 (309,3) milj. euroa. Stora Enson osuus tästä puuviljelmäomaisuudesta oli 137,3 (154,7) milj. euroa.
- Montes del Plata, yhteisyritys Uruguayssa: 50 %:n omistus yhteisyrityksestä, jonka biologisten hyödykkeiden käypä arvo oli 229,9 (206,4) milj. euroa. Stora Enson osuus tästä omaisuudesta oli 114,9 (103,2) milj. euroa.
- Arauco Florestal Arapoti S.A: 20 %:n omistus eteläbrasilialaisesta osakkuusyrityksestä, jonka biologisten hyödykkeiden käypä arvo oli 87,1 (94,7) milj. euroa. Stora Enson osuus tästä omaisuudesta oli 17,4 (18,9) milj. euroa.

Liite 14. Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuus- ja yhteisyritysten tasearvot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
1.1.	1 214,1	1 084,5
Muuntoerot	1,7	1,8
Lisäykset	114,5	128,6
Myynnistä saadut suoritukset ja pääoman palautus ¹⁾	-2,2	-1,0
Tuloslaskelman vaikutus/myynnit	-	0,2
Siirto tytäryrityksiin ja myyntioikaisu	-0,3	-
Hankintameno 31.12.	1 327,8	1 214,1
Pääomaosuus osakkuus- ja yhteisyritysten omasta pääomasta		
1.1.	699,0	659,5
Muuntoerot	-55,7	-34,8
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	107,7	117,8
Saadut osingot	-107,0	-24,1
Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat tulot	-4,2	-19,4
Siirto tytäryrityksiin ja myyntioikaisu	-2,5	-
Pääomaosuus osakkuus- ja yhteisyritysten omasta pääomasta 31.12.	637,3	699,0
Osakkuus- ja yhteisyritysten tasearvo 31.12.	1 965,1	1 913,1

¹⁾ Vuoden 2011 myynnistä saadut suoritukset eivät ole kassavaikutteisia.

Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta esitetään liikevoitossa, mikä heijastaa näiden investointien operatiivista luonnetta. Tämä pätee erityisesti puunhankintaan ja sellutehtaisiin liittyviin investointeihin. Osakkuus- ja yhteisyritysten taseisiin ja niiden omistuksiin ei liity olennaista konserniliikearvoa.

Merkittävimmät osakkuus- ja yhteisyritykset

Yritys	Kotimaa	%	31.12.	
			Milj. euroa	
		2012	2012	2011
Bergvik Skog AB: metsä	Ruotsi	43,26	697,0	634,2
Veracel Celulose S.A.: sellutehdas ja puuviljelmät	Brasilia	50,00	530,4	587,9
Montes del Plata: sellutehdashanke ja puuviljelmät	Uruguay	50,00	494,2	404,9
Tornator Oyj: metsä	Suomi	41,00	169,4	176,5
Arauco Florestal Arapoti S.A.: puuviljelmät	Brasilia	20,00	24,6	27,0
Thiele Kaolin Company Inc: kaoliinin tuotanto	USA	39,99	18,6	41,4
			1 934,2	1 871,9
Muut			30,9	41,2
Osakkuus- ja yhteisyritysten tasearvo 31.12.			1 965,1	1 913,1

Stora Enso osti jäljellä olleen 50 %:n omistusosuuden RETS Timber Oy Ltd:stä. Kaupan myötä konsernista

tuli yhtiön ainoa omistaja. Kauppa astui voimaan 1.9.2012. Stora Enson omistaman 50 %:n osuuden arvo hankintapäivänä oli 2,8 miljoonaa euroa. Ennen yritysostoa RETS Timber Oy Ltd yhdistettiin konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, mutta hankintapäivästä lähtien yhtiö on yhdistetty konsernitilinpäätökseen tytäryhtiönä. Osakkuus- ja omistusyhteisyritysten omistussuhteissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2011. Vuosien 2012 ja 2011 lisäykset osakkuus- ja yhteisyrityksissä johtuvat oman pääoman ehtoisista sijoituksista Montes del Plataan.

Stora Enso on perustanut Neste Oil Oyj:n kanssa yhteisomistuksessa olevan NSE Biofuels Oy Ltd -yhtiön. Hankkeen tarkoituksena on biopolttoaineiden tuotannon kehittäminen Varkauden tehtaalla. Vuoden 2010 aikana 10 milj. euron laina muunnettiin omaksi pääomaksi, ja vuoden 2010 viimeisellä vuosineljänneksellä Stora Enso kirjasi näiden osakkeiden 15,3 milj. euron arvonalentumisen, minkä seurauksena investoinnin pääoma-arvoksi muodostui 1,0 milj. euroa. Elokuussa 2012 Stora Enso ja Neste Oil ilmoittivat, että ne eivät rakenna biodiesellaitosta. Vuoden 2010 arvonalentumisista peruutettiin 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2012, ja Stora Enso sai NSE Biofuels Ltd:ltä 2,0 milj. euron pääomanpalautuksen. Vuoden 2012 lopussa osakkeiden arvo oli 0,5 (1,0) milj. euroa.

Henkilöstön määrä osakkuus- ja yhteisyrityksissä vuonna 2012 oli keskimäärin 5 270 (5 060 vuonna 2011).

Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloslaskelmista

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Liikevaihto	789,6	682,5
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-679,9	-569,1
Osuus operatiivisesta tuloksesta	109,7	113,4
IAS 41 -arvostus	22,6	98,0
Liikevoitto	132,3	211,4
Nettorahoituserät	-73,2	-53,9
Nettotulos ennen veroja	59,1	157,5
Tuloverot	48,6	-39,7
Tilikauden voitto	107,7	117,8

Stora Enso ilmoitti tammikuussa 2011, että Montes del Plata rakentaa huipputason sellutehtaan Punta Pereiraan, joka sijaitsee Colonian hallintoalueella Uruguayssa. Tehtaan vuosikapasiteetti on 1,3 miljoonaa tonnia. Tehtaan odotetaan aloittavan toimintansa vuoden 2013 puolivälin tienoilla.

Stora Enso ja Celulosa Arauco y Constitucion S.A. (Arauco) perustivat vuonna 2009 yhteisyrityksen yhdistääkseen omistuksensa Uruguayssa ja ostaakseen Grupo ENCE:n Uruguayn-toiminnot tasaosuuksin. Stora Enso luovutti koko osakekantansa Stora Enso Uruguay S.A. -yhtiössä Forestal Cono Sur S.A:lle (FCS), Araucon kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Uruguayssa, vastineeksi 50 %:n omistusosuudesta FCS:n osakkeista. Tämän jälkeen Arauco ja Stora Enso ostivat tasaosuuksin enemmistöosuuden espanjalaisen selluntuottaja ENCE:n toiminnoista Uruguayssa hankkimalla kolme erillistä juridista yksikköä. Vaikka juridinen rakenne käsittää neljä erillistä yksikköä, joista Stora Enso ja Arauco omistavat yhtä suuren osuuden, käytännössä ne toimivat yhtenä Montes del Plata -nimisenä yrityksenä. Yhteisyritys omistaa noin 246 300 hehtaaria maa-alueita, ja sillä on vuokralla 23 600 hehtaaria. Noin puolelle maa-alueista on jo istutettu mäntyä ja eukalyptuspuuta. Vuonna 2012 Stora Enson osuus Montes del Plataan tuloksesta oli tappiota 14,5 (10,1) milj. euroa. Osuus sisältää metsäomaisuuden 0,7 (0,4) milj. euron arvostustappion. Omistuksen tasearvo vuoden 2012 lopussa oli 494,2 (404,9) milj. euroa.

Stora Enso ja sen brasilialainen yhteistyökumppani Fibria (aiemmin Aracruz Celulose S.A.) ovat perustaneet yhteisomistuksessa olevaa yhteisyritys Veracelia varten eukalyptuspuuviljelmän ja rakentaneet sellutehtaan, jonka vuosikapasiteetti on 1,1 milj. tonnia. Eukalyptuspuuviljelmän koko on tällä hetkellä 211 380 hehtaaria, josta 90 410 hehtaaria on istutettu. Kummankin yhtiön osuus hankkeesta ja tehtaan tuotannosta on 50 %.

Vuonna 2012 Stora Enson osuus voitosta oli 5,4 milj. euroa (6,0 milj. euroa tappiota). Osuus sisältää metsäomaisuuden 13,0 milj. euron arvostustappion (2,4 milj. euron voitto). Tasearvo vuoden 2012 lopussa oli 530,4 (587,9) milj. euroa.

Vuonna 2004 Stora Enson Ruotsin metsäomaisuutta hallinnoivasta Bergvik Skogista 56,7 % m yhtiin institutionaalisille sijoittajille. Stora Enso jäi yritykseen määräysvallattomaksi omistajaksi 43,26 %:n omistuksella. Omistuksen tasearvo vuoden 2012 lopussa oli 697,0 (634,2) milj. euroa. Vuonna 2012 Stora Enson osuus Bergvik Skogin tuloksesta oli 108,2 (99,2) milj. euroa. Osuus sisältää metsäomaisuuden 39,7 (83,3) milj. euron arvostusvoitot. Marraskuussa 2012 Ruotsin parlamentti säätöi veroasteen muutoksen 26,3 prosentista 22,0 prosenttiin. Muutoksen vuoksi Bergvik Skog kirjaa tuloslaskelmaansa voiton, joka on seurausta uuden veroprosentin soveltamisesta laskennallisiin verosaamisiin ja verovelkoihin Ruotsissa. Stora Enson osuus voitosta on noin 69,2 milj. euroa.

Stora Enson metsäomistukset Suomessa myytiin osakkuusyrittä Tornatorille vuonna 2002. Konsernin jäljelle jääneen 41 %:n osuuden tasearvo vuoden 2012 lopussa oli 169,4 (176,5) milj. euroa. Vuonna 2012 Stora Enson osuus Tornatorin tappiosta oli 2,1 milj. euroa (24,6 milj. euron voitto). Osuus sisältää metsäomaisuuden 3,4 milj. euron arvostustappion (10,4 milj. euron arvostusvoitto).

Konsernin osuus osakkuus- ja omistusyhteisyritysten taseista

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	1 445,6	1 138,6
Biologiset hyödykkeet	2 338,0	2 238,2
Korottomat saamiset:		
Pitkäaikaiset	98,1	132,1
Lyhytaikaiset	141,9	115,1
Vaihto-omaisuus	69,2	64,0
Rahavarat	123,5	56,6
Varat yhteensä	4 216,3	3 744,6
Velat		
Koroton vieras pääoma:		
Pitkäaikaiset	100,3	74,2
Lyhytaikaiset	188,6	167,9
Velat:		
Pitkäaikaiset	1 351,5	954,9
Lyhytaikaiset	188,1	157,9
Verovelat	422,7	476,6
Velat yhteensä	2 251,2	1 831,5
Oma pääoma konsernin taseessa, netto	1 965,1	1 913,1
Jaottelu		
Oma pääoma ja rahastot	1 998,5	1 942,3
Muut laajan tuloksen erät	-33,4	-29,2
Osakkuus- ja yhteisyritysten pääomaosuusarvo	1 965,1	1 913,1

Osakkuus- ja yhteisyrityssaamiset ja -velat

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä		
Pitkäaikaiset lainasaamiset	122,8	116,7
Myyntisaamiset	8,2	11,1
Lyhytaikaiset lainasaamiset	95,7	53,5
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	12,1	0,5
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille		
Ostovelat	76,5	58,5
Siirtovelat	0,2	0,6

Liiketapahtumat osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	103,1	129,6
Korkotuotot osakkuus- ja yhteisyritysten lainasaamisista	11,5	10,0
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	339,4	374,2

Konserni harjoittaa osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa liiketoimintaa muun muassa myymällä puuta sekä ostamalla puuta, energiaa ja sellutuotteita. Kaikki sopimukset Euroopassa neuvotellaan markkinaehtoisesti ja liiketoimet suoritetaan tavalla, jonka konserni uskoo olevan teollisuudenalalle tavanomaista eikä epäedullisempää kuin toimittaessa konserniin kuulumattomien yritysten kanssa.

Lainat, sisältäen korkosaamiset, osakkuus- ja yhteisyrityksille olivat yhteensä 218,5 (170,2) milj. euroa, josta 95,4 (88,1) milj. euroa koski Bergvik Skogia, 26,5 (26,8) milj. euroa Tornatoria ja 89,7 (51,0) milj. euroa Montes del Plataa. Korkotuotot osakkuusyritysten lainoista olivat yhteensä 11,5 (10,0) milj. euroa, josta 7,7 (7,3) milj. euroa koski Bergvik Skogia, 0,9 (0,9) milj. euroa Tornatoria ja 3,0 (1,5) milj. euroa Montes del Plataa.

Liite 15. Myytävissä olevat rahoitusvarat

Konserni ryhmittelee rahoitusvaransa kolmeen ryhmään: kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin, eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli ainoastaan myytävissä olevia rahoitusvaroja. Kaikki myytävissä olevat rahoitusvarat on luokiteltu pitkäaikaisiksi varoiksi, ellei niitä aiota myydä seuraavan 12 kuukauden kuluessa.

Yhteenveto myytävissä olevista rahoitusvaroista

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Hankintameno 1.1.		
Korolliset arvopaperit	76,1	68,7
Osuudet muissa yrityksissä	104,0	106,8
Myytävissä olevat rahoitusvarat	180,1	175,5
Muut laajan tuloksen erät avaavassa taseessa	542,1	782,6
Myytävissä olevat rahoitusvarat 1.1.	722,2	958,1
Muuntoerot	0,5	-0,1
Velkakirjojen (PIK) korot	9,9	7,5
Lisäykset	0,3	0,6
Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavien käypien arvojen muutokset	-177,6	-240,5
Myyntistä saadut suoritukset	-0,5	-1,0
Voitot ja tappiot tuloslaskelmassa	-8,3	-2,4
Tasearvo 31.12.	546,5	722,2

Arvopapereiden realisoitumattomat voitot ja tappiot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Realisoitumattomat nettovoitot (muut laajan tuloksen erät)	364,5	542,1
Hankintameno	182,0	180,1
Markkina-arvo	546,5	722,2
Realisoitumattomat nettovoitot (muut laajan tuloksen erät)	364,5	542,1
Laskennalliset verovelat	-2,3	-1,5
Realisoitumattomat nettovoitot (muut laajan tuloksen erät)	362,2	540,6
Muutos realisoitumattomissa nettovoitoissa (suoraan omaan pääomaan kirjatut tulot)	-178,4	-239,4

Stora Ensolla on Papyrus Holding AB:n myöntämä PIK (Payment-In-Kind) -laina. Stora Enso sai 30.4.2008 päätökseen Papyrus-tukkuriliiketoimintansa myynnin yksityiselle Altor Fund II -pääomasijoittajalle. Osa kauppahinnasta käsitti Altorin tytäryhtiön Papyrus Holding AB:n myöntämän PIK-lainan, jonka nimellisarvo oli 57,3 milj. euroa. Lainan käyväksi arvoksi vastaanottopäivänä arvostettiin 50,4 milj. euroa. PIK-laina on maksunsaantijärjestyksessä toissijainen ostajan vanhempaan velkaan nähden, mutta etusijalla osakkeenomistajiin nähden. Se erääntyy 7.5.2017. Korkoprosentti on 9 ensimmäisen kolmen vuoden ajan ja myöhemmin korkeampi saavuttaen 15 %:n vuonna 2013, ja se lisätään lainapääomaan takautuvasti. PIK-laina on maksettava takaisin, jos Altor myy yli 50 % Papyruksen osakkeista tai 40 % omaisuudesta tai jos järjestetään listautumisanti. PIK-lainan nimellisarvo tilikauden lopussa oli 89,5 milj. euroa sisältäen aktivoidut korot ja käypä arvo 89,6 milj. euroa.

Stora Enso vei joulukuussa 2007 päätökseen pohjoisamerikkalaisen tytäryhtiönsä Stora Enso North America

Inc:n (SENA) myynnin NewPagelle. Osa kauppahinnasta käsitti nimellisarvoltaan 200 milj. Yhdysvaltain dollarin PIK- lainan sekä 19,9 % osuuden NewPage Corporationin osakkeista. NewPage hakeutui syyskuussa 2011 vapaaehtoisesti velkajärjestelymenettelyyn (Chapter 11) Yhdysvaltain konkurssilain (US Bankruptcy Code) mukaisesti. Stora Enson hallussa oleva PIK-laina oli maksunsaantijärjestyksessä toissijainen suhteessa tavalliseen lainaan, ja joulukuussa 2012 tapahtuneessa loppusuorituksessa sovittiin, että Stora Enson oikeudet ja velvollisuudet PIK-lainaan ja yhtiön omistusosuuteen päättyivät. Lisäksi Stora Enso kirjasi 10,5 milj. euron rahoitustuoton NewPage-yhtiöltä loppusuoritus sopimuksen seurauksena. Osakeomistuksen ja PIK-lainan käyvät arvot olivat pysyneet nollassa vuodesta 2009 alkaen.

PVO:n osakkeet

Stora Ensolla on 14,8 %:n osuus Pohjolan Voima Oy:n osakkeista. Pohjolan Voima Oy on yksityisessä omistuksessa oleva energia-alan yhtiöiden ryhmä, joka tuottaa sähköä ja lämpöä osakkeenomistajilleen Suomessa. PVO-ryhmän kullakin tytäryhtiöllä on oma osakelajinsa, ja osakkeet oikeuttavat omistusta vastaavaan määrään tuotetusta energiasta. Osakkeenomistajat maksavat sähköstä tuotantokustannusten perusteella hinnat, jotka ovat yleensä markkinahintoja alhaisemmat. Omistusosuus arvostetaan neljännesvuosittain käypään arvoon kolmen eri mallin tulosten keskiarvon perusteella. Arvostuksessa käytetään diskontatun rahavirran menetelmää, osakehinnoittelumallia ja aiempien transaktioiden kertoimia.

Malliin sisältyvät sähkön hinnat perustuvat Nordpoolin hintoihin. Mallissa käytetään ensimmäisten viiden vuoden aikana johdannaisten tulevia hintoja. Sen jälkeen huomioon otetaan Euroopan keskuspankin arvion mukainen inflaatiokerroin. Energiayksiköiden kustannusrakenne määritetään aiempien tilinpäätösten perusteella, ja sitä korjataan inflaatiokertoimella tulevina vuosina. Diskontattujen rahavirtojen laskennassa käytetty 4,13 %:n diskonttauskorko määritetään keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen perusteella. Kaupankäynti- ja transaktiokertoimet saadaan eurooppalaisista yhtiöistä, joilla on samanlainen tuotantorakenne kuin PVO:lla. Diskontattujen rahavirtojen laskennassa +/- 5 %:n muutos sähkön hinnassa merkitsisi +/- 79 milj. euron muutosta arvostuksessa, ja diskonttokoron +/- 1 %:n muutos merkitsisi +/- 86 milj. euron muutosta arvostuksessa.

PVO:n osakkeet 31.12.2012

Milj. euroa	Osakesarja	Omistus %	Omaisuuslaji	Käypä arvo
PVO-Vesivoima Oy	A	20,6	vesivoima	111,9
Teollisuuden Voima Oy	B	15,7	ydinvoima	228,1
Teollisuuden Voima Oy	B2	14,8	rakenteilla oleva ydinvoima	93,4
Muut	C,C2,V,H, M	useita	useita	7,1
Yhteensä				440,5

Vuonna 2012 arvostus oli 440,5 (625,7) milj. euroa 85,8 (89,5) milj. euron kirjanpitoarvoa vastaan, ja 354,7 (536,2) milj. euron uudelleenarvostus siirrettiin muihin laajan tuloksen eriin. Muutos Pohjolan Voiman arvossa liittyy pääasiassa sähkön hinnan muutoksiin. Arvonnousuun ei liity laskennallista verovelkaa, koska Suomen verolainsäädännön mukaan yli 10 %:n omistukset on vapautettu myyntivoiton verotuksesta.

Huhtikuussa 2011 Pohjolan Voima Oy ilmoitti myyneensä osuutensa kantaverkkoyhtiö Fingridistä. Kaupan arvo oli 325 milj. euroa, ja Pohjolan Voima kirjasi kaupasta noin 200 miljoonan euron myyntivoiton. Toukokuussa 2012 Stora Enso sai 40,7 milj. euron osingon Fingridin myynnin seurauksena. Vuonna 2012 Stora Enso kirjasi 3,7 miljoonan euron arvonalennuksen liittyen yhteen voimalaitokseen Suomessa.

Merkittävimmät myytävissä olevat rahoitusvarat

Milj. euroa	31.12.2012			
	Omistus %	Osakkeet kpl	Hankinta- meno	Markkina- arvo
Packages Ltd, Pakistan - julkisesti noteerattu arvopaperi		5 396 650	3,8	6,3
Papyrus PIK Note - noteeraamaton arvopaperi			82,3	89,6
Korolliset arvopaperit yhteensä			86,1	95,9
Pohjolan Voima Oy - noteeraamaton arvopaperi	14,8	5 381 293	85,8	440,5
Muut - noteeraamattomat arvopaperit	n/a	useita	10,1	10,1
Operatiiviset arvopaperit yhteensä			95,9	450,6
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä 31.12.2012			182,0	546,5
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä 31.12.2011			180,1	722,2

364,5 (542,1) milj. euron ero myytävissä olevien rahoitusvarojen alkuperäisen hankintamenon ja tilinpäätöspäivän markkina-arvon välillä edustaa muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja nettotuloja, jotka on esitetty laskelmassa konsernin oman pääoman muutoksista. Euromääräisten omistusten osuus myytävissä olevista rahoitusvaroista on 98,8 % (99,5 %).

Liite 16. Muut pitkäaikaiset varat

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Etuuspohjaisten järjestelyjen varat (liite 21)	-	2,4
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	0,1	5,8
Kotkan lisäkauppahintasaaminen	3,5	8,6
Muut pitkäaikaiset varat	19,5	9,8
Yhteensä	23,1	26,6

Vuonna 2012 Kotkan tehtaiden myyntiin liittyvästä lisäkauppahintasaamisesta 2,0 (4,0) milj. euroa esitetään muissa lyhytaikaisissa saamisissa liitteessä 18 Saamiset.

Liite 17. Vaihto-omaisuus

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Aineet ja tarvikkeet	343,8	400,6
Keskeneräiset tuotteet	80,3	68,7
Valmiit tuotteet	703,9	713,0
Varaosat ja tarvikkeet	282,6	275,2
Muu vaihto-omaisuus	16,5	27,7
Ennakkomaksut ja hakkuuoikeudet	147,8	150,1
Epäkuranttiusvähennys – varaosat ja tarvikkeet	-98,3	-87,6
Epäkuranttiusvähennys – valmiit tuotteet	-14,7	-14,9
Nettorealisointiarvoista johtuva vähennys	-4,4	-4,1
Yhteensä	1 457,5	1 528,7

Liite 18. Saamiset

Lyhytaikaiset korottomat saamiset

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Myyntisaamiset	1 401,9	1 427,4
Vähennys epävarmoista saatavista	-45,5	-40,3
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	166,6	104,2
Optio-ohjelmien suojausinstrumentit (TRS)	2,6	-
Muut saamiset	162,6	163,3
Yhteensä	1 688,2	1 654,6

Suurin osa saamisista on lyhytaikaista, joten niiden kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Yli vuoden päästä erääntyvät saamiset luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Lyhytaikaiset korottomat saamiset valuutoittain

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
EUR	828,6	865,6
USD	188,6	184,4
SEK	288,3	265,8
CNY	79,3	99,2
GBP	58,6	91,0
Muut valuutat	244,8	148,6
Yhteensä	1 688,2	1 654,6

Suurin osa Yhdysvaltain dollarin ja Englannin punnan määräisistä korottomista saamisista kuuluu sellaisille konserniyrityksille, joiden toimivaluutta on euro tai Ruotsin kruunu. Erääntyneitä myyntisaamisia, joista ei ollut tehty epävarmojen saatavien vähennystä, oli 116,9 (109,9) milj. euroa 31.12.2012. Nämä saamiset liittyvät useisiin eri maihin ja asiakkaisiin, joilla ei ole viimeaikaisia laiminlyöntejä. Seuraavassa myyntisaamiset, epävarmojen saatavien vähennyserät huomioon ottaen, on ryhmitelty ikäjakauman mukaan:

Myyntisaamisten ikäjakauma epävarmojen saatavien vähennyserät huomioon ottaen

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Alle 30 päivää sitten erääntyneet	94,3	86,1
31–60 päivää sitten erääntyneet	7,2	9,1
61–90 päivää sitten erääntyneet	2,8	4,0
91–180 päivää sitten erääntyneet	5,1	3,3
Yli 180 päivää sitten erääntyneet	7,5	7,4
Erääntyneet yhteensä	116,9	109,9
Erääntymättömät myyntisaamiset	1 239,5	1 277,2
Yhteensä	1 356,4	1 387,1

Luottotappiot olivat 5,8 (5,2) milj. euroa. Epävarmojen saatavien vähennyserät kasvoivat 5,2 (laskivat 0,4) milj. euroa. Lisätietoja asiakkaiden luottoriskien hallinnasta on liitteessä 25 (Rahoitusriskien hallinta). Kaikki vähennykset tehdään asiakaskohtaisesti. Niitä tarkistetaan säännöllisesti ottaen huomioon asiakkaiden taloudellisessa tilanteessa tapahtuvat muutokset. Jos konsernilla on syytä epäillä asiakkaan taloudellista tilannetta, vaaditaan ennakkomaksu tai pankin antama peruuttamaton remburssi. Vuoden lopussa erääntymistä odottavien remburssien yhteissumma oli 42,8 (37,3) milj. euroa.

Erääntyneisiin myyntisaamisiin liittyvät vähennykset olivat yhteensä 45,5 (40,3) milj. euroa 31.12.2012. Epävarmojen saatavien ryhmittely ikäjakauman mukaan on esitetty alla olevassa taulukossa.

Epävarmojen saatavien ikäjakauma

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Alle 90 päivää	3,4	1,4
91–180 päivää	2,0	1,5
Yli 180 päivää	40,1	37,4
Yhteensä	45,5	40,3

Korolliset saamiset

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Johdannaiset (liite 28)	182,9	195,0
Lainat osakkuus- ja yhteisyrityksille	218,5	170,3
Muut lainasaamiset	29,8	41,5
Yhteensä	431,2	406,8
Lyhytaikaiset saamiset: erääntyvät 12 kuukauden kuluessa	297,0	281,5
Pitkäaikaiset saamiset: erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua	134,2	125,3
Yhteensä	431,2	406,8

Taseessa 31.12.2012 olevien lainasaamisten vuosikorko vaihteli välillä 0,0–8,5 % (0,4–8,5 %). Konsernin rahoitusvarojen luonteen vuoksi niiden tasearvo on lähellä niiden käypää arvoa. Poikkeuksena on Bergvik Skogille myönnetty osakkuusyhtiölaina, jonka käypä arvo vuoden lopun valuuttakurssien mukaan laskettuna oli 108,0 (103,3) milj. euroa ja tasearvo 91,5 (88,1) milj. euroa. Korollisiin saamisiin sisältyy jaksotettua korkoa 37,9 (33,9) milj. euroa, josta 37,4 (22,7) milj. euroa liittyy korkojohdannaisiin.

Liite 19. Oma pääoma

Oma pääoma 31.12.2012 oli 5 784,5 (5 872,7) milj. euroa ja markkina-arvo NASDAQ OMX Helsingissä 4,2 (3,7) mrd. euroa. A-osakkeiden markkina-arvo oli 5,70 (5,03) euroa ja R-osakkeiden 5,25 (4,63) euroa.

Vaikka osakkeilla on sama kirjanpitoarvo, A-sarjan osakkeet tuottavat omistajalleen yhden äänen kutakin osaketta kohti ja R-sarjan osakkeet tuottavat yhden äänen kutakin kymmentä osaketta kohti. Jokaisella osakkeenomistajalla on kuitenkin vähintään yksi ääni. A-sarjan osakkeita voidaan vaihtaa R-sarjan osakkeiksi koska tahansa osakkeenomistajan vaatimuksesta. Yhtiön kaupparekisteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma 31.12.2012 oli 1 342,2 (1 342,2) milj. euroa. Osakkeiden tämänhetkinen kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,70 (1,70) euroa osakkeelta.

Vuoden 2012 lopussa Stora Enso Oyj:n omistuksessa olleiden omien osakkeiden hankintameno oli 10,2 milj. euroa. Omistus koostui 918 512 R-osakkeesta. Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo oli 1,6 milj. euroa. Niiden osuus osakepääomasta oli 0,12 % ja äänivallasta 0,04 %.

Vuoden 2012 lopussa hallituksen ja johtoryhmän jäsenet omistivat 2 541 (2 541) A-sarjan ja 630 922 (664 657) R-sarjan osaketta. Osakkeiden osuus yhtiön kokonaisäänimäärästä oli 0,03 %. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten omistukset esitetään yksityiskohtaisesti liitteessä 7 (Hallituksen ja johdon palkkiot). Konsernin optio-ohjelmat esitetään yksityiskohtaisesti liitteessä 22 (Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät). Millään näistä ohjelmista ei ole kuitenkaan vaikutusta osakepääomaan.

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeet	R-osakkeet	Yhteensä
1.1.2011	177 149 784	612 388 715	789 538 499
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 16.5.	-762	762	-
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 15.11.	-250	250	-
31.12.2011	177 148 772	612 389 727	789 538 499
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 16.1.	-1 000	1 000	-
31.12.2012	177 147 772	612 390 727	789 538 499
Äänimäärä 31.12.2012	177 147 772	61 239 072*	238 386 844
Osakepääoma 31.12.2012, milj. euroa	301,2	1 041,00	1 342,20
Osakepääoma 31.12.2011, milj. euroa	301,2	1 041,00	1 342,20

*R-osakkeiden äänet on laskettu jakamalla R-osakkeiden määrä kymmenellä.

11.4.2013 merkityt osakkeet edustavat kokonaismäärältään osakkeita, jotka oikeuttavat äänestämään tulevassa varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Liite 20. Määräysvallattomien omistajien osuus

Määräysvallattomien omistajien osuus

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
1.1.	87,1	51,8
Muuntoerot	-3,2	-
Määräysvallattomien omistajien osuudet hankituissa yrityksissä, vähennettynä myynneillä	0,2	37,6
Määräysvallattomien omistajien osuuksien lunastus	-	-0,4
Omaan pääomaan kirjatut lunastusvoitot määräysvallattomien omistajien osuuksien ostosta	-	-0,8
Osuus tilikauden tuloksesta	9,9	2,5
Osingot	-2,5	-3,6
31.12.	91,5	87,1

Merkittävimmät määräysvallattomien omistajien osuudet

Milj. euroa		31.12.	
		2012	2011
Stora Enso Inpac Packaging Group	Kiina, Korea ja Intia	35,9	36,4
Stora Enso Arapoti Industria de Papel SA	Brasilia	25,8	21,8
Stora Enso Huatai Paper Co Ltd	Kiina	16,7	16,7
Corenso United Oy Group	Kiina	6,0	5,7
Muut	-	7,1	6,5
		91,5	87,1

Tammikuussa 2012 Stora Enso osti 51 %:n osuuden Danfiber A/S:stä. Määräysvallattomien omistajien osuus arvostetaan suhteellisenä osuutena ostetun yrityksen netto-omaisuudesta. Määräysvallattomien omistajien osuuden arvo oli 0,4 milj. euroa 31.12.2012.

Stora Enso sai heinäkuussa 2011 päätökseen 51 %:n osuuden oston kiinalaisesta Inpac International Print & Packaging Co Ltd -pakkausyhtiöstä, jonka uusi nimi on Stora Enso Inpac Packaging Co Ltd. Inpac-ryhmän yrityksissä oleva määräysvallattomien omistajien osuus arvostetaan suhteellisenä osuutena ostetun yrityksen netto-omaisuudesta. Määräysvallattomien omistajien osuuden arvo oli 36,4 milj. euroa 31.12.2011. Inpacin hankinnan kirjanpito saatiin päätökseen vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä. Vuoden 2011 lopussa esitettyyn alustavaan määräysvallattomien omistajien osuuteen tehtiin vain pieni oikaisu vuoden 2012 aikana.

Määräysvallattomien omistajien osuuksien lunastukset vuonna 2011 olivat 0,4 milj. euroa ja liittyivät Design Force AB:hen. Määräysvallattomien omistajien osuuksien lunastuksesta kirjattiin 0,8 milj. euron lunastusvoitto kertyneisiin voittovaroihin.

Liite 21. Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Konsernilla on eri liiketoiminnoissa ja eri maissa useita eläkejärjestelyjä ja muita etuusjärjestelyjä, joiden kustannukset vuonna 2012 olivat 163,4 (172,6) milj. euroa, kuten liitteestä 6 (Henkilöstökulut) käy ilmi. Valtaosa järjestelyistä on maksupohjaisia. Järjestelyistä kirjatut kulut olivat yhteensä 145,7 (154,6) milj. euroa.

Konserniyritysten johdon eläkeikä on 60–65 vuotta. Konsernin johtoryhmän jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 60 vuoden iässä. Muun henkilöstön eläkeikä määräytyy kansallisten käytäntöjen tai paikallisten työehtosopimusten mukaan. Jälkimmäisessä tapauksessa konserniin voi kohdistua tiettyjä eläkeikää edeltäviä vastuita, joilla katetaan varhaiseläkkeelle jääneiden eläketulo varhaiseläkkeelle siirtymisen ja kansallisen eläkeiän välisenä aikana.

Stora Enson etuus pohjaiset velvoitteet nykyisille ja entisille työntekijöille ovat yhteensä 1 289,6 (1 103,0) milj. euroa. Eri eläkejärjestelyihin on kuitenkin varattu 827,4 (773,5) milj. euron varat näiden vastuiden kattamiseksi. Etuus pohjaisten järjestelyjen nettovelka on esitetty taseessa täysimääräisenä. Nettovelka oli 462,2 milj. euroa vuonna 2012, eli alijäämä kasvoi 130,8 (331,4) milj. euroa edellisvuodesta. Kasvu johtui pääasiassa diskonttokoron alenemisesta Suomessa, Saksassa, Iso-Britanniassa ja Ruotsissa, uusien kuolleisuustaulukoiden käyttöönotosta Ruotsissa sekä vakuutus pohjaisten eläkejärjestelyjen kasvun pienenemisestä Suomessa. Vuonna 2012 etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä kirjattiin tuloslaskelmaan yhteensä 17,7 milj. euron kulu ja muihin laajan tuloksen eriin 167,3 milj. euron vakuutusmatemaattinen tappio. Vuonna 2011 etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä kirjattiin tuloslaskelmaan yhteensä 18,0 milj. euron kulu ja muihin laajan tuloksen eriin 55,8 milj. euron vakuutusmatemaattinen tappio.

Suoraan omaan pääomaan kirjatut vakuutusmatemaattiset tappiot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	Koko liiketoiminta	
	2012	2011
Vakuutusmatemaattiset tappiot	-167,3	-55,8
Laskennalliset verot	32,0	7,9
Yhteensä	-135,3	-47,9

Konsernin toimintaperiaate alijäämien osalta on rahastoida sellaiset määrät, jotka täyttävät paikallisten viranomaisten vaatimukset verovähennyskelpoisille maksuille. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttauskertoimet määräytyvät markkinakorkokannan mukaan. Konsernin tavoitteena on kuitenkin tarjota maksupohjaisia järjestelyjä työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia varten. Kaikkia etuus pohjaisten järjestelyjen vastuita ja kirjanpitoa koskevia seikkoja arvioidaan konsernitasolla.

Konsernitaseeseen kirjataan täysi varaus kaikista järjestelyn kattamattomista vastuista oikaistuna edellisvuosina takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla kuluilla, joita ei ole vielä poistettu. Näin konsernitase heijastaa täysin etuus pohjaisten järjestelyjen todellista yli- tai alijäämää ja taseen nettovelka on linjassa järjestelmien todellisten vastuiden kanssa. Tiedot eläkejärjestelyistä, eläkevaroista ja sijoituspolitiikoista konsernin tärkeimmissä toimintamaissa on esitetty seuraavalla sivulla.

Etuuspohjaiset eläkevelat maittain

Milj. euroa	31.12.2012				
	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Etuuspohjaiset veloitteet	414,0	289,0	410,2	176,4	1 289,6
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	369,0	6,3	318,8	133,3	827,4
Ali-/ylijäämä	45,0	282,7	91,4	43,1	462,2
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja	-	-	-	-	-
Etuuspohjaisten järjestelyjen nettovelat	45,0	282,7	91,4	43,1	462,2

Milj. euroa	31.12.2011				
	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Etuuspohjaiset veloitteet	387,0	261,0	298,1	156,9	1 103,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	359,4	5,8	281,6	126,7	773,5
Ali-/ylijäämä	27,6	255,2	16,5	30,2	329,5
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja	-	-	-	1,9	1,9
Etuuspohjaisten järjestelyjen nettovelat	27,6	255,2	16,5	32,1	331,4

Ruotsiin liittyviin varoihin ja velkoihin vuonna 2012 kuuluu aiemmin eläkkeisiin kirjaamaton järjestely (varat vuonna 2012 6,0 milj. euroa (vuonna 2011 7,4 milj. euroa, joista 1,9 milj. euroa kirjaamattomia varoihin liittyvien rajoitusten takia); velat vuonna 2012 6,6 milj. euroa (5,5 milj. euroa vuonna 2011)).

Suomi

Suomessa eläketurva rahoitetaan pääasiassa maksupohjaisina järjestelyinä, joista aiheutuva kulu tuloslaskelmassa on 45,6 (68,8) milj. euroa. Etuuspohjaisten järjestelyjen kattamista vastuista aiheutui puolestaan 2,2 (2,6) milj. euron kulu. Eläketurva on vuodesta 2001 lähtien järjestetty kokonaan paikallisten eläkevakuutusyhtiöiden kautta. Etuuspohjainen eläkevastuu on yhteensä 414,0 (387,0) milj. euroa ja eläkevarat 369,0 (359,4) milj. euroa. Nettovelaksi jää siten 45,0 (27,6) milj. euroa. Suomessa valtio maksaa suhteellisesti suurimman osan eläkkeistä, joten konsernin vastuut ovat Suomessa suhteessa paljon pienemmät kuin vertailumaissa.

Järjestelyihin kuuluvia varoja hoitavat Suomessa vakuutusyhtiöt. Järjestelyjen piiriin kuuluvat työnantajat eivät saa yksityiskohtaisia tietoja varojen rakenteesta ja niiden sijoitusstrategiasta, koska varat kuuluvat vakuutusyhtiöille. Varoja hoidetaan EU-lainsäädännön ja paikallisten säännösten mukaisesti, ja eläkettä on aina maksettava taattu summa markkinatilanteesta huolimatta.

Saksa

Saksassa eläkevastuut olivat yhteensä 24,5 (25,7) milj. euroa, joista 12,3 (12,3) milj. euroa liittyi maksupohjaisiin ja 12,2 (13,4) milj. euroa etuuspohjaisiin järjestelyihin. Etuuspohjaisten eläkejärjestelmien vastuut ovat yhteensä 289,0 (261,0) milj. euroa, joka on lähes kokonaan rahastoimatonta, koska eläkevarat ovat vain 6,3 (5,8) milj. euroa. Etuuspohjainen eläketurva on järjestetty pääasiassa tekemällä taseeseen kirjanpidollinen varaus. Joissakin pienissä järjestelyissä käytetään vakuutusyhtiöitä tai riippumattomia asiamiehiä. Eläke-etuudet perustuvat eläkettä kartuttavan työsuhteen aikana tehtyihin työvuosiin ja ansaittuihin palkkoihin. Eläkemaksujen alkamisaika määräytyy kansallisen eläkejärjestelmän mukaisen eläkeiän perusteella. Yhtiöt maksavat itse eläkettä suoraan entisille työntekijöille, mistä aiheutuu 19,1 (19,3) milj. euron käteismaksut. Eläkkeensaanti on turvattu laissa olevalla vaatimuksella, jonka mukaan taseeseen tehdyt kirjanpidolliset varaukset vakuutetaan tiettyyn rajaan asti.

Ruotsi

Ruotsissa useimmat työntekijät kuuluvat maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin, joista aiheutuva kulu tuloslaskelmassa oli 69,9 (54,9) milj. euroa. Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat pääasiassa toimihenkilöt. Tilikaudella maksetut eläkemaksut olivat yhteensä 16,5 (16,0) milj. euroa.

Etuuspohjainen eläkevastuu oli yhteensä 410,2 (298,1) milj. euroa ja eläkevarat 318,8 (281,6) milj. euroa. Nettovelaksi jäi siten vuoden 2012 lopussa 91,4 (16,5) milj. euroa. Tämä nettovelan kasvu on seurausta diskonttokoron laskusta, uusien kuolleisuustaulukoiden käyttöönotosta ja muutoksista muissa oletamuksissa ja ennusteissa. Kuten Suomessa, valtaosa eläkkeistä tulee valtiolta, erityisesti maksupohjaisissa järjestelyissä. Stora Enso maksaa rahastolle lisäeläkkeenä kaikkia paikallisia lakisääteisiä eläkevastuita enemmän, joten jäljelle jäävä vastuu liittyy pääasiassa muihin pienempiin järjestelyihin.

Rahaston sijoitusten pitkäaikainen tuottotavoite on 3 %:n toteutunut reaalituotto verojen jälkeen. Sijoituskäytäntö määrittää pitkäaikaiset strategiset allokointitavoitteet seuraavasti: kiinteistöt enintään 10 %, osakkeet enintään 30 %, vaihtoehtoiset sijoitukset enintään 10 % ja loput korkoinstrumenteissa.

Muut maat

Muissa maissa etuuspohjaiset eläkevelat olivat yhteensä 176,4 (156,9) milj. euroa. Eläkevarat olivat 133,3 (126,7) milj. euroa, joten nettovastuiksi muodostui 43,1 (32,1) milj. euroa. Merkittäviä vastuita oli vain Isossa-Britanniassa, 121,5 (107,5) milj. euroa. Eläkevarat olivat 114,0 (107,5) milj. euroa, joten nettovastuiksi muodostui 7,5 (-) milj. euroa.

Varaukset eläkkeistä ja työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Vastuut etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	439,9	312,8
Vastuut muista työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista	21,7	20,3
Vastuut taseessa yhteensä	461,6	333,1
Etuuspohjaisten järjestelyjen varat (liite 16)	-	2,4
Etuuspohjaisten järjestelyiden vastuut yhteensä, netto	461,6	330,7

Taseen saatavat ja velat

Milj. euroa	31.12.														
	Etuuspohjaiset järjestelyt, vastuut netto					Etuuspohjaiset järjestelyt, varat					Etuuspohjaiset järjestelyt, velat				
	2012	2011	2010	2009	2008	2012	2011	2010	2009	2008	2012	2011	2010	2009	2008
Rahastoitujen vastuiden nykyarvo	963,4	807,0	760,3	686,9	645,0	0,5	280,2	258,5	207,7	178,1	962,9	526,8	501,8	479,2	466,9
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo	326,2	296,0	287,4	267,8	242,7	-	-	-	-	-	326,2	296,0	287,4	267,8	242,7
Etuuspohjaiset velvoitteet	1 289,6	1 103,0	1 047,7	954,7	887,7	0,5	280,2	258,5	207,7	178,1	1 289,1	822,8	789,2	747,0	709,6
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	827,4	773,5	743,1	668,2	591,7	0,5	282,6	275,3	226,2	181,1	826,9	490,9	467,8	442,0	410,6
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja	-	1,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,9	-	-	-
Etuuspohjaisten järjestelyjen rahoitus	462,2	331,4	304,6	286,5	296,0	-	-2,4	-16,8	-18,5	-3,0	462,2	333,8	321,4	305,0	299,0
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut	-0,6	-0,7	-1,0	-	-	-	-	-	-	-	-0,6	-0,7	-1,0	-	-
Saamiset/velat taseessa	461,6	330,7	303,6	286,5	296,0	-	-2,4	-16,8	-18,5	-3,0	461,6	333,1	320,5	305,0	299,0

Etuuspohjaisten velkojen täsmäytys

Milj. euroa	31.12.					
	Etuuspohjaiset järjestelyt yhteensä		Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Rahastoitujen velkojen nykyarvo	963,4	807,0	963,4	807,0	-	-
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo	326,2	296,0	303,9	275,0	22,3	21,0
Etuuspohjaiset velvoitteet	1 289,6	1 103,0	1 267,3	1 082,0	22,3	21,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	827,4	773,5	827,4	773,5	-	-
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja	-	1,9	-	1,9	-	-
Etuuspohjaisten järjestelyjen nettovelat	462,2	331,4	439,9	310,4	22,3	21,0
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut	-0,6	-0,7	-	-	-0,6	-0,7
Eläkevelat taseessa	461,6	330,7	439,9	310,4	21,7	20,3

Eläkekulut tuloslaskelmassa

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Etuuspohjaiset järjestelyt yhteensä		Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat kulut	10,2	9,7	9,3	8,6	0,9	1,1
Korkokulut	43,9	45,8	43,1	45,0	0,8	0,8
Varojen odotettu tuotto	-34,9	-37,9	-34,9	-37,9	-	-
Tilikaudella kirjatut takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut	0,2	0,4	-	0,2	0,2	0,2
Muut	-1,7	-	-	-	-1,7	-
Yhteensä henkilöstökuluissa	17,7	18,0	17,5	15,9	0,2	2,1

Etuuspohjaisten järjestelyiden varojen täsmäytys

Milj. euroa	Etuuspohjaiset järjestelyt yhteensä	
	2012	2011
Etuuspohjaiset järjestelyt, varat 1.1.	2,4	16,8
Muuntoerot	0,1	0,3
Nettokulut tuloslaskelmassa	-	2,7
Vakuutusmatemaattiset voitot / tappiot	-0,1	-31,4
Maksetut eläkkeet	-	14,0
Uudelleenryhmittely	-2,4	-
Etuuspohjaisten järjestelyjen varat taseessa	-	2,4

Etuuspohjaisten velkojen täsmäytys

Milj. euroa	31.12.					
	Etuuspohjaiset järjestelyt yhteensä		Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Eläkevelat 1.1.	330,7	303,6	310,4	285,7	20,3	17,9
Muuntoerot	0,4	-0,3	0,4	-0,3	-	-
Nettokulut tuloslaskelmassa	17,7	18,0	17,5	15,9	0,2	2,1
Omaan pääomaan kirjatut vakuutusmatemaattiset tappiot	167,3	55,8	164,9	53,9	2,4	1,9
Maksetut eläkkeet	-54,5	-46,4	-53,3	-44,8	-1,2	-1,6
Eläkevelat taseessa	461,6	330,7	439,9	310,4	21,7	20,3

Omaan pääomaan kirjatut vakuutusmatemaattiset tappiot taseessa

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Omaan pääomaan kirjatut vakuutusmatemaattiset tappiot 1.1.	-202,7	-145,9
Omaan pääomaan kirjatut vakuutusmatemaattiset tappiot	-171,6	-53,9
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän ylärajasta johtuvat tappiot	4,3	-1,9
Muuntoerot	-2,2	-1,0
Omaan pääomaan kirjatut vakuutusmatemaattiset tappiot taseessa	-372,2	-202,7

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi				
	2012	2011	2010	2009	2008
Eläkevarojen voitto/tappio					
Summa	16,4	9,9	40,5	45,8	-78,1
Prosenttia eläkevaroista	2,0 %	1,3 %	5,5 %	6,9 %	-13,2 %
Eläkesuunnitelmista syntyvä tappio/voitto					
Summa	-188,0	-63,8	-73,0	-66,2	65,4
Prosenttia vastuista	14,6 %	5,8 %	7,0 %	6,9 %	-7,4 %
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän ylärajasta johtuva voitto/tappio	4,3	-1,9	-	-	-
Tappiot yhteensä	-167,3	-55,8	-32,5	-20,4	-12,7

Etuuspohjaiset järjestelyt: Velvoitelaskelmien maakohtaiset oletukset

	31.12. päättyvä tilikausi					
	Suomi		Saksa		Ruotsi	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Diskonttauskorko %	3,25	4,25	3,25	4,25	3,00	3,50
Varojen vuosittainen tuotto- odotus %	3,25	4,25	4,50	4,50	5,00	5,00
Palkkatason nousu %	3,5	3,5	2,5	2,5	3,0	3,0
Eläketason nousu %	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0
Nykyinen eläkeikä keskimäärin	63,8	63,8	63,0	65,0	65,0	64,9
Painotettu keskimääräinen elinajanodote	88,60	88,00	85,00	85,00	88,70	87,00

Järjestelyihin kuuluvien varojen tuotto-odotukset maittain

Milj. euroa	31.12.2012 päättyvä tilikausi				
	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Varojen toteutunut tuotto	28,3	0,2	19,5	3,3	51,3
Vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytetty arvioitu tuotto	14,7	0,3	14,8	5,1	34,9
Omaan pääomaan kirjattu tilikauden vakuutusmatemaattinen tulos	13,6	-0,1	4,7	-1,8	16,4

Milj. euroa	31.12.2011 päättyvä tilikausi				
	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Varojen toteutunut tuotto	33,5	0,1	5,7	8,5	47,8
Vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytetty arvioitu tuotto	15,5	0,2	16,3	5,9	37,9
Omaan pääomaan kirjattu tilikauden vakuutusmatemaattinen tulos	18,0	-0,1	-10,6	2,6	9,9

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt maittain 31.12.2012

Milj. euroa	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Rahastoitujen vastuiden nykyarvo	414,0	14,6	388,4	146,4	963,4
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo	-	274,4	21,8	30,0	326,2
Etuuspohjaiset veloitteet	414,0	289,0	410,2	176,4	1289,6
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	369,0	6,3	318,8	133,3	827,4
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja	-	-	-	-	-
Nettovelat etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä	45,0	282,7	91,4	43,1	462,2
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut	-	-	-	-0,6	-0,6
Eläkevelat taseessa	45,0	282,7	91,4	42,5	461,6
Jaottelu					
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	45,0	282,7	91,4	20,8	439,9
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	-	-	-	21,7	21,7
Eläkevelat taseessa	45,0	282,7	91,4	42,5	461,6

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt maittain 31.12.2011

Milj. euroa	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Rahastoitujen vastuiden nykyarvo	387,0	12,0	279,4	128,6	807,0
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo	-	249,0	18,7	28,3	296,0
Etuuspohjaiset veloitteet	387,0	261,0	298,1	156,9	1 103,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	359,4	5,8	281,6	126,7	773,5
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja	-	-	-	1,9	1,9
Nettovelat etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä	27,6	255,2	16,5	32,1	331,4
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut	-	-	-	-0,7	-0,7
Eläkevelat taseessa	27,6	255,2	16,5	31,4	330,7
Jaottelu					
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	27,6	255,2	16,5	11,1	310,4
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	-	-	-	20,3	20,3
Eläkevelat taseessa	27,6	255,2	16,5	31,4	330,7

Kaksi tärkeintä konsernin eläkevastuisiin vaikuttavaa taloudellista tekijää ovat korkojen vaihtelu ja inflaatio-odotukset. Eläkevarojen sijoitusten allokoinnin tavoitteena on neutralisoida näiden tekijöiden vaikutukset ja maksimoida sijoitusten tuotto. Järjestelyihin kuuluvien varojen tuotto-oletukset määritettiin ottamalla huomioon varoja koskevat pitkäaikaiset tuotto-oletukset konsernin eläkesäätiöiden ja -rahastojen nykyisten sijoitusperiaatteiden mukaisesti. Tuotto-oletukset heijastavat historiallista tuottoanalyysia ja rahoitusmarkkinoiden tulevaa kehitystä koskevia odotuksia pitkäaikaisten velkakirjasijoitusten tuoton ja

tärkeimpien osakeindeksien hinta-/voittosuhteen perusteella.

Järjestelyihin sisältyvät varat

Milj. euroa	31.12.			
	2012		2011	
	Arvo	%	Arvo	%
Oma pääoma	243,3	29,4	209,6	27,1
Velat	389,7	47,1	402,2	52,0
Omaisuus	67,0	8,1	70,4	9,1
Rahavarat	38,1	4,6	19,3	2,5
Muut	89,3	10,8	72,0	9,3
Eläkerahastojen varat yhteensä	827,4	100,0	773,5	100,0

Järjestelyjen varat eivät sisällä konsernin kiinteistöomaisuutta tai muuta omaisuutta tai yhtiön omia rahoitusinstrumentteja. Suomen 369,0 (359,4) milj. euron eläkevarojen jakaumaa ei raportoida erikseen, sillä varojen todellinen allokointi voidaan vain arvioida vakuutusyhtiöiden julkaisemien tavoitearvojen perusteella.

Vuonna 2013 maksuja odotetaan olevan yhteensä 50,0 milj. euroa. Vuonna 2012 maksuja oli yhteensä 54,5 (46,5) milj. euroa.

Liite 22. Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

Suurin osa tuotantotyöntekijöistä kuuluu ammattijärjestöihin. Euroopassa palkoista sovitaan yleensä kollektiivisesti ammattijärjestöjen ja konsernin tai metsäteollisuuden välisissä palkkaneuvotteluissa. Johdon palkat sovitaan tapauskohtaisesti. Stora Enson palkkiojärjestelmissä otetaan huomioon sekä tulosityksikön että yksilön suorituskyky, kehitys ja tulos. Tämä suorituspohjainen palkitsemisjärjestelmä perustuu yhtiön tulokseen ja liiketoiminnan avaintavoitteiden saavuttamiseen.

Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät

Konsernin johdon sekä liiketoiminta-alueiden ja tulosityksiköiden johdon lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmissä palkkiot ovat 7–75 % vuosipalkasta. Henkilöstön kannustinjärjestelmässä palkkiot ovat enimmillään 7 % perusvuosipalkasta. Kaikki kannustinpalkkiot ovat harkinnanvaraisia. Konsernin tulokseen perustuvat palkitsemisjärjestelmät koskevat paikallisen käytännön ja lainsäädännön sallimissa noin 95 %:a kaikista työntekijöistä. Vuonna 2012 kannustinpalkkioiden laskentaperusteina käytettiin taloudellisia tavoitteita ja henkilökohtaisesti määritettyjä tavoitteita.

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät

Vuonna 2004 hallitus hyväksyi kahden osakepohjaisen ohjelman (rajoitetun ja tulosperusteisen) käyttöönoton täydentämään ja osittain korvaamaan silloista optio-ohjelmaa. Vuosina 2005–2012 uusia osakepohjaisia ohjelmia käynnistettiin joka vuosi. Vuodesta 2009 lähtien uudet pitkän aikavälin kannustinohjelmat johdolle ovat olleet pääsääntöisesti tulosperusteisia. Tulosperusteinen osakeohjelma tuottaa osakekannustimia kolmen vuoden aikana. Tulostavoitteen asettaa vuosittain palkitsemisvaliokunta. Vuosina 2009–2011 käynnistetyistä ohjelmista ansaittavien osakkeiden määrä on enintään 150 % myönnettävien osakkeiden määrästä, jos tulokset ylittävät tavoitteet. Vuonna 2012 käynnistetyssä tulosperusteisessa osakeohjelmassa ansaittavien osakkeiden määrä muutettiin olemaan enintään 100 % suurimmasta mahdollisesta osakekannustimien määrästä. Hallitus on vuosina 2010 ja 2011 hyväksynyt myös rajoitettuun osakeohjelmaan liittyen osakkeiden myöntämisen vuosittain enintään 100 nuorelle avainhenkilölle.

Johdon optio-ohjelmat (vuosina 1999–2007)

Konsernilla on optio-ohjelma, mutta viimeiset ohjelmaan liittyvät optiot myönnettiin vuonna 2007, eikä niitä aiota laskea liikkeeseen enää tulevaisuudessa. Seitsenvuotiset ohjelmat koostuvat suojatuista optioista ja synteettisistä optioista. Toteutushinta on asetettu liikkeeseenlaskuhetkellä vallitsevaan osakekurssiin, johon on lisätty 10 %. Synteettiset optio-ohjelmat suojataan optioiden suojausinstrumenteilla (Total Return Swap), jotka maksetaan käteissuorituksin. Konsernilla on täten mahdollisuus saada käteissuorituksia, jotka osittain kompensoivat muutokset osakkeen kurssissa sen myöntämispäivän ja maksupäivän välillä. Paikallisten määräysten mukaan optioiden haltijat voivat valita joko käteismaksun toteutushinnan ja osakkeen markkinahinnan välisen erotuksen suuruusena tai option ostaa aiemmin liikkeeseen laskettuja R-osakkeita. Jos työntekijä haluaa ostaa aiemmin liikkeeseen laskettuja R-osakkeita, yhtiö ostaa ensin markkinoilta asianmukaisen määrän R-osakkeita ja siirtää ne sitten työntekijälle. Näin vältetään optioiden laimennusvaikutus. Optioita ei voi siirtää, ja ne mitätöityvät, jos henkilö lähtee konsernin palveluksesta. Osakekurssi pysytteli vuonna 2012 optioiden toteutushintojen alapuolella, joten optioita ei lunastettu. Vuoden 2005 ohjelmaan liittyvät 1 882 750 optiota erääntyivät vuonna 2012. Vuoden 2006 ohjelmaan liittyvät 1 263 500 optiota erääntyivät 28.2.2013.

Optiot/synteettiset optio-ohjelmat 31.12.2012

Optio-ohjelma	Liik- kee- seen lasku- vuosi	Merkin- tähin- nan muutos	Merkin- tähinta	Henki- löstö- määrä	Optioiden enimmäis- määrä	Mitätöi- tyjen optioi- den määrä ²⁾	Toteu- tettujen opti- oiden määrä	Käyttä- mättö- mät optiot	Merkintä- aika
2007			14,00						1.3.2010–
Synteettinen	2007	8.–14.2.	euroa	731	1 406 596	510 800	-	895 796	28.2.2014
			12,46/ 13,32						
2006			euroa ¹⁾	744	2 161 000	897 500	-	1 263 500	1.3.2009– 28.2.2013
Synteettinen	2006	3.–10.2.							

¹⁾ Uudelle toimitusjohtajalle hänen nimityksensä myötä myönnettyjen optioiden merkintähinta.

²⁾ Sisältää Stora Enson Pohjois-Amerikan toimintojen myyntiin liittyvät optiot.

Työsuorituksen käypä arvo, joka on saatu käteisvastikkeellisten synteettisten optioiden ja osakekannustimien vastikkeena, määritetään optioiden käypänä arvona myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi option oikeuden syntymisajanjaksolla. Synteettisten optioiden vastuu arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoonsa käyttämällä arvioita niiden optioiden määrästä, joiden odotetaan tulevan merkittäviksi, ja viimeisimmät käyvät arvot lasketaan käyttämällä Black ja Scholes -hinnoittelumallia, jolloin kaikki muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös osakekannustimiin liittyvä velka arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoonsa käyttämällä arvioita niiden osakekannustimien määrästä, joiden odotetaan tulevan lunastettaviksi. Viimeisimmät käyvät arvot lasketaan käyttämällä Stora Enson R-osakkeen 5,25 (4,63) euron päätöskurssia, jolloin kaikki muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Vuoden lopussa käyttämättä oli 2 159 296 (4 082 421) synteettistä optiota, joista 2 159 296 (4 082 421) oli merkittävässä. Käyttämättömien optioiden merkintähinta oli 12,46–14,00 euroa. Painotettu keskimääräinen merkintähinta oli 13,16 (12,72) euroa ja painotettu keskimääräinen jäljellä oleva aika erääntymiseen 0,6 (0,9) vuotta. Optioita ei ole myönnetty vuoden 2007 jälkeen.

Rajoitettujen ja tulosperusteisten osakeohjelmien käyvät arvot on laskettu käyttämällä Stora Enson R-osakkeiden vuoden päätöskurssija. Rajoitettuihin ja tulosperusteisiin osakeohjelmiin sisältyvien osakkeiden arvioidut toimitukset on esitetty seuraavalla sivulla olevassa taulukossa.

Rajoitetut ja tulosperusteiset osakeohjelmat 31.12.2012

Osakkeita	Rajoitettuihin ja tulosperusteisiin osakeohjelmiin sisältyvien osakkeiden arvioitu lukumäärä vuoden lopussa			
	2013	2014	2015	Yhteensä
Vuoden 2008 ohjelma	74 000	-	-	74 000
Vuoden 2009 ohjelma	16 750	16 750	-	33 500
Vuoden 2010 ohjelma	416 851	-	-	416 851
Vuoden 2011 ohjelma	362 540	427 541	70 000	860 081
Vuoden 2012 ohjelma	1 054 003	790 503	790 503	2 635 009
Yhteensä	1 924 144	1 234 794	860 503	4 019 441

Stora Enson synteettisten optio- ja osakeohjelmien kulut kirjataan niiden syntymisajanjaksolle, joka on niiden myöntämisestä merkitsemisoikeuteen tai oikeuteen saada kannustimia. Osakepohjaisten ohjelmien arvostusvaikutuksista ja oikeuden syntymisistä kirjattiin 0,9 (26,6) milj. euroa tuottoa, joka johtui osakekurssien laskusta. Synteettisistä optioista kirjattiin 0,1 (1,3) milj. euron suuruinen arvostusvoitto. Rajoitetuista ja tulosperusteisistä osakeohjelmista kirjattiin 0,8 (25,3) milj. euron voitto. Vuoden lopun 3,8 (4,7) milj. euron vastuu on esitetty pitkäaikaisessa korottomassa vieraassa pääomassa. Tästä 0,0 (0,1) milj. euroa liittyy synteettisiin optioihin ja 3,8 (4,6) milj. euroa rajoitettuihin ja tulosperusteisiin osakeohjelmiin. Vuosina 2011 ja 2012 ei lunastettu yhtään optiota. Rajoitettujen ja tulosperusteisten osakeohjelmien toteutunut kassavaikutus oli yhteensä 2,9 (28,4) milj. euroa.

Stora Enso käyttää suojausinstrumentteja (TRS) suojautuakseen osakekurssin markkinariskiltä synteettisissä optio-ohjelmissa, jotka maksetaan käteissuorituksin. Vaikka optioiden suojausinstrumentit mahdollistavat käyttämättömien synteettisten optioiden suorittamiseen liittyvän rahavirran osittaisen suojaamisen, yhtiö maksaa niistä, kun niitä käytetään. Siksi ne sisältävät tietyn osakekurssista johtuvan markkinariskin, jos esimerkiksi konsernin osakekurssi on alhaisempi kuin optioiden toteutushinta. Tästä syystä optio-ohjelmien suojausinstrumenttien ja optiovastuiden muutokset eivät vastaa toisiaan vuositasona, joten konsernin optioiden suojausinstrumentit eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä. Siten kausiluonteiset muutokset niiden käyvässä arvossa kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan kuluihin niiden osakeperusteisten ohjelmien kustannusten kanssa, joihin ne liittyvät.

Optioiden suojausinstrumentteja oli 31.12.2012 käytössä 10 960 672 (10 960 672) Stora Enso Oyj:n R-osaketta vastaava määrä. Suojausinstrumenttien käypä arvo oli 2,6 milj. euroa positiivinen (22,6 milj. euroa negatiivinen). Velan muutos negatiivisesta 22,6 milj. eurosta positiiviseen 2,6 milj. euron saamiseen johtui 16,1 milj. euron käteissuorituksesta sekä siitä, että suojausinstrumenttien käypä arvo nousi 9,1 milj. euroa osakekurssin noustua 4,63 eurosta (31.12.2011) 5,25 euroon (31.12.2012).

Liite 23. Muut varaukset

Muut varaukset

Milj. euroa	Ympäristö- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut pakolliset varaukset	Varaukset yhteensä
Tasearvo 1.1.2012	125,9	79,7	144,0	349,6
Muuntoerot	3,7	1,4	-1,6	3,5
Kirjattu tuloslaskelmaan				
Uudet varaukset	0,2	62,7	6,9	69,8
Varausten lisäys	2,8	6,4	1,7	10,9
Varausten peruutus	-9,1	-9,3	-30,6	-49,0
Maksut	-9,9	-45,4	-116,0	-171,3
Tasearvo 31.12.2012	113,6	95,5	4,4	213,5

Jako lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin

Lyhytaikaiset: erääntyvät 12 kk:n kuluessa	6,2	64,9	0,4	71,5
Pitkäaikaiset: erääntyvät 12 kk:n jälkeen	107,4	30,6	4,0	142,0
Yhteensä 31.12.2012	113,6	95,5	4,4	213,5

Ympäristövelvoitteet

Ympäristövaraukset olivat 113,6 milj. euroa 31.12.2012 eli 12,3 milj. euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Keskeisimmät varaukset olivat seuraavat:

- Stora Enson ja Falunin kaupungin tekemän sopimuksen mukaisesti konserni on velvollinen puhdistamaan veden Kopparbergin kaivoksen aiheuttamista saasteista ennen vesien päästämistä ympäristöön. Tilikauden lopussa varaus oli 47,0 (45,4) milj. euroa.
- Skoghallin tehtaan alueella on saastunutta maa-ainesta, joka on poistettava. Tilikauden lopussa varaus oli 19,6 (19,2) milj. euroa.
- Ympäristövaraukset Suomessa olivat yhteensä 14,6 (17,6) milj. euroa. Niistä suurin koskee Varkauden sanomalehtipaperituotannon lopettamista vuoden 2010 aikana ja on arvoltaan 9,9 (10,0) milj. euroa. Muut varaukset koskevat Pateniemen sahan lähistöllä olevia saastuneita maa-alueita, joista on kirjattu 1,2 (1,0) milj. euron varaus. Lisäksi Stora Ensolla on kaksi suljettuihin tehtaisiin liittyvää varausta: entisestä Kemijärven sellutehtaasta on kirjattu 1,6 (2,3) milj. euron varaus ja entisen Summan tehtaan alueesta 1,1 (1,2) milj. euron varaus. Muut ympäristövaraukset Suomessa olivat 0,8 milj. euroa.
- Stora Enso Pulp AB on poistanut elohopeaa Skutskärin satamasta jo useiden vuosien ajan yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa. Lisäksi Stora Enso on velvollinen puhdistamaan tehtaan aiemmin käyttämän vanhan kaatopaikan tarkistettujen ympäristösäädösten mukaiseksi. Stora Enso Pulp AB:n ympäristövaraukset olivat tilikauden lopussa 12,7 (21,6) milj. euroa.
- Saksassa Baienfurtin tehtaan sulkemisesta jäljellä oleva 6,5 (7,5) milj. euron ympäristövaraus koskee pääasiassa kaatopaikkoja, joita ei myyty kiinteistön mukana vuonna 2010.

Uudelleenjärjestelyvaraukset

Stora Ensossa on tehty viime vuosina merkittäviä uudelleenjärjestelytoimia yritysten myynneistä tehtaiden sulkemisiin sekä hallinnollisten kustannusten säästöohjelmiin. Tilikauden uudet uudelleenjärjestelyvaraukset olivat yhteensä 62,7 milj. euroa. Merkittävimmän erän muodostivat Ruotsissa sijaitsevan Hylten tehtaan

uudelleenjärjestelyihin liittyvät varaukset, joiden arvo oli 24,7 milj. euroa.

Lokakuussa 2012 Stora Enso ilmoitti, että se suunnittelee sulkevansa pysyvästi paperikoneen (PK)1 Hylten tehtaalla Ruotsissa vuoden 2012 viimeisen neljänneksen loppuun mennessä. Koneen vuosikapasiteetti on 180 000 tonnia sanomalehtipaperia. Suunnitelmien taustalla on sanomalehtipaperin kysynnän rakenteellinen heikkeneminen Euroopassa. Suunniteltu sulkeminen ja muut tehokkuusparannukset tulisivat toteutuessaan vaikuttamaan noin 140 työntekijään Hylten tehtaalla. PK1:n lopullisen sulkemisen lisäksi Stora Enso ilmoitti vuonna 2012 myös muista uudelleenjärjestelyistä Hylten tehtaalla. Uudelleenjärjestelyvaraukset olivat vuoden lopussa yhteensä 23,5 milj. euroa.

Lisäksi Stora Enso ilmoitti vuonna 2012 muista uudelleenjärjestelytoimenpiteistä kaikilla liiketoiminta-alueillaan. Ne liittyvät pääasiassa toimintojen tehostamiseen ja uudelleenjärjestelyihin sekä kannattavuuden parantamiseen. Liiketoiminta-alueiden uudet uudelleenjärjestelyvaraukset olivat: Printing and Reading 36,5 milj. euroa (sisältäen Hylten yllä kuvatusti), Renewable Packaging 18,3 milj. euroa, Biomaterials 5,0 milj. euroa, Muut 1,7 milj. euroa ja Building and Living 1,2 milj. euroa.

Kirjattuihin uudelleenjärjestelyvarauksiin liittyvät maksut vuonna 2012 olivat yhteensä 45,4 milj. euroa.

Vuonna 2011 Stora Enso ilmoitti logistiikan ja Hienopaperi-liiketoiminta-alueen uudelleenjärjestelyihin sekä Ruotsissa sijaitsevan Kopparforsin sahan ja pellettitehtaan sulkemiseen liittyvistä uudelleenjärjestelyvarauksista.

Uudelleenjärjestelyvarauksista taseeseen kirjatut velvoitteet olivat vuoden 2012 lopussa 95,5 (79,7) milj. euroa. Ne kattoivat sekä toimintojen lopettamisesta ja purkamis- ja raivaustöistä aiheutuvat kustannukset että irtisanomiskustannukset.

Tiedot uudelleenjärjestelyihin liittyvistä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisista ovat liitteessä 11 Poistot ja arvonalentumiset.

Muut pakolliset varaukset

Muut pakolliset varaukset olivat 4,4 milj. euroa 31.12.2012 eli 139,6 milj. euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Nykyisten varausten nettomuutoksen seurauksena varauksia peruutettiin 28,9 milj. euroa. Merkittävin erä oli NewPagen Stevens Pointin tehtaan paperikone 35:n vuokrasopimuksen takaukseen liittyvä varauksen peruutus, jonka arvo oli 23,1 milj. euroa. Varauksiin liittyvät maksut vuonna 2012 olivat yhteensä 116,0 milj. euroa. Merkittävimmän erän muodostivat NewPagen Stevens Pointin tehtaan paperikone 35:n vuokrasopimuksen takaukseen liittyvät maksut. NewPage-varaus on purettu, ja maksut vuonna 2012 olivat yhteensä 112,7 milj. euroa. Se on esitetty 2011 taseessa lyhytaikaisena korollisena velkana, ja siitä on yksityiskohtaiset tiedot liitteessä 8 Rahoituserät.

Liite 24. Korottomat velat

Pitkäaikainen koroton vieras pääoma

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Varaukset työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista (liite 21)	461,6	333,1
Muut varaukset (liite 23)	142,0	147,7
Siirtovelat	0,9	22,9
Osakeperusteiset maksut (liite 22)	3,8	4,7
Muut pitkäaikaiset velat	7,0	4,3
Yhteensä	615,3	512,7

Lyhytaikainen koroton vieras pääoma

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Saadut ennakot	18,2	12,3
Ostovelat	1 066,4	999,8
Muut velat	95,2	129,2
Palkka- ja henkilöstökustannusvaraukset	225,3	214,1
Optio-ohjelmien suojausinstrumentit (TRS)	-	22,6
Siirtovelat	209,0	236,4
Varausten lyhytaikainen osuus	71,5	64,3
Yhteensä	1 685,6	1 678,7

Liite 25. Rahoitusriskien hallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja prosessi

Stora Enso altistuu erilaisille rahoitusmarkkinariskeille, joita konsernin tulee hallita hallituksen hyväksymien toimintatapojen mukaisesti. Tavoitteena on kustannustehokas konserniyritysten varainhankinta ja tuloksen heilahteluiden pienentäminen rahoitusinstrumenttien avulla. Pääasialliset rahoitusriskit ovat korkoriski, valuuttariski, varainhankintariski ja hyödykkeiden, etenkin kuitupuun ja energian, hintariski.

Stora Enson rahoitusriskipolitiikka ohjaa konsernin kaikkia rahoitustapahtumia. Poliitiikka ja siihen tehtävät mahdolliset muutokset sekä lisäykset tulevat voimaan, kun hallitus on ne hyväksynyt. Kaikkien rahoitusinstrumenttien käyttöä koskevien toimintaohjeiden on oltava yhdenmukaisia kyseisen rahoitusriskipolitiikan kanssa. Stora Enson konsernirahoituksen sisäinen riskienhallintapolitiikka sisältää lisäksi rahoitusriskipolitiikkaa yksityiskohtaisempia ohjeita. Tärkeimmät rahoitusmarkkinariskit on selostettu seuraavassa.

Korkoriski

Korkotason vaihtelut vaikuttavat konsernin korkokuluihin. Talouden suhdannevaihteluiden vuoksi korkoriskejä pyritään hallitsemaan käytännöllä, jossa sovitaan yhteen rahoituskustannukset ja operatiivisen toiminnan tuotto. Tähän päästään vaihtamalla pitkäaikaisia kiinteitä korkoja lyhytaikaisiin vaihtuviin korkoihin, joiden tavoiteduraatio on 12 kuukautta ja sallittu poikkeama 3–24 kuukautta. Duraatiota voidaan kuitenkin talousjohtajan päätöksellä jatkaa 48 kuukauteen.

31.12.2012 tilanteen mukaisesti yhden prosenttiyksikön paralleeli muutos korkotasossa aiheuttaisi 10 (11) milj. euron vaikutuksen vuotuisissa nettokorkokuluissa olettaen, että lainojen duraatio ja konsernin rahoituksen rakenne pysyvät ennallaan vuoden aikana. Simulaatio laskee yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutuksen kaikkien vaihtuvakorkoisten instrumenttien korkotasossa seuraavasta uudelleenasettamispäivästä vuoden loppuun. Lisäksi oletetaan, että kaikki vuoden kuluessa erääntyvät lyhytaikaiset lainat pidennetään, jolloin ne on sisällytetty simulaatioon pidentämällä laina-aikaa keinotekoisesti erääntymisestä vuoden loppuun uudella korkeammalla korolla.

Konsernin vaihtuvakorkoinen nettovelkapositio, pois lukien rahavarat ja mukaan lukien koronvaihtosopimusten vaihtuva osa, oli yhteensä noin 1,3 (1,3) mrd. euroa. Keskimääräinen koron uudelleenmääräytymiskausi oli noin 3,2 (1,5) kuukautta. Konsernin korollisten nettovelkojen, mukaan lukien kaikki korkojohdannaiset mutta pois lukien rahavarat, koron keskimääräinen uudelleenmääräytymiskausi oli noin 3,7 (3,1) vuotta. Yhden prosenttiyksikön muutos korkotasossa aiheuttaisi myös noin 24,7 (23,6) milj. euron suuruiset käyvän arvon muutokset, jotka esitetään muissa rahoituserissä. Nämä aiheutuvat pääasiassa koronvaihtosopimuksista, jotka eivät täytä käyvän arvon suojauslaskennan edellytyksiä. Liitteessä 28 (Johdannaiset) on yhteenveto liikkeeseen laskettujen korkojohdannaisopimusten nimellisarvosta ja kävästä arvosta.

Valuutan transaktioriski

Konserni on alttiina valuuttariskille, joka aiheutuu sen raportointivaluuttaa euroa vastaan tapahtuvista valuuttakurssimuutoksista. Valuutan transaktioriski tarkoittaa valuuttakurssivaihteluiden vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan eli valuuttakurssien vaikutusta odotettuihin tuleviin rahavirtoihin. Konsernin toimintaohjeena on suojata 50 % tärkeimpien valuuttojen määräisistä ennustetuista rahavirroista 12 kuukaudeksi eteenpäin.

Valuuttariskiä esiintyy Stora Ensolla erityisesti johtuen tuotantolaitosten maantieteellisestä sijainnista sekä euroalueen ulkopuolelle suuntautuvista raaka-ainehankinnoista ja myynnistä. Tärkeimmät valuutat näissä tapauksissa ovat Ruotsin kruunu, Yhdysvaltain dollari ja Ison-Britannian punta. Seuraavassa taulukossa on esitetty liiketoiminnan nettorahavirta valuutoittain vuonna 2012, arvioitu nettorahavirta seuraavalle 12 kuukaudelle sekä 31.12.2012 käytössä olevat transaktioriskin suojaukset.

Transaktioriski ja suojaukset päävaluutoissa vuonna 2012

Milj. euroa	31.12.					
	EUR	USD	SEK	GBP	Muut	Yhteensä
Myynti vuonna 2012	6 250	1 540	1 240	650	1 135	10 815
Kustannukset vuonna 2012	-5 490	-580	-2 330	-120	-1 182	-9 702
Liiketoiminnan nettorahavirta	760	960	-1 090	530	-47	1 113
Arvioitu vuosittainen liiketoiminnan nettorahavirta		1 030	-930	600		
Transaktioriskin suojaukset 31.12.2012		-530	470	-270		
Keskimääräinen suojausaste (%)						
31.12.2012 seuraavalle 12 kuukaudelle		51 %	51 %	45 %		

Lisäsuojaukset kasvattavat suojausprosentteja seuraavan 13–15 kuukauden aikana Iso-Britannian punnan osalta 3 %.

Transaktioriski ja suojaukset päävaluutoissa vuonna 2011

Milj. euroa	31.12.					
	EUR	USD	SEK	GBP	Muut	Yhteensä
Liikevaihto vuonna 2011	6 470	1 500	1 280	660	1 050	10 960
Kustannukset vuonna 2011	-5 730	-560	-2 280	-90	-1 090	-9 750
Liiketoiminnan nettorahavirta	740	940	-1 000	570	-40	1 210
Arvioitu vuosittainen liiketoiminnan nettorahavirta		1 200	-870	600		
Transaktioriskin suojaukset 31.12.2011		-540	380	-270		
Keskimääräinen suojausaste (%)						
31.12.2011 seuraavalle 12 kuukaudelle		45 %	44 %	45 %		

Lisäsuojaukset kasvattavat suojausprosentteja seuraavan 13-16 kuukauden aikana Yhdysvaltain dollarin osalta 7 % ja Ison-Britannian punnan osalta 4 %.

Seuraavassa taulukossa on esitetty, miten 10 %:n muutoksen ylös- tai alaspäin euron tai Ruotsin kruunun arvossa suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja Ison-Britannian punnaan vuoden lopun päätöskursseilla laskettuna arvioidaan vaikuttavan vuotuisen liikevoittoon ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA). Herkkyyksianalyysissä on otettu huomioon valuuttamääräisten rahavirtojen suojaukset ja siinä oletetaan, että yksittäisen valuuttakurssin muutoksen lisäksi ei tapahdu muita muutoksia. Koska ruotsalaisilla tehtailla on lisäksi merkittävää euromääräistä myyntiä, vuotuinen muutos Ruotsin kruunun ja euron valuuttakurssissa on myös laskettu. Epäsuoria valuuttakurssivaikutuksia jotka vaikuttavat hintoihin ja tuotevirtoihin, kuten tuotteen muuttuminen halvemmaksi valmistaa muualla, ei ole otettu laskutoimituksessa huomioon. Arvioidut valuuttakurssivaikutukset perustuvat toimintojen realisoituneisiin rahavirtoihin vuosilta 2011 ja 2012 sekä kunkin vuoden lopun suojaustasoihin. Oletuksena on, että valuuttamääräisten rahavirtojen suojaustasot ja rakenteet eivät ole muuttuneet vuoden aikana. Suojausinstrumentteina käytetään valuuttatermiinisopimuksia ja valuuttaoptioita.

Vuotuinen liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA): Arvioidut valuuttakurssien vaikutukset

Milj. euroa	31.12.2012						31.12.2011					
	Ennen suojausta		Suojaukset		Netto-vaikutus		Ennen suojausta		Suojaukset		Netto-vaikutus	
	10 %	-10 %	10 %	-10 %	10 %	-10 %	10 %	-10 %	10 %	-10 %	10 %	-10 %
10 %:n muutos EUR/USD-kurssissa	-50	+60	+25	-10	-25	+50	-50	+60	-	-35	-50	+25
10 %:n muutos EUR/GBP-kurssissa	-35	+45	+10	-15	-25	+30	-40	+45	+5	-20	-35	+25
10 %:n muutos SEK/USD-kurssissa	-35	+45	+20	-5	-15	+40	-40	+45	+5	-15	-35	+30
10 %:n muutos SEK/GBP-kurssissa	-15	+15	+5	-10	-10	+5	-10	+15	+5	-5	-5	+10
10 %:n muutos SEK/EUR-kurssissa	-65	+80	+30	-40	-35	+40	-75	+90	+30	-20	-45	+70

Jos euron ja Ruotsin kruunun valuuttakurssissa tapahtuu myyntisaamisiin ja ostovelkoihin vaikuttava 10 %:n muutos suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja Ison-Britannian puntaan ja muut muuttajat pysyvät ennallaan, vuotuinen liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA) muuttuu noin 15 (18) milj. eurolla pääasiassa dollarimääräisten myyntisaamisten kertamuunnoksesta aiheutuvien valuuttakurssivoittojen ja tappioiden vuoksi. Lyhytaikaiset operatiiviset saamiset valuutoittain esitetään liitteessä 18 (Saamiset).

Ennustettua muuta kuin euromääräistä myyntiä ja kustannuksia suojaavat johdannaiset täyttävät pääosin suojauslaskennan soveltamisen edellytykset, joten niiden käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan sisältyvään suojausrahastoon. On arvioitu, että jos euron ja Ruotsin kruunun kurssi olisi muuttunut 10 % Yhdysvaltain dollaria ja Ison-Britannian puntaa vastaan, omaan pääomaan sisältyvä suojausrahasto ennen veroja olisi ollut noin 82 (93) milj. euroa suurempi tai pienempi rahavirran suojauksessa käytettyjen valuuttajohdannaisten kertaluonteisen uudelleenarvostuksen vuoksi. Tästä 53 (63) milj. euroa liittyy dollarimääräisiin suojauksiin ja 29 (30) milj. euroa puntamääräisiin suojauksiin. Arviossa on oletuksena, että muut muuttajat pysyvät ennallaan. Muita muuttujia ovat esimerkiksi suojaavien optioiden aika-arvo ja termiinisopimusten korkokomponentti. Vastaavat suojausten nimellisarvot olivat 694 (809) milj. Yhdysvaltain dollaria ja 239 (249) milj. Iso-Britannian puntaa.

Muuntoriski

Muuntoriski merkitsee valuuttakurssien vaihtelun vaikutusta Stora Enson valuuttamääräisten varojen ja velkojen nettoarvoon. Konserni pyrkii vähentämään muuntoriskiä rahoittamalla investoinnit paikallisella valuutalla silloin, kun se on taloudellisesti mahdollista.

Ulkomaisten tytär-, osakkuus- ja yhteisyritysten taseet sekä muut kuin euromääräiset myytävissä olevat rahoitusvarat muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Konsernin pääomaan voi siis kohdistua valuuttakurssivaihteluiden aiheuttamia riskejä. Tuloksena olevat muuntoerot sekä muut muutokset, kuten tuloslaskelman muuntamisesta aiheutuva muuntoero, kirjataan suoraan omaan pääomaan. Nämä kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan, kun ulkomainen tytäryritys myydään kokonaan tai osittain.

Seuraavassa taulukossa on esitetty oman pääoman muuntoriskialttius ennen suojauksia ja suojausten jälkeen.

Muuntoriski ja suojaukset vuonna 2012

Milj. euroa	31.12.							
	Euroalue	USD- alue ³⁾	Ruotsi	Tšekin tasavalta	Puola	Brasilia	Muut	Yh- teensä
Sijoitettu pääoma ilman osakkuus- ja yhteisyrityksiä	3 584	18	1 630	129	469	165	674	6 669
Osakkuus- ja yhteisyritykset	189	513	708	-	-	555	-	1 965
Korolliset nettovelat	-1 010	-2	-1 290	4	-162	47	-344	-2 757
Määräysvallattomien omistajien osuudet	-3	-	-3	-	-1	-26	-59	-92
Muuntoriskille altis pääoma	2 760	529	1 045	133	306	741	271	5 785
EUR/CZK ¹⁾	70	-	-	-70	-	-	-	-
EUR/SEK ²⁾	542	-	-542	-	-	-	-	-
Muuntoriskialttius suojausten jälkeen	3 372	529	503	63	306	741	271	5 785

¹⁾ Ulkomaisten yhtiöiden nettosijoitusten suojauksiksi luokitellut valuuttatermiinisopimukset.

²⁾ Ulkomaisten yhtiöiden nettosijoitusten suojauksiksi luokitellut SEK-määräiset joukkovelkakirjat.

³⁾ Sisältää osakkuus- ja yhteisyritys Montes del Platan Uruguayssa. Sen toimintavaluutta on Yhdysvaltain dollari.

Muuntoriski ja suojaukset vuonna 2011

Milj. euroa	31.12.							
	Euro- alue	USD- alue ³⁾	Ruotsi	Tšekin tasa- valta	Puola	Brasilia	Muut	Yh- teensä
Sijoitettu pääoma ilman osakkuus- ja yhteisyrityksiä	3 720	19	1 654	123	278	166	833	6 793
Osakkuus- ja yhteisyritykset	207	446	644	-	1	615	-	1 913
Korolliset nettovelat	-1 466	-11	-926	11	-13	34	-375	-2 746
Määräysvallattomien omistajien osuudet	-3	-	-2	-	-1	-22	-59	-87
Muuntoriskille altis pääoma	2 458	454	1 370	134	265	793	399	5 873
EUR/CZK ¹⁾	68	-	-	-68	-	-	-	-
EUR/SEK ²⁾	449	-	-449	-	-	-	-	-
Muuntoriskialttius suojausten jälkeen	2 975	454	921	66	265	793	399	5 873

¹⁾ Ulkomaisten yhtiöiden nettosisojitusten suojauksiksi luokitellut valuuttatermiinisopimukset.

²⁾ Ulkomaisten yhtiöiden nettosisojitusten suojauksiksi luokitellut SEK-määräiset joukkovelkakirjat.

³⁾ Sisältää osakkuus- ja yhteisyritys Montes del Platan Uruguayssa. Sen toimintavaluutta on Yhdysvaltain dollari.

Seuraavassa taulukossa esitetään, miten 10 %:n muutos euron valuuttakurssissa ylös tai alaspäin Yhdysvaltain dollaria, Ruotsin kruunua ja Brasilian realia vastaan vaikuttaa konsernin omaan pääomaan vuoden lopussa. Laskutoimitus sisältää valuuttasuojauksen vaikutukset nettosisoiuksiin ulkomaisissa yksiköissä, ja siinä oletetaan, että tilikauden loppuun mennessä ei tapahdu muita muutoksia kuin yksittäinen valuuttakurssimuutos. Herkkyysanalyysissä huomioidaan riskit, jotka kohdistuvat ulkomaan valuuttamääräiseen omaan pääomaan ja suojaustasoihin vuoden lopussa. Suojausinstrumentteina on käytetty valuuttatermiinisopimuksia, valuuttaoptioita ja valuuttalainoja. Yksityiskohtaiset tiedot kertyneiden muuntoerojen muutoksista ja suojausvaikutuksista on esitetty liitteessä 29 (Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus).

Konsernin oma pääoma: Valuuttakurssien +/- 10 % muutoksen vaikutukset ennen veroja

Milj. euroa	31.12.2012			31.12.2011		
	Ennen suojausta	Suo- jaukset	Netto- vaiku- tus	Ennen suojausta	Suo- jaukset	Netto- vaiku- tus
10 %:n muutos EUR/SEK-kurssissa	105	54	51	137	45	92
10 %:n muutos EUR/USD-kurssissa	53	-	53	45	-	45
10 %:n muutos EUR/BRL-kurssissa	74	-	74	79	-	79
Kokonaisvaikutus	232	54	178	261	45	216

Maksuvalmius- ja uudelleenrahoitusriski

Varainhankintariskillä tarkoitetaan riskiä rahoituksen saatavuudesta tietyllä hetkellä. Stora Enson rahoitustoiminnan käytäntöihin kuuluu, että nostettujen lyhytaikaisten lainojen ja lyhytaikaisia lainoja kattavien nostamattomien luottolimiittien keskimääräisen maturiteetin tulee olla 4–7 vuotta. Lisäksi konsernilla tulee olla nostamattomia luottolimiittejä kattamaan suunnitellut rahoitustarpeet, pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät, yritystodistuslainat ja muut lyhytaikaiset luotot.

Uudelleenrahoitusriskiä, joka tarkoittaa sitä, että erääntyvälle velalle ei saada uutta rahoitusta markkinoilta, torjutaan pitämällä jäljellä olevien velkojen takaisinmaksuaika tasaisena. Seuraavassa taulukossa on yhteenveto pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelmasta.

Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelma vuonna 2012

Milj. euroa	31.12.						Yhteensä
	2013	2014	2015	2016	2017	2018+	
Joukkovelkakirjalainat	50,0	375,7	511,0	795,8	314,5	1 329,6	3 376,6
Lainat rahoituslaitoksilta	70,8	202,4	60,1	56,9	233,8	164,0	788,0
Rahoitusleasingsopimukset	22,3	7,9	7,8	6,8	27,4	27,2	99,4
Muut pitkäaikaiset lainat	37,9	45,5	59,7	52,5	29,0	31,6	256,2
Velan käyvän arvon suojausinstrumentit	-	-	2,1	-	-	-	2,1
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	181,0	631,5	640,7	912,0	604,7	1 552,4	4 522,3
Lyhytaikaiset: erääntyvät 12 kk:n kuluessa							181,0
Pitkäaikaiset: erääntyvät 12 kk:n jälkeen							4 341,3

Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelma vuonna 2011

Milj. euroa	31.12.						Yhteensä
	2012	2013	2014	2015	2016	2017+	
Joukkovelkakirjalainat	50,0	-	727,9	492,8	808,3	341,8	2 420,8
Lainat rahoituslaitoksilta	135,6	70,2	187,5	39,6	58,4	248,2	739,5
Rahoitusleasingsopimukset	7,3	21,4	7,5	7,6	6,6	54,7	105,1
Muut pitkäaikaiset lainat	57,4	46,4	39,5	63,7	57,5	58,7	323,2
Velan käyvän arvon suojausinstrumentit	-0,3	-	-	1,1	-	-	0,8
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	250,0	138,0	962,4	604,8	930,8	703,4	3 589,4
Lyhytaikaiset: erääntyvät 12 kk:n kuluessa							250,0
Pitkäaikaiset: erääntyvät 12 kk:n jälkeen							3 339,4

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin sopimukseen perustuvat nettomääräisesti suoritettavat diskonttaamattomat rahoitusvelat. Ne on ryhmitelty pääotsikoiden alle sen mukaan, mikä on niiden jäljellä oleva erääntymisaika tilinpäätöspäivänä. Sopimukseen perustuvia rahoituskuluja arvioitaessa on käytetty termiinikorkoja.

Korolliset lainat erääntymisajottain, nettomääräiset suoritukset vuonna 2012

Milj. euroa	1 vuosi	2 vuotta	3 vuotta	4 vuotta	5 vuotta	5 vuotta+
Korolliset pitkäaikaiset lainat, kirjanpitoarvot	181,0	631,5	640,7	912,0	604,7	1 552,4
Vähennys käyvän arvon oikaisusta kirjanpitoarvoon	-	-4,3	-6,5	-29,4	0,7	8,5
Arvioidut rahoituskulut	222,9	217,7	171,1	134,9	94,7	421,5
Pitkäaikaisten lainojen sopimuksiin perustuvat suoritukset	403,9	844,9	805,3	1 017,5	700,1	1 982,4
Korolliset lyhytaikaiset lainat, kirjanpitoarvot	331,8	-	-	-	-	-
Rahoituskulut	1,4	-	-	-	-	-
Käytössä olevat luottolimiitit	4,5	-	-	-	-	-
Suoritukset yhteensä, 31.12.2012	741,6	844,9	805,3	1 017,5	700,1	1 982,4

Korolliset lainat erääntymisajottain, nettomääräiset suoritukset vuonna 2011

Milj. euroa	1 vuosi	2 vuotta	3 vuotta	4 vuotta	5 vuotta	5 vuotta+
Korolliset pitkäaikaiset lainat, kirjanpitoarvot	250,0	138,0	962,4	604,8	930,8	703,4
Vähennys käyvän arvon oikaisusta kirjanpitoarvoon	0,1	-	-25,5	-7,6	-35,2	7,1
Arvioidut rahoituskulut	195,6	166,4	167,5	108,4	75,9	357,1
Pitkäaikaisten lainojen sopimuksiin perustuvat suoritukset	445,7	304,4	1 104,4	705,6	971,5	1 067,6
Korolliset lyhytaikaiset lainat, kirjanpitoarvot	537,3	-	-	-	-	-
Rahoituskulut	1,5	-	-	-	-	-
Käytössä olevat luottolimiitit	4,5	-	-	-	-	-
Suoritukset yhteensä, 31.12.2011	989,0	304,4	1 104,4	705,6	971,5	1 067,6

Vastapuoliriski

Vastapuoliriski tarkoittaa sitä, että Stora Enson tekemiin rahoitussopimuksiin kohdistuu vastapuolen taloudellisesta tilanteesta aiheutuva riski. Tätä riskiä minimoidaan

- toimimalla ainoastaan sekä johtavien rahoituslaitosten että sellaisten yritysten kanssa, joilla on korkea luottoluokitus
- tekemällä sijoituksia vain taloudelliselta tilanteeltaan vakaiden laitosten tai yritysten likvideihin käteisrahastoihin
- vaatimalla emoyhtiöltä vakuudet, kun toimitaan luottoluokituksen saaneen yhtiön tytäryritysten kanssa.

Ulkoisen vastapuolen luottoluokituksen tulee olla vähintään A- (pankit) tai BBB (hyödykkeitä myyvät yritykset). Vastapuolen kanssa tehdään ISDA-puitesopimus tai vastaava. Vastapuolelle, joka ei täytä yllä mainittuja vaatimuksia, vaaditaan toimitusjohtajan hyväksyntä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty tärkeimpiin vastapuoliin liittyvät saldot tilinpäätöspäivänä Standard & Poor'sin luottokelpoisuusluokitusten mukaisesti.

Ulkoisiin vastapuoliin liittyvä riski

31.12.

Milj. euroa	Luokitus	2012	2011
Yritys A	A-	38,9	40,9
Yritys B	A+	35,9	20,3
Yritys C	A-	29,1	50,0
Yritys D	A+	7,0	-
Yritys E	A	3,9	1,5
Yritys F	A	3,6	20,8

Papyrus-tukkuriliiketoiminnan myynnin yhteydessä osa kauppahinnasta käsitti Altorin tytäryhtiön Papyrus Holding AB:n myöntämän PIK-lainan, joka luokiteltiin myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi korollisiin arvopapereihin. Tämän PIK-lainan nimellisarvo tilikauden lopussa oli 89,5 milj. euroa ja käypä arvo 89,6 milj. euroa. PIK-lainan arvostus edellyttää johdon harkintaa ja siksi siihen liittyy epävarmuutta. Arvostusmenetelmä on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä 15 (Myytävissä olevat rahoitusvarat).

Raaka-aineen ja energian hintariski

Konsernin tuotot ovat alttiita hyödykkeiden ja energian hintavaihteluille. Energian hinnan suojaus on osa konsernin yleisen energiahintariskin hallintaa, kun taas hyödykkeiden hintariskejä mitataan ja suojataan, jos se on taloudellisesti mahdollista. Energian ja raaka-aineiden 10 %:n hinnannousu tai -lasku aiheuttaisi 27,2 (23,5) milj. euron muutoksen energian ja raaka-aineiden suojaussopimusten käypään arvoon. Suurin osa näistä käyvän arvon muutoksista verojen jälkeen kirjataan suoraan oman pääoman suojausrahastoon, kunnes sopimukset erääntyvät ja tulos kirjataan tuloslaskelmaan. Nämä arviot koskevat vain rahoitusinstrumenttien herkkyyttä markkinariskeille, eivät konserniin kohdistuvia raaka-aineiden ja energian hintariskejä kokonaisuudessaan, koska varsinaiset hankinnat eivät ole rahoitusinstrumentteja joita koskevat IFRS 7 –standardin liitetietovaatimukset. Energia- ja hyödykesuojausten erääntymisaika on 1 kuukaudesta 4 vuoteen. Vuonna 2011 erääntymisaika oli 1 kuukaudesta 5 vuoteen.

Konserniin kohdistuvaa energian hinnannousuriskiä torjutaan tekemällä pitkäaikaisia kiinteähintaisia ostosopimuksia. Stora Ensolla on myös 14,8 % osuus, arvoltaan 440,5 (625,7) milj. euroa, Pohjolan Voima Oy:n osakkeista. PVO on yksityisessä omistuksessa oleva energia-alan konserni. Näiden osakkeiden arvo määräytyy energian hintojen mukaan, ja siitä on yksityiskohtaisempia tietoja liitteessä 15 (Myytävissä olevat rahoitusvarat).

Muiden raaka-aineriskien torjumiseksi Stora Ensolla on merkittäviä osakkuus- ja yhteisyritysomistuksia Suomessa, Ruotsissa, Brasiliassa ja Uruguayssa toimivissa metsäyhtiöissä. Jos puukuidun hinta nousee näissä neljässä maassa, samalla nousee myös näiden omistusten tuotto.

Osakkeiden hintariski

Stora Enso suojautuu optio-ohjelmien suojausinstrumenttien (Total Return Swap, TRS) avulla osittain johdon optio-ohjelmien yhteydessä liikkeeseen laskettavien ja käteissuorituksin maksettavien synteettisten optioiden kurssimuutoksilta. Johdon optio-ohjelmista on lisätietoja liitteessä 6 Henkilöstökulut ja liitteessä 22 Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät. Vaikka optioiden suojausinstrumentit antavat konsernille mahdollisuuden osittain tasapainottaa optio-ohjelmien avoinna olevien synteettisten optioiden maksusuorituksista johtuvia tulevia rahavirtoja, ne voivat kuitenkin johtaa tiettyyn osakekurssin kehityksestä aiheutuvaan markkinarisktiin. Optioiden suojausinstrumentit eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, joten niiden käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Optioiden suojausinstrumentteja oli 31.12.2012 käytössä 10 960 672 (10 960 672) Stora Enso Oyj:n R-osaketta vastaava määrä. Suojausinstrumenttien käypä arvo oli positiiviset 2,6 milj. euroa (negatiiviset 22,6 milj. euroa), kuten liitteestä 28 (Johdannaiset) käy ilmi. 10 %:n nousu R-osakkeen hinnassa aiheuttaisi 5,7

milj. euron nousun optioiden suojausinstrumenttien käyvissä arvoissa. Tämä perustuu osakkeen tilikauden päätöskurssiin, joka oli 5,25 (4,63) euroa NASDAQ OMX Helsingissä.

Stora Ensolla on jonkin verran sijoituksia pörssinoteeratuissa arvopapereissa (liite 15 Myytävissä olevat rahoitusvarat). Näiden sijoitusten markkina-arvo vuoden lopussa oli 6,3 (3,8) milj. euroa. Konsernilla ei 31.12.2012 ollut pörssinoteerattuihin yhtiöihin tehtyjä sijoituksia suojaavia rahoitusjohdannaissovimuksia. Näiden sijoitusten markkina-arvon muutokset kirjataan verojen jälkeen suoraan omaan pääomaan myytävissä olevien rahoitusvarojen rahastoon.

Asiakkaiden luottoriski

Asiakkaiden luottoriski tarkoittaa sitä, että Stora Enson tekemiin sopimukseen kohdistuu asiakkaiden taloudellisesta tilanteesta aiheutuva riski. Päämarkkina-alueilla Länsi-Euroopassa, Kanadassa ja Yhdysvalloissa asiakkaat vakuutetaan asiakasluottovakuutuksella kun se nähdään tarpeelliseksi. Muilla markkinoilla luottoriskiä pienennetään käyttämällä muun muassa rembursseja, ennakkomaksuja ja pankkitakuita. Lisäksi on käytössä vientitakuita, jotka kattavat sekä poliittisen että kaupallisen riskin. Vientitakuut koskevat yksittäisiä OECD-maiden ulkopuolisia asiakkaita. Konsernin johto katsoo, ettei Stora Ensolla ole yksittäiseen asiakkaaseen, yksittäiseen vastapuoleen tai maantieteelliseen alueeseen liittyviä merkittäviä riskikeskittymiä. Myyntisaamisten ryhmittely ikäjakauman mukaan on liitteessä 18 (Saamiset).

Pääomariskien hallinta

Stora Enson velkarakenne keskittyy pääomamarkkinoihin, ja pankkien kanssa tehdään pääasiassa valmiusluottosopimuksia. Stora Enson tavoitteena pääoman hallinnassa on turvata liiketoiminta ja siten aikaansaada tuottoa osakkeenomistajille ja hyötyjä muille sidosryhmille sekä ylläpitää optimaalista pääomarakennetta pääomakustannuksen pienentämiseksi. Tarvittaessa osakkeenomistajien hyväksynnällä konserni voi pääomarakenteen ylläpitämiseksi tai muuttamiseksi muuttaa osakkeenomistajille maksettavaa osinkoa, ostaa omia osakkeitaan markkinoilta, palauttaa pääomaa osakkeenomistajille, laskea liikkeeseen uusia osakkeita tai myydä omaisuuttaan velan lyhentämiseksi.

Stora Enson tavoitteena on pitää velkaantumisasteena enintään 0,80, mikä on osoitus vahvasta taseesta ja yhtiön taloudellisesta joustokyvystä. Velkaantumisasteluvut on esitetty alla:

Pääomarakenne

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Korolliset velat	5 133,8	4 373,4
Korolliset saamiset	2 377,0	1 627,6
Korollinen nettovelka	2 756,8	2 745,8
Emoyhtiön osakkeenomistajille kohdistuva oma pääoma	5 784,5	5 872,7
Velkaantumisaste	0,48	0,47

Liite 26. Käyvät arvot

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin: 2012

Milj. euroa	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaa- vat johdan- naiset	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Kirjanpi- toarvot tase- erän mukaan	Käypä arvo	Liite
Rahoitusvarat							
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-	-	-	546,5	546,5	546,5	15
Pitkäaikaiset lainasaamiset	134,2	-	-	-	134,2	150,7	18
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	1 356,4	2,6	-	-	1 359,0	1 359,0	18
Korolliset saamiset	114,1	138,9	44,0	-	297,0	297,0	18
Rahavarat	1 849,9	-	-	-	1 849,9	1 849,9	
Yhteensä	3 454,6	141,5	44,0	546,5	4 186,6	4 203,1	

Milj. euroa	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaa- vat johdan- naiset	Rahoitus- varat jaksotet- tuun hankinta- menoon	Kirjanpi- toarvot tase- erän mukaan	Käypä arvo	Liite
Rahoitusvelat						
Korollinen pitkäaikainen velka	-	2,1	4 339,2	4 341,3	4 660,8	27
Korollisen pitkäaikaisen velan lyhytaikainen osuus	-	-	181,0	181,0	181,0	27
Korolliset velat	167,1	24,0	415,9	607,0	607,0	27
Ostovelat ja muut korottomat velat	-	-	1 291,7	1 291,7	1 291,7	24
Käytössä olevat luottolimiitit	-	-	4,5	4,5	4,5	
Yhteensä	167,1	26,1	6 232,3	6 425,5	6 745,0	

Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmitellyt kirjanpitoarvot: 2011

Milj. euroa	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaa- vat johdan- naiset	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Kirjanpi- toarvot tase- erän mukaan	Käypä arvo	Liite
Rahoitusvarat							
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-	-	-	722,2	722,2	722,2	15
Pitkäaikaiset lainasaamiset	125,3	-	-	-	125,3	140,5	18
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	1 387,1	-	-	-	1 387,1	1 387,1	18
Korolliset saamiset	86,5	160,2	34,8	-	281,5	281,5	18
Rahavarat	1 138,8	-	-	-	1 138,8	1 138,8	
Yhteensä	2 737,7	160,2	34,8	722,2	3 654,9	3 670,1	

Milj. euroa	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaa- vat johdan- naiset	Rahoi- tusvarat jaksotet- tuun hankin- tameno- on	Kirjanpi- toarvot tase- erän mukaan	Käypä arvo	Liite
Rahoitusvelat						
Korollinen pitkäaikainen velka	-	1,1	3 338,3	3 339,4	3 458,6	27
Korollisen pitkäaikaisen velan lyhytaikainen osuus	-	-0,3	250,3	250,0	250,0	27
Korolliset velat	106,9	56,1	616,5	779,5	779,5	27
Ostovelat ja muut korottomat velat	22,6	-	1 213,9	1 236,5	1 236,5	24
Käytössä olevat luottolimiitit	-	-	4,5	4,5	4,5	
Yhteensä	129,5	56,9	5 423,5	5 609,9	5 729,1	

Käyvän arvon hierarkia

Stora Enso määrittää ja esittää rahoitusinstrumenttien käyvän arvon arvostustekniikoittain seuraavan hierarkian mukaisesti:

- Taso 1: vastaavanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut tekniikat, joissa kaikki kirjattuun käypään arvoon merkittävästi vaikuttavat tekijät ovat todettavissa suoraan tai epäsuorasti
- Taso 3: tekniikat, joissa käytettävillä tekijöillä on merkittävä vaikutus kirjattuun käypään arvoon, mutta tekijät eivät perustu todettavissa oleviin markkinatietoihin.

Seuraavan taulukon myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon mittaamisesta (Taso 3) on lisätietoja liitteessä 15 Myytävissä olevat rahoitusvarat.

Taseeseen käypään arvoon kirjatut erät vuonna 2012

Milj. euroa	31.12.			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Johdannaisvaroihin kuuluvat rahoitusvarat				
Suojaavat johdannaiset	-	44,0	-	44,0
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat johdannaiset	-	141,5	-	141,5
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Julkisesti noteeratut osakkeet	6,3	-	-	6,3
Muut osakkeet	-	-	450,6	450,6
Noteeraamattomat korolliset arvopaperit	-	-	89,6	89,6
Yhteensä	6,3	185,5	540,2	732,0
Johdannaisvelkoihin kuuluvat rahoitusvarat				
Suojaavat johdannaiset	-	26,1	-	26,1
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat johdannaiset	-	167,1	-	167,1
Yhteensä	-	193,2	-	193,2

Taseeseen käypään arvoon kirjatut erät vuonna 2011

Milj. euroa	31.12.			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Johdannaisvaroihin kuuluvat rahoitusvarat				
Suojaavat johdannaiset	-	34,8	-	34,8
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat johdannaiset	-	160,2	-	160,2
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Julkisesti noteeratut osakkeet	3,8	-	-	3,8
Muut osakkeet	-	-	640,2	640,2
Noteeraamattomat korolliset arvopaperit	-	-	78,2	78,2
Yhteensä	3,8	195,0	718,4	917,2
Johdannaisvelkoihin kuuluvat rahoitusvarat				
Suojaavat johdannaiset	-	56,9	-	56,9
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat johdannaiset	-	129,5	-	129,5
Yhteensä	-	186,4	-	186,4

Tason 3 käypään arvoon kirjattujen rahoitusvarojen täsmäytys vuonna 2012

Milj. euroa	Muut osakkeet	Noteeraa- mattomat korolliset arvopaperit	Yhteen- sä
1.1.2012	640,2	78,2	718,4
Tuloslaskelman kautta kirjattavat arvonalentumiset	-8,0	-	-8,0
Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat tappiot/voitot	-181,5	1,5	-180,0
Lisäykset	0,3	-	0,3
Vähennykset	-0,4	-	-0,4
Pääomitetut korot	-	9,9	9,9
31.12.2012	450,6	89,6	540,2

Tason 3 käypään arvoon kirjattujen rahoitusvarojen täsmäytys vuonna 2011

Milj. euroa	Muut osakkeet	Noteeraa- mattomat korolliset arvopaperit	Yhteen- sä
1.1.2011	879,4	72,2	951,6
Tuloslaskelman kautta kirjattavat arvonalentumiset	-3,2	-	-3,2
Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat tappiot	-236,5	-1,4	-237,9
Lisäykset	0,6	-	0,6
Vähennykset	-0,1	-0,1	-0,2
Pääomitetut korot	-	7,5	7,5
31.12.2011	640,2	78,2	718,4

Liite 27. Velat

Konsernin pitkäaikaiset korolliset velat olivat yhteensä 4 522,3 milj. euroa 31.12.2012, mikä on 932,9 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna (3 589,4 milj. euroa). Takaisinmaksut olivat yhteensä 508,3 milj. euroa. Summasta 354,6 milj. euroa käytettiin joukkovelkakirjalainojen takaisinostoihin jäljempänä kuvailulla tavalla, 42,0 milj. euroa Pohjoismaisen investointipankin (Nordic Investment Bank, NIB) kanssa solmitun euromääräisen lainan takaisinmaksuun, 26,8 milj. euroa Euroopan investointipankin (EIB) kanssa solmitun euromääräisen lainan takaisinmaksuun, 28,8 milj. euroa suomalaisten eläkelaitosten kanssa solmittujen euromääräisten lainojen takaisinmaksuun ja loput 56,1 milj. euroa pääasiassa luottolaitoslainojen takaisinmaksuun. Vuoden aikana nostettujen uusien lainojen määrä oli 1 472,3 milj. euroa, josta 1 311,6 milj. euroa saatiin laskemalla liikkeelle joukkovelkakirjalainoja ja 160,7 milj. euroa pääasiassa luottolaitoksilta muina lainoina, joista merkittävimmät on kuvattu jäljempänä. Jäljelle jäävä 31,1 milj. euron nettovähennys liittyy pääasiassa suojausten purkamisiin ja käyvän arvon muutoksiin, muuntoeroihin ja poistoihin.

Helmikuussa 2012 Stora Enso nosti 150 milj. euron pitkäaikaisen lainan Euroopan investointipankilta (EIB) uuden aaltopahvin raaka-ainetta tuottavan koneen investointihankkeen rahoittamiseen Ostrolėkan tehtaalla Puolassa.

Stora Enso laski helmikuussa 2012 liikkeelle 500 milj. euron seitsemänvuotisen joukkovelkakirjalainan osana Euro Medium Term Note -lainaohjelmaa (EMTN). Uudesta joukkovelkakirjalainasta maksetaan 5,5 % kiinteä kuponnikorko, ja lainan emissiokurssi on 99,824. Lisäksi yhtiö ilmoitti vuonna 2014 erääntyvän joukkovelkakirjalainan takaisinostosta. Stora Enso ilmoitti 9.3.2012 ostaneensa onnistuneesti takaisin nimellisarvostaan 336,8 milj. euroa vuonna 2014 erääntyvää joukkovelkakirjalainaa. Transaktion hinnaksi tuli 105,970. Marraskuussa 2012 yhtiö osti vuonna 2014 erääntyvää joukkovelkakirjalainaa takaisin vielä 17,8 miljoonalla eurolla.

Kesäkuussa 2012 Stora Enso laski liikkeelle kaksi viisivuotista joukkovelkakirjalainaa osana EMTN-ohjelmaa. Joukkovelkakirjalainat ovat nimellisarvoltaan yhteensä 1 700 miljoonaa Ruotsin kruunua (193 milj. euroa). 1 350 miljoonan Ruotsin kruunun lainan kuponnikorko on kolmen kuukauden Stibor + 3,90 %, ja lainan emissiokurssi on 100,000. 350 miljoonan Ruotsin kruunun lainasta maksetaan 5,75 %:n kiinteä kuponnikorko, ja lainan emissiokurssi on 99,010.

Elokuussa 2012 Stora Enso laski liikkeelle lisää kahta edellä mainittua viisivuotista Ruotsin kruunun joukkovelkakirjalainansa. Lainat kasvoivat yhteensä 1 000 miljoonalla Ruotsin kruunulla (119 milj. euroa). Molemmat joukkovelkakirjalainat ovat osa EMTN-ohjelmaa. 1 350 miljoonan Ruotsin kruunun laina kasvoi 850 miljoonalla kruunulla. Uudet joukkovelkakirjalainat tarjottiin Stibor + 3,90 %:n tuotolla, ja niiden hinta oli 100,866. Lisäyksen jälkeen joukkovelkakirjan arvo on 2 200 miljoonaa Ruotsin kruunua. 350 miljoonan Ruotsin kruunun laina kasvoi 150 miljoonalla kruunulla. Uudet joukkovelkakirjat tarjottiin 5,75 %:n kiinteällä kuponnikorolla, ja lainojen emissiokurssi oli 100,719. Lisäyksen jälkeen joukkovelkakirjan arvo on 500 miljoonaa Ruotsin kruunua.

Syyskuussa 2012 konserni laski liikkeelle 5,5-vuotisen 500 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan osana EMTN-lainaohjelmaa. Uudesta joukkovelkakirjalainasta maksetaan 5,00 %:n kiinteä kuponnikorko, ja lainan emissiokurssi on 99,580.

Edellä mainittuihin joukkovelkakirjoihin ei liity finanssikovenantteja eikä change of control -kovenantteja.

Korollisten lainojen maturiteetti vaihtelee, kuten liitteestä 25 (Rahoitusriskien hallinta) käy yksityiskohtaisemmin ilmi. Pisin laina erääntyy vuonna 2036, ja korot ovat joko kiinteitä tai vaihtuvia välillä 0,6–8,6 % (0,5–8,6 %). Konsernin lainat ovat pääasiassa euroissa, Yhdysvaltain dollareissa ja Ruotsin kruunuissa. Konsernin käyttämättömät luottolimiitit olivat 31.12.2012 yhteensä 700 milj. euroa (700 milj. euroa). Näistä luottolimiiteistä yksikään ei ole lyhytaikainen, vaan ne erääntyvät 2015 (2015). Konsernilla on lisäksi käytettävissään erilaisia muita pitkäaikaisia rahoituslähteitä 600 milj. euroon asti, pääasiassa suomalaisilta eläkevakuutusyhtiöiltä.

Vuonna 2012 korolliset nettovelat kasvoivat 11,0 milj. eurolla ja olivat 2 756,8 milj. euroa. Rahavarat ilman

luottolimiittejä kasvoivat 1 134,3 milj. eurosta (31.12.2011) 1 845,4 milj. euroon (31.12.2012).

Korollisten nettovelkojen (sisäiset erät mukaan lukien) ja sidotun pääoman maa-/aluekohtainen jakauma on seuraava:

Maa-/aluejakauma

Milj. euroa	31.12.			
	Korolliset nettovelat		Sidottu pääoma	
	2012	2011	2012	2011
Euroalue	1 010,3	1 465,9	3 683,1	3 999,2
Ruotsi	1 289,5	925,9	2 609,0	2 674,8
Brasilia	-46,7	-33,8	716,3	776,3
Uruguay	-	-	494,2	404,9
Kiina (ml. Hong Kong)	277,0	288,5	445,4	455,2
Puola	161,7	13,0	477,9	289,7
Venäjä	59,8	86,4	153,9	157,2
Tšekin tasavalta	-4,2	-11,4	129,5	124,4
USA	1,7	11,3	37,8	63,3
Muut	7,7	-	107,1	107,0
Yhteensä	2 756,8	2 745,8	8 854,1	9 052,0

Konsernin lyhytaikaisten rahoitusvelkojen lyhytaikaisen luonteen vuoksi niiden kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Pitkäaikaisten velkojen käypä arvo lukuun ottamatta niiden lyhytaikaista osuutta on 4 660,8 (3 458,6) milj. euroa ja kirjanpitoarvo 4 341,3 (3 339,4) milj. euroa. Erotus kompensoituu osittain velkaa suojaavilla johdannaisilla, joista on lisätietoja liitteessä 28 (Johdannaiset). Pitkäaikaisten velkojen lyhytaikainen osuus on 181,0 (250,0) milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelma on esitetty liitteessä 25 (Rahoitusriskien hallinta).

Pitkäaikaiset lainat valuutoittain

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
EUR	2 742,4	2 097,9
USD	946,9	971,8
SEK	833,0	498,8
Muut valuutat	-	20,9
Yhteensä	4 522,3	3 589,4

Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat

Liikkeeseen lasku / erääntymisen	Joukkovelkakirjalainan kuvaus	Korko %	Lainavaluutta	Nimellisarvo			Kirjanpitoarvo 31.12.	
				2012	2011	2012	2011	2012
Kaikki lainat kuuluvat emoyhtiölle				Valuutta, miljoonaa			Milj. euroa	
Kiinteäkorkoiset								
1993–2019	Series C Senior Notes 2019	8,600	USD	50,0	50,0	50,0	38,6	37,9
2004–2014	Euro Medium Term Note	5,125	EUR	750,0	749,9	395,3	727,9	375,7
2006–2015	Swedish Fixed Real Rate	3,500	SEK	500,0	500,0	500,0	65,1	67,0
2006–2016	Global 6.404% Notes 2016	6,404	USD	507,9	507,9	507,9	418,3	405,8
2006–2036	Global 7.250% Notes 2036	7,250	USD	300,0	300,0	300,0	228,2	224,0
2010–2015	Euro Medium Term Note	5,750	SEK	2 400,0	2 400,0	2 400,0	269,6	280,0
2012–2017	Euro Medium Term Note	5,750	SEK	500,0	-	500,0	-	57,8
2012–2018	Euro Medium Term Note	5,000	EUR	500,0	-	500,0	-	495,8
2012–2019	Euro Medium Term Note	5,500	EUR	500,0	-	500,0	-	497,0
Kiinteäkorkoiset joukkovelkakirjat yhteensä							1 747,7	2 441,0
Vaihtuvakorkoiset								
2006–2018	Euro Medium Term Note	Euribor +0,96	EUR	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
2006–2018	Euro Medium Term Note	Euribor +0,72	EUR	50,0	50,0	50,0	49,9	49,9
2009–2016	Euro Medium Term Note	Euribor +4,21	EUR	390,0	390,0	390,0	390,0	390,0
2010–2013	Euro Medium Term Note	Euribor +2,83	EUR	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
2010–2013	Euro Medium Term Note	Euribor +2,60	EUR	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
2010–2015	Euro Medium Term Note	Stibor +3,70	SEK	1 400,0	1 400,0	1 400,0	158,2	164,0
2012–2017	Euro Medium Term Note	Stibor +3,90	SEK	2 200,0	-	2 200,0	-	256,7
Vaihtuvakorkoiset joukkovelkakirjalainat yhteensä							673,1	935,6
Joukkovelkakirjalainat yhteensä							2 420,8	3 376,6

Lyhytaikaiset korolliset velat

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Lyhytaikaiset lainat	415,9	616,5
Johdannaisinstrumentit (liite 28)	191,1	163,0
Korolliset velat	607,0	779,5
Käytössä olevat luottolimiitit	4,5	4,5
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	611,5	784,0

Tämänhetkiset lyhytaikaiset lainat sisältävät 84,1 (79,2) milj. euroa siirtyviä korkoja. Konsernin lyhytaikaisista lainoista on euroissa 83 % (65 %), Yhdysvaltain dollareissa 5 % (29 %) ja Kiinan renminbissä 10 % (6 %) ja Intian rupiassa 2 % (-). Niiden erääntymisaika vaihtelee vaadittaessa maksettavasta 12 kuukauteen.

Rahoitusleasingvastuut

Stora Ensolla oli 31.12.2012 muutamia koneisiin ja kalustoon liittyviä rahoitusleasing sopimuksia, joiden taseeseen kirjattu arvo 65,5 (76,6) milj. euroa sisältyy taseen erään Aineelliset hyödykkeet. Näistä kirjattiin poistoja ja arvonalentumisia 12,4 (13,1) milj. euroa. Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2012 olivat 10,4 (17,1 milj. euroa), johon sisältyvä korkoelementti oli 3,8 (4,2) milj. euroa. Vuonna 2012 tehdyt uudet rahoitusleasing sopimukset olivat yhteensä 1,0 (3,1) milj. euroa.

Rahoitusleasingvelat

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Vähimmäisvuokrat erääntymislukittain		
Alle 1 vuosi	25,6	10,7
1–2 vuotta	10,2	26,1
2–3 vuotta	9,9	10,4
3–4 vuotta	8,7	10,2
4–5 vuotta	29,1	9,0
Yli 5 vuotta	27,6	57,2
	111,1	123,6
Rahoitusleasing sopimusten tulevaisuudessa kertyvät korkokulut	-11,7	-18,5
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	99,4	105,1
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo erääntymislukittain		
Alle 1 vuosi	22,3	7,3
1–2 vuotta	7,9	21,4
2–3 vuotta	7,8	7,5
3–4 vuotta	6,8	7,6
4–5 vuotta	27,4	6,6
Yli 5 vuotta	27,2	54,7
	99,4	105,1

Liite 28. Johdannaiset

Oma pääoma – muut laajan tuloksen erät

Eräät johdannaiset on määritelty rahavirtaa suojaaviksi, ja niiden käyvän arvon muutokset kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta suojausrahastoon. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattujen nettotulojen toinen komponentti on myytävissä olevien rahoitusvarojen rahasto, jossa esitetään tilinpäätöspäivän käyvän arvon ja alkuperäisen hankintahetken käyvän arvon erotus. Tästä on lisätietoja liitteessä 15 (Myytävissä olevat rahoitusvarat).

Osakkuus- ja yhteisytykset kirjaavat suojauksensa ja eläkkeensä suoraan omaan pääomaan ja myös konserni raportoi oman osuutensa näistä eristä oman pääoman rahastossa ”Muut laajan tuloksen erät osakkuus- ja yhteisytyksissä”. Tämä rahasto pitää sisällään 10,3 (3,5) milj. euron laskennallisen tappion. Tämä summa liittyy osakkuusyrittä Bergvik Skogin rahavirran korkosuojausjohdannaisiin. Lisäksi osakkuusyrittä Tornatorilla on rahavirtaa suojaavia korkojohdannaisia, joista aiheutuva laskennallinen tappio on 7,8 (14,0) milj. euroa. Yhteisyrittä Montes del Platan muiden kuin euromääräisten rahavirtojen suojaukset ovat tuottaneet laskennallisen 0,7 (1,3) milj. euron tappion. Yhdysvaltalainen osakkuusyrittä Thiele Kaolin on raportoinut muissa laajan tuloslaskelman erissä 14,6 (10,4) milj. euron laskennallisen tappion liittyen pääasiassa etuus pohjaiseen eläketurvaan.

Arvioitu rahavirran suojauksiin liittyvien realisoitumattomien voittojen nettosumma verojen jälkeen oli 10,7 (tappiota 17,2) milj. euroa, josta 19,4 milj. euron voitto (15,3 milj. euron tappio) liittyi valuuttoihin ja 8,7 (1,9) milj. euron tappio hyödykkeisiin. Nämä realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan arviolta 1–4 vuoden aikana. Pisin suojaussopimus erääntyy vuonna 2016 (2016). Suurimman osan odotetaan kuitenkin erääntyvän vuonna 2013. Tehoton osuus suojauksista kirjataan oikaisuna liikevaihtoon tai materiaaleihin ja palveluihin sen mukaan, mitä niillä suojataan. Tästä kirjattiin 0,3 milj. euron tappio (2,6 milj. euron voitto) hyödykesuojauksiin. Valuuttasuojauksista ei kirjattu tehottomuutta vuosina 2012 ja 2011. Valuuttojen rahavirtasuojauksissa käytetyt johdannaiset ovat termiiniosopimuksia ja optioita. Hyödykesuojauksissa käytetään pääasiassa hyödyke-swapeja.

Johdannaisten käyvät arvot

Johdannaissopimukset arvostetaan taseessa käypään arvoon. Se määritellään arvoksi, jolla instrumentti voitaisiin vaihtaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä ilman myyntitilanteeseen liittyvää pakkoa joko myydä tai ostaa. Näiden instrumenttien käypä arvo määritetään seuraavasti:

- Valuutta- ja osakeoptioiden arvo lasketaan yleisillä optiohinnoittelumalleilla käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinakursseja.
- Valuuttatermiinien tasearvot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivän valuuttatermiinikursseja.
- Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan diskontatun rahavirran menetelmällä.
- Koronvaihtosopimusten optioiden (Swaption-sopimusten) käypä arvo lasketaan yleisillä optioiden hinnoittelumalleilla käyttämällä tilinpäätöspäivän korkoja.
- Hyödykejohdannaisten käypä arvo lasketaan kauppapaikkojen markkinanoteerausten perusteella.
- Hyödykeoptioiden käypä arvo lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivän markkina-arvoja yhdessä yleisten optioiden hinnoittelumallien kanssa.
- Optio-ohjelmiin liittyvien suojausinstrumenttien (Total Return (Equity) Swap) käypä arvo lasketaan tilinpäätöspäivän osakekurssilla ja koroilla.

Konsernilla ei ollut merkittäviä kytkettyjä johdannaisia, jotka olisi erotettu ja käsitelty erillään pääsopimuksesta 31.12.2012 tai 31.12.2011.

Rahoitusinstrumenttien tietyt voitot ja tappiot kirjataan suoraan omaan pääomaan, joko vähentämään kertyneitä muuntoeroja tai suoraan nettotuloksi muihin laajan tuloksen eriin. Jäljelle jäävät käyvän arvon

muutokset kirjataan tuloslaskelman nettorahoituseriin (liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut).

Suojausten voitot ja tappiot rahoituserissä

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Nettotappiot käyvän arvon suojauksista	-1,3	-36,9
Suojauskohteiden käyvän arvon muutokset	0,3	35,3
Käyvän arvon suojausten nettotappiot rahoituserissä	-1,0	-1,6
Suojaukset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä		
Nettotappiot korkojohdannaisista	-42,6	-10,2
Nettotappiot/-voitot valuuttajohdannaisista	-71,4	0,1
Nettotappiot rahoituserissä	-114,0	-10,1

Käyvän arvon suojauksissa käytetyt johdannaiset ovat pääasiassa koronvaihtosopimuksia.

Suojausten voitot ja tappiot liiketuloksessa

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Rahavirran suojaukset		
Valuuttasuojaukset	-8,1	108,7
Hyödykesuojaukset	-2,3	-8,1
Yhteensä	-10,4	100,6
Oikaisut liikevaihtoon	0,9	99,0
Oikaisut materiaaleihin ja palveluihin	-11,3	1,6
Muista laajan tuloksen eristä realisoituneet tuloslaskelmaan kirjattavat erät	-10,4	100,6
Tehottomat hyödykesuojaukset	-0,3	2,6
Nettotappiot/-voitot rahavirran suojauksesta	-10,7	103,2
Suojaukset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä		
Valuuttasuojaukset	15,6	-1,4
Hyödykesuojaukset	0,3	0,1
Nettovoitot/-tappiot suojauksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä	15,9	-1,3
Nettovoitot suojauksista liiketuloksessa	5,2	101,9

Johdannaisten käyvät arvot

Milj. euroa	31.12.			
	Käyvän arvon ylittävät	Käyvän arvon alittavat	Käyvät arvot, netto	Käyvät arvot, netto
	2012			2011
Käyvän arvon suojaukset				
Koronvaihtosopimukset	7,2	-	7,2	8,5
Rahavirran suojaukset				
Termiinisopimukset	1,0	-0,4	0,6	-4,1
Valuuttaoptiot	30,0	-5,6	24,4	-16,1
Hyödykesopimukset	3,8	-17,6	-13,8	-
Nettoinvestointien suojaukset				
Termiinisopimukset	-	-0,3	-0,3	1,0
Suojaukset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä				
Koronvaihtosopimukset	117,4	-72,9	44,5	87,3
Korko-optiot	-	-53,1	-53,1	-51,0
Termiinisopimukset	9,3	-29,4	-20,1	7,9
Valuuttaoptiot	0,1	-	0,1	-
Hyödykesopimukset	0,3	-0,1	0,2	-2,1
Synteettiset osakevaihtosopimukset (TRS)	2,6	-	2,6	-22,6
Yhteensä	171,7	-179,4	-7,7	8,8

Johdannaisten käyvän arvon ylittävät ja alittavat arvot esitetään lyhytaikaisissa korollisissa saamisissa, lyhytaikaisissa korollisissa veloissa ja korollisissa pitkäaikaisissa veloissa, lukuun ottamatta optioiden suojausinstrumentteja, jotka esitetään operatiivisissa saamisissa ja veloissa.

Edellä esitetyt käyvät arvot sisältävät siirtyvät korot ja optiopreemiot. Avoimiin johdannaissopimuksiin liittyvät nettopreemiot olivat 0,4 (0,5) milj. euroa.

Johdannaisten nimellisarvot

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Korkojohdannaiset		
Koronvaihtosopimukset		
Erääntyy alle 1 vuodessa	-	61,6
Erääntyy 2–5 vuodessa	2 077,4	2 073,3
Erääntyy 6–10 vuodessa	250,0	250,0
	2 327,4	2 384,9
Korko-optiot	516,1	522,8
Yhteensä	2 843,5	2 907,7
Valuuttajohdannaiset		
Terminisopimukset	1 975,1	1 750,2
Valuuttaoptiot	2 642,2	2 669,4
Yhteensä	4 617,3	4 419,6
Hyödykejohdannaiset		
Hyödykesopimukset	330,7	236,7
Yhteensä	330,7	236,7
Optio-ohjelmiin liittyvät suojausinstrumentit		
Synteettiset osakevaihtosopimukset (TRS)	54,8	73,3
Yhteensä	54,8	73,3

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin bruttomääräisesti suoritettavat johdannaisinstrumentit. Ne on ryhmitelty sen mukaan, mikä on niiden jäljellä oleva erääntymisaika tilinpäätöspäivänä. Stora Ensossa lähes kaikki bruttomääräiset johdannaiset erääntyvät seuraavan tilikauden aikana.

Erääntyvät suoritukset nettosuoritettavista johdannaisveloista kuuluivat erääntymisajoiltaan seuraaviin ryhmiin: alle yksi vuosi, kokonaisarvoltaan 41,3 (41,9) milj. euroa, ja 2–5 vuotta, kokonaisarvoltaan 90,2 (93,1) milj. euroa.

Johdannaisten erääntyminen: bruttomääräinen suoritus

Milj. euroa	31.12.2012		31.12.2011	
	2013	2014+	2012	2013+
Valuuttatermiinit ja -optiot: rahavirran suojaukset				
Ulos maksettava	862,3	14,4	777,4	89,4
Sisään tuleva	880,0	14,5	769,3	89,6
Valuuttatermiinit ja -optiot: nettoinvestointien suojaukset				
Ulos maksettava	70,1	-	68,3	-
Sisään tuleva	69,7	-	69,3	-
Valuuttatermiinit ja -optiot: käypä arvo tuloslaskelmassa				
Ulos maksettava	1 858,2	0,6	1 608,5	-
Sisään tuleva	1 836,3	0,6	1 612,1	-

Liite 29. Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus

Konserni toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on siten altis valuuttakurssien vaihteluille, jotka liittyvät sijoituksiin euroalueen ulkopuolisissa tytär-, osakkuus- ja yhteisyrityksissä. Valuuttakurssierot, jotka aiheutuvat ulkomaisten tytäryritysten sekä osakkuus- ja yhteisyritysten oman pääoman, tuloksien ja osinkojen muuntamisesta, kirjataan suoraan omaan pääoman muuntoeroihin. Lisäksi muuntoeroihin kirjataan ulkomaisten nettosijoitusten suojausinstrumentit. Muuntoerot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan ulkomaisten yhtiöiden myynnin yhteydessä.

Kertyneet muuntoerot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
1.1.		
Kertyneet muuntoerot euroalueen ulkopuolisissa yksiköissä	9,5	85,7
Suojaukset	31,4	25,4
Valuuttakurssivoitot omassa pääomassa, netto	40,9	111,1
Verot suojauksista	-8,9	-7,4
	32,0	103,7
Kertyneiden muuntoerojen muutokset, muut laajan tuloksen erät		
Euroalueen ulkopuolisen oman pääoman oikaisu	-9,6	-82,9
Tuloslaskelman ja taseen välinen muuntoero	1,0	0,4
Sisäiset oman pääoman ehtoiset sijoitukset ja osingot	-20,6	8,3
Muut muutokset	-0,2	-2,0
	-29,4	-76,2
Nettosijoituksen suojaukset, muut laajan tuloksen erät		
Suojaustulos	-16,8	6,0
Verot	4,1	-1,5
	-12,7	4,5
31.12.		
Kertyneet muuntoerot euroalueen ulkopuolisissa yksiköissä	-19,9	9,5
Suojaukset (ks. alla)	14,6	31,4
Kertyneet valuuttakurssitappiot/-voitot omassa pääomassa, netto	-5,3	40,9
Verot suojauksista	-4,8	-8,9
Kertyneet muuntoerot omassa pääomassa, netto	-10,1	32,0
Ulkomaisten yksiköiden nettosijoituksen suojaus		
Suojaukset	14,6	31,4
Verot suojauksista	-4,8	-8,9
Suojaustulokset omassa pääomassa, netto	9,8	22,5
Realisoituneet voitot	20,4	20,9
Realisoitumattomat tappiot/voitot	-10,6	1,6
Yhteensä	9,8	22,5

Konserni suojaa tällä hetkellä oman pääoman ehtoiset sijoituksensa vain Tšekin korunan ja Ruotsin kruunun kurssivaihteluilta. Vuoden 2012 muuntoeromuutokset koskivat pääasiassa Puolan zlotya, jonka voitto oli 25,4 (tappio 31,8) milj. euroa, Ruotsin kruunua, jonka voitto oli 37,9 (10,6) milj. euroa ja Brasilian realia, jonka tappio oli 86,9 (71,1) milj. euroa. Merkittävimmät kumulatiiviset muuntoerot koskivat Ruotsia, jonka tappio oli 69,8 (107,7) milj. euroa, ja Tšekkiä, jonka voitto oli 35,1 (31,8) milj. euroa.

Tuloslaskelmaan ei kirjattu merkittäviä kertyneiden muuntoerojen tuloutuksia vuosina 2011 ja 2012.

Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus taseessa

Milj. euroa	31.12.					
	Kertyneet muuntoerot		Oman pääoman suojaukset		Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut kertyneet muuntoerot	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Brasilia	8,1	95,0	-	-	8,1	95,0
Kiina	3,4	3,5	-	-	3,4	3,5
Tšekin tasavalta	35,1	31,8	-14,1	-12,4	21,0	19,4
Puola	-12,1	-37,5	16,9	16,9	4,8	-20,6
Venäjä	-10,7	-13,0	-	-	-10,7	-13,0
Ruotsi	-69,8	-107,7	11,8	26,9	-58,0	-80,8
Uruguay	25,3	36,6	-	-	25,3	36,6
USA	4,9	6,5	-	-	4,9	6,5
Muut	-4,1	-5,7	-	-	-4,1	-5,7
Kertyneet muuntoerot ennen veroja	-19,9	9,5	14,6	31,4	-5,3	40,9
Verot	-	-	-4,8	-8,9	-4,8	-8,9
Kertyneet muuntoerot omassa pääomassa, netto	-19,9	9,5	9,8	22,5	-10,1	32,0

Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus

Milj. euroa	31.12.					
	Kertyneet muuntoerot		Oman pääoman suojaukset		Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut kertyneet muuntoerot	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Brasilia	-86,9	-71,1	-	-	-86,9	-71,1
Kiina	-0,1	5,1	-	-	-0,1	5,1
Tšekin tasavalta	3,3	-3,8	-1,7	1,9	1,6	-1,9
Puola	25,4	-31,8	-	-0,1	25,4	-31,9
Venäjä	2,3	-1,6	-	-	2,3	-1,6
Ruotsi	37,9	10,6	-15,1	4,2	22,8	14,8
Uruguay	-11,3	16,6	-	-	-11,3	16,6
USA	-1,6	1,2	-	-	-1,6	1,2
Muut	1,6	-1,4	-	-	1,6	-1,4
Kertyneet muuntoerot ennen veroja	-29,4	-76,2	-16,8	6,0	-46,2	-70,2
Verot	-	-	4,1	-1,5	4,1	-1,5
Kertyneet muuntoerot omassa pääomassa, netto	-29,4	-76,2	-12,7	4,5	-42,1	-71,7

Ulkomaisten yksiköiden nettosijoituksen suojaus

Konserni pyrkii minimoimaan muuntoriskin rahoittamalla investoinnit paikallisella valuutalla, mikäli se on mahdollista ja taloudellisesti kannattavaa. Jos varojen ja velkojen sovittaminen yhteen samassa valuutassa ei ole mahdollista, jäljelle jäävältä muuntoriskiltä voidaan suojautua. Kaikkien suojauksessa käytettävien rahoitusvelkojen ja suojausinstrumenttien voitot ja tappiot verojen jälkeen esitetään kertyneissä muuntoeroissa vastaavien nettoinvestointien muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin johtuvia kurssieroja vastaan. Kertyneisiin muuntoeroihin sisältyvät nettotappiot olivat tilikaudella edellisessä taulukossa esitetyn mukaisesti 12,7 (voittoa 4,5) milj. euroa.

Suojausinstrumentit ja realisoitumattomat suojaustappiot ja -voitot

Milj. euroa	31.12.					
	Nimellisarvo (valuutta)		Nimellisarvo (euroa)		Realisoitumattomat tappiot/voitot (euroa)	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Terminisopimukset						
Tšekin tasavalta	1 762,5	1 762,5	70,1	68,4	-0,2	0,7
Korolliset lainat						
Ruotsi	4 650,0	4 000,0	541,8	448,8	-10,4	0,9
Suojaukset yhteensä			611,9	517,2	-10,6	1,6

Liite 30. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat

Vastuut

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Pantit	0,7	1,3
Kiinnitykset	6,0	9,7
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	652,7	418,4
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	4,9	5,0
Muut vastuut	0,1	-
Muut omat vastuut		
Leasingvastuut seuraavien 12 kk:n aikana	62,9	66,1
Leasingvastuut seuraavien 12 kk:n jälkeen	496,9	525,8
Eläkevastuut	0,4	0,4
Muut vastuut	5,2	5,1
Yhteensä	1 229,8	1 031,8
Pantit	0,7	1,3
Kiinnitykset	6,0	9,7
Takaukset	657,6	423,4
Leasingvastuu	559,8	591,9
Eläkevastuut	0,4	0,4
Muut vastuut	5,3	5,1
Yhteensä	1 229,8	1 031,8

Takauksia annetaan tavanomaisessa liiketoiminnassa osakkuus- ja yhteisyritysten ja joskus myös muiden yritysten puolesta rahoituslaitoksille tai muille lainanantajille. Takaukset yleensä velvoittavat konsernin maksamaan velallisen mahdollisen laiminlyönnin. Takaukset sisältävät taseen ulkopuolisen luottoriskin, joka vastaa määrältään sitä tappiota, joka tulisi kirjattavaksi raportointipäivänä, mikäli osapuolet eivät täyttäisi sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriski vastaa sopimusten määriä olettaen, ettei niitä ole täysin maksettu ja ettei niitä saada perittyä muilta osapuolilta.

Vuonna 2012 konsernin vastuut olivat yhteensä 1 229,8 (1 031,8) milj. euroa. Lisäksi emoyhtiö Stora Enso Oyj on toiminut takaajana useissa tytäryhtiöidensä vastuissa. Nämä vastuut olivat arvoltaan enintään 788,6 (821,2) milj. euroa 31.12.2012.

Konserni on myös taannut brasilialaisen yhteisyrityksensä Veracelin lainat useille paikallisille ja kansainvälisille pankeille. Takauksen alainen summa vuoden lopussa oli 22,3 (70,1) milj. euroa.

Stora Ensolla ja Araucolla on yhteinen yhteisyritys Montes del Plata, jolla on meneillään sellutehdashanke Uruguayssa. Syyskuussa 2011 Stora Enso ilmoitti, että hankkeen ulkopuolinen rahoitus on saatu päätökseen. Montes del Plata on allekirjoittanut lainasopimukset, ja osana rahoitusjärjestelyä Stora Enso on sitoutunut takaamaan 50 % Montes del Platan nostamasta 1 354 milj. Yhdysvaltain dollarin lainasta. Stora Enson 50 %:n osuus kokonaistakauksesta on enintään 677 milj. dollaria (513,1 milj. euroa). Stora Enson takaus oli 421,4 (128,1) milj. euroa 31.12.2012.

Stora Enson osuus investointisitoumuksista Montes del Platassa on yhteensä 212,8 (435,7) milj. euroa. Stora Enso Oyj on taannut konetoimitussopimuksia Andritzille, joka on yksi uuden sellutehtaan tuotantoteknologian ja tuotantolaitteiston toimittajista. Takauksen arvo on enintään 189,0 milj. euroa.

Takauksen alainen summa oli 189,0 (EUR 189,0) milj. euroa 31.12.2012.

Ruotsalainen Stora Enso Logistics AB on sopinut hollantilaisen Wagenborg Scheepvaart B.V.:n (WSBV) kanssa aikarauhasta, joka liittyy kolmeen alukseen. WSBV on puolestaan vuokrannut nämä kolme alusta tanskalaisilta omistajiltaan. Stora Enso Oyj on antanut takauksen maksaa sopimuksen päättyessä vuonna 2015 omistajille summan, joka on käyvän arvon alentumisen ja nettomyyntihinnan välinen arvo, kuitenkin enintään 6/21-osaa alkuperäisestä hankintahinnasta. Konsernille aiheutuva enimmäisvastuu tämän takauksen suhteen vastaa 22,4 (22,4) milj. euroa tilikauden päättyessä.

Konserni on tehnyt toimisto- ja varastotiloista sekä ajoneuvoista, koneista ja laitteista useita sopimuksia, joita ei voi purkaa. Joissakin sopimuksissa on mahdollisuus uusimiseen. Joistakin tappiollisiksi katsotuista vuokrasopimuksista kirjattiin 7,3 (9,3) milj. euron varaus vuoden 2012 lopussa. Seuraavassa on esitetty yli vuoden pituiset sopimukset sekä sellaiset vuokrasopimukset, joita ei voi purkaa:

Vuokravastuiden erääntymisaikataulu

Milj. euroa	31.12.	
	2012	2011
Alle 1 vuosi	62,9	66,1
1–2 vuotta	54,6	57,2
2–3 vuotta	48,8	49,5
3–4 vuotta	40,0	43,6
4–5 vuotta	32,0	33,7
Yli 5 vuotta	321,5	341,8
Yhteensä	559,8	591,9

Stora Ensolla on Kiinassa merkittäviä enintään 50 vuoden vuokrasitoumuksia, jotka koskevat tällä hetkellä noin 90 000 hehtaarin maa-alueita. Lisäksi konserni on velvollinen maksamaan vuokraamallaan maa-alueella kasvavasta puustosta. Puuviljelmiä koskevien tulevien maa-alueiden vuokrien arvioidaan olevan arvoltaan 261,9 (279,4) milj. euroa ja nykyistä puustoa koskevat pääomasitoumukset olivat 9,3 (8,3) milj. euroa vuoden 2012 lopussa.

Stora Enso Oyj on myös allekirjoittanut Rederi AB Trans-Atlantin kanssa 15 vuoden sopimuksen, joka liittyy Suomen ja Ruotsin väliseen laivaliikenteeseen. Konsernin sitoumus yhdeksästä jäljellä olevasta vuodesta on 123,9 (147,8) milj. euroa vuoden 2012 lopussa.

Tilinpäätökseen kirjaamattomat investointisitoumukset olivat tilinpäätöspäivänä yhteensä 71,8 (213,9) milj. euroa. Investointeihin liittyvät sitoumukset koskevat pääasiassa Ostrołękan tehtaalla Puolassa meneillään olevaa hanketta.

Stora Enson osuus yhteisyritysten investointisitoumuksista oli yhteensä 212,8 (435,7) milj. euroa vuoden 2012 lopussa. Nämä liittyvät aiemmin mainittuun Montes del Platan tehdashankkeeseen.

Ehdolliset velat

Stora Enso on tehnyt merkittäviä uudelleenjärjestelyjä viime vuosina. Toimenpiteisiin on kuulunut liiketoimintojen ja tuotantoyksiköiden myyntejä sekä tehtaiden sulkemisia. Tapahtumiin liittyy riski mahdollisista ympäristö- tai muista velvoitteista, joiden olemassaolo vahvistuu vasta kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole täysin konsernin hallittavissa, toteutuu tai ei toteudu.

Konserniyritykset ovat osallisina tietyissä oikeudenkäyntimenettelyissä, jotka ovat syntyneet tavanomaisessa liiketoiminnassa ja jotka sisältävät lähinnä kauppaoikeudellisia vaateita. Yrityksen johto ei usko, että

sellaisilla prosesseilla kokonaisuutena ennen mahdollisia vakuutuskorvauksia olisi merkittäviä vaikutuksia yrityksen taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen.

• Joukkokanteet Yhdysvalloissa

Yhdysvalloissa vuosina 2002 ja 2003 tapahtuneen aikakauslehtipaperimyynnin yhteydessä Stora Enso Oyj (SEO) ja Stora Enso North America (SENA) joutuivat useiden joukkokanteiden ja muiden siviilikanteiden kohteeksi Yhdysvalloissa. Niissä useat eri aikakauslehtipaperin ostajat vaativat vahingonkorvauksia väitetyistä kartellirikkomuksista. Yhdysvaltain liittovaltion tuomioistuin antoi 14.12.2010 niin sanotun summary judgement -päätöksen, jota Stora Enso oli vaatinut sekä SEO:n että SENAn puolesta suorien ostajien joukkokanteiden hylkäämiseksi. Vetoomuksen jälkeen vetoomustuomioistuin piti 6.8.2012 voimassa alemman oikeusasteen päätöksen SEO:n osalta. Tämä tarkoittaa, että suorien ostajien SEO:a vastaan nostamien joukkokanteiden on katsottu olevan vailla oikeudellista perustetta. Sen sijaan vetoomustuomioistuin kumosi alemman oikeusasteen päätöksen SENAn osalta ja palautti tapauksen siltä osin takaisin alemmalle oikeusasteelle valamiesoikeudenkäynnin päätettäväksi, onko SENAn toiminta rikkonut liittovaltion kartellilainsäädäntöä. Vetoomustuomioistuimen päätös on prosessipäätös. Se ei siis ole oikeuden päätös siitä, että SENAn olisi rikkonut kartellilakeja. SENAn pyysi Yhdysvaltain korkeinta oikeutta tarkistamaan ja kumoamaan vetoomustuomioistuimen päätöksen alemman oikeusasteen päätöksen kumoamisesta SENAn osalta. Korkein oikeus hylkäsi SENAn esityksen, ja tapaus siirtyi alemman oikeusasteen käsiteltäväksi. Lisäksi suurin osa epäsuorien ostajien kanteista on hylätty ratkaisulla, joka kuitenkin voidaan ottaa uudelleen käsittelyyn, jos kantajat suorien ostajien tapauksessa onnistuvat saamaan lopullisen tuomion sille, että SENAn on rikkonut kartellilakeja. Stora Enso myi SENAn vuonna 2007, joten Stora Enson mahdollinen vastuu määräytyy SENAn myynti- ja ostosopimuksen ehtojen mukaan. Stora Enso ei ole tehnyt kyseisille kanteille kirjanpidollisia varauksia.

• Oikeustoimet Veracelia vastaan Brasiliassa

Stora Enso ilmoitti 11.7.2008 liittovaltion tuomarin Brasiliassa antamasta päätöksestä, jonka mukaan Bahian osavaltion Stora Enson Veracel-yhteisyrityksen toiminnalle myöntämät luvat eivät olleet laillisia. Lisäksi tuomari määräsi Veracelin ryhtymään tiettyihin toimenpiteisiin, kuten luonnonmetsän istuttamiseen osaan Veracelin puuviljelmistä. Yhtiölle määrättiin myös mahdollinen 20 milj. Brasilian realin (9 milj. euron) sakko. Veracel kiistää päätöksen ja on tehnyt siitä valituksen. Veracel toimii täysin kaikkien Brasilian lakien mukaisesti ja on saanut toimivaltaisilta viranomaisilta kaikki tarvittavat ympäristö- ja liiketoimintaluvat teollisuustoiminnoille ja puuviljelmille. Marraskuussa 2008 tuomioistuin lykkäsi päätöksen täytäntöönpanoa. Veracel ei ole kirjannut varauksia uudelleenmetsittämissä tai mahdollisten sakkojen varalle.

Bahian osavaltion tuomari antoi 30.9.2009 väliaikaisen päätöksen, joka määrää Bahian hallintoa olemaan myöntämättä Veracelille uusia istutuslupia Eunápolisin kunnassa. Päätös on vastaus valtiosyyttäjän väitteille, joiden mukaan Veracelin istutukset ylittävät lainmukaiset rajat. Veracel torjuu väitteet. Osavaltion ympäristöviranomaisen laatima dokumentaatio tukee Veracelin asemaa.

• Oikeudenkäyntimenettelyt Suomessa

Markkinaoikeus määräsi 3.12.2009 Stora Ensolle seuraamusmaksun kilpailulain rikkomisesta Suomen raakapuumarkkinoilla 1997–2004. Stora Enso ei valittanut päätöksestä. Metsähallitus käynnisti 31.3.2011 oikeudenkäyntimenettelyn Stora Ensoa, UPM:ää ja Metsäliittoa vastaan. Se vaatii korvauksia vahingoista, joiden väitetään syntyneen kilpailulain rikkomisesta. Kokonaiskorvausvaatimus kaikkia vastaajia vastaan on noin 160 milj. euroa ja liitännäisvaade Stora Ensoa vastaan noin 85 milj. euroa. Lisäksi jotkin suomalaiset kunnat ja yksityiset metsänomistajat ovat käynnistäneet vastaavanlaisia oikeusmenettelyitä. Kokonaiskorvausvaatimus kaikilta vastaajilta on noin 70 milj. euroa sekä liitännäisvaateet ja vaateet yksin Stora Ensoa vastaan noin 25 milj. euroa. Stora Enso kiistää Metsähallituksen sekä muiden asianosaisten kärsineen minkäänlaisia vahinkoja ja puolustaa määrätietoisesti itseään. Stora Enso ei ole tehnyt kyseisille kanteille kirjanpidollisia varauksia.

- **Kemijärven sellutehtaan ympäristöä koskeva oikeudenkäyntimenettely**

Kemijärven sellutehdas suljettiin pysyvästi vuonna 2008. Joulukuussa 2011 Vaasan hovioikeus antoi tuomion liittyen tehtaan sulkemisen ympäristölupaan. Tuomio sisälsi velvoitteen puhdistaa suurimman osan vedenpuhdistusaltaan pohjalietteestä. Stora Enso kiistää päätöksen ja on tammikuussa 2012 jättänyt vetoomuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

- **Norrsundetin sellutehtaan ympäristöä koskeva oikeudenkäyntimenettely**

Tuotanto Norrsundetin sellutehtaalla Ruotsissa suljettiin pysyvästi joulukuussa 2008. Varauksia kirjattiin tehdasalueen ja meren jätteiden puhdistamisesta. Vuonna 2011 kemikaaliainesta löydettiin meren sedimentistä tehdasalueen ulkopuolelta. Paikallisviranomaisten kanssa käydään neuvotteluja vastuusta ja mahdollisista toimenpiteistä, mutta niihin liittyen ei ole tehty päätöksiä tilinpäätöspäivään mennessä.

- **Veracelin mahdollinen PIS/COFINS-verovastuu**

Joulukuussa 2011 Veracel Celulose S/A (Veracel) sai verotarkastusraportin, jossa veroviranomaiset väittävät, ettei Veracel olisi oikeutettu verovähennyksiin osasta raaka-aineiden ja palveluiden hankintojen yhteydessä maksetuista PIS (Social Integration Program)- ja COFINS (Contribution for the Financing of Social Security) -ohjelmien maksuista. Stora Enson ja Veracelin mielestä väite on perusteeton, eikä asiaan liittyen ole tehty kirjanpidollisia varauksia. Kiista on yhä ratkaisematta.

Liite 31 - Konserniyhtiöt 31.12.2012

TYTÄRYHTIÖT

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Maa	Osakeomistus Kpl	Emoyhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht
Tytäryhtiöt, ulkomaiset							
Chai Narai Co Ltd	Bangkok	Thaimaa	49 000	49,00	THB	1,00	2 722,96
Lumipaper N.V.	Kallo	Belgia	1 599	99,94	EUR	0,00	7 422 088,56
A/O Ladenso	Pitkäranta	Venäjä	490	49,00	RUR	0,00	1,17
Stora Enso (HK) Ltd	Hongkong	Hongkong	539 999	100,00	HKD	10,00	212 611,16
Stora Enso AB	Falun	Ruotsi	10 000 000	100,00	SEK	100,00	4 583 000 000,24
Stora Enso Argentina S.A.	Buenos Aires	Argentiina	526 084	100,00	USD	1,00	371 063,25
Stora Enso Australia PTY Ltd	North Sydney	Australia	100 000	100,00	AUD	1,00	1,15
Stora Enso Austria GmbH	Wien	Itävalta	1	100,00	EUR	36 336,42	18 744,54
Stora Enso Belgium NV	Machelen	Belgia	9 697	99,97	EUR	0,00	2 599 999,93
Stora Enso Deutschland GmbH	Hochheim	Saksa	1	100,00	EUR	106 180 000,00	707 200 000,00
Stora Enso Brasil Ltda	São Paulo	Brasilia	680 000	100,00	BRL	1,00	770 000,00
Stora Enso Chile S.A.	Santiago	Chile	100	100,00	USD	10 000,00	199 006,07
Stora Enso Eesti AS	Tallinna	Viro	4 889 981	100,00	EEK	100,00	30 260 780,12
Stora Enso Espana S.A.U	Madrid	Espanja	1 400	100,00	EUR	601,01	702 508,15
Stora Enso France SAS	Pariisi	Ranska	1	0,02	EUR	30,49	52,13
Stora Enso Holdings UK Ltd	Orpington	Britannia	70 000 000	100,00	GBP	1,00	22 700 000,00
Stora Enso Italia Srl	Milano	Italia	50 000	100,00	EUR	1,00	600 000,22
Stora Enso Japan K.K.	Kita-ku	Japani	145	100,00	JPY	1 000 000,00	199 999,83
Stora Enso Langerbrugge N.V.	Gent	Belgia	849 999	100,00	EUR	27,71	570 550 877,00
Stora Enso LLC	Kiova	Ukraina	1	100,00	EUR	50 000,00	50 000,00
Stora Enso Mexico S.A.	Mexico	Meksiko	49	98,00	MXV	1 000,00	3 454,52
Stora Enso Middle East JLT	Dubai	Arabiemiirikunnat	50	100,00	AED	6 000,00	62 518,23
Stora Enso North America Sales Inc.	Portland, Oregon	Yhdysvallat	500	100,00	USD	1,00	1 327 822,68
Stora Enso Poland SA	Ostroleka	Puola	52 732 913	98,03	PLN	3,80	202 737 249,12
Stora Enso Polska Sp. z o.o.	Varsova	Puola	1 000	100,00	PLN	100,00	450 002,42
Stora Enso Portugal Lda	Estoril	Portugali	99	99,00	EUR	925,00	320 112,83
Stora Enso South East Asia Pte Ltd	Singapore	Singapore	200 000	100,00	SGD	10,00	802 306,53
Stora Luxemburg Sarl	Luxemburg	Luxemburg	43 835 000	100,00	EUR	24,79	595 614,29
ZAO Stora Enso	Venäjä	Venäjä	600 000	100,00	RUR	1 000,00	44 736,88
Ulkomaiset yhteensä							6 133 204 273,97
Tytäryhtiöt, kotimaiset							
Corenso United Oy Ltd	Helsinki	Suomi	156 000	100,00	EUR	168,19	46 357 506,89
Enocell Oy	Eno	Suomi	25 600	100,00	EUR	168,19	205 199 999,75
Enso Alueverkko Oy	Helsinki	Suomi	50	100,00	EUR	168,19	8 409,40
Herman Andersson Oy	Oulu	Suomi	6 000	100,00	EUR	1,68	1 880 479,07
Karhulan-Sunilan Rautatie Oy	Kotka	Suomi	300	100,00	EUR	168,33	253 963,76
Kiint.Oy Sunilan Kesäniemi	Kotka	Suomi	4 740	77,81	EUR	5,05	27 186,33
Merivienti Oy	Imatra	Suomi	100	100,00	EUR	1,68	8 169,18

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Maa	Osakeomistus Kpl	Emoyhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht
Puumatra Oy	Helsinki	Suomi	5 200	100,00	EUR	100,00	1,00
Rautsalon Kiinteistö Oy	Heinola	Suomi	100	100,00	EUR	168,19	185 382,62
Stora Enso Ingerois Oy	Anjalankoski	Suomi	2 000 000	100,00	EUR	16,82	79 056 912,99
Stora Enso Packaging Bords Asia Oy	Helsinki	Suomi	400	100,00	EUR	20,00	8 040,36
Stora Enso Packaging Oy	Helsinki	Suomi	5 500 000	100,00	EUR	3,36	19 440 776,83
Stora Enso Publication Paper Oy Ltd	Helsinki	Suomi	8 050 000	100,00	EUR	16,82	186 600 000,36
Stora Enso Wood Products Oy Ltd	Helsinki	Suomi	316 279	100,00	EUR	168,19	358 399 999,80
Stora Enso Ventures Oy	Helsinki	Suomi	300	100,00	EUR	1 000,00	5 450 000,00
Sunilan Puhdistamo Oy	Kotka	Suomi	5 888	66,68	EUR	100,00	300 400,00
Kotimaiset yhteensä							903 177 228,34
Tytäryhtiöt yhteensä							7 036 381 502,31
OSAKKUUSYHTIÖT							
Osakkuusyhtiö, ulkomaiset							
Thiele Kaolin Company	Sandersville	Yhdysvallat	442 240	39,99	USD	25,00	32 108 719,52
Ulkomaiset yhteensä							32 108 719,52
Osakkuusyhtiö, kotimaiset							
As. Oy Pyhtään Kaapit	Pyhtää	Suomi	6 210	27,62	EUR	0,83	4 118,10
As. Oy Ravustajanranta	Oulainen	Suomi	4 369	27,86	EUR	0,17	85 797,37
As. Oy Vuoksenniskan Kerttulanrinne	Imatra	Suomi	4 500	27,63	EUR	16,82	337 315,02
As. Oy Vuorikatu 5	Kuopio	Suomi	6 346	42,31	EUR	1,68	342 960,91
Efora Oy	Oulu	Suomi	15 300	51,00	EUR	168,19	2 573 275,28
Imatran Golf Oy	Imatra	Suomi	290	28,77	EUR	2,48	159 500,00
Kallaanvaaran Kehitys Oy	Kemijärvi	Suomi	40	40,00	EUR	25,00	1 000,00
Kemi Shipping Oy	Kemi	Suomi	140 000	50,00	EUR	1,68	234 457,00
Kiint. Oy Ruokolahden Metsätalo	Ruokolahti	Suomi	16 695	20,57	EUR	0,84	142 641,19
Metsäteho Oy	Helsinki	Suomi	40	23,95	EUR	840,94	67 275,17
NSE Biofuels Oy Ltd	Varkaus	Suomi	50	50,00	EUR	25,00	533 144,76
Oy Keskuslaboratorio - Centrallaboratorium Ab	Helsinki	Suomi	1 730 729	32,24	EUR	0,17	469 627,86
Paperinkeräys Oy	Helsinki	Suomi	27 372	30,41	EUR	1,68	33 316,48
Perkaus Oy	Kuopio	Suomi	2 500	33,33	EUR	2,00	5 100,26
Steveco Oy	Hamina	Suomi	12 991	34,39	EUR	168,19	2 741 986,23
Sunila Kantola Oy	Kotka	Suomi	4 205	50,00	EUR	50,00	210 250,00
Suomen NP-Kierrätys Oy	Helsinki	Suomi	10	25,00	EUR	168,19	4 204,70
Tornator Oy	Imatra	Suomi	2 050 000	41,00	EUR	10,37	32 800 000,00
Kotimaiset yhteensä							40 745 970,39
Osakkuusyhtiöt yhteensä							72 854 689,92

MUUT YHTIÖT

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Maa	Osakeomistus Kpl	Emoyhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht
Muut yhtiöt, ulkomaiset							
Belegginmaatschappij Benfo BV	Rotterdam	Alankomaat	10	1,00	EUR	16,82	319,22
Sea Containers Ltd	Bermuda	Bermuda	195 904	1,06	USD	46,52	0,01
Skogsindustrins Tekniska Forsknings	Tukholma	Ruotsi	10	9,09	SEK	1 000,00	1 103,68
Ulkomaiset yhteensä							1 423,91
Muut yhtiöt, kotimaiset							
Aina Group Oyj	Hämeenlinna	Suomi	1	0,00	EUR	200	807,30
Aktiebolaget Degerby Rusthåll	Loviisa	Suomi	1	0,23	EUR	0,50	84,09
Anvia Oyj	Ylistaro	Suomi	1	0,00	EUR	13,46	386,83
Arktos Group Ltd Oyj	Mikkeli	Suomi	29	19,46	EUR	100,00	0,01
As. Oy Bulevardinkatu 2	Kotka	Suomi	22	2,26	EUR	168,19	7 148,66
As. Oy Jalkalankulma	Suonenjoki	Suomi	20	0,55	EUR	16,82	1 515,37
As. Oy Kemin kaivokatu 3	Kemi	Suomi	4 368	9,91	EUR	16,82	73 464,49
As. Oy Kemin Koulukatu 14	Kemi	Suomi	3 786	3,29	EUR	1,68	7 002,33
As. Oy Norppa-Kuutti	Imatra	Suomi	3 870	9,17	EUR	19,85	76 804,70
As. Oy Tapanilan Haka I	Imatra	Suomi	1 041	6,12	EUR	1,68	1 750,84
As. Oy Vaalan Keskus	Vaala	Suomi	400	4,00	EUR	0,34	42 719,73
As. Oy Vuoksenharju	Imatra	Suomi	652	6,52	EUR	46,13	33 591,62
Asuntotuotanto Kotola Oy	Kotka	Suomi	10	10,00	EUR	185,01	1 850,07
Cleen Oy	Helsinki	Suomi	100	3,85	EUR	1000,00	100 000,00
Cursor Oy	Kotka	Suomi	50	3,92	EUR	1681,88	84 093,95
Ekokem Oy Ab	Riihimäki	Suomi	21 200	0,60	EUR	336,38	35 666,60
Finnish Club and Sauna Ltd	Helsinki	Suomi	100	0,00	EUR	1,51	151,37
Golfsarfvik Oy	Espoo	Suomi	1	0,15	EUR	4 204,70	20 505,47
Helsingin Tennisstadion Oy	Helsinki	Suomi	99	3,30	EUR	168,19	16 650,60
Helsinki Halli Oy	Helsinki	Suomi	17	0,57	EUR	1 681,88	232 099,34
Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy	Imatra	Suomi	80	5,55	EUR	1 700,00	134 550,34
Indekon Oy	Lappeenranta	Suomi	10 000	2,85	EUR	16,82	210 234,91
Joroisten Kartano-Golf Oy	Joroinen	Suomi	16	6,32	EUR	840,94	24 745,30
Kaartotien Lämpö Oy	Kemi	Suomi	2	2,00	EUR	1,68	3,43
Karjaan Puhelin Oy	Karjaa	Suomi	90	0,01	EUR	3,40	1 370,11
Kemin Seudun Golf Oy	Kemi	Suomi	2	1,25	EUR	21,02	2 100,00
Kerigolf Oy	Kerimäki	Suomi	5	0,25	EUR	336,38	1 513,69
Keski-Savon Kehittämisyhtiö Oy	Varkaus	Suomi	250	12,50	EUR	1,00	42 699,61
KeskinäinenEläkevakuutusyhtiöEtera	Helsinki	Suomi	3	3,75	EUR	1 000,00	3 000,00
Kiint. Oy Inkeröisten Kauppacenter	Anjalankoski	Suomi	1 811	18,99	EUR	16,82	61 107,26
Kiint. Oy Kummunhovi	Outokumpu	Suomi	600	4,45	EUR	57,18	47 675,22
Kiint. Oy Mäyrä	Utajärvi	Suomi	405	18,00	EUR	16,82	6 794,79
Kiint. Oy Polvijärven Metsätalo	Polvijärvi	Suomi	550	6,00	EUR	1,68	42 719,73
Kiint. Oy Pulkkilan Monitori	Pulkkila	Suomi	46	2,61	EUR	28,59	39 801,67
Kiint. Oy Puolangan Nurmela	Puolanka	Suomi	45	4,96	EUR	3,70	54 732,89

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Maa	Osakeomistus Kpl	Emoyhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht
Kiint. Oy Ranuan Kanervikko	Rauna	Suomi	24	16,00	EUR	16,82	243 502,48
Kiint. Oy Suomussalmen Uitonkulma	Suomussalmi	Suomi	480	2,75	EUR	0,17	56 906,38
Kiint. Oy Utajärven Säästökulma	Utajärvi	Suomi	5 740	7,32	EUR	0,17	38 721,33
Kiint. Oy Kotkan Klubi	Kotka	Suomi	330	8,52	EUR	168,19	50 956,38
Kotkan Golf Oy	Kotka	Suomi	68	2,50	EUR	84,09	33 637,59
Lapin Matkailu Oy	Rovaniemi	Suomi	6	0,12	EUR	33,64	1,01
Luoston huolto Oy	Sodankylä	Suomi	28	1,87	EUR	8,41	235,46
Luotolan Kiinteistö Oy	Kemi	Suomi	5 575	8,88	EUR	0,17	7 862,90
Master Golf Course Oy Ab	Espoo	Suomi	1	0,11	EUR	3 363,76	11 961,52
Metsäklusteri Oy	Helsinki	Suomi	450	15,00	EUR	1 000,00	450 000,00
Mikkelin Arkistotalo Oy	Mikkeli	Suomi	2	4,76	EUR	16 818,79	33 637,59
Mikkelin Puhelinyhdistys MPY	Mikkeli	Suomi	13	0,00	EUR	0,00	985,27
Myllypuron Tenniskeskus Oy	Helsinki	Suomi	8	0,27	EUR	168,19	1 702,06
Osuuskunta Hiilenkäyttäjät	Helsinki	Suomi	1	0,01	EUR	1 681,88	1 681,88
Osuuskunta KPY	Kuopio	Suomi	4 700	0,47	EUR	0,00	15 507,85
Osuuskunta Suomen Messut	Helsinki	Suomi	416	0,04	EUR	16,82	111,00
Osuuskunta Tuontiojly	Helsinki	Suomi	2	0,00	EUR	1 681,88	3 363,76
Osuuskunta Viexpo	Pietarsaari	Suomi	1	0,00	EUR	84,09	84,09
Oulun Golf Oy	Oulu	Suomi	1	0,10	EUR	16,82	5 045,64
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	Ylivieska	Suomi	19	0,00	EUR	0,00	4 419,14
Pohjolan Voima Oy	Helsinki	Suomi	5 382 438	14,77	EUR	1,68	148 364 240,35
Powest Oy	Helsinki	Suomi	44 795	3,45	EUR	1,68	301 356,98
Puhelinosuuskunta IPY	Iisalmi	Suomi	10	0,00	EUR	0,00	3 365,10
Puhelinosuuskunta LPO	Lovisa	Suomi	5	0,00	EUR	0,00	3 300,86
RP Logistics Oy	Kotka	Suomi	12	10,71	EUR	168,17	2 018,00
Savonlinnan Puhelinyhdistys SPY	Savonlinna	Suomi	13	0,00	EUR	0,00	1 835,21
Suomen Mediatarkastus Oy	Helsinki	Suomi	4	0,50	EUR	16,82	67,28
Taistelijan Talo Oy	Ilomantsi	Suomi	80	2,12	EUR	42,05	3 363,76
Tammet Oy	Tammisaari	Suomi	400	0,67	EUR	60,55	1 015,18
Tornion Golf Oy	Tornio	Suomi	7	1,20	EUR	168,19	21 763,52
Tunturituuli Oy	Helsinki	Suomi	80	2,00	EUR	168,19	13 455,03
Vierumäki Golf Oy	Helsinki	Suomi	2	2,00	EUR	168,19	17 896,64
Virpiniemi Golf Oy	Haukipudas	Suomi	1	0,23	EUR	100,00	10 500,00
Kotimaiset yhteensä							151 113 843,55
Muut yhtiöt yhteensä							151 115 267,46
KAIKKI YHTEENSÄ							7 260 351 459,69

STORA ENSO OYJ:N TYTÄRYHTIÖIDEN OMISTAMAT KONSERNIYHTIÖT

Tytäryhtiön nimi	Maa	Tytäryhtiön Osakeomistus Kpl	Tytäryhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht
Chai Narai Company Limited						
Stora Enso (Thailand) Co Ltd	Thaimaa	449 993	100,00	THB	100,00	3 222 028,90
Stora Enso AB						
Stora Enso (Schweiz) AG	Sveitsi	350	100,00	CHF	1 000,00	463 926,47
Stora Enso Activation AB	Ruotsi	1 000	100,00	SEK	100,00	582 614,78
Stora Enso Kiina Holdings AB	Ruotsi	5 000	100,00	SEK	20,00	283 732 254,02
Stora Enso Pulp and Paper Asia AB	Ruotsi	5 000	100,00	SEK	20,00	104 872 989,98
Guangxi Stora Enso Forestry Co Ltd	Kiina	-	100,00	SGD	100	99 210 367,05
Stora Enso Kiina Co Ltd	Kiina		100,00	CNY		1 858 242,37
Stora Enso Suzhou Paper Co Ltd	Kiina	75 000	97,89	CNY	1 000,00	0,00
Stora Enso Inpac Packaging Co Ltd	Kiina		51,00	CNY	100,00	41 312 738,17
E-Creative Industrial (Dongguan) Co Ltd	Kiina		51,00	CNY	100,00	1 514 725,02
Dongguan Delta Print & Packaging Ltd	Kiina		51,00	CNY	100,00	4 865 765,69
Inpac International (Hebei) Pre-Print Packaging Co Ltd	Kiina		51,00	CNY	100,00	5 478 645,37
Inpac International Korea Co Ltd	Korea		51,00	CNY	100,00	802 413,42
Stora Enso Inpac Delta India PVT Ltd	Intia		51,00	CNY	100,00	5 741 368,25
Hebei Sun Union Environmental Packaging Ltd	Kiina		51,00	CNY	100,00	4 014 256,69
Champ Wave Ltd	Britt. Neitsytsaaret		51,00	CNY	100,00	4 939 794,10
Inpac International (Hebei) Pre-Print Packaging Co Ltd	Kiina		49,00	CHY	100,00	2 645 454,75
Stora Enso Fine Paper AB	Ruotsi	9 751 692	100,00	SEK	50,00	255 467 545,68
Stora Enso Nymölla AB	Ruotsi	1 427 272	100,00	SEK	100,00	290 343 420,30
Stora Enso Fors AB	Ruotsi	1 800 000	100,00	SEK	100,00	113 516 662,78
Stora Enso Försäkringsaktiebolag	Ruotsi	1 000	100,00	SEK	1 000,00	12 840 829,64
Stora Enso Danmark A/S	Tanska	3 500	100,00	DKK	1 000,00	1 411 955,26
Stora Enso Hylte AB	Ruotsi	2 000 000	100,00	SEK	100,00	371 111 620,95
DanFiber A/S	Tanska		51,00	DKK	100,00	373 063,51
Stora Enso Kvarnsveden AB	Ruotsi	1 500 000	100,00	SEK	100,00	418 496 504,31
Stora Enso NN Paper AB	Ruotsi	1 000	100,00	SEK	100,00	2 051 940,81
OOO Stora Enso NN Paper	Venäjä	10 000	100,00	RUB	100,00	762 060,13
Stora Enso Praha s.r.o.	Tšekki	1 000	100,00	CZK	100,00	309 255,88
Stora Enso Pulp AB	Ruotsi	250 000	100,00	SEK	100,00	108 951 759,50
Skutskärs Industriservice AB	Ruotsi	1 020	100,00	SEK	100,00	17 478,44
Norrsundet Utvecklings AB	Ruotsi	1 000	100,00	SEK	100,00	11 652,30
Stora Enso Skog AB	Ruotsi	250 000	100,00	SEK	100,00	195 881 845,72
Stora Enso Skog AS	Norja	1 000	100,00	NOK	1 000,00	706 255,53
Kopparland AB	Ruotsi	1 000	100,00	SEK	100,00	0,00
Sydved AB	Ruotsi	140 000	66,67	SEK	1 000,00	3 054 649,27
Skogsutveckling Syd AB	Ruotsi	2 500	100,00	SEK	100,00	82 389,89
Stora Enso Bioenergi AB	Ruotsi	20 000	100,00	SEK	100,00	20 391 517,13
Stora Enso Skoghall AB	Ruotsi	100 000	100,00	SEK	100,00	28 271 964,58
Stora Enso Logistics AB	Ruotsi	100	100,00	SEK	1 000,00	8 286 413,42
Stora Enso Timber AB	Ruotsi	1 000 000	100,00	SEK	100,00	46 609 182,01
Stora Enso Treasury Stockholm AB	Ruotsi	250 000	100,00	SEK	100,00	976 279 538,57

Tytäryhtiön nimi	Maa	Tytäryhtiön Osakeomistus Kpl	Tytäryhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht	
Stora Enso Holding France SAS	Corbehem	Ranska	22 087 970	100,00	EUR	12,05	301 622 834,54
Corenso France SAS		Ranska	14 771	100,00	EUR	1 300,00	4 200 000,00
Corenso Tolosana S.A.		Espanja	19 329	77,32	EUR	1 000,00	2 625 048,00
Stora Enso Bois SAS		Ranska	48 750	100,00	EUR	506 250,00	1 000 000,00
Stora Enso Corbehem SAS		Ranska	11 571 994	100,00	EUR	-	0,00
Stora Enso France SAS		Ranska	261 985	99,98	EUR	-	6 681 982,00
Stora Enso Amsterdam BV		Hollanti	980 000	100,00	EUR	455,00	1 386 598 927,99
Berghuizer Papierfabriek N.V.	Wapenveld	Alankomaat	1 926 601	100,00	EUR	10,00	301 400 000,00
Corenso Edam B.V.		Alankomaat	35	100,00	EUR	1 000,00	2 500 000,00
Stora Enso Florestal RS Ltda		Brasilia	97 033 995	100,00	UYP		84 373 993,00
Stora Enso Arapoti Indústria de Papel Ltda		Brasilia	388 859 954	80,00	BRL		60 303 841,00
Stora Enso Timber DIY Products BV		Belgia	1	100,00	EUR	563 000,00	3 000 000,00
Stora Kopparbergs Bergslags AB		Ruotsi	10 000	100,00	SEK	100,00	6 050 104,87
M-Carrier AB		Ruotsi	5 000	100,00	SEK	20,00	13 982,75
Stora Enso South Asia Holdings AB		Ruotsi	500	100,00	SEK	1 000,00	5 826,15
Stora Enso Laos Plantations AB		Ruotsi	1 000	100,00	SEK	100,00	1 200 186,44
Stora Enso Lao Co. Ltd		Laos	0	100,00	LAK	10,00	5 468 751,11
Stora Enso Deutschland GmbH							
Altpapier Verw Wattenschied GmbH		Saksa	100	100,00	EUR	-	1,00
Corenso United (Deutschland) GmbH & Co. KG		Saksa	-	100,00	EUR	-	1,00
Corenso-Elfes GmbH & Co. KG		Saksa	-	66,67	EUR	-	1,00
Elfes Beteiligungs GmbH		Saksa	-	66,67	EUR	-	21 905,00
Corenso-Elfes GmbH & Co. KG		Saksa	-	33,33	EUR	-	1,00
Elfes Beteiligungs GmbH		Saksa	-	33,33	EUR	-	22 490,64
FPB Holding GmbH & Co. KG		Saksa	14 950 856	99,96	EUR	25,00	378 700 000,00
Stora Enso Baienfurt GmbH		Saksa	-	0,40	EUR	-	790 000,00
Stora Enso Kabel GmbH & Co. KG (SE PublPaper GmbH)		Saksa	-	100,00	EUR	-	80 797 041,00
Stora Enso Baienfurt GmbH		Saksa	-	99,60	EUR	-	60 025 774,00
Stora Enso Kabel Verwaltungs GmbH (SE PublPaper Verw)		Saksa	-	100,00	EUR	-	25 612,21
Stora Enso Uetersen GmbH		Saksa	-	100,00	EUR	-	68 891 834,00
Stora Enso Maxau GmbH		Saksa	-	100,00	EUR	-	382 000 000,00
Stora Enso Sachsen GmbH		Saksa	-	100,00	EUR	-	55 002 056,45
Stora Enso Logistics GmbH		Saksa	-	100,00	EUR	-	2 375 000,00
Stora Enso Verwaltungs GmbH		Saksa	-	100,00	EUR	-	25 622,18
FPB Holding GmbH & Co. KG		Saksa	-	0,00	EUR	25,00	124,32
Stora Enso Eesti AS							
Puumerkki AS		Viro	4	100,00	EEK	100 000,00	39 263,00
Stora Enso Latvia A/S		Latvia	322 000	100,00	LVL	10,00	11 208 429,00
UAB Stora Enso Lietuva		Liettua	2 979 768	100,00	LTL	10,00	6 856 004,00
Puumerkki UAB		Liettua	100	100,00	LTL	100,00	292 516,22
Stora Enso Holdings UK Ltd							
Lumipaper Ltd		Britannia	225 000	100,00	GBP	1,00	122 534,00
Corenso (UK) Ltd		Britannia	4 767 442	100,00	GBP	1,00	61 268,23
Stora Enso International Ltd		Britannia	200 000	100,00	GBP	1,00	245 068,01

Tytäryhtiön nimi	Maa	Tytäryhtiön Osakeomistus Kpl	Tytäryhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht
Stora Enso Transport & Distribution Ltd	Britannia	4 700 000	100,00	GBP	1,00	0,00
DAW1 Ltd	Britannia	30 000 000	100,00	GBP	1,00	0,00
Stora Enso Timber UK Ltd	Britannia	1 000	100,00	GBP	1,00	64 944,25
Woodpax Ltd	Britannia	1 600 000	100,00	GBP	1,00	0,00
Stora Enso UK Ltd	Britannia	1 000	100,00	GBP	1,00	1 225,34
Stora Enso Pension Trust Ltd (under liquidation)	Britannia	2	100,00	GBP	1,00	2,45
Stora Enso Langerbrugge N.V.						
VLAR Papier NV	Belgia	7 000	65,00	EUR		2 158 804,00
Stora Enso Poland SA						
Stora Enso Recycling Sp z o o	Puola	61 452	99,98	PLN	100,00	0,00
Stora Enso Narew Sp z o o	Puola	170	100,00	PLN	500,00	2 682 412,37
Stora Enso Poland SA	Puola	866 800	1,61	PLN	1,00	1 735 763,43
Scantrans Sp.z.o.o.	Puola	681	95,38	PLN	500,00	0,00
Stora Luxemburg Sarl						
Stora Enso Sarl	Luxemburg		100,00	EUR		500 000,00
Corenso United Oy Ltd						
Corenso North America Corp.	Yhdysvallat		100,00	USD	100,00	1 200 001,00
Corenso Svenska AB	Ruotsi	1 000	100,00	SEK	100,00	25 587 144,59
Bäcke Emballage AB	Ruotsi	2 000	100,00	SEK	100,00	0,12
Mohed Emballage AB	Ruotsi	1 000	100,00	SEK	100,00	0,12
Corenso United (Deutschland) Verwaltungs GmbH & Co. KG	Saksa	1	100,00	EUR	50 000,00	25 857,02
Hangzhou Corenso Hualun Paper Core Co. Ltd	Kiina		51,00	CLP		2 944 247,50
Corenso Foshan Paper Core Co Ltd	Kiina		100,00	CLP		2 400 000,00
Merivienti Oy						
Stora Enso (HK Ltd)	Hongkong	1	0,00	HKD	10,00	0,00
Stora Enso Belgium NV	Belgia	3	0,03	EUR	0,03	4 437,00
Stora Enso Transport and Distribution Ltd	Britannia	1	0,00	GBP	1,00	0,00
OOO Olonetsles	Venäjä	23 860	89,78	RUB	10,00	2 840,00
Lumipaper N.V.	Belgia	1	0,06	EUR	1,00	4 524,00
Stora Enso Portugal Lda	Portugali	1	1,00	EUR	1,00	3 257,00
Stora Enso Mexico S.A.	Meksiko	1	2,00	MXN	1 000,00	71,00
OOO Stora Transport	Venäjä	1	100,00	RUB	10,00	1,00
OOO Stora Enso Forest West	Venäjä	1	100,00	RUR	51 309,65	1,00
OOO Terminal	Venäjä	1	100,00	RUB	10,00	0,00
OOO Stora Enso Forest Border	Venäjä	1	99,99	RUR	44 543,43	3,00
A/O Ladenso	Suomi	51 000	51,00	EUR	10,00	1,00
OOO Olonetsles	Venäjä	1 140	6,90	RUB	10,00	0,00
Stora Enso Barcelona SA	Espanja	1	0,00	EUR	1,00	6,00
Puumatra Oy						
OOO Stora Enso Forest Border	Venäjä	1	0,00	RUB	10,00	300 000,00
Stora Enso Ingerois Oy						
Stora Enso Barcelona SA	Espanja	6 876 999	100,00	EUR	10,00	0,00
Palwaste Recycling S.L	Espanja	4 178	100,00	EUR	1,00	1 277 029,00
Stora Enso Packaging Oy						

Tytäryhtiön nimi	Maa	Tytäryhtiön Osakeomistus Kpl	Tytäryhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht
Stora Enso Packaging SRL	Romania	100	100,00	RON	10,00	0,00
Formeca Oy	Suomi	6 170	100,00	EUR	17,00	929 414,06
Stora Enso Packaging AB	Ruotsi	300 000	100,00	SEK	1 000,00	21 744 663,82
June Emballage AB	Ruotsi	4 000	100,00	SEK	100,00	0,00
Stora Enso Packaging AS	Viro	4	100,00	EEK	225 000,00	144 970,00
Stora Enso Packaging Kft	Unkari	1	99,00	HUF	10,00	2 699 050,00
Stora Enso Packaging SIA	Latvia	2 400	100,00	LVL	285,00	1 034 871,00
Stora Enso Packaging Sp.zo.o.	Puola		100,00	PLN	10,00	0,00
Stora Enso Packaging UAB	Liettua	800	100,00	LTL	1 000,00	1 295 702,00
Tamrest Oy	Suomi	50 000	100,00	EUR	170,00	11 775 678,00
OOO Stora Enso Packaging BB	Venäjä	2 830 000	100,00	RUR	101,00	38 212 810,00
OOO Stora Enso Packaging KG	Venäjä		100,00	RUR	100,00	0,00
Stora Enso Packaging Kft	Unkari		1,00	HUF	10,00	1 013,00
Stora Enso Publication Paper Oy Ltd						
Stora Enso Publication Paper Asia Oy	Suomi	100	100,00	EUR	100,00	25 352 832,00
Stora Enso Huatai (Shangdong) Paper Co Ltd	Kiina	100	60,00	CPN	100,00	25 344 704,00
Stora Enso Wood Products Oy Ltd						
Stora Enso Timber d.o.o	Slovakia		100,00	EUR	10,00	801 654,00
Euro Timber spol s.r.o	Slovakia		10,71	EUR	10,00	783,56
Stora Enso Building Solutions Finland Oy	Suomi		100,00	EUR	100,00	400 000,00
Puumerkki Oy	Suomi	98 000	100,00	EUR	84,09	11 000 000,00
Eridomic Oy	Suomi	0	100,00	EUR	10,00	6 882 280,00
OOO Setles	Venäjä	100	100,00	RUB	100,00	3 560 001,00
OOO Setnovo	Venäjä	100	100,00	RUB	100,00	25 160 000,00
RETS Timber Oy Ltd	Suomi		100,00	EUR	100,00	3 117 089,00
Stora Enso Wood Products GmbH	Itävalta	6 000	100,00	EUR	72,67	163 402 311,00
Euro Timber Spol. s.r.o.	Slovakia	1	89,29	SKK	250 000,00	7 631,00
HESPOL Sp.z.o.o.	Puola	228	100,00	PLN	317 190,00	204 794,00
Stora Enso Timber Deutschland GmbH	Itävalta	1	100,00	EUR	19 645 968,14	12 313 199,00
Stora Enso Wood Products Sp.z.o.o.	Puola	17 320	100,00	PLN	100,00	5 067 527,00
Stora Enso WP Bad St. Leonhard GmbH	Itävalta	7 292	100,00	EUR	10,00	2 209 084,00
Stora Enso Wood Products Planá s.r.o	Tšekki	1	100,00	CZK	200 400 000,00	9 752 674,00
Stora Enso Wood products Zdirec s.r.o.	Tšekki	1	100,00	CZK	100 000,00	3 003 022,00
Stora Enso WP HV s.r.o.	Tšekki	1	80,00	CZK	10,00	8 665 182,30
Centrum Dystrybucji i Obróbki Drewna Sp. z o.o.	Puola	1	100,00	PLN	10,00	1,00
Stora Enso WP HV s.r.o.	Tšekki	1	20,00	CZK	10,00	2 151 177,00
Stora Enso Timber Australia Pty Ltd	Australia	408 000	100,00	AUD	1 000,00	1 467 697,38
Stora Enso Building and Living Japan KK	Japani		100,00	JPY	10,00	699 953,34
Stora Enso Ventures Oy						
Stora Enso Re-board AB	Ruotsi	2179	100,00	SEK	10,00	0,00
Stora Enso Packagent Oy (Trackway)	Suomi	47 398 506	100,00	EUR	10,00	1 088 140,00

TÄRKEIMMÄT STORA ENSO OYJ:N TYTÄRYHTIÖIDEN OMISTAMAT OSAKKUUSYHTIÖT

Tytäryhtiön nimi	Maa	Tytäryhtiön Osakeomistus Kpl	Tytäryhtiön omistusosuus %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo EUR /Yht
Arauco Florestal Arapoti S.A.	Brasilia	153 467 677	20,00	BRL		18 457 195,00
Bergvik Skog AB	Ruotsi	1 000	43,26	SEK		177 988 813,80
BVA Hagen-Kabel GmbH	Saksa	-	50,00	EUR	5 000 000	4 199 265,00
Honkalahden Teollisuuslaituri Oy	Suomi	3	50,00	EUR	100,00	24 555,27
IL Recycling Returpapper AB	Ruotsi	28 000	33,33	SEK	100,00	489 061,41
Industriskog AB	Ruotsi	25 000	33,33	SEK	25 000,00	4 369,61
Kemira Cell Sp.z.o.o.	Puola	1 755	45,00	PLN	500,00	314 721,65
Pressretur AB	Ruotsi	333	33,33	SEK	100,00	2 913,07
Puhoksen Satama Oy	Suomi	150	50,00	EUR	100,00	37 013,23
Veracel Celulose SA	Brasilia	91 870 775	50,00	BRL	1,34	489 246 367,00
Österbergs Förpackningsmaskiner AB	Ruotsi	2 000	50,00	SEK	100,00	306 040,55
SweTree Technologies AB	Ruotsi	311 000	11,00	SEK	100,00	0,00
VindIn AB	Ruotsi	200	14,28	SEK	100,00	5 390 351,90
Uruguay Joint Ventures:	Uruguay		50,00	USD	100,00	470 092 643,00
Eufores SA	Uruguay		50,00	USD	100,00	
Zona Franca Punta Pereira SA	Uruguay		50,00	USD	100,00	
Forestal Cono Sur S.A.	Uruguay		50,00	USD	100,00	
Stora Enso Uruguay S/A (Derflin)	Uruguay		50,00	USD	100,00	

Liite 32. Lähipiiriliiketoimet

Konsernin johdon avainhenkilöitä ovat johtoryhmän ja hallituksen jäsenet. Johdon avainhenkilöiden palkkiot on esitetty liitteessä 7 Hallituksen ja johdon palkkiot.

Liiketoimissaan yhteisyritysten ja muiden lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa konserni toimii sellaisten kaupallisten ehtojen mukaisesti, jotka eivät ole vähemmän suotuisia kuin ne ehdot, joita tarjotaan muille kolmansille osapuolille, poikkeuksena Veracel ja PVO. Stora Enso aikoo jatkaa samoilla linjoilla liiketoiminnassaan osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa. Lisätietoja on esitetty liitteessä 14 Osakkuus- ja yhteisyritykset.

Konsernin tytäryhtiöt on esitetty liitteessä 31 Konserniyhtiöt 31.12.2012.

Sellu

Stora Enso ja sen paikallinen yhteistyökumppani Fibria (aiemmin Aracruz Celulose S.A.) ovat rakentaneet eukalyptusmassaa valmistavan sellutehtaan Brasiliaan yhteisyritykselleen Veracelille. Sellutehtaan vuosikapasiteetti on 1,1 milj. tonnia. Kummankin yhtiön osuus Veracelistä ja tehtaan tuotannosta on 50 %. Tehtaan tuotanto käynnistyi toukokuussa 2005. Eukalyptussellua toimitetaan Stora Enson tehtailla Eurooppaan ja Kiinaan. Myynti konserniyrityksille vuonna 2012 oli 545,5 (537,1) tuhatta tonnia, ja myynnin laskutusarvo oli 194,5 (182,0) milj. euroa. Konserni on myös taannut Veracelin lainoja useille paikallisille ja kansainvälisille pankeille. Takausten määrä vuoden lopussa oli yhteensä 22,3 (70,1) milj. euroa.

Stora Ensolla ja Araucolla on yhteinen yhteisyritys Montes del Plata, jolla on meneillään sellutehdashanke Uruguayssa. Vuonna 2011 Montes del Plata sai päätökseen ulkoisen rahoituksen hankintansa tekemällä lainasopimuksia useiden osapuolien kanssa. Osana rahoitusjärjestelyjä Stora Enso allekirjoitti 50 %:n takauksen Montes del Platan 1 354 milj. Yhdysvaltain dollarin lainalle. Stora Enson 50 %:n osuus kokonaistakauksesta on enintään 677 milj. dollaria (513,1 milj. euroa). Stora Enson takaus oli 421,4 (128,1) milj. euroa 31.12.2012. Lisäksi Stora Enson osuus Montes del Platan pääomasitoumuksista oli yhteensä 212,8 (435,7) milj. euroa, josta Stora Enso Oyj on taannut 189,0 (189,0) milj. euroa.

Energia

Stora Ensolla on 14,8 %:n osuus Pohjolan Voima Oy:n osakkeista. Pohjolan Voima Oy on yksityisessä omistuksessa oleva energia-alan yhtiöiden ryhmä, joka tuottaa sähköä ja lämpöä osakkeenomistajilleen Suomessa. PVO-ryhmän kullakin tytäryhtiöllä on oma osakelajinsa, ja osakkeet oikeuttavat omistusta vastaavaan määrään tuotetusta energiasta. Stora Enso on PVO:n toiseksi suurin omistaja, ja sillä on oikeus 438 MW:n osuuteen kapasiteetista. Juha Vanhainen on Stora Enson edustajana toiminut hallituksen varapuheenjohtajana vuodesta 2008 lähtien. PVO:lle sähköstä maksettava hinta perustuu tuotantokustannuksiin, jotka ovat yleensä markkinahintoja alhaisemmat. Vuonna 2012 Stora Enso maksoi sähköstä PVO:lle yhteensä 41,9 (48,6) milj. euroa.

Elokuussa 2012 Stora Enso ja Neste Oil ilmoittivat, etteivät ne rakenna biodiesellaitosta, jolle ne olivat hakeneet EU:n NER 300 -rahoitusta. Stora Enson ja Neste Oil Oyj:n yhteisyritys NSE Biofuels Oy Ltd kehittää biopolttoaineiden tuotantoteknologiaa ja yritys teki useita testejä uusiutuvan dieselin koelaitoksessa Varkaudessa vuosina 2009–2011. NSE Biofuels Oy Ltd jatkaa Stora Enson ja Neste Oilin yhteisyrityksenä, joka kehittää kaasutukseen ja erittäin puhtaaseen kaasuun liittyviä innovaatioita.

Rahoituskelliset järjestelyt

Konserni ottaa lainaa tai sillä on rahoituskellisia järjestelyjä useamman eri rahoituslaitoksen kanssa. Eräät Stora Enson hallituksen tai johtoryhmän jäsenet voivat myös toimia näiden rahoituslaitosten hallituksen, hallintoneuvoston tai johtoryhmän jäsenenä ja he voivat kuulua joko yhteen tai useampaan edellisistä. Näihin lukeutuu Skandinaviska Enskilda Banken AB (Marcus Wallenberg). Kaikki konsernin lainat ja rahoitusjärjestelyt on neuvoteltu markkinaehtoisesti, ja monet sopimuksista on neuvoteltu jo ennen mahdollisia hallituksen jäsenyyksiä.

Tutkimus ja kehitys

Stora Enso harjoittaa tutkimus- ja kehitystoimintaa pääasiassa kolmessa tutkimuskeskuksessaan, mutta yhä useammin myös maailmanlaajuisten verkostojen kautta yhteistyössä johtavien tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Perinteisten Pohjoismaisten tutkimusyhteistyökumppaneiden verkostojen lisäksi, Keski-Euroopan ja Latinalaisen Amerikan yliopistot ovat tulossa Stora Ensolle yhä tärkeämmiksi tutkimus- ja kehitysyhteistyökumppaneiksi. Lisäksi yhtiö omistaa 32,24 % osuuden yhdestä yhteistyökumppanistaan, Oy Keskuslaboratorio – Centrallaboratorium AB:stä (KCL). KCL on johtava koeyksikkö sellun ja paperin valmistuksessa sekä päällystämisen ja tulostamisen testaamisessa.

Keräyspaperi

Konserni omistaa määräysvallattoman osuuden useista paperinkeräisyryityksistä, joilta keräyspaperi hankitaan markkinahintaan.

Metsäomaisuus ja puunhankinta

Konsernin omistuksessa on 41 %:n osuus Tornatorista, ja jäljelle jäävä 59 %:n osuus on suomalaisten institutionaalisten sijoittajien omistuksessa. Stora Ensollla on pitkäaikainen hankintasopimus Tornator-konsernin kanssa, jolta se ostaa vuosittain noin 1,8 milj. kuutiometriä puuta markkinahintaan. Vuonna 2012 hankinnat olivat 2,0 (2,0) milj. kuutiometriä puuta, arvoltaan 60,0 (56,9) milj. euroa.

Konsernin omistuksessa on 43,26 %:n osuus Bergvik Skogista, ja jäljelle jäävä 56,74 %:n osuus on pääasiassa institutionaalisten sijoittajien omistuksessa. Konsernilla on Bergvik Skogin kanssa pitkäaikainen hankintasopimus, johon sisältyy vuosittain noin 5,0 milj. kuutiometriä Bergvik Skogin markkinahintaan Stora Ensolle myymää puuta. Vuonna 2012 kokonaishankintamäärä oli 4,9 (5,2) milj. kuutiometriä, arvoltaan 123,7 (156,5) milj. euroa. Konsernin myynnit Bergvik Skogille, mitkä muodostuvat lähinnä metsäsuunnittelupalveluiden myynnistä, olivat 42,0 (37,3) milj. euroa.

Lisäksi konsernilla on lainasaamisia Bergvik Skogilta 91,5 (88,1) milj. euroa ja Tornatorilta 26,4 (26,3) milj. euroa.

Huolinta

Konserni omistaa 34,39 %:n osuuden Steveco Oy:n osakkeista. Steveco Oy on suomalainen yritys, jonka toimialaan kuuluvat laivan lastaaminen ja lastin purkaminen. Stevecon muut osakkeenomistajat ovat UPM-Kymmene, Finnlines ja Ahlström Capital. Steveco myy laivauspalveluja Stora Ensolle markkinahinnoilla. Vuonna 2012 ostettujen palvelujen arvo oli 3,5 (4,9) milj. euroa.

Kunnossapito

Stora Enso ja ABB allekirjoittivat syyskuussa 2008 sopimuksen yhteisyrityksen perustamisesta huolehtimaan Stora Enson tehtaiden kunnossapitopalveluista 1.1.2009 lähtien. ABB omistaa Efora Oy:n osakkeista 49 %. ABB kuitenkin käyttää yhteisyrityksessä hallinnollista valtaa, koska osakassopimuksen mukaan ABB:n osuus osakkeiden äänimäärästä tulee olla 51 %. Efora Oy:ltä ostettujen palvelujen arvo vuonna 2012 oli 197,8 (199,7) milj. euroa.

Liite 33. Osakekohtainen tulos ja osakekohtainen oma pääoma

Osakekohtainen tulos

	31.12. päättyvä tilikausi	
	2012	2011
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. euroa	480,5	339,7
Emoyhtiön omistajille kuuluva laaja tulos, milj. euroa	148,4	-133,8
Osakemäärä (painotettu keskiarvo, A- ja R-osakkeet)	788 619 987	788 619 987
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakemäärä	788 619 987	788 619 987
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,61	0,43
Laaja tulos osaketta kohti, euroa	0,19	-0,17

Osakekohtainen oma pääoma

	31.12.	
	2012	2011
Oma pääoma, milj. euroa	5 784,5	5 872,7
Markkina-arvo, milj. euroa	4 221,7	3 726,4
A- ja R-osakkeiden lukumäärä	788 619 987	788 619 987
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	7,33	7,45
Osakekohtainen osinko, euroa	0,30	0,30
Osakkeiden markkina-arvo, euroa		
A-osake	5,70	5,03
R-osake	5,25	4,63

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

		1.1.-31.12.2012	1.1.-31.12.2011
LIIKEVAIHTO	4	3 293 888 813,59	3 397 661 715,88
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos + / -		19 622 518,19	-15 215 701,53
Valmistus omaan käyttöön		13 339,82	116 388,33
Liiketoiminnan muut tuotot	5	151 755 247,46	171 712 770,21
Materiaalit ja palvelut	6	-2 318 010 346,10	-2 335 530 112,97
Henkilöstökulut	7	-309 125 962,06	-312 100 921,16
Poistot ja arvonalentumiset	8	-42 745 061,41	-127 880 706,20
Liiketoiminnan muut kulut	9	-654 409 337,01	-665 643 360,02
		<u>-3 152 899 601,11</u>	<u>-3 284 541 643,34</u>
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		140 989 212,48	113 120 072,54
Rahoitustuotot ja -kulut	11	583 257 070,88	-324 914 892,48
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		724 246 283,36	-211 794 819,94
Satunnaiset tuotot	12	13 826 470,00	52 693 530,45
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		738 072 753,36	-159 101 289,49
Tilinpäätössiirrot	13	-69 517 841,32	7 549 585,00
Välittömät verot	14	-4 543 799,03	-603 611,42
TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)		<u>664 011 113,01</u>	<u>-152 155 315,91</u>

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN TASE

VASTAAVAA		31.12.2012	31.12.2011
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	16	32 894 517,65	38 807 288,65
Aineelliset hyödykkeet	16	992 105 210,75	954 087 892,08
Sijoitukset	18	9 722 956 014,33	9 393 836 993,17
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		10 747 955 742,73	10 386 732 173,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	19	480 696 792,36	486 149 450,62
Pitkäaikaiset saamiset	20	258 937,58	248 161,56
Lyhytaikaiset saamiset	21	625 252 330,57	919 383 927,15
Rahoitusarvopaperit	22	2 518 386 846,79	1 155 044 615,39
Rahat ja pankkisaamiset		489 899 201,38	72 583 683,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		4 114 494 108,68	2 633 409 837,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>14 862 449 851,41</u>	<u>13 020 142 011,62</u>
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	24	1 342 215 448,30	1 342 215 448,30
Ylikurssirahasto		3 638 800 031,65	3 638 800 031,65
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		633 102 719,13	633 102 719,13
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		231 382 146,95	620 123 458,96
Tilikauden voitto (tappio)		664 011 113,01	-152 155 315,91
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		6 509 511 459,04	6 082 086 342,13
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	25	449 066 864,12	379 549 022,80
PAKOLLISET VARAUKSET	26	55 564 503,19	207 171 496,19
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	28	3 963 245 845,32	2 876 888 078,45
Lyhytaikainen vieras pääoma	29	3 885 061 179,74	3 474 447 072,05
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		7 848 307 025,06	6 351 335 150,50
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>14 862 449 851,41</u>	<u>13 020 142 011,62</u>

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2012	1.1.-31.12.2011
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto/tappio	664 011 113,01	-152 155 315,91
Oikaisuerät:		
Välittömät verot	4 543 799,03	603 611,42
Tilinpäätössiirrot	69 517 841,32	-7 549 585,00
Satunnaiset erät	-13 826 470,00	-52 693 530,45
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalennukset	42 745 061,41	127 880 706,20
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	17 391 735,23	-2 659 310,83
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-43 351 217,14	-11 212 994,15
Rahoitustuotot ja -kulut	-583 257 070,88	324 914 892,48
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-290 786,50	41 381 639,10
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	5 437 074,08	26 039 919,60
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys(-)	40 194 267,26	-150 357 516,44
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	203 115 346,82	144 192 516,02
Saadut korot liiketoiminnasta	16 283 887,74	25 512 602,48
Maksetut korot liiketoiminnasta	-224 227 503,86	-166 530 802,92
Saadut osingot liiketoiminnasta	808 120 114,40	22 356 404,75
Tulot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituseristä	-52 391 853,01	63 202 570,75
Maksetut välittömät verot	-4 696 475,27	-742 437,82
Liiketoiminnan rahavirta	746 203 516,82	87 990 853,26
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-94 347 013,73	-121 506 921,15
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1 260 821,24	6 283 396,44
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-3 354 504,44	-508 293,37
Myydyt tytäryhtiöosakkeet ja pääoman palautukset	1 878 037 379,40	2 028 919,49
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet ja pääoman palautukset	2 238 322,29	517,87
Luovutustulot muista sijoituksista	383 429,71	303 035,23
Pitkäaikaisten lainasaamisten muutos	-2 005 931 986,08	-90 483 992,95
Investointien rahavirta	-221 713 551,61	-203 883 338,44
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen muutos	1 078 925 179,34	13 493 823,10
Lyhytaikaisten lainojen muutos	362 748 673,74	321 159 691,71
Maksetut osingot	-236 593 828,92	-197 154 996,75
Saadut konserniavustukset	51 878 682,00	2 200 867,00
Rahoituksen rahavirta	1 256 958 706,16	139 699 385,06
Rahavarojen muutos	1 781 448 671,37	23 806 899,88
Muuntoerot	-993 843,16	1 127 526,87
Rahavarat tilikauden alussa	1 227 013 384,25	1 202 078 957,50
Rahavarat tilikauden lopussa	3 007 468 212,46	1 227 013 384,25

STORA ENSO OYJ**EMOYHTIÖN LIITETIEDOT****Liite 1 Laskentaperiaatteet**

Merkittävimmät laskentaperiaatteet on kuvattu konsernin liitetiedoissa (liite nro 1). Emo-yhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Tästä johtuen merkittävimmät erot konsernin ja Stora Enso Oyj:n laskentaperiaatteissa liittyvät:

- Aktivoidun liikearvon poistojen laskentaan
- Rahoitusvarojen, velkojen, rahoitusinstrumenttien sekä arvopapereiden arvostamiseen
- Työsuhteen päättymisen jälkeisten etuusperusteisten eläkejärjestelmien laskentaan
- Laskennallisten verojen kirjaamisperiaatteisiin ja esittämisiin
- Osakeperusteisten kannustinjärjestelmien laskentaan
- Rahoitusleasingsopimusten laskentaan

Liite 2 Päästöoikeudet

Yhtiö on saanut 1.1.2012 Euroopan unionin päästökauppadirektiivissä määriteltyjä päästöoikeuksia vastikkeetta yhteensä 1,4 miljoonaa tonnia ja käsitellyt ne kirjanpidossaan ns nettomenettelyn mukaisesti eli toteutuneiden päästöjen ja saatujen päästöoikeuksien erotus on käsitelty tulosvaikutteisesti, jos toteutuneet päästötonnit ovat ylittäneet saadut oikeudet. Tilikauden aikana toteutuneet päästöt olivat 1,1 miljoonaa tonnia, joten toteutuneilla päästöillä ei ollut tulos- ja tasevaikutusta.

Tilikauden päättyessä päästöoikeuksien markkina-arvo oli 6,43 euroa tonnilta ja kokonaisarvo 6,0 miljoonaa euroa.

Liite 3 Saamiset yhtiön johdolta

Yhtiön johdolta ei ole saamisia

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Tuloslaskelman liitetiedot	2012	2011
Liite 4 Liikevaihto toimialoittain ja markkina-alueittain		
Toimialoittainen jakauma		
Printing and Reading	1 556 929 464,00	1 633 860 725,00
Biomaterials	191 009 297,00	199 200 643,00
Renewable Packaging	1 020 761 451,00	1 020 495 766,00
Muut	525 188 601,59	544 104 581,88
Yhteensä	3 293 888 813,59	3 397 661 715,88
Maantieteellinen jakauma		
Suomi	795 253 860,96	823 466 372,03
Muu Eurooppa	1 912 021 384,28	1 981 645 497,94
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	161 255 639,58	199 229 257,97
Aasia ja Oseania	262 026 106,57	253 558 268,96
Afrikka	89 914 699,91	89 642 293,70
Muut	73 417 122,29	50 120 025,28
Yhteensä	3 293 888 813,59	3 397 661 715,88
Liite 5 Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot ja käyttökorvaukset	5 453 975,00	5 541 111,79
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	1 997 225,22	11 444 747,51
Vakuutuskorvaukset	248 561,90	1 646 035,65
Tuotanto- ja kunnossapitopalvelut	10 883 292,13	8 278 995,79
Avustukset, tuet ja korvaukset	3 528 588,11	6 197 890,49
Hallintopalvelut	102 461 140,51	108 024 278,91
Päästöoikeuksien myynnit	15 334 165,81	20 887 739,22
Muut liiketoiminnan tulot	11 848 298,78	9 691 970,85
Yhteensä	151 755 247,46	171 712 770,21
Liite 6 Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 749 111 393,47	1 806 780 249,50
Varaston muutos + / -	23 636 799,59	-6 391 856,81
Ulkopuoliset palvelut	545 262 153,04	535 141 720,28
Materiaalit ja palvelut yhteensä	2 318 010 346,10	2 335 530 112,97

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Tuloslaskelman liitetiedot	2012	2011
Liite 7 Henkilöstökulut ja henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		
Palkat ja palkkiot	238 176 678,52	246 982 026,38
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	55 563 827,13	49 514 754,50
Muut henkilösivukulut	15 385 456,41	15 604 140,28
Yhteensä	309 125 962,06	312 100 921,16
Hallituksen ja toimitusjohtajan Palkat ja palkkiot	1 069 124,00	911 954,00
Toimitusjohtajan eläkesitoumukset Yhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta		
Henkilöstön määrä keskimäärin Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana		
Toimihenkilöitä	1 758	1 859
Työntekijöitä	2 577	2 776
Yhteensä	4 335	4 635

Liite 8 Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	127 602 508,35	127 880 706,20
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	442 553,10	0,00
Arvonalentumisten palautukset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-85 300 000,04	0,00
Yhteensä	42 745 061,41	127 880 706,20

Tase-eräkohtainen poistoerittely sisältyy kohtaan aineettomat ja aineelliset hyödykkeet.

Liite 9 Liiketoiminnan muut kulut

Tuotteiden toimituskulut	326 853 345,62	348 863 709,19
Myyntipalkkiot	31 676 264,64	31 025 994,99
Vuokrakulut	22 573 136,67	22 683 793,71
Hallinto- ja toimistopalvelut	209 950 718,38	194 109 430,14
Vakuutusmaksut	6 372 811,35	7 522 305,19
Ympäristövarauksen muutos	2 947 314,85	3 837 664,19
Muut henkilökunnan menot	27 141 131,12	26 019 382,92
Edustuskulut	1 251 601,94	1 239 655,21
Pr- ja suhdetoiminta	3 643 128,98	4 016 579,14
Muut liiketoiminnan menot	21 999 883,46	26 324 845,34
Yhteensä	654 409 337,01	665 643 360,02

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Tuloslaskelman liitetiedot	2012	2011
Liite 10 Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	1 469 600,00	1 208 830,00
Veroneuvonta	59 200,00	6 000,00
Muut palkkiot	27 747,54	755 550,00
Yhteensä	1 556 547,54	1 970 380,00
Liite 11 Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	705 634 551,85	25 372 770,29
Omistusyhteisyriksiltä	36 524 355,09	18 000 963,48
Muilta	40 961 207,46	3 982 670,98
Yhteensä	783 120 114,40	47 356 404,75
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	17 445 947,87	9 790 712,66
Muilta	10 795 298,72	9 090 428,17
Yhteensä	28 241 246,59	18 881 140,83
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	9 374 316,30	9 002 311,51
Muilta	75 686 280,09	20 206 145,90
Yhteensä	85 060 596,39	29 208 457,41
Rahoitustuotot yhteensä	896 421 957,38	95 446 002,99
Sijoitusten arvonalentumiset		
Pitkäaikaisten sijoitusten arvonalentumiset ja arvonalentumisten palautumiset	-1 505 275,21	-13 269 315,63
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-22 030 257,95	-34 965 450,08
NewPage Stevens Point Mill	0,00	-137 568 591,08
Muut rahoituskulut	-289 629 353,34	-234 557 538,68
Yhteensä	-311 659 611,29	-407 091 579,84
Rahoituskulut yhteensä	-313 164 886,50	-420 360 895,47
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	583 257 070,88	-324 914 892,48
Erään korko- ja rahoitustuotot/-kulut sisältyy kurssivoitto/-tappiota (netto)	13 882 933,32	5 628 954,11

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Tuloslaskelman liitetiedot	2012	2011
Liite 12 Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	13 826 470,00	51 878 682,00
Muut satunnaiset tuotot	0,00	814 848,45
	<u>13 826 470,00</u>	<u>52 693 530,45</u>
Satunnaiset erät yhteensä	13 826 470,00	52 693 530,45
Liite 13 Tilinpäätössiirrot		
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	-69 517 841,32	7 549 585,00
Liite 14 Tuloverot		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta tilikaudella	-1 383 866,31	-603 611,42
Aikaisempia kausia koskevat tuloverot	-3 159 932,72	0,00
Tuloverot yhteensä	-4 543 799,03	-603 611,42
Liite 15 Ympäristökulut		
Materiaalit ja palvelut	36 689 081,59	34 523 183,21
Henkilöstökulut	2 556 231,61	2 534 177,55
Poistot ja arvonalentumiset	8 625 593,23	8 946 707,14
Yhteensä	47 870 906,43	46 004 067,90
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	10 315 250,74	9 459 094,56
Jätevesien käsittely	30 607 381,69	29 595 509,04
Jätehuolto	3 973 595,91	3 576 258,31
Maaperän ja pohjavesien suojelu	148 582,00	117 346,61
Melun ja värinän torjunta	78 412,00	32 814,44
Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu	259 851,98	516 981,67
Tutkimus ja kehitys	8 518,78	69 784,20
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	2 479 313,33	2 636 279,07
Yhteensä	47 870 906,43	46 004 067,90

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Liite 16 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	161 632 616,90	27 630 921,39	110 701 814,19	299 965 352,48
Lisäykset	1 795 445,62	46 842,00	0,00	1 842 287,62
Vähennykset	-473 865,87	0,00	0,00	-473 865,87
Siirrot erien välillä	-362 490,44	0,00	0,00	-362 490,44
Hankintameno 31.12.	162 591 706,21	27 677 763,39	110 701 814,19	300 971 283,79
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-147 158 783,23	-4 847 266,41	-109 152 014,19	-261 158 063,83
Vähennysten, siirtojen ja fuusioiden kertyneet poistot	1 988 536,18	0,00	0,00	1 988 536,18
Tiilikauden poisto	-6 387 436,49	-2 347 602,00	-172 200,00	-8 907 238,49
Kertyneet poistot 31.12.	-151 557 683,54	-7 194 868,41	-109 324 214,19	-268 076 766,14
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	11 034 022,67	20 482 894,98	1 377 600,00	32 894 517,65
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	14 473 833,67	22 783 654,98	1 549 800,00	38 807 288,65

Aineelliset hyödykkeet

	Maa ja vesialueet	Rakennukset ja Rakennelmat	Koneet ja Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	29 335 484,73	662 480 609,90	2 966 205 815,64	186 946 571,67	3 844 968 481,94
Lisäykset	2 400,00	257 693,00	47 700 846,38	836 724,74	48 797 664,12
Vähennykset	-128 641,83	-2 426 065,24	-15 299 435,90	0,00	-17 854 142,97
Siirrot erien välillä	0,00	311 577,79	50 034 050,64	1 704 405,88	52 050 034,31
Hankintameno 31.12.	29 209 242,90	660 623 815,45	3 048 641 276,76	189 487 702,29	3 927 962 037,40
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,00	-419 751 882,23	-2 404 271 908,90	-152 626 753,66	-2 976 650 544,79
Vähennysten, siirtojen ja fuusioiden kertyneet poistot	0,00	2 426 065,41	15 219 792,90	-1 514 670,31	16 131 188,00
Tiilikauden poistot	0,00	-16 052 506,49	-97 117 961,06	-5 524 802,31	-118 695 269,86
Arvonalennukset	-106 460,39	0,00	-245 815,00	0,00	-352 275,39
Arvonpalautukset	0,00	0,00	85 300 000,04	0,00	85 300 000,04
Kertyneet poistot 31.12.	-106 460,39	-433 378 323,31	-2 401 115 892,02	-159 666 226,28	-2 994 266 902,00
Arvonkorotukset 1.1.	4 261 694,63	0,00	0,00	0,00	4 261 694,63
Vähennykset	-152 971,04	0,00	0,00	0,00	-152 971,04
Arvonkorotukset 31.12.	4 108 723,59	0,00	0,00	0,00	4 108 723,59
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	33 211 506,10	227 245 492,14	647 525 384,74	29 821 476,01	937 803 858,99
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	33 597 179,36	242 728 727,67	561 933 906,74	34 319 818,01	872 579 631,78
Tuotannon koneet ja laitteet					
Kirjanpitoarvo 31.12.2012			605 532 928,74		
Kirjanpitoarvo 31.12.2011			532 760 251,74		

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

	Aineettomat hyödykkeet	Rakennukset ja Rakennelmat	Koneet ja Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	21 980 157,00	789 197,87	58 025 592,75	713 312,68	81 508 260,30
Lisäykset	8 146 724,61	257 379,30	34 133 738,92	1 169 218,99	43 707 061,82
Arvonalennukset	-19 226 426,49	0,00	0,00	0,00	-19 226 426,49
Siirrot erien välillä	-578 722,36	-594 465,59	-50 155 693,37	-358 662,55	-51 687 543,87
Hankintameno 31.12.	10 321 732,76	452 111,58	42 003 638,30	1 523 869,12	54 301 351,76

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot	2012	2011
Aktivoidut ympäristömenot		
Hankintameno 1.1.	58 322 382,56	62 169 755,57
Lisäykset 1.1.-31.12.	4 792 698,57	5 099 334,13
Poistot 1.1.-31.12.	-8 625 593,23	-8 946 707,14
Hankintameno 31.12.	54 489 487,90	58 322 382,56
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	23 927 165,44	24 522 229,64
Jätevesien käsittely	27 576 760,92	30 388 729,92
Jätehuolto	1 681 339,00	2 010 855,00
Maaperän ja pohjaveden suojelu	1 121 444,54	1 197 122,00
Melun ja tärinän torjunta	182 778,00	203 446,00
Yhteensä	54 489 487,90	58 322 382,56

Vuosina 2012 ja 2011 ei ole maksettu ympäristöperusteisia sakkoja, maksuja tai korvauksia, eikä ole saatu ympäristönsuojeluun liittyviä tukia tai avustuksia.

Liite 17 Aktivoidut korkomenot

Rakennukset ja rakennelmat		
Aktivoidut korot 1.1.	481 305,00	501 972,00
Vähennykset 1.1. - 31.12.	20 672,00	20 667,00
Aktivoidut korot 31.12.	460 633,00	481 305,00
Koneet ja kalusto		
Aktivoidut korot 1.1.	2 912 995,00	3 415 505,00
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,00	203 994,00
Vähennykset 1.1. - 31.12.	635 417,00	706 504,00
Aktivoidut korot 31.12.	2 277 578,00	2 912 995,00
Muut aineelliset hyödykkeet		
Aktivoidut korot 1.1.	287 317,00	295 752,00
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,00	23 634,00
Vähennykset 1.1. - 31.12.	29 010,00	32 069,00
Aktivoidut korot 31.12.	258 307,00	287 317,00
Yhteensä		
Aktivoidut korot 1.1.	3 681 617,00	4 213 229,00
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,00	227 628,00
Vähennykset 1.1. - 31.12.	685 099,00	759 240,00
Aktivoidut korot 31.12.	2 996 518,00	3 681 617,00

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot	2012	2011
Liite 18 Pitkäaikaisiin sijoituksiin kuuluvat osakkeet, osuudet ja lainasaamiset		
Konserniyhtiöt		
Osakkeet	7 036 381 502,31	8 911 159 287,76
Lainasaamiset	<u>2 339 496 500,24</u>	<u>146 494 185,65</u>
Yhteensä	9 375 878 002,55	9 057 653 473,41
Omistusyhteisyritykset		
Osakkeet	72 854 689,92	73 583 335,57
Lainasaamiset	<u>31 258 550,00</u>	<u>28 413 490,00</u>
Yhteensä	104 113 239,92	101 996 825,57
Muut		
Osakkeet, kirjanpitoarvo	151 115 267,46	158 032 914,28
Osakkeet, arvonalennukset	0,00	-3 081 109,00
Muut saamiset	<u>91 849 504,40</u>	<u>79 234 888,91</u>
Yhteensä	242 964 771,86	234 186 694,19
Sijoitukset yhteensä	9 722 956 014,33	9 393 836 993,17
Vaihtuvat vastaavat		
Liite 19 Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	184 355 150,73	207 991 950,32
Keskeneräiset tuotteet	19 519 538,26	10 508 622,53
Valmiit tuotteet	230 563 757,84	219 952 155,38
Muu vaihto-omaisuus	46 258 345,53	47 696 722,39
Yhteensä	<u>480 696 792,36</u>	<u>486 149 450,62</u>
Saamiset		
Liite 20 Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	258 937,58	248 161,56
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	258 937,58	248 161,56

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot	2012	2011
Liite 21 Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Lainasaamiset	31 151 763,62	259 028 571,44
Korkosaamiset	66 678 082,90	74 804 792,60
Yhteensä	<u>97 829 846,52</u>	<u>333 833 364,04</u>
Saamiset omistusyhteisyryyksiltä		
Korkosaamiset	2 746 226,71	581 326,73
Yhteensä	<u>2 746 226,71</u>	<u>581 326,73</u>
Saamiset muilta		
Korkosaamiset	48 585 593,51	66 422 543,65
Yhteensä	<u>48 585 593,51</u>	<u>66 422 543,65</u>
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	149 161 666,74	400 837 234,42
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	65 240 609,78	68 532 816,59
Muut saamiset	14 052 157,27	52 217 588,58
Siirtosaamiset	1 654 677,66	1 322 369,61
Yhteensä	<u>80 947 444,71</u>	<u>122 072 774,78</u>
Saamiset omistusyhteisyryyksiltä		
Myyntisaamiset	1 041 537,38	1 518 561,40
Muut saamiset	59 870,70	76 118,81
Yhteensä	<u>1 101 408,08</u>	<u>1 594 680,21</u>
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	333 433 317,27	337 435 139,19
Muut saamiset	26 253 061,22	35 727 509,80
Siirtosaamiset	34 355 432,55	21 716 588,75
Yhteensä	<u>394 041 811,04</u>	<u>394 879 237,74</u>
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	476 090 663,83	518 546 692,73
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	625 252 330,57	919 383 927,15
Siirtosaamisten olennaiset erät		
Hyödykejohdannaissaamiset konsernilta	1 385 271,74	1 019 265,12
Muut siirtosaamiset konsernilta	269 405,92	303 104,49
Hyödykejohdannaissaamiset	1 925 435,94	2 324 518,01
Veronluonteiset saamiset	21 300 228,68	8 719 868,48
Menoennakot	3 865 123,91	5 759 492,77
Muut siirtosaamiset	7 264 644,02	4 912 709,49
Yhteensä	<u>36 010 110,21</u>	<u>23 038 958,36</u>
Liite 22 Rahoitusarvopaperit		
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	1 383 591 547,93	276 284 072,07
Muilta	1 134 795 298,86	878 760 543,32
Yhteensä	<u>2 518 386 846,79</u>	<u>1 155 044 615,39</u>

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot	2012	2011
Liite 23 Oma pääoma		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	1 342 215 448,30	1 342 215 448,30
Osakepääoma 31.12.	<u>1 342 215 448,30</u>	<u>1 342 215 448,30</u>
Ylikurssirahasto 1.1.	3 638 800 031,65	3 638 800 031,65
Ylikurssirahasto 31.12.	<u>3 638 800 031,65</u>	<u>3 638 800 031,65</u>
Sidottu oma pääoma yhteensä	4 981 015 479,95	4 981 015 479,95
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	633 102 719,13	633 102 719,13
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	<u>633 102 719,13</u>	<u>633 102 719,13</u>
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	467 968 143,05	817 278 455,71
Osingonjako	-236 585 996,10	-197 154 996,75
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	<u>231 382 146,95</u>	<u>620 123 458,96</u>
Tilikauden voitto/tappio	664 011 113,01	-152 155 315,91
Vapaa oma pääoma yhteensä	1 528 495 979,09	1 101 070 862,18
Oma pääoma yhteensä	6 509 511 459,04	6 082 086 342,13
Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta 31.12.		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	633 102 719,13	633 102 719,13
Kertyneet voittovarot 31.12.	231 382 146,95	620 123 458,96
Tilikauden voitto/tappio	664 011 113,01	-152 155 315,91
Yhteensä	<u>1 528 495 979,09</u>	<u>1 101 070 862,18</u>

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot

Liite 24 Osakepääoman jakautuminen osakelajeittain

	A-osakkeet	R-osakkeet	Yhteensä kpl
31.12.2010	177 149 784	612 388 715	789 538 499
Muunto A-osakkeista R-osakkeiksi 12/2010-11/2011	-1 012	1 012	0
31.12.2011	177 148 772	612 389 727	789 538 499
Muunto A-osakkeista R-osakkeiksi 12/2011-11/2012	-1 000	1 000	0
31.12.2012	177 147 772	612 390 727	789 538 499

Vasta-arvo (nimellisarvo) EUR 1,70 per osake

	A-osake	R-osake	Yhteensä
Osakepääoma 31.12.2011	301 152 912	1 041 062 536	1 342 215 448
Osakepääoma 31.12.2012	301 151 212	1 041 064 236	1 342 215 448

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot	2012	2011
Liite 25 Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero		
Aineettomat oikeudet	-4 286 728,19	-3 398 838,19
Muut pitkävaikutteiset menot	2 288 790,98	2 330 153,98
Rakennukset ja rakennelmat	56 529 416,77	58 736 221,45
Koneet ja kalusto	381 262 933,93	305 357 581,93
Muut aineelliset hyödykkeet	13 272 450,63	16 523 903,63
Yhteensä	449 066 864,12	379 549 022,80
Liite 26 Pakolliset varaukset		
Uudelleenjärjestelyvaraukset	17 300 404,64	9 669 715,97
Ympäristövaraukset	14 576 239,41	17 523 554,26
Eläkevaraukset	2 897 870,34	3 581 753,89
NewPage Stevens Point Mill	0,00	137 568 591,08
Muut varaukset	20 789 988,80	38 827 880,99
Yhteensä	55 564 503,19	207 171 496,19
Liite 27 Laskennalliset verovelat ja -saamiset		
Laskennallinen verovelka poistoerosta	93 539 356,00	76 507 485,00
Laskennallinen verosaaminen tappiosta	-278 266 347,00	-157 916 490,00
Laskennallinen verosaaminen varauksista	-8 504 001,00	-44 755 601,00
Laskennallinen verosaaminen yhteensä	-193 230 992,00	-126 164 606,00

Laskennallisia verosaamiaisia ja -velkoja ei ole merkitty taseeseen

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot	2012	2011
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Liite 28 Pitkäaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	3 297 584 072,63	2 311 053 611,62
Lainat rahoituslaitoksilta	454 537 716,01	306 371 435,20
Eläkelainat	144 232 284,34	174 039 714,34
Muut pitkäaikaiset velat	66 891 772,34	85 423 317,29
Yhteensä	3 963 245 845,32	2 876 888 078,45
 Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Joukkovelkakirjalainat	1 338 022 258,79	348 851 260,42
Lainat rahoituslaitoksilta	164 062 500,00	247 812 500,00
Eläkelainat	28 638 371,29	57 521 098,16
Muut pitkäaikaiset velat	2 988 008,76	1 100 666,71
Yhteensä	1 533 711 138,84	655 285 525,29

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot				2012	2011
Joukkovelkakirjalainat					
	Korko	Valuutta	Alkuperäinen lainamäärä	Tasearvo MEUR	Tasearvo MEUR
Kiinteäkorkoiset					
1993-2019	8,600	USD	50,0	40,8	44,6
2004-2014	5,125	EUR	750,0	371,4	702,5
2006-2015	3,500	SEK	500,0	59,9	57,9
2006-2016	6,404	USD	507,9	378,5	383,2
2006-2036	7,250	USD	300,0	225,1	229,3
2010-2015	5,750	SEK	2 400,0	280,4	270,2
2012-2017	5,750	SEK	500,0	58,0	0,0
2012-2018	5,000	EUR	500,0	498,0	0,0
2012-2019	5,500	EUR	500,0	499,2	0,0
Yhteensä				2 411,2	1 687,7
Takaisinmaksetut lainat 2012				354,6	
Vaihtuvakorkoiset					
2006-2018	Euribor+0,96	EUR	25,0	25,0	25,0
2006-2018	Euribor+0,72	EUR	50,0	49,9	49,9
2009-2016	Euribor+4,21	EUR	390,0	390,0	390,0
2010-2013	Euribor+2,83	EUR	25,0	25,0	25,0
2010-2013	Euribor+2,6045	EUR	25,0	25,0	25,0
2010-2015	Stibor+3,70	SEK	1 400,0	164,3	158,5
2012-2017	Stibor+3,90	SEK	2 200,0	257,2	0,0
Yhteensä				936,4	673,4
Takaisinmaksetut lainat 2012					
Joukkovelkakirjalainat yhteensä				3 347,6	2 361,1

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot	2012	2011
Liite 29 Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Muut velat	2 843 384 121,82	2 335 597 813,82
Korkovelat	11 083 825,60	1 615 737,25
Yhteensä	<u>2 854 467 947,42</u>	<u>2 337 213 551,07</u>
Velat muille		
Muut velat	281 430 209,31	348 217 396,68
Korkovelat	250 145 972,46	183 832 743,04
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta	937 500,00	68 800 000,00
Eläkelainat	29 807 430,00	30 700 784,95
Yhteensä	<u>612 321 111,77</u>	<u>681 550 924,67</u>
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	3 466 789 059,19	3 018 764 475,74
Lyhytaikaiset korottomat velat		
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Saadut ennakot	210 442,39	9 020,74
Ostovelat	72 694 866,09	63 324 562,90
Muut velat	1 058 518,46	717 628,56
Siirtovelat	519 827,08	8 920 156,73
Yhteensä	<u>74 483 654,02</u>	<u>72 971 368,93</u>
Velat omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	7 223 516,55	8 125 605,18
Muut velat	997 554,71	395 320,50
Siirtovelat	0,00	415 612,57
Yhteensä	<u>8 221 071,26</u>	<u>8 936 538,25</u>
Velat muille		
Saadut ennakot	7 193 125,08	2 982 375,67
Ostovelat	197 415 575,00	185 012 036,26
Muut velat	22 212 874,69	56 403 550,62
Siirtovelat	108 745 820,50	129 376 726,58
Yhteensä	<u>335 567 395,27</u>	<u>373 774 689,13</u>
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	418 272 120,55	455 682 596,31
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	3 885 061 179,74	3 474 447 072,05
Siirtovelkojen olennaiset erät		
Siirtyvät palkka- ja lomapalkkavelat	58 751 498,05	57 808 004,10
Vuosialennukset	36 753 560,46	39 697 278,94
Muut siirtovelat	13 760 589,07	41 207 212,84
Yhteensä	<u>109 265 647,58</u>	<u>138 712 495,88</u>

STORA ENSO OYJ

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Liite 30 Vakuudet ja vastuusitoumukset	31.12.2012	31.12.2011
Omasta velasta		
Kiinnitykset	168 187,00	168 187,00
Konserniyhtiön velasta		
Takaukset	788 599 515,00	821 231 333,00
Osakkuusyhtiöiden puolesta		
Takaukset	652 617 714,00	418 352 469,00
Muiden puolesta		
Takaukset	0,00	136 485,00
Muut omat vastuut		
Seuraavalla tilikaudella		
maksettavat leasing-vastuut	28 462 201,04	28 874 771,43
Myöhemmin maksettavat leasing-vastuut	215 901 265,38	240 826 339,15
Kiinnitykset	3 363 600,00	3 363 600,00
Muut vastuut	535 997,00	143 316,00
Yhteensä	1 689 648 479,42	1 513 096 500,58
Kiinnitykset	3 531 787,00	3 531 787,00
Takaukset	1 441 217 229,00	1 239 720 287,00
Leasing-vastuut	244 363 466,42	269 701 110,58
Muut vastuut	535 997,00	143 316,00
Yhteensä	1 689 648 479,42	1 513 096 500,58

STORA ENSO OYJ
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

Liite 31 Rahoitusinstrumenttien käypä arvo

Stora Enso altistuu erilaisille rahoitusmarkkinariskeille, joita konsernin tulee hallita hallituksen hyväksymien toimintatapojen mukaisesti. Tavoitteena on kustannustehokas konserniyritysten varainhankinta ja tuloksen heilahteluiden pienentäminen rahoitusinstrumenttien avulla. Pääasialliset rahoitusriskit ovat korkoriski, valuuttariski, varainhankintariski ja hyödykkeiden, etenkin kuitupuun ja energian, hintariski. Emo-yhtiö hallinnoi konsernissa keskitetysti edellä mainittuja riskejä.

Avoimet riskienhallintaan käytetyt sopimukset MEUR	31.12.2012	31.12.2011
Koronvaihtosopimukset		
Käypä arvo	51,7	95,8
Kohde-etuuden arvo	2 327,4	2 384,9
Korko-optiot		
Käypä arvo	-53,1	-51,0
Kohde-etuuden arvo	516,1	522,8
Valuuttatermiinit		
Käypä arvo	5,6	75,8
Kohde-etuuden arvo	4 214,7	3 756,0
Valuuttaoptiot		
Käypä arvo	3,8	-9,2
Kohde-etuuden arvo	4 577,2	4 606,7
Energia- ja paperijohdannaiset		
Käypä arvo	2,9	4,4
Kohde-etuuden arvo	476,6	387,5
Optioiden suojausinstrumentit		
Käypä arvo	2,6	-22,6
Kohde-etuuden arvo	54,8	73,3

STORA ENSO OYJ**EMOYHTIÖN LIITETIEDOT****Liite 32 Ympäristövastuut 31.12.2012**

1. Pateniemen saha-alue

Stora Enso Oyj omistaa Oulussa kiinteistön, jolla on toiminut Pateniemen saha 1800-luvun lopulta vuoteen 1990. Toiminnan seurauksena puutavaran käsittely- ja varastoalueiden maaperä on pilaantunut. Alueen puhdistamisesta ja kunnostamisesta on vastaa Stora Enso Oyj. Ympäristövaikutusten arviointi valmistui vuonna 2005 ja ympäristöriskien kartoitus valmistui helmikuussa 2009. Kaatopaikan sulkeminen sekä voimakkaimmin pilaantuneen alueen puhdistamisurakka on aloitettu joulukuussa 2010. Työ jatkuu edelleen vuonna 2013. Voimassa olevien ympäristölupien mukaisesti, sekä maaperän puhdistamisen, että kaatopaikan sulkemisen on oltava valmiit vuoden 2014 loppuun mennessä.

2. Klooritehtaan kennosalin purku

Stora Enso Oyj, silloinen Enso Oyj, myi paperikemian liiketoiminnan Akzo Nobelille vuonna 1997. Silloisessa kaupassa Oulussa sijaitseva kloori- ja kloraattitehdas siirtyi uudelle omistajalle. Tehdas toimii Eka Chemicals Oy:n nimellä. Kauppasopimuksessa määriteltiin, että ympäristövastuut ennen kauppahetkeä jäivät myyjälle. Vuonna 2007 purettiin käytöstä poistetut kloorin valmistuksessa käytetyt kennot siten, että ne eivät aiheuta työturvallisuusriskiä. Erikseen sovittiin, että kun Eka Chemicals lopettaa elohopeamenetelmään perustuva kloorin ja natriumhydroksidin valmistuksen, niin Stora Enso vastaa alueen puhdistamiskustannuksista kauppasopimuksen mukaisesti. Eka Chemicals on tehnyt maaperän pilaantuneisuustutkimukset vuoden 2011 aikana.

3. Kemijärven sellutehdas

Kemijärven sellutehtaan tuotantotoiminta päättyi huhtikuussa 2008. Aluehallintovirasto antoi toiminnan lopettamisen ympäristölupapäätöksen huhtikuussa 2010. Vaasan hallinto-oikeus antoi päätöksen 27. joulukuuta. Stora Enso on valittanut Vaasan Hallinto - Oikeuden päätöksestä Korkeimpaan Hallinto - Oikeuteen. Valitusprosessi on kesken.

4. Summan tehdas

Summan tehtaan tuotanto loppui tammikuussa 2008. Toiminnan lopettamisen ympäristölupa on saatu kesällä 2009. Maaperän ja pohjaveden puhdistus-toimenpiteet on pääosin tehty, samoin muut ympäristöluvassa olevat velvoitteet on pääosin täytetty.

5. Varkauden tehdas

Varkauden tehdasalueella tehtiin maaperän pilaantuneisuuskartoitus vuonna 2010, liittyen sanomalehtipaperin tuotannon lopettamiseen. Riskinarvion perusteella alueella ei ole tarvetta aloittaa puhdistamistoimia, koska teollinen toiminta jatkuu.

6. Heinola Fluting tehdas

Stora Enso Oyj:n Heinolan Flutingtehtaan kaatopaikka-alueella sijaitsee nk. jäteliemiallas, joka rakennettiin vuonna 1979 laihalipeän varastointialtaaksi. Altaaseen on johdettu laihalipeää aina vuoteen 2001 asti. Kaatopaikka-alueen lainvoimaisessa ympäristölupapäätöksessä annettiin vuonna 2006 lupamääräys alueen maaperän pilaantumisen selvittämisestä ja kunnostussuunnitelman laatimisesta. Tehtyjen selvitysten perusteella maaperä ei ole osoittautunut pilaantuneeksi, mutta jäteliemialtaan tyhjentäminen ja kunnostaminen on katsottu tarpeelliseksi. Stora Enso jätti alueen kunnostukseen liittyvän ympäristölupahakemuksen Etelä-Suomen Aluehallintovirastolle maaliskuussa 2012.

STORA ENSO OYJ

Hallituksen ehdotus taseen osoittaman voiton käyttämisestä ja osingonmaksusta päättämisestä

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2012 oli 1 528 495 979,09 euroa mukaan lukien tilikauden voitto 664 011 113,01 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että jakokelpoiset varat käytetään seuraavasti.

Jaetaan osinkoa jakokelpoisista varoista 0,30 euroa/osake eli yhteensä 789 538 499 osakkeelta enintään	236 861 549,70 euroa
---	----------------------

Jätetään jakokelpoisiin varoihin	1 291 634 429,39 euroa
----------------------------------	------------------------

Jakokelpoiset varat yhteensä 31.12.2012	1 528 495 979,09 euroa
---	------------------------

Emoyhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2012 jälkeen. Emoyhtiön maksuvalmius on edelleen hyvä, ja esitetty osingonjako ei vaaranna yhtiön maksukykyä.

Helsingissä helmikuun 5. päivänä 2013

Gunnar Brock
Puheenjohtaja

Juha Rantanen
Varapuheenjohtaja

Hock Goh

Birgitta Kantola

Mikael Mäkinen

Hans Stråberg

Matti Vuoria

Marcus Wallenberg

Jouko Karvinen
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 5. päivänä helmikuuta 2013

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Mikael Paul
KHT

STORA ENSO OYJ

Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista:

Tasekirja	sidottuna
Päivä- ja pääkirja	cd:nä
Reskontraerittelyt	cd:nä
Ostoreskontratositteet	paperitositteina
Myyntireskontratositteet	cd:nä/paperitositteina
Muistiotositteet	paperitositteina
Käyttöomaisuustositteet	cd:nä
Palkkatositteet	paperitositteina

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Sijoitetun pääoman operatiivinen tuotto, operatiivinen ROCE (%)	100 x	$\frac{\text{Operatiivinen liikevoitto}}{\text{Sijoitettu pääoma}^{1)2)}$
Sidotun pääoman operatiivinen tuotto, operatiivinen ROOC (%)	100 x	$\frac{\text{Operatiivinen liikevoitto}}{\text{Sidottu pääoma}^{1)2)}$
Oman pääoman tuotto, ROE (%)	100 x	$\frac{\text{Tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta – verot}}{\text{Oma pääoma yhteensä}^2)}$
Omavaraisuusaste (%)	100 x	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma}}$
Korolliset nettovelat		Korolliset velat – korolliset saamiset
Velkaantumisaste		$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}^3)}$
Kassatulos/osake		$\frac{\text{Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden tilikauden tulos}^3) - \text{poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Osakkeiden lukumäärä keskimäärin}}$
Tulos/osake		$\frac{\text{Tilikauden tulos}^3)}{\text{Osakkeiden lukumäärä keskimäärin}}$
Osinko-/varojenjako suhde ilman kertaluonteisia eriä, %	100 x	$\frac{\text{Osinko/varojenjako osaketta kohti}}{\text{Tulos/osake (EPS) ilman kertaluonteisia eriä}}$
Efektiivinen osinkotuotto, %	100 x	$\frac{\text{Osinko/varojenjako osaketta kohti}}{\text{Osakkeen päätöskurssi}}$
Hinta/voitto-suhde (P/E), ilman kertaluonteisia eriä		$\frac{\text{Osakkeen päätöskurssi}}{\text{Tulos/osake (EPS) ilman kertaluonteisia eriä}}$
Operatiivinen liikevoitto		Segmenttien liiketulos ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuus osakkuus- ja yhteisyritystensä liiketuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.
Operatiivinen EBITDA		Liiketulos ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia.
Nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan		$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Operatiivinen EBITDA}}$
Edelliset 12 kuukautta		Raportointipäivää edeltävät 12 kuukautta

1) Sijoitettu pääoma = sidottu pääoma – nettoverovelka

2) Tilikauden keskiarvo

3) Jakaantuminen emoyhtiön omistajille

storaenso

*Kanavaranta 1
00160 Helsinki
PL 309
00101 Helsinki
Puh. 02046 131
Fax 02046 21471
www.storaenso.com*

Stora Enso Oyj
Y-tunnus 1039050-8